

Tilinpäätös 2021

Etelä-Suomen aluehallintovirasto -
kirjanpitoyksikkö

Kirjanpitoyksikköön kuuluvat virastot

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Itä-Suomen aluehallintovirasto

Lapin aluehallintovirasto

Lounais-Suomen
aluehallintovirasto

Länsi- ja Sisä-Suomen
aluehallintovirasto

Pohjois-Suomen
aluehallintovirasto

Julkaisija

Aluehallintovirastojen hallinto- ja kehittämisspalvelut,
talous- ja henkilöstöyksikkö

Tilinpäätös 2021, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, kirjanpitoyksikkö

28.2.2022

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Itä-Suomen aluehallintovirasto

Lapin aluehallintovirasto

Lounais-Suomen aluehallintovirasto

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

Aluehallintovirastojen julkaisuja 131/2022

ISSN 2343-3132 (Verkkójulkaisu)

ISBN 978-952-5890-98-3

Hämeenlinna

2022

KUVAILULEHTI Aluehallintovirastojen julkaisuja 131/2022			
Tekijät Etelä-Suomen aluehallintovirasto Aluehallintovirastojen hallinto- ja kehittämispalvelut		Julkaisuaika 28.2.2022	
		Toimeksiantajat(t) Etelä-Suomen aluehallintovirasto	
		Toimielimen asettamispäivä -	
Julkaisun nimi Tilinpäätös 2021, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, kirjanpitoyksikkö			
Tiivistelmä Etelä-Suomen aluehallintovirasto -kirjanpitoyksikön vuoden 2021 tilinpäätös koostuu toimintakertomuksesta, talousarvion toteutumisesta kuvaavista toteutumalaskelmista, tuottoja ja kuluja kuvaavasta tuotto- ja kululaskelmasta, tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavasta taseesta ja liitteenä ilmoitettavista tiedoista. Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus sisältää johdon katsauksen toimintaan sekä raportoinnin aluehallintoviraston toiminnan tuloksellisuudesta ja yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta, kuvauksen toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta sekä henkisten voimavarojen hallinnasta. Toimintakertomus sisältää myös tilinpäätösanalyysin, sisäisen valvonnan arviointilausuman, arviointien tulokset ja yhteenvedot havaituista väärinkäytöksistä.			
Asiasanat Tilinpäätös, toimintakertomus, talous			
ISSN (painettu) -	ISBN (painettu) -	ISSN (verkkajulkaisu) 2343-3132	ISBN (verkkajulkaisu) 978-952-5890-98-3
Kokonaissivumäärä 151		Kieli Suomi	Hinta -
Julkaisija Etelä-Suomen aluehallintovirasto		Paino -	

INFORMATIONSSIDA Regionförvaltningsverkens publikationer 131/2022			
Sammanställd av Regionförvaltningsverket i Södra Finland Regionförvaltningsverkens förvaltnings- och utvecklingstjänster		Utgivningsdatum 28.2.2022	
		Uppdragsgivare Regionförvaltningsverket i Södra Finland	
		Datum för tillsättandet av organet -	
Publikationens titel Bokslut 2021, bokföringsenheten Regionförvaltningsverket i Södra Finland			
Referat Bokföringsenheten Regionförvaltningsverket i Södra Finlands bokslut för 2021 består av en verksamhetsberättelse, utfallsberäkningar över budgetutfallen, intäkts- och kostnadsberäkningar som framställer intäkterna och kostnaderna, en balansräkning som anger den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen och uppgifter som framställs i bilagor. Verksamhetsberättelsen som är en del av bokslutet innehåller ledningens översikt av verksamheten samt rapporter över resultatet och den samhälleliga genomslagskraften av regionförvaltningsverkets verksamhet, en framställning av verksamhetens effektivitet, avkastning och kvalitetshanteringen och hanteringen av mänskliga resurser. Verksamhetsberättelsen inkluderar dessutom en bokslutsanalys, utlåtande om bedömningen av den interna kontrollen, resultaten av bedömningarna och sammanfattningar av upptäckta oegentligheter.			
Ämnesord Bokslut, verksamhetsberättelse, ekonomi			
ISSN (tryckt) -	ISBN (tryckt) -	ISSN (webbpublikation) 2343-3132	ISBN (webbpublikation) 978-952-5890-98-3
Sidantal 151	Språk Finska	Pris -	
Utgivare Regionförvaltningsverket i Södra Finland		Tryckeri -	

Sisällysluettelo

1	Toimintakertomus	6
1.1	Johdon katsaus	6
1.2	Tuloksellisuus	9
1.2.1	Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat	9
1.2.2	Ympäristöluvut	22
1.2.3	Opetus- ja kulttuuritoimi	24
1.2.4	Pelastustoimi ja varautuminen	26
1.2.5	Työsuojelu	28
1.2.6	Aluehallintovirastojen valtakunnalliset erikoistumistehtävät	29
1.2.7	Aluehallintovirastojen hallinto- ja kehittämisspalvelut	40
1.3	Vaikuttavuus	50
1.3.1	Toiminnan vaikuttavuus	50
1.3.2	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	56
1.4	Toiminnallinen tehokkuus	61
1.4.1	Toiminnan tuottavuus	62
1.4.2	Toiminnan taloudellisuus	63
1.4.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	67
1.4.4	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	69
1.5	Tuotokset ja laadunhallinta	70
1.5.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	70
1.5.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	76
1.6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	79
1.6.1	Osaamisen kehittäminen	79
1.6.2	Liikkuvuuden edistäminen	80
1.6.3	Valtion työnantajakuvan uudistaminen	80
1.6.4	Muut mittarit ja tunnusluvut	82
1.7	Tilinpäätösanalyysi	91
1.7.1	Rahoituksen rakenne	91
1.7.2	Talousarvion toteutuminen	92

1.7.3	Tuotto- ja kululaskelma	99
1.7.4	Tase	100
1.8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	101
1.9	Arviointien tulokset	104
1.10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	104
2	Talousarvion toteutumalaskelma	105
3	Tuotto- ja kululaskelma	113
4	Tase	114
5	Liitetiedot	116
5.1	Tilinpäätöksen viralliset liitteet	116
5.2	Muut liitteet	125
6	Allekirjoitus	148

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Aluehallintovirastot lunastivat strategisista lupauksista

Vuonna 2021 aluehallintovirastot lunastivat sekä uuden julkisen hallinnon että aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten yhteisen strategian (AVI-ELY-strategia) lupauksia asiakaslähtöisyydestä ja kumppanuuksista. Toimintaa ohjasivat myös virastojen oma asiakkuusstrategia, viestintästrategia ja henkilöstöstrategia. Ylijohtajat määrittivät yhteiset strategiset kärkiteemat vuosille 2022–2023.

Aluehallintovirastojen yhteinen monikanavaisesti toimiva asiakaspalvelu käynnistyi pilottina lokakuussa tulostavoitteiden mukaisesti. Samalla aluehallintovirastot edistivät valtakunnallisen palvelumallin ja yhteisten työprosessien avulla myönteistä asiakaskokemusta ja oman asiantuntijatyönsä tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

Aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten välinen yhteistyö laajeni ilmastoasioissa. Virastoille perustettiin yhteinen ilmastotyöryhmä, jonka osana aluehallintovirastot käynnistivät myös oman poikkihallinnollisen ilmastotyöskentelynsä.

Koronaepidemia vaikutti tuloksellisuuteen

Aluehallintovirastot antoivat yhteensä 375 koronaepidemiaan liittyvää ratkaisua. Epidemia on johtanut valvonta- ja kanteluasioiden käsittelyaikojen pidentymiseen ja ruuhkautumiseen, mikä heijastuu tuloksellisuuteen myös tulevina vuosina erityisesti peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueilla (POL). Paljon työtä vaativien mikrobiologian lupahakemusten ja muutoshakemusten määrät kasvoivat merkittävästi.

POL-vastuualueilla perustettiin erityisesti koronaepidemian hallintaan liittyviä valtakunnallisia ryhmiä. Ryhmillä oli merkittävä rooli toiminnan yhdenmukaisuuden varmistamisessa.

Viranomaistoiminnan avoimuus toteutui, kun epidemiasta viestittiin. Päätösten sisällöstä ja tulkinnoista kerrottiin avi.fi-verkkosivustolla ja erikseen perustetussa koronainfossa. Verkkosivuston koronaa koskevissa osioissa oli vuoden aikana yli puolimiljoonaa käyntiä, ja koronainfossa palveltiin yli 10 000 soittajaa. Yrittäjille ja medialle järjestettiin kymmeniä alueellisia ja valtakunnallisia infotilaisuuksia. Alueellinen yhteistyö on ollut aluehallintovirastojen työn kivijalka.

Kantelujen käsittelyssä keskeistä on riittävät resurssit ja yhdenmukaiset toimintatavat

Kantelujen käsittelyaikatavoitteet saavutetaan tyypillisesti valtakunnallisesti, mutta virastojen väliset erot ovat merkittäviä erityisesti sosiaalihuollon ja ympäristöterveydenhuollon asioissa. Tämä haastaa alueellisen yhdenvertaisuuden toteutumisen. Myönteisenä ilmiönä oli kantelujen käsittelyaikojen lyheneminen opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualueilla.

Aluehallintovirastot vastaavat kantelujen käsittelyn kipukohtiin parhaiten yhdenmukaisilla toimintatavoilla ja varmistamalla riittävät resurssit. Kantelujen käsittelyn kehittämishankkeessa edistyi asian vireilletulon digitalisoinnissa. Lisäksi hanke julkaisi käsikirjan toimintatapojen yhdenmukaistamisen tueksi.

Lupa-asioiden hoitaminen kehittyi suotuisasti. Tämä näkyi käsittelyaikojen lyhentymisenä erityisesti ympäristöluvut-vastuualueilla ja opetus- ja kulttuuritoimivastuualueilla.

Tuottavuudelle ja taloudellisuudelle asetetut tavoitteet saavutettiin ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisissa asioissa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon luvissa. Alkoholilupien tuottavuus ja taloudellisuus säilyi vuoden 2020 tasolla, vaikka asetettuja tavoitteita ei saavutettukaan.

Aluehallintovirastojen julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus parani 3,9 prosenttiyksikköä. Kustannusvastaavuus nousi erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon yhteenlasketuissa maksullisissa suoritteissa.

Toiminnan kehittämisessä onnistuttiin vaativasta vuodesta huolimatta

Aluehallintovirastojen vastuualueet onnistuivat verkostomaisessa kehittämisessä. Työn tulokset näkyivät yhteisten käsikirjojen, asiakirjapohjien ja työkalujen käyttöönottoina.

Toiminnan kustannustehokkuus ja vaikuttavuus ovat lisääntyneet nopeasti edenneen digitaalisen työskentelyn ansiosta. Työsuojelun vastuualueet kokeilivat rohkeasti myös tiedonlouhintaa ja selvittivät avoimen datan mahdollisuuksia.

Opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualueet toteuttivat ”maailman parasta täydennyskoulutusta – Världens bästa fortbildning” -hankkeen, jonka ansiosta toimialarajat ylittävä valtakunnallinen yhteistyö ja yhteisöllisyys lisääntyivät. Hankkeessa toteutettiin pilottikokeiluja ja tuotettiin suuri määrä erilaista materiaalia jatkokyötämistä varten. Valtionavustusten taloustarkastuksen valtakunnallinen prosessi lisäsi puolestaan tiliselvitysten käsittelyn yhdenmukaisuutta ja läpinäkyvyyttä.

Ympäristöluvut-vastuualueet ottivat käyttöönsä kehittämisprosessin tuloksena muodostuneita uusia toimintatapoja. Tämä lisää aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten välistä yhteistyötä ympäristölupa-asioissa. Sähköisen eLupa-järjestelmän käyttöönotto eteni tavoitteiden mukaisesti.

Valtakunnallinen yhteistyö paransi tuottavuutta myös pelastustoimen ja varautumisen tehtävissä.

Aluehallintovirasto on hyvä työpaikka

Aluehallintovirastot ylittivät lähes poikkeuksetta kaikki henkilöstövoimavaroja koskevat tavoitteensa. Hyvän tuloksen perustana oli osaava ja sitoutunut henkilöstö. Vaikka vuosi 2021 oli henkilöstölle ja johdolle vaativa, aluehallintovirastot koetaan edelleen hyväksi työpaikaksi. Huoli henkilöstövoimavaroista ja jaksamisesta on kuitenkin kasvanut.

Vuoden aikana aluehallintovirastot rakensivat muun muassa yhteistä johtamiskoulutusohjelmaa ja edistivät työnantajakuva. Monipaikkaista työtä varten laadittiin yhteiset käytännöt, jotka henkilöstö on kokenut joustaviksi.

Aluehallintovirastoissa toteutui 1 265 henkilötyövuotta. Työsuojelun osuus tästä oli 415 henkilötyövuotta ja muun aluehallintovirastokokonaisuuden puolestaan 850 henkilötyövuotta. Asiantuntijat käyttivät koronaepidemiaan liittyviin tehtäviin vuotta 2020 vastaavan työpanoksen. Lisäksi virastojen johto käytti runsaasti työaikaa epidemiaan liittyvissä tehtävissä.

Perusrahoituksen vaje ja tehtävien kasvu haastavat tulevina vuosina

Aluehallintovirastot ovat ajautumassa kohti rahoituksen alijäämäisyyttä. Näkymä taloudessa johtaa siirtyvän erän käyttöön. Samaan aikaan aluehallintovirastojen tehtävät ovat lisääntymässä ilman, että niihin liittyisi resurssilisäystä. Koronaepidemian aiheuttama ruuhka edellyttää lisämäärärahaa. Perusrahoituksen vaje suhteessa tehtäviin näkyy erityisesti pelastustoimi- ja varautuminen -vastuualueilla.

Työsuojelun bruttomenot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 5,3 prosenttia ja muun aluehallintovirastokokonaisuuden puolestaan 7,8 prosenttia. Aluehallintovirastojen momentilla menojen kasvu selittyy pitkälti henkilöstömenoilla, jossa oli kasvua 8,7 prosenttia. Palveluostoissa oli kasvua 12,9 prosenttia. Samaan aikaan kokonaistyövoimakustannukset aluehallintovirastoissa kasvoivat 7,6 prosenttia.

Vuodelle 2022 siirtyvä erä oli 18,8 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Työsuojelun vastuualueella tilanne näyttäytyy toisenlaisena, sillä vuodelle 2022 siirtyvä erä oli 33,3 prosenttia edellisvuotta suurempi.

Aluehallintovirastot ovat saaneet koronaepidemian hoitamiseen liittyviin tehtäviin yhteensä noin 9,1 miljoonaa euroa. Saatu lisärahoitus kattoi noin 96 prosenttisesti aiheutuneet kustannukset. Tilanteen hallintaa vaikeutti ammattihenkilöstön saatavuus ja rekrytointiin liittyvät haasteet.

Aluehallintovirastojen toimintamenomomentille kertyi tuloja yhteensä lähes 11,7 miljoonaa euroa, joka asettuu samalle tasolle kuin vuonna 2020.

Toimintaympäristön muutokset liittyvät rakenteisiin ja luottamukseen yhteiskunnassa

Valtiovarainministeriö käynnisti elokuussa 2021 selvityksen aluehallinnon virastorakenteesta ja tehtäväjaosta. Vuoden aikana valmistui myös sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan selvitys, jossa otettiin kantaa aluehallintovirastojen organisaatioon. Hyvinvointialueiden perustaminen muuttaa toimintakenttää ja edellyttää aluehallintovirastojen toimintatapojen ja valvonnan kehittämistä. Työ on jo aloitettu hyvinvointialueisiin liittyvällä tulostavoitehankkeella.

Pitkäkestoinen koronakriisi on haastanut uudella tavalla koko yhteiskuntaa, mutta myös julkisen hallinnon toimintajärjestelmää ja uskottavuutta. Virkatointaan kohdistuva paine ja jopa virkamiesten maalittaminen on noussut aluehallintovirastoissa uutena ilmiönä esiin. Julkisen hallinnon yhteisessä viestinnässä sekä tietojenvaihdossa ja tilannekuvatoiminnassa on kehittämislle vielä sijaa.

1.2 Tuloksellisuus

Aluehallintovirastojen tuloksellisuus esitetään toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteiden otsikoiden alla. Kaikkien aluehallintovirastojen tiedot raportoidaan vas-
tuualuekohtaisesti yhteisesti. Mahdolliset suuret poikkeamat sekä aluehallintovi-
rastojen erikoistumistehtävät raportoidaan virastokohtaisesti. Toiminnallisen tu-
loksellisuuden mittareiden toteumat aluehallintovirastoittain vuosilta 2019–2021
esitetään 5.2 Muut liitteet -luvussa (Liite 1).

1.2.1 Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat

Toimintamme tuottavuus ja maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus
paranevat

Toiminnallisen tehokkuuden mittareita on analysoitu luvussa 1.4 Toiminnallinen
tehokkuus.

Varmistamme valvontakohteittemme omavalvonnan toteutumista ja ennalta-
ehkäisevien menetelmien käyttöä

Potilas- ja asiakasturvallisuusstrategian toimeenpanosuunnitelman aluehallin- tovirastojen vastuulla olevien toimenpiteiden toteuttaminen

Aluehallintovirastot ja Valvira ovat edelleen viestineet omavalvonnan merkityk-
sestä koronapandemian aikana. Potilas- ja asiakasturvallisuuden varmistaminen
korostui erityisesti pandemian jatkuessa ja koronarokotusten alkaessa.

Aluehallintovirastot ja Valvira tukivat omavalvontaa järjestämällä kuntiin tai kun-
tayhtymiin ohjaus- ja arviointikäyntejä, jotka koskivat kotiin annettavia palve-
luita. Potilas- ja asiakasturvallisuuden varmistamista tuettiin osallistumalla lukui-
siin koronapandemian hoitoa käsitteleviin kokouksiin, joissa voitiin välittömästi
ohjata sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoita lainmukaisiin käytäntöihin. Oma-
valvontaa tuettiin ennaltaehkäisevin menetelmin poikkeusoloissa järjestämällä
alueellisia etätilaisuuksia, mutta myös osana normaalia asiakasohjausta, kuntien
ja palveluntuottajien ohjaus- ja arviointikäynneillä sekä ohjauskirjeillä. Jälkikä-
teisvalvonnassa korostui edelleen omavalvonnan tarkoitus ja merkitys oman toi-
minnan laadun, valvonnan, kehittämisen ja nopean reagoinnin välineenä.

Aluehallintovirastot ja Valvira lähettivät ohjauskirjeet toimijoille vanhuspalvelu-
lain mukaisen hoitajamitoituksen noudattamisesta. Lisäksi muistutettiin kunnan
lakisääteisestä perustyöstä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä sekä ehkäi-
sevässä päihdetyössä. Aluehallintovirastot lähettivät myös selvityspyyntöjä kun-
tiin ehkäisevän päihdetyön rakenteiden valvontaan liittyen.

Terveyshaittojen kokonaisvaltaisen arvioinnin ohjaus

Aluehallintovirastot jatkoivat Valviran sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen
(THL) kanssa terveyshaittojen kokonaisvaltaisen arvioinnin ohjausta painotta-
malla ohjauksessa terveyshaittojen tunnistamista ja ennaltaehkäisyä. Yhteistyö
aluehallintovirastojen, Valviran sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa
sujuu terveyshaittojen arvioinnin ohjauksessa erittäin hyvin.

Valvontayksiköille vuonna 2020 tehdyn kyselyn pohjalta laadittiin vuoden 2021
aikana kunnan terveydensuojeluviranomaisille ohjeistusta liikenteen

elinympäristövaikutusten arviointiin ja terveyshaittojen vähentämiseen alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Aluehallintovirastot suunnittelivat yhteistyössä sarjan sisäilmastoklinikoita, joissa kuntavalvojille tarjotaan ohjaustilaisuuksia eri sisäilmastoteemoista. Klinikoiden tavoitteena on etsiä ja antaa työkaluja haastavien aiheiden parissa työskenteleville, parantaa viestintää sekä tukea työssä jaksamista.

Itä-Suomen aluehallintoviraston sisäilmaryhmä, johon kuuluu ylimmän johdon sekä vastuualueiden (pl. ympäristöluvut) edustajia jatkoi toimintaansa. Toiminnan tarkoituksena on poikkihallinnollisen yhteistyön avulla tehdä vaikuttavampaa ohjausta ja valvontaa sekä parantaa sisäilma-asioihin liittyvää asiakaskokemusta. Ryhmä päivitti koulurakennusten sisäilmasto-ongelmien käsittelyohjeen, jonka julkaistiin aluehallintovirastojen julkaisusarjassa.

Alkoholihallinnon valvontaohjelman aluehallintovirastojen vastuulla olevien toimenpiteiden toteuttaminen

Koronavirus lisäsi vuorovaikutusta ja sidosryhmäyhteistyötä

Vuonna 2021 aluehallintovirastot kehittivät ja ylläpitivät vuorovaikutusta ja sidosryhmäyhteistyötä sekä muihin viranomaisiin että sidosryhmiin. Yhteistyö painottui tartuntatautilain mukaisten tehtävien toteuttamiseen valvontaohjelman toteuttamisen rinnalla.

Yhteistyö valvontaviranomaisten välillä keskittyi yhteisten toimintatapojen edistämiseen. Koronaviruksen leviämisen ehkäisy synnytti vaatimuksia, joiden myötä alkoholihallinnon yhteistyö on laajentunut terveydenhuoltoviranomaisiin. Yhteistyöhön avautui lisäksi uusia kanavia esimerkiksi alueellisten tapahtumaturvallisuusryhmien sekä suurimpien kaupunkien matkailun- ja elinkeinoelämän kehittämistoimistojen kanssa.

Ohjaus- ja valvontatoiminta kehittyivät

Ohjaus- ja valvontatoiminta kehittyi niin lupahallinnon kuin valvonnan prosesseissa. Ohjauksellisin keinoin aluehallintovirastot esimerkiksi selvittivät lupaedellytyksiä, kuuluivat naapurustoja sekä toteuttivat ennakkokatselmuksia myös etäyhteyksin. Ohjauksen rooli korostui edelleen, kun aluehallintovirastot käsittelivät epäkohtailmoituksia, joita tartuntatautilakia rikkovista ravintoloista oli tehty.

Asetukset ja ohjeet muuttuivat jatkuvasti. Tämä lisäsi ohjaus- ja neuvontatehtäviä erityisesti, koska tartuntatauti- ja alkoholilakiin sisältyy keskinäistä tulkinnanvaraisuutta. Alkoholihallinnon henkilöstöä joutui siksi työskentelemään erityisen paljon neuvontatehtävissä aluehallintovirastojen yhteisessä koronainfossa sekä muissa koronaan liittyvissä tehtävissä. Alkoholihallinto ylläpiti ja päivitti luvanhaltijoille suunnattua ohjeistusta jatkuvasti sekä laati aluehallintovirastojen usein kysytyjä kysymyksiä -sivuille elinkeinon tueksi vastauksia moniin kysymyksiin. Joissakin aluehallintovirastoissa luvanhaltijoita tiedotettiin koronarajoitusten muutoksista myös sähköpostitse.

Alkoholihallinto teki fyysisiä tarkastuksia riskiperusteisesti ja tartuntatautilain valvontaan vahvasti kytkeytyen. Lisäksi jotkin aluehallintovirastot suorittivat uutena valvontamuotona etätarkastuksia. Etätarkastuksia on tarkoitus jatkossa

kehittää edelleen. Markkinoinnin valvonta kytkeytyi vahvasti paikan päällä tehtävien tarkastuksien valmistautumiseen.

Aluehallintovirastot olivat suunnitelleet kehittävänsä alkoholivalvontaa tekemällä toistensa alueille niin kutsuttuja benchmarking-käyntejä. Näillä käynneillä olisi ollut tarkoitus verrata omaa ja muiden toimintaa parhaan mahdollisen toimintatavan löytämiseksi. Koronatilanteen vuoksi nämä käynnit jäivät toteutumatta.

Digitalisaatio mukana alkoholihallinnon toiminnassa

Aluehallintovirastot hyödynsivät vaikuttavassa valvonnassa digitalisaatiota käyttämällä Wirta-ohjelmaa tarkastuksissa. Ohjelmaa muokattiin useita kertoja, sillä säännökset muuttuivat nopeasti. Aluehallintovirastot myös resursoivat henkilötyövuosia monin tavoin uuden alkoholielinkeinorekisterin Allu 2.0 -prosessin edistämiseen.

Yhteenveto

Tulosopimuksen alkoholihallintoon liittyvät tavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti. Valvontasuunnitelmissa erikseen sovitut tarkastusmäärät toteutuivat anniskelupaikkojen valvonnan osalta lähes suunnitellusti. Vain vähittäismyyntipaikkojen osalta määrällisiin tavoitteisiin ei ylletty kaikkien aluehallintovirastojen osalta.

Koronapandemia vaikutti keskeisesti alkoholihallinnon toimintaan vuonna 2021. Alkoholihallinnon henkilöstö osallistui panoksellaan koronasta viestimiseen, ohjeistamiseen ja tiedottamiseen sidosryhmilleen. Vaikka alkoholihallinto joutui käyttämään paljon resursseja koronan hoitoon, onnistui se myös tekemään paljon ydintyötään.

Tupakkalain valvontaohjelman aluehallintovirastojen vastuulla olevien toimenpiteiden toteuttaminen

Aluehallintovirastot jatkoivat tupakkalain valvontaohjelman toimeenpanoa. Aluehallintovirastot tekivät yhteistyötä ja antoivat ohjausta kuntatasolla, jossa varsinainen valvontatyö tehtiin. Kaikkia vuodeksi 2021 suunniteltuja toimenpiteitä ei ehditty tekemään, joten valtakunnallinen tavoite ei toteutunut kaikilta osin. Yhteistyö eri osapuolien kesken vakiintuu hiljalleen, ja tulokset paranevat sen myötä.

Eläinten hyvinvoinnin ja lääkitsemisen valvontasuunnitelman toteuttamisaste

Eläinten hyvinvoinnin ja lääkitsemisen valvontasuunnitelma sisälsi seuraavat kohdat:

- eläinsuojelun otantavalvonnat tiloilla
- eläinkuljetusten otantavalvonnat
- eläinten lääkitsemisen valvonnat tiloilla
- eläinlääkäreihin kohdistuvat lääkitsemisen valvonnat.

Kokonaisuudessaan eläinten hyvinvoinnin ja lääkitsemisen valvontasuunnitelman toteuttaminen onnistui varsin hienosti. Lounais-Suomen, Länsi- ja Sisä-Suomen, Itä-Suomen sekä Pohjois-Suomen aluehallintovirastoissa tavoitteet täyttyivät, ja monessa kohdassa ne jopa ylittyivät.

Etelä-Suomen ja Lapin aluehallintovirastoissa yksi neljästä kohdasta, lääkitsemisen valvonta, jäi osin toteutumatta. Molemmissa virastoissa tavoitteesta

jäämiseen vaikutti se, että valvottavia tiloja oli vähän. Lisäksi useat valvottavista tiloista olivat emolehmätiloja, joissa lääkityksiä ei ollut käytetty. Ohjausta lääkkeiden käyttöön annettiin myös näillä tiloilla.

Valvontamme on suunnattu palveluihin, joiden saatavuudessa, laadussa tai oikea-aikaisuudessa on vakavimpia puutteita

Aluehallintovirastot ovat yhteistyössä Valviran kanssa analysoineet sosiaali- ja terveydenhuollon valvontatoiminnan nykytilan, kartoittaneet tietopohjan tarpeet ja suunnitelleet toimenpiteet kohdentamisen tarkistamiseksi

Valvonnassa tiivistettiin yhteistyötä

Aluehallintovirastot toteuttivat Valviran kanssa yhdenmukaisia toimintatapoja edistävää tiivistä, vuorovaikutteista yhteistyötä muun muassa erilaisissa työryhmissä sekä yhteisesti järjestettävissä tilaisuuksissa. Aluehallintovirastot ja Valvira laativat valvontahavaintoraportit vuodelta 2020 yhteistyössä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa maakunnittain, uusien hyvinvointialueiden mukaisesti. Vuoden 2021 alussa aktiivisen toimintansa aloittivat myös aluehallintovirastojen ja Valviran koordinaatioryhmän nimeämät lupa- ja valvontaryhmät, jotka pyrkivät yhtenäistämään käytäntöjä ja linjauksia.

Valvontaryhmän tavoitteena on sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnan ja ohjauksen tulkintojen, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistaminen. Valvontaryhmän tehtävänä on käsitellä sellaisia linjausehdotuksia, joissa tarvitaan laajempi, yhteinen sosiaali- tai terveydenhuollon valvontaa ja ohjausta yhdenmukaistava tulkinta, linjaus tai toimintakäytäntö.

Lupayhteistyöryhmän tehtävä on tukea Valviran ohjaustehtävää toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon lupahallinnossa. Lupayhteistyöryhmä ottaa käsiteltäväkseen lupahallinnon asioita, jotka vaativat yhteisen näkemyksen muodostamista tai yhteisistä menettelytavoista sopimista. Valmistelussa hyödynnetään aluehallintovirastojen ja Valviran asiantuntijoiden osaamista.

Datapohjaisen valvonnan hanke etenee

Aluehallintovirastot osallistuivat aktiivisesti datapohjaisen valvonnan Valtava-hankkeeseen. Vuoden aikana hankkeessa on:

- laadittu tavoitetilakuvaus nykyaikaiseen data-analytiikkaan perustuvasta valvonnasta huomioiden valvontatyön eri muodot ja prosessit
- toteutettu konkreettinen konseptitodistus (proof of concept, POC) datapohjaisesta valvonnasta ja sen mahdollisuuksista ennakoivuuden ja riskiperusteisuuden kehittämisessä.
- määritelty valvonnan tietotarpeet ja kommunikoitu tiedontuotantolinjoja kehittäville projekteille sekä
- laadittu datapohjaisen valvonnan toimintamallin käyttöönottosuunnitelma.

Hyvinvointialueiden valvonnan suunnittelu ja kehittäminen aloitettiin

Syksyllä 2021 Etelä-Suomen aluehallintovirastossa alkoi Valviran ja aluehallintovirastojen yhteinen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen liittyvä Hyvinvointialueiden valvonnan suunnittelu ja kehittäminen (HVA) -projekti. Projekti on valtiovarainministeriön tulossopimushanke ja sen toimiaika on

1.9.2021–31.12.2022. Projekti etenee aikataulun mukaisesti. Osana projektia kuvataan sosiaali- ja terveydenhuollon valvontatoiminnan nykytila ja tietopohjan tarpeet sekä suunnitellaan toimenpiteet hyvinvointialueiden valvontaan.

Hybridistrategian toteutuminen päätöksillä, ohjauksella ja valvonnassa

Valtakunnallisesti ja aluehallintovirastokohtaisesti tavoite epidemiatilanteen edellyttämistä rajoituspäätöksistä toteutui. Epidemiatilanteen edellyttämät hallinnolliset tartuntatautilain mukaiset päätökset tehtiin, ja aluehallintovirastot osallistui-
vat alueellisten epidemiaryhmien toimintaan. Ryhmissä aluehallintovirasto toteutti myös osin niin sanottua toiminnan aikaista valvontaa.

Koronavirustestaukseen liittyvät antigeeni-pikatestien lupamenettelyt kuormittivat aluehallintovirastoa ja moninkertaistivat kliinisen mikrobiologian lupahallintoon liittyvää työtä. Näihin lupiin tarvitaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen lausunto, mutta koronapandemian kiireisen hoitamisen vuoksi testaamisen on saanut aloittaa jo siinä vaiheessa, kun valvova laboratorio on tehnyt asiasta ilmoituksen aluehallintovirastolle.

Aluehallintovirastojen perustehtävät jatkuivat keskeytyksettä koronasta huolimatta. Koronatehtävien kuormittavuus vaikutti kuitenkin erityisesti käsittelyaikojen pituuteen muissa tehtävissä. Koronaan liittyvät tehtävät priorisoitiin.

Sote-valvontaohjelman aluehallintovirastojen vastuulla olevien toimenpiteiden toteuttaminen

Aluehallintovirastot kohdensivat valvontakäyntejä riskiperusteisesti. Vaikka käyntejä tehtiin normaalioloja vähemmän, niitä oli merkittävä määrä poikkeusoloista huolimatta. Sosiaali- ja terveydenhuollon kanteluiden käsittelyssä korostui alkuarvioinnin merkitys. Aluehallintovirastot ottivat arvioinnissa huomioon valvontakohteesta käytettävissä olevat valvontatiedot, ja tällä perusteella suuntasivat valvonnan resursseja epäkohtiin, joissa oli syytä epäillä lainvastaista toimintaa. Käytökseen tai kohteluun liittyvät kantelut siirrettiin pääsääntöisesti hoidettaviksi omavalvonnallisesti muistutuksina.

Valvontakohteet valittiin riskiperusteisesti ja tarkastettavia kohteita varten jouduttiin tekemään erikseen aluehallintoviraston virkamiehiä koskeva työsuojellinen riskinarvio koronan aiheuttaman biologisen vaaran vuoksi. Tästä syystä aluehallintovirastot toteuttivat myös jälkikäteisen valvonnan tarkastuksia määrällisesti vähemmän ja vain erityisin perustein. Nämä toteutettiin osin myös etäkokouksina.

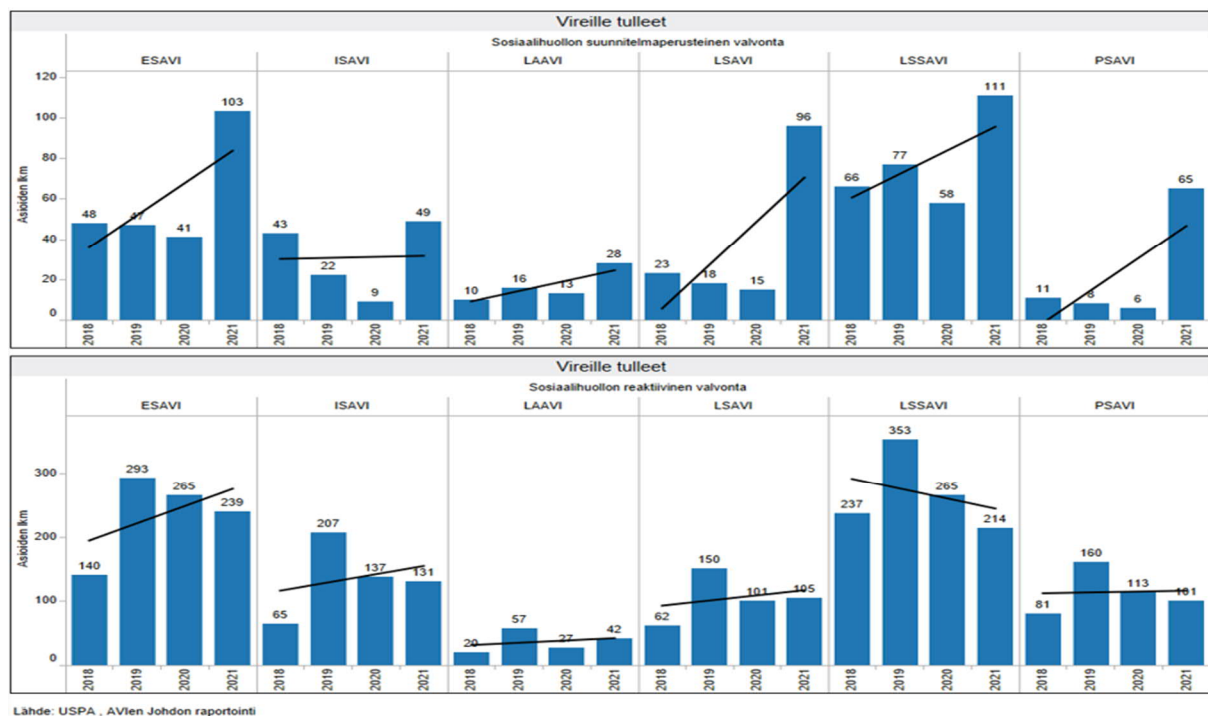
Valvonnassa korostui lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen saatavuus ja hoitoon pääsy. Kotiin annettavien palvelujen ohjaus- ja arviointikäynnit toteutettiin aluehallintovirastojen ja Valviran yhteistyönä etäyhteyksin. Tässä mukana olivat sekä sosiaali- että terveydenhuollon valvonta.

Ennakolliseen valvontaan liittyen yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon lupien keskimääräinen käsittelyaika oli valtakunnallisesti 2,2 kuukautta. Käsittelyaika on noussut hieman verrattuna vuoteen 2020 (1,8 kuukautta) ja vuoteen 2019 (2,0 kuukautta). Sosiaali- ja terveydenhuollon lupien pisin käsittelyaika oli Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 2,7 kuukautta, ja lyhin käsittelyaika Lapin aluehallintovirastossa 1,4 kuukautta. Käsittelyaikojen pidentyminen on seurausta yksityisen terveydenhuollon lupahakemusten määrän kasvusta.

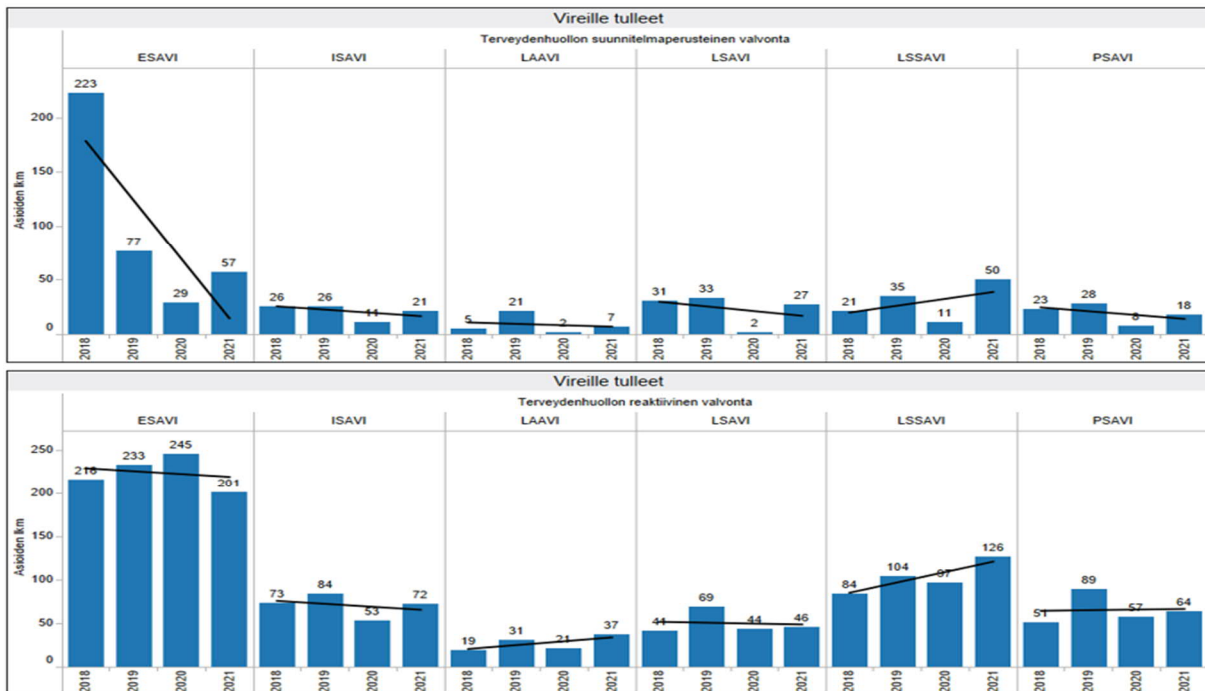
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto toteutti lastensuojelun sijaishuollon valvontakäynnit pandemiasta huolimatta paikan päällä lastensuojeluyksiköissä. Sote-valvontaohjelmaan perustuva käynti tehtiin myös paikan päällä sijoitettuja lapsia haastatteleamalla. Näin toimittiin myös reaktiivisen valvonnan yhteydessä toteutetuilla tarkastuskäynneillä.

Lukuun ottamatta sosiaalihuollon reaktiivista valvontaa, valvonta-asioiden määrä lisääntyi kaikissa asiakasryhmissä. Aluehallintovirastot toteuttivat suunnitelmallista valvontaa lastensuojelun sijaishuollossa, kotihoidossa ja vanhushuollossa toimeenpanon seurantaan perustuvassa henkilöstömitoituksessa. Aluehallintovirastot toteuttivat terveydenhuollossa suunnitelmaperusteista valvontaa perusterveydenhuollon hoitoon pääsyssä sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä ja ehkäisevässä päihdetyössä. Sote-valvontaohjelman mukaiset toimenpiteet pystyttiin toteuttamaan osittain.

Kuvio 1.2.1 Sosiaalihuollon suunnitelmaperusteinen ja reaktiivinen valvonta, vireille tulleet vuosina 2018–2021

Kuvio 1.2.2 Terveydenhuollon suunnitelmaperusteinen ja reaktiivinen valvonta, vireille tulleet vuosina 2018–2021

Tietolähde: USPA, AVien Johdon raportointi

Kilpailu- ja kuluttaja- sekä elinkeino-oikeudellisten tehtävien toimintasuunnitelman toteutumisaste, prosenttia (seurantamittari)

Aluehallintovirastot laativat erillisen valtakunnallisen suunnitelman välitysliekevalvonnasta. Suunnitelman mukaisesti aluehallintovirastot esimerkiksi valvoivat, että välitysliekerestien vastuuhenkilö- ja edunsaajatiedot ovat ajan tasalla ja rekisteröinnin edellytykset täyttyvät. Aluehallintovirastot toteuttivat välitysliekevalvonnan suunnitelmaa myös vireille tulevien valvonta-asioiden käsittelyn kautta.

Valtakunnallisen suunnitelman toteuttamiseksi Etelä-Suomen aluehallintovirasto valvoi tehostetusti perintäyhtiöiden menettelyä liikasuoritusten ja puutteellisiin viitetiedoin tehtyjen maksujen käsittelyn sekä perintälain väliaikaisen muutoksen osalta.

Aluehallintovirastot toteuttivat kaikki Kilpailu- ja kuluttajaviraston käynnistämät selvitykset ja hankkeet, jotka sisältyivät toimintasuunnitelmaan. Aluehallintovirastot toteuttivat kolme hanketta yhdessä Kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa. Hankkeet koskivat kilpailuneutraliteetti- ja luottomarkkinointivalvontaa sekä vesihuoltolaitoksia. Hankkeita koordinoiva Kilpailu- ja kuluttajavirasto siirsi uudisasuntojen hinnan ilmoittamista koskevan hankkeen toteutettavaksi myöhemmin, minkä vuoksi myös välitysliekevalvonnan vastaava hanke siirtyi myöhemmin toteutettavaksi.

Aluehallintovirastojen kilpailu-, kuluttaja- sekä elinkeino-oikeudellisissa asioissa kenttävalvonta oli pääosin keskeytetty koronapandemian vuoksi. Tämän johdosta esimerkiksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston rahanpesutarkastajien kanssa ei

päästy tekemään välitysluokituksen suunnitelmaan kirjattuja fyysisiä valvontakäyntejä välitysluokituksiin. Myöskään Turvallisuus- ja kemikaaliviraston mittauslaittevalvontaa ei tehty vuoden aikana kaikissa aluehallintovirastoissa.

Oikeusturvaprosessimme vaikuttavuus osana valvontaa lisääntyä

Kantelujen käsittelyn mediaaniaika

Tulossopimuksessa tavoitteena oli, että kantelujen käsittelyn mediaaniaika on alle kuusi kuukautta. Valtakunnallisesti aluehallintovirastot saavuttivat tämän tavoitteen lukuun ottamatta ympäristöterveydenhuollon kanteluja, joissa mediaanikäsittelyaika oli 9,5 kuukautta (vuonna 2020 5,8 kuukautta). Valtakunnallisesti mediaanikäsittelyaika pieneni terveydenhuoltoa koskevissa kanteluissa yhteen kuukauteen (vuonna 2020 1,4 kuukautta), sosiaalihuoltoa koskevissa kanteluissa kahteen kuukauteen (vuonna 2020 5,1 kuukautta) ja kunnalliskanteluissa kahteen kuukauteen (vuonna 2020 6,8 kuukautta).

Sosiaalihuollon kanteluissa lyhin mediaaniaika oli Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa (0,5 kuukautta) ja pisin Etelä-Suomen aluehallintovirastossa (17 kuukautta). Terveydenhuollon kanteluissa lyhin mediaaniaika oli Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoissa (0,7 kuukautta) ja pisin Lounais-Suomen aluehallintovirastossa (2,5 kuukautta). Ympäristöterveydenhuollon kanteluissa lyhin mediaaniaika oli Etelä-Suomen aluehallintovirastossa (3,1 kuukautta) ja pisin Itä-Suomen aluehallintovirastossa (17,8 kuukautta).

Sosiaali- ja terveydenhuollon kanteluiden käsittelyaikaan vaikutti osaltaan niiden kanteluiden määrät, jotka on siirretty toimintayksikköön käsiteltäväksi muistutuksena. Valtakunnallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon kanteluja siirrettiin muistutuksena toimintayksikköön käsiteltäväksi yhteensä 25,7 prosenttia (välillä 21–32 prosenttia).

Tavoitteen saavuttamisessa auttoi systemaattinen alkuarviointi sekä se, että uusiin kanteluihin perehdytään viiveettä ja muistutussiirrot sekä muut heti ratkaistavissa olevat asiat pyritään hoitamaan mahdollisimman pian valmiiksi. Tavoitteen saavuttamista puolestaan vaikeutti kantelujen ruuhkautuminen sekä kantelujen käsittelyjen henkilöiden vaihtuvuus.

Terveydenhuollon kantelujen käsittelyaikaan mediaanitavoitteeseen päästiin kaikissa aluehallintovirastoissa. Kantelujen käsittelyajan mediaani oli välillä 0,7–2,5 kuukautta. Terveydenhuollon kantelujen käsittelyn lyhyen mediaaniajan selittää muistutusmenettelyyn siirrettyjen kantelujen määrä.

Sosiaalihuollon kantelujen käsittelyajan mediaani oli välillä 0,5–17 kuukautta. Sosiaalihuollon kantelujen käsittelyajan mediaanitavoitteeseen päästiin kaikissa muissa aluehallintovirastoissa, paitsi Etelä-Suomessa (mediaani 17 kuukautta). Pitkään mediaaniaikaan on vaikuttanut se, että Etelä-Suomen aluehallintoviraston sosiaalihuollon kanteluiden tilanne on ollut pitkään ruuhkautunut. Kanteluiden käsittelyä on vaikeuttanut kanteluiden suuri määrä ja henkilöstön vaihtuvuus.

Taulukko 1.2.1 Kantelujen mediaani käsittelyajat vuosina 2019–2021

Käsittelyaika kk (med.) kaikki AVit 3.1.2022 4.02.04																		
Tehtävänimi	ESAVI Päättynyt			ISAVI Päättynyt			LAAVI Päättynyt			LSAVI Päättynyt			LSSAVI Päättynyt			PSAVI Päättynyt		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Kaikki yhteensä	7,3	9,6	10,8	2,3	2,1	2,9	1,9	3,6	1,8	1,9	2,6	2,1	1,0	0,9	0,7	3,6	1,8	1,2
Kunnalliskantelut	8,5	8,8	17,2	15,9	18,1	9,8	2,5	1,2	3,4	5,1	10,5	3,2	0,9	0,9	2,3	9,7	7,4	2,0
Sosiaalihuoltoa koskevat kantelut	15,4	14,9	17,0	3,5	3,2	3,1	2,3	3,4	1,8	1,6	1,9	1,5	1,2	1,0	0,5	1,5	2,5	2,0
Terveydenhuollon kantelut	4,8	2,8	2,3	1,1	0,8	1,6	0,7	5,2	1,8	1,7	2,0	2,5	0,9	0,7	0,7	6,6	1,0	1,0
Ympäristöterveydenhuollon kantelut	2,0	5,7	3,1	15,5	9,5	17,8	11,0	3,5	3,5	7,0	8,1	10,4	6,0	4,5	5,5	2,3	3,0	9,5

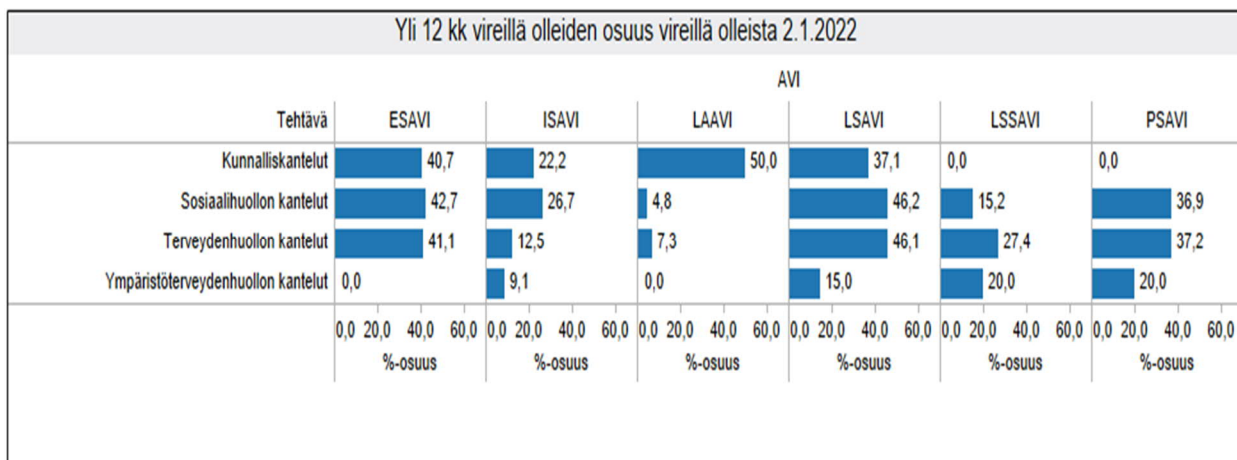
Yli vuoden vireillä olleiden kanteluiden osuus kaikista vireillä olevista kanteluista

Tulossopimuksessa oli tavoitteena, että yli vuoden vireillä olleiden kanteluiden osuus kaikista vireillä olevista kanteluista on alle 15 prosenttia. Tätä tavoitetta ei saavutettu missään aluehallintovirastossa. Yhteensä aluehallintovirastoissa terveydenhuollon kanteluista oli yli vuoden vireillä olleita 37,1 prosenttia (vuonna 2020 28,1 prosenttia), sosiaalihuollon kanteluista 36,5 prosenttia (vuonna 2020 31,2 prosenttia), kunnalliskanteluista 35,2 prosenttia (vuonna 2020 19,0 prosenttia) ja ympäristöterveydenhuollon kanteluista 12,5 prosenttia (vuonna 2020 31,3 prosenttia). Yhteensä kaikkien aluehallintovirastojen yli vuoden vireillä olleiden kanteluiden osuudet kasvoivat vuoteen 2020 verrattuna lukuun ottamatta ympäristöterveydenhuollon kanteluita, joiden osuus oli asetetun tavoitteen mukainen.

Lukumääräisesti kanteluiden määrät aluehallintovirastoissa yhteensä kasvoivat vuoteen 2020 verrattuna lukuun ottamatta ympäristöterveydenhuollon kanteluita. Aluehallintovirastoissa oli eniten vireillä terveydenhuollon kanteluita 1 344 kappaletta (vuonna 2020 1 192). Sosiaalihuollon kanteluita oli vireillä 973 kappaletta (vuonna 2020 894), kunnalliskanteluita 179 kappaletta (vuonna 2020 142) ja ympäristöterveydenhuollon kanteluita 48 kappaletta (vuonna 2020 48).

Kantelujen käsittelyaikojen pidentyminen johtui siitä, että kokeneiden esittelijöiden ja ratkaisijoiden työpanosta jouduttiin siirtämään koronatehtäviin. Useissa aluehallintovirastoissa kanteluasioita oli ruuhkautunut jo aiemman resurssivajauksen vuoksi. Huolimatta mahdollisuudesta palkata uusia esittelijöitä oli vaihtuvuus suurta ja perehdyttäminen aikaa vievää.

Kuvio 1.2.3 Yli vuoden vireillä olleiden kanteluiden osuus vireillä olleista kanteluista

Todettujen tai epäiltyjen eläntautitapausten edellyttämistä hallintopäätöksistä ja selvityksistä on tehty 100 prosenttia kaikista tapauksista yhden viikon kuluessa

Kun tarve oli todettu, antoivat kaikki aluehallintovirastot viikon kuluessa määräyksen, jolla pyrittiin estämään eläntautien leviäminen. Lisäksi aluehallintovirastot toimittivat Ruokavirastolle alustavan kirjallisen selvityksen eläntaudin alkuperästä ja levinneisyydestä eli niin sanotun epidemiologisen selvityksen. Kaikki aluehallintovirastot myös tarvittaessa kumosivat päätöksen viikon määräajassa. Kaikissa aluehallintovirastoissa tämä tavoite toteutui.

Varautumisen ja valmiussuunnittelun koordinoitointoimintamme tehostuu

Alueellisista eläntautien valmiussuunnitelmista on ajan tasalla 100 prosenttia

Lapin, Lounais-Suomen ja Etelä-Suomen aluehallintovirastot olivat tarkastaneet kaikki helposti leviävien eläntautien alueelliset toimintaohjeet, päivittäneet ne tarvittaessa ja vieneet ne Ruokaviraston ekstranet-verkkopalvelu Pikanttiin. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa joitakin toimintaohjeita jäi päivittämättä, ja päivitystyötä jatketaan vuonna 2022. Itä-Suomen ja Pohjois-Suomen aluehallintovirastoissa vain osa ohjeista ehdittiin tarkastaa ja päivittää, koska eläntauteja hoitavat läänineläinlääkärit joutuvat suuntaamaan resurssejaan tautien hoitoon.

Kehitämme ja hyödynnämme valtakunnallisia yhtenäisiä toimintamalleja sekä yhteisiä ja avoimia valvontatietoja

Uusien valtakunnallisten toimintamallien, työtapojen ja prosessien käyttöönotto osaksi perustoimintaa

Aluehallintovirastot jatkoivat kanteluprojektissa syntyneiden tulosten jalkauttamista käytäntöön. Vastuualueen henkilöstö osallistui projektiin aktiivisesti ja vuoden aikana:

- julkaistiin sähköinen käsikirja kantelujen käsittelijöille

- julkaistiin uudet päätöspohjat terveydenhuollon, sosiaalihuollon, ympäristöterveydenhuollon ja pelastustoimen ja varautumisen kanteluihin sekä kuntakanteluihin
- keskitettiin kantelujen asiakirja- ja päätöspohjat USPA-asianhallintaan ja muokattiin pohjat saavutettavaan muotoon
- laadittiin avien käsittelijöille ohjeistus henkilötietojen käsittelystä kantelutyössä
- kehitettiin yhdessä KEHA-keskuksen kanssa sähköistä lomaketta kantelujen vireille tulon digitalisointiin.

Avoimuuden edistäminen ja valvontatoiminnassa kertyvän tiedon hyödyntäminen

Aluehallintovirastot jakoivat olemassa olevaa tietoa monitoimijaisesti ja monikanavaisesti sekä tuottivat avi.fi-sivuille yhteensä 22 ratkaisulyhennelmää tai vakioraporttia. Aluehallintovirastokohtainen tavoite oli yli 5 ratkaisulyhennelmää tai vakioraporttia. Valtakunnallisesti tavoite saavutettiin osittain. Aluehallintovirastoista Etelä-Suomen, Itä-Suomen ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastot saavuttivat tämän tavoitteen.

Palveluiden ja prosessien digitalisointi kattavasti ja saavutettavasti

Tavoitteena oli yli 10 prosentin kasvu sähköisen asiointikanavan kautta vireille tulleiden asioiden määrässä. Tavoite ei toteutunut täysimääräisesti, vaikka asumäärässä oli edelleen kasvua edellisvuoteen verrattuna. Sosiaali- ja terveydenhuollossa palveluiden ja prosessien digitalisointi edistyi. Sähköisen asiointikanavan kautta vireille tulleiden asioiden määrässä oli kasvua. Kattavuuden kehittymiseen vaikutti edelleen se, että suuri osa yksityisen sosiaalihuollon ilmoituksista tuli kunnista ja siksi paperisena.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajat yhteen kokoavan Soteri-rekisterin määrittelyprojekti aloitettiin vuoden 2021 alussa ja se eteni vuoden aikana vaatimusmäärittelyihin ja hankinnan ja kilpailutuksen valmisteluun saakka.

Yhteistyössä Valviran kanssa toteutettava Allu 2.0 -hanke eteni. Vuoden 2021 aikana pidettiin testaukset ja sitä mukaa, kun toimittaja sai järjestelmää valmiiksi. Myös tiedon muunneltavuuteen uuteen järjestelmään sopivaksi liittyviä korjaustoimeksiantoja tehtiin edelleen. Järjestelmän käyttöönotto viivästyi toivottuun vuoteen 2022 jälkipuoliskolle.

Koronapandemiasta merkittävä määrä lisätyötä ja -tehtäviä

Koronapandemia aiheutti edelleen merkittävän määrän lisätyötä Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueelle. Korona muutti työskentelytapoja, sekä etä- että hybridityö vakiintuivat.

Koronakriisissä korostuivat alueelliset toimet, kuten sairaanhoitopiirien ja kuntien ohjaus ja valvonta, alueellisen tilannekuvan laadinta sekä alueelliset rajoituspäätökset, jotka laadittiin sairaanhoitopiirien ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen epidemia-arvioihin sekä alueellisten koronakoordinaatioryhmien toimintaan tukeutuen.

Lisäksi tartuntatautilain muutokset toivat vastuualueelle uusia tehtäviä ja vastuita. Resursseja täytyi suunnata runsaasti muista tehtävistä pandemian torjuntatehtäviin, päätöksien valmisteluun, ohjeiden laadintaan ja tarkastustoimintaan. Aluehallintovirastot valmistelivat päätökset alueittain ja osallistuivat lisäksi:

- sairaanhoitopiirien tartuntatautien torjunnan työryhmiin (alueelliset koronakoordinaatioryhmät)
- erilaisiin koronapandemiakokonaisuutta koskeviin lukuisiin työryhmiin ja kokouksiin
- valvonnan suunnitteluun
- seuraamusten asettamiseen
- asiakkaiden ohjaukseen ja neuvontaan
- valtakunnan rajat ylittävään tartuntatautien ohjaukseen ja valvontaan
- viestintään.

Lisäksi henkilöstöresurssia käytettiin valtakunnallisesti yhdenmukaisen toiminnan ja linjausten varmistamiseen.

Aluehallintovirastoilla oli merkittävä rooli ohjaajana ja valvojana, paitsi kuntien ja kuntayhtymien, myös yritysten tartuntatautien torjuntatyössä sekä ravintolarajoitusten noudattamisessa. Aluehallintovirastoilla oli myös selkeä rooli ministeriön lainvalmistelussa ja ohjauksessa esimerkiksi koronapassin ja sen käytön laajentamisessa sekä tartuntatautilain uudistuksissa. Myös erilaiset tiedotustilaisuudet, tiedotteet sekä median yhteydenotot työllistivät, samoin kuin kansalaisten yhteydenotot.

Vastuualue käytti yhteensä 26,8 henkilötyövuotta koronasta aiheutuviin tehtäviin. Koronasta aiheutui työtä erityisesti juristeille ja lääkäreille sekä alkoholihallinnon ja ympäristöterveydenhuollon virkamiehille. Työtä jouduttiin kiireellisten aikataulujen ja työn määrän vuoksi tekemään myös virka-ajan ulkopuolella, viikonloppuisin ja ylitöinä.

Taulukko 1.2.2 Käytetyt henkilötyövuodet (htv) koronasta aiheutuviin tehtäviin vuonna 2021 peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueella

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue	HTV 2021 koronavirus	HTV 2020 koronavirus
Etelä-Suomen aluehallintovirasto	9,9	7,7
Lounais-Suomen aluehallintovirasto	3,9	2,9
Itä-Suomen aluehallintovirasto	2,5	2,8
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto	5,4	3,8
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto	3,1	3,5
Lapin aluehallintovirasto	2,0	2,2
Yhteensä	26,8	22,9

Koronapandemia vaikeutti valvonta-asioiden tarkastusten toteuttamista ja pidensi käsittelyaikoja

Koronapandemia vaikeutti valvonta-asioihin liittyvien tarkastusten toteuttamista merkittävästi. Vanhustenhuollon hoivakriisin jälkityö työllisti jatkovalvontana edelleenkin, mikä ilmeni erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon valvonta-asioiden ruuhkana, jota ei pystytty täysin purkamaan. Koronapandemia vähensi eri sektoreilla paikalla tehtäviä tarkastuksia ja valvontoja, mutta lisäsi etenkin ravintoloihin kohdistuvien rajoitusten valvontaa sekä koronan torjuntaan ja asiakkaiden neuvontaan (koronainfo) liittyvää työtä. Poikkeusoloissa vastuualue otti käyttöön sosiaali- ja terveydenhuollon asioissa uusia, tehokkaita etäyhteydenpitotapoja palveluntuottajien ja kuntien sote-johdon kanssa. Yhteistyö tiivistyi, ja yhteistoiminnan merkitys korostui ja oli vaikuttavaa.

Vastuualue käsitteli vuoden 2021 aikana yhteensä 397 koronaan liittyvää sosiaali- ja terveydenhuollon asiaa. Eniten käsiteltiin kanteluja, joita käsiteltiin yhteensä 139 kappaletta. Valvonta-asioita käsiteltiin 115 kappaletta, minkä lisäksi vastattiin runsaasti erilaisiin ohjaus- ja tiedusteluasioihin.

Taulukko 1.2.3 Aluehallintovirastojen sosiaali- ja terveydenhuollon korona-asiat vuosina 2020–2021

Sosiaali- ja terveydenhuollon korona-asiat	Ohjaus ja tiedustelut		Valvonta-asiat		Kantelut		Lausunto-pyynnöt		Yhteensä	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Etelä-Suomi	23	9	51	67	81	57	4	6	159	139
Lounais-Suomi	10	22	13	13	11	6	4	4	38	45
Itä-Suomi	5	12	11	24	5	6	2	3	23	45
Länsi- ja Sisä-Suomi	12	16	15	13	16	27	1	2	44	58
Pohjois-Suomi	72	27	23	15	21	11	3	2	119	55
Lappi	4	5	2	9	5	0	3	2	14	16
Yhteensä	126	91	115	141	139	107	17	19	397	358

Lähde: Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue, USPA

Valtakunnallisesti koronaan liittyvien sosiaali- ja terveydenhuollon asioiden määrät lisääntyivät vuonna 2021 (397 asiaa) verrattuna vuoteen 2020 (358 asiaa). Asioiden lukumäärät ovat suuntaa antavia. Vaihtelut asioiden määrässä eri aluehallintovirastojen välillä johtuvat osittain erilaisista kirjauskäytännöistä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kantelujen ja valvonta-asioiden käsittely valtakunnallisesti jatkui

Aluehallintovirastojen yhteisen esityksen mukaisesti niin sanotulla ylijohdajien miljoonan euron määrärahalta jatkettiin sosiaali- ja terveyshuollon kanteluiden ja valvontojen käsittelyn valtakunnallista toimintoa. Toiminnossa työskenteli kuusi virkamiestä, yksi kunkin aluehallintoviraston palkkalistoilla, ja toimintoa koordinoi Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

Valtakunnalliseen työjonoon poimittiin sellaiset sosiaali- ja terveydenhuollon kantelut ja valvonta-asiat, jotka eivät olleet vielä käsiteltävinä tai joilla ei ole selvää yhtymäkohtaa muuhun jo käsiteltävänä olevaan kanteluun tai valvonta-asiaan.

Vuoden aikana käynnistettiin valtiovarainministeriön johdolla sosiaali- ja terveydenhuollon valvonta- ja kanteluasioiden organisoinnin kehittämisprojekti, jonka tarkoituksena oli pohtia toiminnan resurssointia, jatkamista ja kehittämistä.

1.2.2 Ympäristöluvut

Toimintamme tuottavuus ja maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus paranevat

Ympäristölupavastuualueiden maksullisen työn kustannusvastaavuuden kehitys vaihteli virastokohtaisesti. Eniten kustannusvastaavuus parani Itä-Suomen aluehallintovirastossa, kun taas Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kustannusvastaavuus laski viime vuodesta huomattavasti. Etelä-Suomen sekä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston kustannusvastaavuus pysyi aiemmalla tasolla. Valtakunnallisesti tarkastellessa kustannusvastaavuus laski 4,4 prosenttia tasolle 41 prosenttia (tavoite 50 prosenttia). Lupapäätöksen keskimääräinen kustannus pieneni merkittävästi verrattuna kolmen edellisen vuoden keskiarvoon. Lupasuoritteiden määrä niiden käsittelyyn käytettyä henkilötyövuotta kohden pysyi aiemmalla tasolla.

Lupahakemusten käsittelystä saatiin tuloja vuonna 2021 noin 4,72 miljoonaa euroa. Tämä oli noin 0,5 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2020 ja jäi alle budjetoidun tavoitteen (5,21 miljoonaa euroa).

Vuonna 2021 aluehallintovirastoihin tuli vireille 837 ympäristö- ja vesitalouslupahakemusta. Vireille tulleiden hakemusten määrä laski edellisestä vuodesta 22 prosenttia. Tämä johtunee osaltaan koronapandemian vaikutuksista yritystoimintaan. Hakemusmäärien ei ennakoita jäävän pysyvästi alhaisemmalle tasolle, eikä muutoksella siten arvioida olevan isoa merkitystä toiminnan tuottavuuteen tai kustannusvastaavuuteen.

Aluehallintovirastot tekivät vuonna 2021 yhteensä 1 062 ympäristö- ja vesitalouslupapäätöstä. Tämä on samaa tasoa kuin aiempina vuosina. Päätöksiä tehtiin yli 200 enemmän kuin hakemuksia tuli vireille.

Lupakäsittelymme nopeutuu ja säilyy laadukkaana

Ympäristölupavastuualueet onnistuivat kokonaisuudessaan hyvin ympäristö- ja vesitalouslupien ratkaisutoiminnassa. Ympäristönsuojelu- ja vesilakiin viime vuosina tehtyjen muutoksien jälkeen ratkaistut asiat ovat olleet keskimäärin

aiempaa suurempia ja vaativampia, mitä kuvastaa myös lupien aiempaa suurempi keskihinta. Tästä huolimatta lupien käsittelyajat olivat kaikilta osin tavoitteiden mukaisia tai hyvin lähellä tavoitteita.

Kiireellisiin investointihankkeisiin liittyvien ympäristölupa-asioiden keskimääräinen käsittelyaika lyheni merkittävästi vuodesta 2020. Pääasiassa nämä lupa-asiat saatiin ratkaistua siten, että luvan saaneiden hankkeiden toteutuminen ei viivästynyt lupaprosessin keston takia. Tyypillisesti lupa-asiat koskivat joko täysin uusia toimintoja tai olemassa olevien toimintojen olennaisia muutoksia.

Ympäristölupavastuualueet saavuttivat käsittelyaikatavoitteensa ympäristönsuojelulain (YSL) mukaisissa asioissa. Valtakunnallisesti kaikkien YSL:n mukaisten lupahakemusten mediaanikäsittelyaika oli 10,5 kuukautta. Käsittelyaika alitti selvästi tavoiteajan 12 kuukautta. Vesilain mukaisissa asioissa mediaanikäsittelyaika oli 8,4 kuukautta. Asetettu tavoite ylittyi vain 0,4 kuukautta.

Teollisuuspäästädirektiivin edellyttämien laitosten ympäristönsuojelulain 81 §:n mukaisten tarkistamismenettelyjen käsittelyaikatavoite saavutettiin arviointiaseteikon mukaan keskimäärin 65 prosenttisesti. BAT-tarkistuksia hidastutti erityisesti lupahakemuksiin yhdistetyt luvan muuttamista koskevat hakemukset. Yli kaksi vuotta vireillä olleiden hakemusasioiden lukumäärä laski 18 prosenttia. Näiden asioiden osuus oli noin 10 prosenttia vireillä olevista hakemusasioista.

[Kehitämme ja hyödynnämme valtakunnallisia yhtenäisiä toimintamalleja sekä yhteisiä ja avoimia valvontatietoja](#)

Valtakunnallisesti yhtenäisten toimintatapojen kehittäminen ja käyttöönotto -projektissa (OHKE III) päätetyt toimintatavat otettiin käyttöön. Ne lisäävät edelleen aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten yhteistyötä.

Valtakunnallisesti tehtiin paljon työtä aluehallintoviraston julkaisemien omien asiakirjojen saattamiseksi saavutettaviksi ja vastaamaan tietosuojalain ja EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimuksia. Ympäristöluvat-vastuualueiden päivittäisessä yhteistoiminnassa MS Teamsin käyttö vakiinnutti aseman keskeisenä tiedonvaihtovälineenä.

Kaikki päätökset ja hakemukset julkaistaan yleisessä tietoverkossa lupatietopalvelussa, mikä tukee avointa ympäristötiedon saatavuutta.

Ympäristöluvat-vastuualueet osallistuivat aktiivisesti eLupa-järjestelmän kehitystyöhön ja markkinointiin merkittäväällä työpanoksella. Järjestelmä mahdollistaa sähköisen asiointin. eLupa-järjestelmässä pystyttiin aloittamaan päätöstyökalun koekäyttö syksyllä 2021. Vastuualueet saavuttivat tavoitteen sähköisen asiointikanavan kautta vireille tulleiden asioiden määrän kasvussa.

[Suuret poikkeamat: Pohjois-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupa-vastuualue](#)

Ympäristö- ja vesitalouslupamaksuista saadut tulot jäivät merkittävästi vuoden 2021 tavoitteesta. Samalla kustannusvastaavuus laski noin 17 prosenttia. Vuonna 2021 ratkaistuissa lupa-asioissa ei ollut niin paljon suuria hankkeita koskevia asioita kuin aiempina vuosina. Tämän vuoksi tulokertymä oli selvästi aiempia vuosia pienempi. Tulokertymän arvioidaan kasvavan taas vuonna 2022, mutta vuosien 2019 ja 2020 tasoa ei enää saavutettane. Positiivisena

muutoksena voidaan todeta, että ratkaistujen asioiden lukumäärä kasvoi ja keskimääräinen käsittelyaika lyheni.

1.2.3 Opetus- ja kulttuuritoimi

Toimintamme tuottavuus ja maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus paranevat

Opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualueella (OKT) maksullisia toimintaa ovat yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen tuottajien rekisteröinnit sekä Itä-Suomen aluehallintovirastolle kuuluvat hautaustoimen lupa-asiat.

Yksityiseen varhaiskasvatukseen liittyviä rekisteröintiasioita tuli vuonna 2021 vireille 735 kappaletta. Vireille tulleita rekisteröintiasioita oli 83 kappaletta enemmän edellisvuoteen nähden. Vastuualue ratkaisi asioita vuoden 2021 aikana lähes yhtä paljon kuin asioita tuli vireille (749). Tätä voidaan pitää erittäin hyvänä tuloksena rekisteröintiasioiden lisääntymiseen nähden.

Ylikansallisten päiväkotiketjujen rekisteröintiasioissa oli huolimatta yksityiskohteisesta ohjauksesta vielä haasteita. Kevään 2021 aikana vastuualue tarkasti Valveri-rekisterin oikeellisuuden ja pyysi tarkennuksia tietoihin, jotka olivat jääneet palveluntuottajalta ilmoittamatta. Rekisteröintimäärän kasvusta huolimatta vastuualue saavutti tavoitteensa.

Valvira päivitti yksityisten palveluntuottajien omavalvontasuunnitelman. Valvira ja aluehallintovirastot järjestivät yhteistyössä siihen liittyvää koulutusta.

Varmistamme valvontakohteittemme omavalvonnan toteutumista ja ennaltaehkäisevien menetelmien käyttöä

Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen ennakollinen ohjaus olivat keskeinen osa vastuualueen tehtävistä vuonna 2021. Vastuualue toteutti ennakollista ohjausta pääosin täydennyskoulutus suunnitelmien ja varhaiskasvatuksen valvontaohjelman mukaisesti. Täydennyskoulutusten suunnittelussa otettiin huomioon lainsäädännön muutokset sekä kanteluissa, oikaisuvaatimuksissa ja muissa asiakasyhteistydenotoissa toistuvasti esille nousseita aiheita.

Koronatilanteen vuoksi vastuualue antoi ohjausta ja neuvontaa varhaiskasvatuksen ja opetustoimen toimijoille ensisijaisesti verkossa, puhelimitse ja sähköpostilla. Tilaisuuksien suunnittelussa vastuualue otti huomioon koronatilanteen asettamat rajoitukset läsnäolotilaisuuksien järjestämiselle. Informaatio-ohjaus oli hieman suppeampaa kuin normaalitilanteessa. Haasteista huolimatta täydennyskoulutukselle asetetut tavoitteet toteutuivat hyvin. Koulutusten verkkovälitteisyys lisäsi osallistujien määrää aikaisemmasta.

Valvontamme on suunnattu palveluihin, joiden saatavuudessa, laadussa tai oikea-aikaisuudessa on vakavimpia puutteita

Aluehallintovirastot toteuttivat vastuulleen kuuluvat varhaiskasvatuksen valvontaohjelman toimenpiteet. Jokaisen viraston OKT-vastuualue teki oman suunnitelmansa valvonnan toteuttamiseksi vuodelle 2021. Vuoden 2021 painopisteenä olivat ryhmäkoot ja henkilöstömitoitus. Henkilöstömitoitus oli painopisteenä myös vuonna 2020.

Kaikkiaan valvontaohjelman puitteissa selvitettiin yli 1 508 päiväkodin tilanne. Valvontaohjelmaan kirjattuja ennalta ilmoittamattomia tai ilmoitettuja tarkastuskäyntejä oli tarkoitus toteuttaa sen perusteella, mitä kirjallisista selvityksistä nousee esille. Kirjallisista selvityksistä ei tullut ilmi sellaista, mikä olisi välttämättä edellyttänyt tarkastuskäyntejä, vaikka valvonta saattoikin joissakin kunnissa tai päiväkodeissa jatkua. Koronatilanteen vuoksi muut valvontakäynnit jäivät erittäin vähäisiksi.

Oikeusturvaprosessimme vaikuttavuus osana valvontaa lisääntyy

Tavoite toteutui vastuualueella osittain. Kantelujen ja oikaisuvaatimusten käsittelyajat lyhenivät edellisvuosiin verrattuna, mutta asetetut käsittelyaikatavoitteet ylittyivät osittain. Osaltaan tähän vaikutti se, että kanteluja ja oikaisuvaatimuksia käsittelevä henkilöstö oli avainasemassa myös koronatilanteeseen liittyvien tehtävien hoidossa. Tällaisia tehtäviä olivat esimerkiksi valtakunnallisen koronapuhelin- ja sähköpostirinkiin osallistuminen.

Vireille tulleiden kantelujen määrä kasvoi hieman edellisvuodesta. Vastuualue sai kanteluasioiden ruuhkanpurkuun lisäresursseja, joiden avulla käsittelyaikoja saatiin vuoden 2021 aikana lyhennettyä. Poikkeuksellisesta tilanteesta huolimatta työ oikeusturvaprosessien tehostamiseksi ja yhdenmukaistamiseksi jatkui myös vuonna 2021. Vastuualue oli mukana eri toimialojen yhteisessä hankkeessa, jonka tavoitteena oli kanteluiden käsittelyprosessin kehittäminen ja digitalisointi. Vastuualueen valtakunnallinen oikeusturvan toimintamalliryhmä jatkoi oikaisuvaatimusprosessikuvauksen valmistelua.

Lupakäsittelymme nopeutuu ja säilyy laadukkaana

Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen tuottajien rekisteröintien keskimääräinen käsittelyaika vuonna 2021 oli 1,2 kuukautta. Keskimääräinen käsittelyaika oli hieman edellisvuotta lyhyempi. Vastuualue ratkaisi vuoden aikana rekisteröintiasioita lähes saman määrän kuin niitä tuli vireille.

Haasteita asioiden käsittelylle aiheuttivat edelleen ylikansallisten päiväkotiketjujen rekisteröintiasiat sekä osin puutteellisina aluehallintovirastoille toimitetut asiakirjat. Tästä huolimatta vastuualue saavutti tavoitteensa erittäin hyvin.

Kehitämme ja hyödynnämme valtakunnallisia yhtenäisiä toimintamalleja sekä yhteisiä ja avoimia valvontatietoja

Vastuualueen arvion mukaan tämän osa-alueen tavoitteet toteutuivat osittain.

Vastuualue jatkoi valtakunnallisten toimintamallien, työtapojen ja prosessien käyttöönottoa valtakunnallisten toimintamalliryhmien kehitystyön pohjalta. Aikaisemmin perustettujen toimintamalliryhmien lisäksi vuonna 2021 aloitti liikunta-toimen toimintamalliryhmä.

Vastuualueella käynnistettiin tammikuussa 2021 "Maailman parasta täydennyskoulutusta - Världens bästa fortbildning" hanke, jonka tavoitteena oli uudistaa ja kehittää täydennyskoulutuksen toimintatapoja, visioida tulevaisuuden koulutus-tarpeita sekä laatia strategia ja toimintasuunnitelma vision ja saavuttamiseksi. Valtiokonttori myönsi hankkeelle Kaiku-työelämän kehittämisrahaa, jolla pystyttiin palkkaamaan ulkopuolinen asiantuntija avittamaan prosessia eteenpäin. Koko

henkilöstö (106) osallistui prosessiin. Hankkeen myötä valtakunnallinen yhteistyö ja yhteisöllisyys lisääntyivät mm. yhteisten työpajojen ja pilottikokeilujen myötä Vastuualueella kehitettiin myös yhteistä valtakunnallista prosessia valtionavustusten taloustarkastuksessa ja samalla eriytettiin lähes kaikkien valtionavustuskokonaisuuksien taloustarkastus päätöksenteosta. Kehitystyö toi tiliselvitysten käsittelyyn yhdenmukaisuutta, läpinäkyvyyttä ja tasapuolisuutta ja näiltä osin lisännyt hallinnon läpinäkyvyyttä. Taloustarkastuksen eriyttäminen valtionavustusten myöntämisestä edisti merkittävästi hyvää hallintoa.

Vastuualue oli aktiivisesti mukana myös eri toimialojen yhteisessä hankkeessa, jonka tavoitteena oli kanteluiden käsittelyprosessin kehittäminen ja digitalisointi. Osana hanketta laadittiin toimintamalli ratkaisulyhennelmien julkaisemiseksi aluehallintovirastojen verkkosivuilla. Valtakunnallisesti vastuualueen kanteluasioista julkaistiin ratkaisulyhennelmiä tavoitteen mukaisesti, mutta edelleen on tarve lisätä julkaisuaktiivisuutta. Koronaepidemiaan liittyvät tehtävät vaikeuttivat tätäkin tehtävää.

Sähköiseen asiointiin liittyvän tavoitteen toteutumiseen vaikutti muun muassa se, että aluehallintovirastoilla ei ollut vielä käytössä sähköistä asiointikanavaa kantelujen vireille laittamista varten. Vastuualue oli kuitenkin aktiivisesti mukana sähköisen kantelulomakkeen valmistelutyössä. Vaikka omaa sähköistä asiointikanavaa ei kanteluille vielä ollut käytössä, maapostilla vireille tulleiden kanteluasioiden määrä väheni entisestään vuonna 2021. Pääosa kanteluista tuli vireille sähköisesti. Asiointi oli mahdollista sähköisesti myös koko prosessin ajan, jos asiakas antoi siihen suostumuksensa.

Kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimen valtionavustusten käsittely tapahtui edellisvuoden tapaan sähköisessä asiointipalvelussa (VaDi). Palvelun toiminnallisuuksien kehittäminen jatkui edelleen vuonna 2021. Varhaiskasvatuksen yksityisen toiminnan ilmoitus- ja rekisteröintimenettelyn digitalisointi ei toteutunut vielä vuonna 2021.

Vastuualue kehitti aluehallintovirastoille uutta tiedolla johtamisen palvelua, jonka tarkoituksena on luoda helppokäyttöinen ja ilmiölähtöinen tiedolla johtamisen työkalu. Työkalu tunnetaan toistaiseksi nimellä Tietopalvelusivusto. Se tulee kokoamaan yhteen aluehallintovirastojen omia toimintatietoja ja tilastoja sekä muita julkisia tilastolähteitä. Tavoitteena on mahdollistaa tietojen keskinäinen vertailtavuus ja ilmiölähtöinen tilastojen tarkastelu.

1.2.4 Pelastustoimi ja varautuminen

Toimintamme tuottavuus ja maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus paranevat

Pelastustoimen valvonnan ja varautumiseen kuuluvien tehtävien osalta aluehallintovirastojen välinen yhteistyö on parantanut toiminnan tuottavuutta.

Etelä-Suomen aluehallintovirastossa pelastustoimi ja varautuminen -vastuualue käsittelee viraston osalta ampumayhdistysluvut, joiden kustannusvastaavuus on hyvä.

Varmistamme valvontakohteittemme omavalvonnan toteutumista ja ennaltaehkäisevien menetelmien käyttöä

Aluehallintovirastot ovat valvontatyössään tuoneet esiin pelastustoimen palveluiden saavutettavuuteen ja pelastuslaitosten valvontatyön toteutumiseen liittyvää tietoa, jota alueen pelastustoimet ja pelastuslaitokset ovat voineet hyödyntää omavalvonnassaan.

Aluehallintovirastot ovat laatineet tiedotteita, ratkaisulyhennelmiä ja blogikirjoituksia pelastustoimea koskevista asioista, joilla on pyritty ohjauksen keinoin ennaltaehkäisemään pelastustoimen palveluiden tuottamisessa lain- tai hyvän hallinnon vastaisia menetelmiä.

Resurssivajeesta johtuen aluehallintovirastot eivät pysty riittävällä tavalla ennakkoimaan pelastustoimen valvontatehtävien valvontaan.

Valvontamme on suunnattu palveluihin, joiden saatavuudessa, laadussa tai oikea-aikaisuudessa on vakavimpia puutteita

Aluehallintovirastojen pelastustoimen valvonnan yhteistyöryhmä on jatkanut tiivistä yhteistyötä, jonka avulla virastot ovat pystyneet keskittämään valvontatyötä koko Suomessa niihin pelastustoimen palveluihin, joiden saatavuudessa on merkittävimpiä puutteita.

Pelastustoimen varallaolojärjestelmien purku on johtanut uusiin järjestelyihin monilla alueilla, ja aluehallintovirastot ovat seuranneet näiden vaikutusta pelastustoimen palveluiden saatavuuteen ja tasoon. Lisäksi aluehallintovirastot ovat käynnistäneet valvonta-asioita koskien pelastustoimen nopean avun saatavuutta. Pelastustoimen valvonnan yhteistyöryhmän valmistelemana on selvitetty väestönsuojelusuunnitelmien tilanne kaikilla pelastustoimen alueilla.

Oikeusturvaprosessimme vaikuttavuus osana valvontaa lisääntyy

Pelastustoimea koskevien hallintokanteluiden määrä on pysynyt lähes samalla tasolla kuin aiempinakin vuosina, ja edelleen osa hallintokanteluista johti valvonta-asian käynnistämiseen.

Lupakäsittelymme nopeutuu ja säilyy laadukkaana

Pelastustoimi ja varautuminen -vastuualueella ei käsitellä lupia lukuun ottamatta Etelä-Suomen aluehallintovirastoa, jossa ampumayhdistysten lupakäsittely hoidetaan pelastustoimi ja varautuminen -vastuualueella.

Varautumisen ja valmiussuunnittelun koordinoitointoimintamme tehostuu

Vuonna 2020 alkanut Covid19 -pandemiatilanne on vaatinut aluehallintovirastojen osalta edelleen sekä alueellisten valmiustoimikuntien että alueellisen tilannekuvaraportoinnin tehostamista. Aluehallintovirastot ovat tuottaneet alueellista tilannetietoa ohjaaville ministeriöille ja valtioneuvoston tilannekeskukselle. Alueelliset valmiustoimikunnat kokoontuivat vuoden aikana useasti kaikkien aluehallintovirastojen alueella.

Pandemiatilanteesta ja varautumisen yhteensovittamiseen kohdennettujen resurssien vähyydestä johtuen alueellisia maanpuolustuskursseja ja valmiusharjoituksia on jouduttu siirtämään, peruuttamaan tai toteuttamaan etäyhteyksin.

Taulukko 1.2.4 Varautumista ja valmiussuunnittelua edistänyt toiminta vuonna 2021

Aluehallinto- virasto	Alueellisen valmiustoimi- kunnan kokous	Valmius- harjoitus	Alueelliset maanpuolustus- kurssit, pääkurssit	Alueelliset maanpuolustus- kurssit, jatkokurssit	Alueelliset maanpuolustus- kurssit, erikoiskurssit
Etelä-Suomi	11	2	2	1	0
Itä-Suomi	7	1	0	2	1
Lappi	9	1	1	1	0
Lounais-Suomi	11	0	1	1	1
Länsi- ja Sisä- Suomi	12	1	1	1	0
Pohjois-Suomi	12	1	1	0	0

Kehitämme ja hyödynnämme valtakunnallisia yhtenäisiä toimintamalleja sekä yhteisiä ja avoimia valvontatietoja

Vuoden 2021 aikana aluehallintovirastot tuottivat yhteisen toimintamallin pelastustoimelle kuuluvista ympäristövahinkojen valvontaan liittyvistä tehtävistä. Projektissa tuotettiin yhteinen valvontakonsepti öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjuntaan liittyvissä valvonta-asioissa.

Pelastustoimen valvonnan kehittämishanke aloitettiin syksyllä 2021, ja se jatkuu vuonna 2022. Projektin tavoitteena on kehittää ja yhtenäistää pelastustoimen valvontaa valtakunnallisesti. Projektissa huomioidaan lainsäädännön valmistelua sekä pelastustoimen suorituskykyhankkeen tuloksia.

Valmiusharjoitusten kehittämishankkeesta laadittiin projektisuunnitelma. Tämä hanke käynnistyy vuoden 2022 alussa.

1.2.5 Työsuojelu

Vaikuttavaa työsuojeluvalvontaa uusillakin keinoilla

Työsuojelun vastualueet toteuttivat valvontaa ja muita valvonnan keinoja aktiivisesti ja saavuttivat oman tulossopimuksensa tavoitteensa vuonna 2021. Pandemia toi haasteita osaltaan toteuttaa valvontaa perinteisillä työpaikkakäynneillä, mutta valvontaa toteutettiin jo vuonna 2020 kehitetyillä muilla valvonnan menetelmillä; esimerkiksi virtuaalitarkastuksilla.

Henkilöstö on tehnyt etätöitä Covid-19-epidemian vaatiessa, tilanteen mukaan. Suurella osalla henkilöstöä oli voimassa olevan joustavan työajan sopimukset. Etätöiden periaatteet ja toimintamallit ovat vakiintuneet.

Alueelliset epidemian vaiheet ovat vaikuttaneet eri vastualueilla tarkastustoiminnan toteuttamiseen ja tilanne on huomioitu oman henkilöstön ja asiakkaiden työturvallisuuden näkökulmasta tarkastusten toteuttamisessa. Työsuojelun vastualueiden henkilöstön ei ole todettu saavan työtehtävissä Covid-19-

virustartuntaa. Vastuualueiden toimenpiteitä toimintakyvyn ylläpitämisessä ja koronaviruksen torjunnassa voidaan pitää kaikilta osiltaan erinomaisesti onnistuneita.

Vuonna 2021 työsuojelun vastuualueet tekivät noin 20 500 tarkastusta. Tarkastukset kohdistuivat noin 16 500 valvontakohteeseen.

Asiakaspalvelussa Covid-19-epidemiaan liittyvät asiat olivat vahvasti esillä ja muun muassa työsuojelun puhelinneuvontaan tulleiden yhteydenottojen perusteella pidettiin yllä vuonna 2020 aloitettua työsuojelun verkkopalvelussa olevaa kysymys-vastauspareja aiheeseen liittyen. Työpaikkojen valmiutta toimia epidemian hallitsemiseksi vastuualueet kohdensivat työpaikoille covid-19-valvontaa ja -viestintää.

Syksyllä 2021 aloitettiin asiakaspalvelupilotointi, jossa työnantajat voivat vastata työsuojelutarkastuksissa annettuihin velvoitteisiin suomi.fi palvelun kautta.

Työsuojelun vastuualueet toteuttivat aktiivisesti muita valvonnan keinoja. Erilaisia toimenpiteitä oli 381 kpl eri ilmiöihin. Työpaikkojen työturvallisuustyön tukemiseen ja motivointiin työolojen kehittämässä käytetyt keinot koostuivat:

- monikanavaisesta viestinnästä
- tilaisuuksista
- kohdennetusta neuvonnasta
- valvonta- ja kartoituskyselyistä
- lausunnoista viranomaiselle
- digitaalisista työsuojeluratkaisuista.

Kaksi kattavuudeltaan laajinta ja käyttömäärältään suurinta käytettyä keinoa olivat monikanavainen viestintä ja virtuaaliset tilaisuudet. Nämä sisälsivät muun muassa tiedotteita, verkkoseminaareja ja artikkeleita sidosryhmien uutiskirjeisiin.

1.2.6 Aluehallintovirastojen valtakunnalliset erikoistumistehtävät

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Maa- ja metsätalousministeriön alaiset tehtävät

Etelä-Suomen aluehallintovirasto hoitaa valtakunnallisesti eläinkoelupien esittelyt ja muut laissa määritetyt tehtävät. Vuoden 2021 aikana virasto valmisteli siirtymistä sähköiseen lupien hakuun ja käsittelyyn.

Virasto hoitaa valtakunnallisesti myös koe-eläintoiminnan lupa- ja valvontatehtävät. Nämä tehtävät on keskitetty Etelä- ja Itä-Suomen aluehallintovirastoille, mutta Etelä-Suomi hoitaa virka-apuna myös Itä-Suomen tehtävät. Lisäksi virasto hoitaa vieraslajiasetuksen mukaiset poikkeusluvut sekä lupien valvonnan. Virasto saavutti tulokset pääosin tavoitteiden mukaisesti. Koronapandemian vuoksi virasto ei voinut tehdä tarkastuksia täysin suunnitellusti.

Saavutettavuuden valvonta

Etelä-Suomen aluehallintoviraston saavutettavuusvalvonnan yksikkö valvoo saavutettavuusvaatimuksia, joista säädetään laissa digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019) eli digipalvelulaissa.

Vuonna 2021 saavutettavuusvalvonnan yksikkö valvoi digitaalisia palveluja ensimmäistä kertaa Euroopan komission määrittelemällä tavalla. Valvonnassa tarkastettiin yhteensä 129 digitaalista palvelua: 125 verkkosivustoa ja neljä mobiilisovellusta. Kun valvonnan otos suhteutetaan Suomen väkilukuun, olisi otoksen pitänyt olla 209 digitaalista palvelua. Tähän tavoitteeseen ei päästy, koska Etelä-Suomen aluehallintoviraston valvontatyöhön kehittämä Salvia-palvelu valmistui käyttöön vasta lokakuussa 2021. Etelä-Suomen aluehallintovirasto havaitsi kuitenkin valvonnassa, että viranomaisten digitaalisten palvelujen saavutettavuudessa on suurta vaihtelua.

Lisäksi saavutettavuusvalvonnan yksikkö käsitteli kanteluja saavutettavuuteen liittyvistä puutteista. Kahta vuotta vertaamalla voidaan todeta, että palvelujen käyttäjät tekevät yhä enemmän saavutettavuuteen liittyviä kanteluja. Lisäksi saavutettavuusvalvonnan yksikölle tulee paljon muita ilmoituksia käsiteltäväksi, koska sanalla "saavutettavuus" on jokapäiväisessä kielessä paljon laajempi merkitys kuin digipalvelulaissa.

Saavutettavuusvalvonnan yksikkö jatkoi myös digipalvelulain edellyttämää neuvontaa ja ohjausta. Vuonna 2021 saavutettavuusvalvonnan yksikkö järjesti yhden webinaarin ja osallistui yhteensä 16 tilaisuuteen puhujana tai kouluttajana.

Kansainvälinen yhteistyö oli aktiivista: yksikkö osallistui pohjoismaiseen yhteistyöhön ja Euroopan komission koordinoimaan WADEX (Web Accessibility Directive Expert Group) -työryhmän toimintaan. Saavutettavuusvalvonnan yksikkö myös antoi Euroopan komissiolle vuoden 2021 joulukuussa ensimmäisen raportin digipalvelulain saavutettavuusvaatimusten toimeenpanosta.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunta

Etelä-Suomen aluehallintoviraston valtakunnallinen erikoistumistehtävä on valvoa, että rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia (444/2017, rahanpesulaki) noudatetaan. Lisäksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston tehtävä on ylläpitää rahanpesuvalvontarekisteriä, johon on merkitty 2 640 ilmoitusvelvollista.

Rahanpesuvalvontarekisteriin merkittyjen ilmoitusvelvollisten lisäksi aluehallintovirasto valvoo rahanpesulain osalta myös useita muihin aluehallintoviraston rekistereihin merkittyjä tai luvan saaneita toimijoita. Tällaisia toimijoita ovat välitysluottokassarekisteri, perintätoimenharjoittajien rekisteri sekä luotonantaja- ja vertaislainanvälittäjärekisteri sekä panttilainauslaitosluvan saaneet. Aluehallintoviraston valvomia ilmoitusvelvollisia on yhteensä noin 4 400.

Rahanpesuvalvonta jatkui ja kehittyi koronasta huolimatta

Koronaepidemia vaikutti rahanpesuvalvontaan edelleen vuonna 2021. Pandemian vuoksi aluehallintovirasto ei voinut tehdä paikan päällä tarkastuksia, ja rahanpesun valvontatiimi työskenteli pääsääntöisesti etänä. Aluehallintovirasto teki tarkastuksia asiakirjatarkastuksina, ja osana tarkastuksia aluehallintovirasto kuuli

tarkastuksen kohteita etäyhteyksin. Vuonna 2021 aluehallintovirasto teki yhteensä 16 tarkastusta. Aluehallintovirasto kohdisti tarkastuksia välitysvälityksiksi, taiteen myyjiin, rahoituspalvelun tarjoajiin ja kirjanpitäjiin sekä yhteen panttilainaamoon ja yhteen tavarakauppiaseen.

Vuonna 2021 rahanpesuvalvonta jatkoi valvonnan kehittämistä. Aluehallintovirasto päivitti ja kehitti rahanpesulain valvonnan tarkastuskäsikirjaa sekä tarkastus- ja sanktioprosesseja. Rahanpesulain mukaisia sanktiopäätöksiä aluehallintovirasto ei vuonna 2021 tehnyt, mutta asioita vietiin sanktioharkintaan ja sanktionmääräämisprosessissa kuulemiseen asti.

Koronaepidemian vuoksi rahanpesuvalvonta ei tehnyt yhteistarkastuksia välitysvälityksien kanssa vuonna 2021. Muut aluehallintovirastot tekivät virka-apupäätökset, joiden nojalla virastot toimittavat välitysvälityksessä havaitsemansa epäilyt rahanpesulain rikkomuksista Etelä-Suomen aluehallintovirastolle. Näiden tietojen pohjalta rahanpesuvalvonta teki ilmoitusvelvollisille selvityspyyntöjä ja tarkastuksia.

Vuonna 2021 aluehallintovirasto teki valvontakampanjan valuutanvaihtajiin, joita pyydettiin toimittamaan myös tekemänsä riskiarviot ja toimintaohjeet. Lisäksi aluehallintovirasto teki riskiarvion perusteella valvontakampanjoita kirjanpitäjiin, välitysvälityksiksi, oikeudellisiin palveluihin ja taiteen myyjiin. Aluehallintovirasto lähestyi selvityspyynnöillä noin 50 ilmoitusvelvollista toimijaa jokaiselta alalta ja pyysi näitä toimittamaan riskiarvionsa. Aluehallintovirasto kävi nämä riskiarviot läpi ja kartoitti näin alojen riskitietoisuutta rahanpesun suhteen sekä valvoi riskiarvioiden laatua. Aluehallintovirasto kartoitti myös rahoituspalvelujen tarjoajia ja lähetti selvityspyyntöjä toimijoille, jotka harjoittivat toimintaansa rekisteröimättä rahanpesun valvontarekisteriin.

Aluehallintovirasto purki rahanpesun valvontarekisterin hakemusruuhkan syksyyn 2021 mennessä. Ruuhkan syynä oli lain siirtymäkauden päättymisen vuonna 2019. Rekisterihakemusten käsittelytilanne pysyi ruuhkan purkamisen jälkeen hyvänä, eikä suurta hakemusruuhkaa enää syntynyt. Rekisterihakemusten käsittelyssä aluehallintovirastolla kesti pidempään kuin kaksi viikkoa, joka oli asetettu tavoiteajaksi. Syynä tähän oli odotettua suurempi selvitystyön määrä. Aluehallintovirasto ratkaisi vuoden 2021 aikana yhteensä noin 1 000 rekisterihakemusta.

Aluehallintoviraston rahanpesuvalvonta suunnitteli, tiedotti ja ohjeisti

Kansallinen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiarvio päivitettiin ja julkaistiin keväällä 2021. Lisäksi kansallisen riskiarvion yhteyteen laadittiin toimintasuunnitelma. Uudella rahanpesu.fi-sivustolla julkaistiin rahanpesuvalvojen yhteistyössä laatima ohjeistus ilmoitusvelvollisille. Aluehallintovirasto osallistui aktiivisesti näihin hankkeisiin sekä muuhun viranomaisyhteistyöhön eri työryhmissä. Aluehallintovirasto osallistui lisäksi OECD:n Global Forumin vuodelta 2020 siirtyneeseen arviointikäyntiin.

Rahanpesulain uudistamiseksi perustettiin erillinen työryhmä, joka valmisteli hallituksen esityksen luonnoksen talven ja kesän 2021 aikana. Lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esitys (HE 236/2021) eteni eduskuntakäsittelyyn tammi-kuussa 2022, ja lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.4.2022.

Aluehallintoviraston rahanpesuvalvonta kehitti ennakkollista ohjausta ja tiedottamista. Aluehallintoviraston oma rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan ohjeistus päivitettiin kattavasti vuonna 2021. Lisäksi aluehallintovirasto päivitti yleisohjeensa ja lisäsi toimialakohtaiset ohjeet sen liitteeksi.

Osana hallitusten välisen toimintaryhmä FATF:n (Financial Action Task Force) toimintasuositukseen vastaamista aluehallintovirasto laati ilmoitusvelvollisille uuden ohjeen siitä, miten epäilyttävästä liiketoiminnasta ilmoitetaan. Suomen arviointitulokset nousi uuden ohjeistuksen ansiosta.

Aluehallintovirasto päivitti ilmoitusvelvollisten riskiarvion laatimista koskevan ohjeensa ja laati lisäksi ilmoitusvelvollisille mallilomakepohjan riskiarvioinnin tueksi. Aluehallintovirasto lähetti sähköisiä uutiskirjeitä rekisteriin merkityille ilmoitusvelvollisille. Aluehallintovirasto järjesti vuoden aikana myös koulutustilaisuudet perintätoiminnan harjoittajille ja kirjanpitäjille.

Perintätoimen valvonta ja rekisteröinti

Etelä-Suomen aluehallintovirasto valvoo valtakunnallisena erikoistumistehtävänä perintätoimen harjoittajia ja pitää yllä rekisteriä, johon on merkitty 86 toiminnanharjoittajaa.

Perintärekisteri-ilmoitusten käsittelyaika vuonna 2021 oli keskimäärin 61 päivää. Aluehallintovirasto käsitteli täydelliset, myönteiset rekisterihakemukset pääsääntöisesti noin kahden viikon tavoiteajassa. Pidemmät käsittelyajat johtuivat puutteellisista hakemuksista, joihin jouduttiin pyytämään täydennyksiä ja lisäselvityksiä. Valtaosassa hakemuksista oli merkittäviä puutteita.

Aluehallintovirasto valvoi vuonna 2021 tehostetusti perintäyhtiöiden menettelyä liिकासuoritusten ja puutteellisin viitetiedoin tehtyjen maksujen käsittelyn sekä perintälain väliaikaisen muutoksen osalta.

Vuonna 2021 uusia epäkohtailmoituksia perintätoimistojen toiminnasta tuli yhteensä 526. Ilmoitusten määrä on edelleen pysynyt suurena. Vuoden 2021 loppuun mennessä päätettyjen valvonta-asioiden käsittelyaika oli keskimäärin 34 päivää.

Aluehallintovirasto teki vuonna 2021 valvonnassa voimakasta priorisointia ja keskittyi vakavimpiin tapauksiin. Vakavimpien tapausten käsittelyajat olivat alle kaksi kuukautta vireille tulosta päätöksen antamiseen. Vuonna 2021 aluehallintovirasto pääsi valvonta-asioissa tavoitteelliseen yhdeksän kuukauden käsittelyaikaan.

Luotonantajien ja vertaislainanvälittäjien valvonta ja rekisteröinti

Etelä-Suomen aluehallintovirasto valvoo valtakunnallisena erikoistumistehtävänä kuluttajaluottoja myöntäviä ja vertaislainanvälittäjiä sekä pitää yllä rekisteriä, johon on merkitty 56 toiminnanharjoittajaa.

Luotonantajien ja vertaislainanvälittäjien uusien rekisteröinti-ilmoitusten käsittelyaika oli keskimäärin 53 päivää vuonna 2021. Uusien rekisteröintien, muutositmoitusten ja ajantasaisuustarkistusten käsittelyn viivästyksiä aiheuttivat luotonantajien ja vertaislainanvälittäjien viivästykset lisäselvitysten toimittamisessa.

Vuonna 2021 aluehallintovirastolle tehtiin yhteensä 34 epäkohtailmoitusta. Valvonta-asioiden käsittelyaika oli keskimäärin 70 päivää vuonna 2021. Käsittelyaika sisältää sekä esittelystä annetut valvontapäätökset että esittelijän yhdellä nimellä päättämät asiat. Valvontapäätökset aluehallintovirasto ratkaisi pääosin yhdeksän kuukauden käsittelyaikatavoitteessa.

Aluehallintovirasto teki vuonna 2021 lisäksi asunto-omaisuuteen liittyviä kuluttajaluottoja myöntävien luotonantajien valvontakampanjan. Kampanjan tuloksena havaittiin, etteivät kyseiset luotonantajat harjoita enää tällaista toimintaa.

Panttilainauslaitosten valvonta ja luvat

Etelä-Suomen aluehallintovirasto valvoo valtakunnallisena erikoistumistehtävänä panttilainauslaitostoimintaa harjoittavia ja myöntää niiden toimiluvat. Toimilupia on yhteensä 12.

Vuonna 2021 aluehallintovirasto myönsi yhden uuden toimiluvan panttilainauslaitokselle. Luvan käsittelyaika oli 34 päivää. Panttilainauslaitoksista ei tehty epäkohtailmoituksia aluehallintovirastolle vuonna 2021.

Panttilainauslaitosten valvonnassa aluehallintovirasto teki panttilainauslaitosten toimiluvan edellytyksiin kohdistuneen valvontakampanjan ja lisäksi vuosittain toistuvan tilinpäätösten valvonnan. Valvonnassa havaittiin, että panttilainauslaitostoimintaa harjoittavien toimiluvan edellytykset olivat kunnossa ja tilinpäätökset olivat asianmukaiset. Puutteita havaittiin lähinnä muutostietojen ilmoittamisessa ja tilintarkastajien valinnassa.

Hengenpelastusmitalilautakunnan sihteeritehtävät

Hengenpelastusmitali annetaan tunnustukseksi erittäin rohkeasta tai neuvokkaasta taikka oman hengenvaaran uhalla suoritetusta teosta, jolla toisen ihmisen henki on pelastettu uhkaavasta vaarasta. Hengenpelastusmitalilautakunta käsittelee hengenpelastusmitalin antamista koskevat ehdotukset.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto vastaa valtakunnallisesti hengenpelastusmitalilautakunnan valmistelu-, lausunto- ja toimistotehtävistä sekä tehtäviin liittyvästä yhteistoiminnasta ja asiantuntijuudesta. Lisäksi aluehallintovirasto antaa lausunnon hengenpelastusmitalilautakunnalle niistä esityksistä, jotka kohdistuvat Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueelle. Sihteeritehtäviä hoitaa pelastustoimi ja varautuminen -vastuualue.

Hengenpelastusmitalilautakunnan kokous pidettiin heti vuoden alussa 19.1.2021. Esityksiä oli 108 kappaletta, ja mitaliehdokkaita oli yhteensä 130. Lautakunta myönsi hengenpelastusmitalin 10 henkilölle.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto

Sosiaali- ja terveysministeriön myöntämien valtionavustushankkeiden maksatus- ja hallinnointitehtävät

Sosiaali- ja terveysministeriön myöntämien valtionavustushankkeiden maksatus- ja hallinnointitehtävät on keskitetty Lounais-Suomen aluehallintovirastoon. Tehtäviin kuuluu valtionavustuksen maksamisen lisäksi muun muassa:

- hankkeiden kustannusten ja toteutuksen seuranta
- ohjaus- ja neuvontatehtäviä
- sosiaali- ja terveysministeriön avustaminen hankkeiden valvontatehtävissä
- eräiden hankkeita koskevien päätösten ja lausuntojen antaminen aluehallintoviraston tehtäviin kuuluvissa asioissa.

Vuonna 2021 ministeriö myönsi avustusta vuosina 2021–2025 toteutettaviin erilaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeisiin yhteensä noin 405 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 ministeriö myönsi avustusta noin 240 miljoonaa euroa, joten avustusta on myönnetty nyt yhteensä noin 640 miljoonaa euroa. Toteutettavaksi hyväksytyjä hankkeita oli 159 kappaletta, joista 33 päättyi vuoden 2021 lopussa. Valtionavustuksia vuonna 2021 maksettiin yhteensä noin 68 miljoonaa euroa.

Aluehallintovirastojen sisäisen tarkastuksen toimintayksikkö

Lounais-Suomen aluehallintoviraston erityistehtävänä on sisäisen tarkastuksen toimintayksikkö. Aluehallintovirastot ja valtiovarainministeriö laativat toimintayksikön vuosisuunnitelman.

Sisäiset tarkastukset kohdistuivat vuonna 2021 vuosisuunnitelman mukaisiin aiheisiin, jotka olivat:

- aluehallintovirastojen varautuminen häiriötilanteisiin (esimerkiksi verkon toimimattomuus, sähköpostin toimimattomuus, vesikatko, uhkaava tilanne)
- Etelä-Suomen aluehallintoviraston kirjanpitoyksikön toimintakertomus 2020
- tietojohdamisen hyödyntäminen ja tietotarpeet vastualueilla
- aluehallintovirastojen käyttöoikeushallinnan menettelyt (seuranta vuoden 2017 tarkastukselle).

Itä-Suomen aluehallintovirasto

Hautaustoimilain mukaiset tehtävät

Hautaustoimen lupa-, valvonta- ja lausuntoasioita Itä-Suomen aluehallintovirastolle tuli vuonna 2021 vireille 40, mikä on edellistä vuotta merkittävästi enemmän. Lupahakemuksia Itä-Suomen aluehallintovirasto ratkaisi 35 kappaletta. Lupa-asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 6,9 kuukautta, joka on noin kaksi kuukautta lyhyempi kuin edellisenä vuotena. Aluehallintovirasto käynnisti myös kiinteistörekisterivalvonnan kartoittamalla hautausmaakiinteistöjen tilannetta ja arvioimalla valvonnan tarvetta.

Hautaustoimen rahoitustehtävänä Itä-Suomen aluehallintovirasto myönsi hoitokorvauksia venäläisten sotilaiden hautojen hoitoon voimassa olevien hoitosopimusten mukaisesti. Hoitosopimuksia oli voimassa 2021 lopussa yhteensä 39 kappaletta. Valtionavustusta luovutetun alueen suomalaisten sankari- ja siviilihautausmaiden sekä siirtoväen sankarihautojen hoitamiseen maksettiin 6 hakijalle. Koronan aiheuttamien rajoitusten vuoksi avustuksia haettiin ja myönnettiin aiempia vuosia vähemmän.

Vuoden 2021 aikana aluehallintovirasto tiivistä yhteistyötä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa muun muassa hautausmaailain päivittämistarpeen osalta. Lisäksi aluehallintovirasto käynnisti yhteistyön hautausmaakiinteistöjen rekisterivalvonnasta Maanmittauslaitoksen kanssa.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Löytötavaratoimistojen valvonta

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto pitää rekisteriä löytötavaratoimistoista. Vuoden 2021 päättyessä rekisterissä oli 26 löytötavaratoimistoa, joille oli myönnetty löytötavaralain ja -asetuksen mukainen lupa löytötavaratoimiston pitämiseen.

Vuonna 2021 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa oli 22.12.2021 mennessä tullut vireille 5 löytötavaratoiminnan lupa-asiaa seuraavasti:

- 2 löytötavaratoimistojen lopetusilmoitusta
- 3 hakemusta löytötavaratoimiston perustamiseksi.

Löytötavaratoimistojen lupia koskevien hakemusten määrä säilyi tavanomaisella tasolla vuonna 2021.

Vuonna 2021 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa oli 22.12.2021 mennessä tullut vireille 11 löytötavaratoiminnan valvonta-asiaa, joista 8 oli yksittäisiä löytötavaratoimistoa koskevia ilmoituksia. Näitä ei ole vielä ratkaistu, vaan päätökset tehdään vuoden 2022 puolella.

Vuonna 2021 löytötavaratoimistoja koskevia valvonta-asioita tuli vireille 8 kappaletta. Tämä on poikkeuksellisen suuri määrä verrattuna aikaisempiin vuosiin. Keskimäärin valvonta-asioita on tullut vireille 1–2 per vuosi. Vuonna 2021 ratkaistiin 1 vireille tullut valvonta-asia vuodelta 2020.

Tyypillisesti löytötavaratoimistojen valvonta-asiat liittyvät asiakkailta perittäviin säilytyskustannuksiin. Tavarantoimistajalla on velvollisuus korvata löytötavaran käsittelystä johtuvat kustannukset, ja kustannuksen tulee perustua esineen käypään arvoon. Löytötavaratoimisto ei voi vaatia asiakkaalta perittävistä säilytyskustannuksista suurempaa summaa kuin lainsäädännössä on määritelty.

Asukasdemokratia

Asukasdemokratiaa koskevissa asioissa tehtävien pääpaino kohdistui asiakkaille annettavaan neuvontaan. Annettu neuvonta liittyi pääsääntöisesti aluehallintoviraston toimivaltaan sekä lakeihin, jotka on annettu asumisoikeusasunnoista ja yhteishallinnosta vuokrataloissa.

Vuonna 2021 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon tuli vireille yksi asukasdemokratiaan liittyvä hakemusasia tehtäväluokassa 06.01.04. Vireille tulleen asian käsittelyssä tehtiin tiivistä yhteistyötä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) kanssa, koska asiaan liittyi myös heidän toimivaltaansa kuuluvia kysymyksiä.

Osakaskuntien sääntöjen vahvistaminen

Osakaskuntien sääntöjen vahvistamista koskeviin hakemuksiin tehtiin vuonna 2021 yhteensä 67 päätöstä, joista 40 päätöstä oli myönteisiä (60 prosenttia) ja 16 kielteisiä (24 prosenttia). Hakijan peruutuksesta johtuen 11 hakemusta jätettiin käsittelemättä (16 prosenttia). Yleisimmät syyt osakaskunnan sääntöjen vahvistamatta jättämiselle olivat lainvastaisuudet alueen määrittelyssä tai osakaskunnan kokouksen koollekutsumisessa.

Korona ja siihen liittyvät kokoontumisrajoitukset vaikeuttivat osakaskuntien kokoontumista, mikä näkyi myös hakemusten vireille tulossa. Vuoden 2021 aikana tuli vireille poikkeuksellisen vähän hakemuksia. Hakemuksia tuli vireille vain 54 kappaletta, kun vuonna 2020 hakemuksia vastaava määrä oli 72 kappaletta. Hakemusten keskimääräinen käsittelyaika vuonna 2021 oli 1,3 kuukautta.

Aluehallintovirasto teki suomi.fi-palveluun sähköiseen lomakkeen, jolla yhteisen alueen osakaskunnat pystyvät ilmoittamaan yhteystietonsa yhteisluelain pykälän 33 mukaisesti. Yhteystiedoista muodostuva rekisteri siirrettiin USPA-asianhallintajärjestelmään.

Työllisyyden kuntakokeilun valvonta

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on valvonut 1.3.2021 alkaen työvoima- ja yrityspalvelujen järjestämistä kaikissa kunnissa, jotka osallistuvat työllisyyden edistämisen kuntakokeiluun. Valvontatehtävään on osoitettu kaksi henkilötyövuotta.

Kokeiluun osallistuu 118 kuntaa, joista muodostuu 25 kokeilualuetta. Kokeilutehtäviä hoitaa yhteensä noin 2500 virkamiestä ja viranhaltijaa. Kokeilu on määräaikainen 30.6.2023 asti, mutta määräajan jatkamisesta vuoden 2024 loppuun on valmisteilla hallituksen esitys.

Laillisuusvalvonnan painopistealueita ovat:

- asiakkaiden yhdenvertaisuus toimeentulon turvan ja palvelujen saatavuuden osalta
- yksityiselämän suoja
- kielellisten oikeuksien toteutuminen.

Valvontatehtävä on aluehallintovirastossa uusi, joten toiminnan suunnitteluun, tehtäväalueeseen perehtymiseen ja perehdyttämiseen sekä toimintatapojen luomiseen on käytännössä mennyt suunniteltua enemmän aikaa.

Vuonna 2021 aluehallintovirasto valmistautui valvonta-asioihin kartoittamalla asiakkuudet, sidosryhmät sekä prosessit. Aluehallintoviraston järjestelmiin vietiin kuntakokeilujen valvontaa varten asianmukaiset tiedot sekä valmisteltiin asiakirjapohjat. Kokeiluissa käytössä oleviin järjestelmiin ja alustoihin hankittiin käyttö- tai katseluoikeudet. Näitä järjestelmiä ovat esimerkiksi työ- ja elinkeinotoimiston URA-asiakastietojärjestelmä sekä Työllisyyden kuntakokeilujen perehdytysalusta. Kokeiluja koskevat valvonta-asiat liitettiin aluehallintovirastossa käynnissä oleviin sähköisen asiainnin hankkeisiin.

Aluehallintovirasto laati valvontasuunnitelman vuosille 2021–2023. Valvontasuunnitelmaa päivitetään ja kehitetään jatkuvasti ajankohtaisen tilanteen mukaisesti. Valvonnan erityiset painopistealueet, valvontakohteet, valvontamenetelmät

sekä valvonnan tietopohja päivitetään jatkossa vuosittain valvonnan jatkuvuus huomioiden.

Suunnitelman mukaisesti vuonna 2021 erityisenä painopistealueena oli asiakas-tietojen käsittely kuntakokeilulain mukaisissa tehtävissä. Vuoden 2021 osalta suunnitelman toteutumisesta ja valvontatoimenpiteistä sekä niiden tuloksista ilmoitettiin työ- ja elinkeinoministeriölle.

Vuonna 2021 aluehallintovirastot viestivät valvontatehtävästä sisäisesti ja ulkoi- sesti. Avi.fi-sivustolle lisättiin kuntakokeilujen valvontaa koskeva sivu ja uutinen. Medialle sekä Twitteriin ja Facebookiin julkaistiin tiedote laillisuusvalvonnasta. Myös kaikille sidosryhmille lähetettiin lyhyt tiedote valvonnan aloittamisesta. Ko- keilujen laillisuusvalvontaa käytiin lisäksi esittelemässä erilaisissa tilaisuuksissa. Loppuvuodesta kahdesta kanteluratkaisusta julkaistiin päätöslyhennelmät avi.fi- sivulla.

Vuonna 2021 aluehallintovirasto rakensi yhteistyöverkostoa eri sidosryhmien kanssa. Lisäksi aluehallintovirasto teki säännöllistä yhteistyötä kuntakokeiluja ohjaavan työ- ja elinkeinoministeriön, KEHA-keskuksen, Uudenmaan ELY-kes- kuksen sekä Kuntaliiton kanssa. Yhteistyön tarkoitus oli vaihtaa tietoja sekä ja- kaa valvonnassa havaittuja asioita. Aluehallintovirasto keskusteli myös toimival- lan rajoista ja tehtävistä eduskunnan oikeusasiamiehen toimiston, Oikeuskansle- rinviraston ja Tietosuojavaltuutetun toimiston kanssa.

Kuntakokeilujen laillisuusvalvonnan nykyinen henkilöresurssi on käytännössä osoittautunut riittämättömäksi suhteessa aluehallintoviraston tietoon tulevien valvonta-asioiden määrään ja kokeiluja koskeviin lainsäädäntöuudistuksiin. Lailli- suusvalvonnan onnistumiselle on elintärkeää, että se on uskottavasti ja asianmu- kaisesti resursoitu. Kun työ- ja elinkeinopalvelut siirtyvät pysyvästi kunnille, kun- takokeilujen laillisuusvalvonta tarvitsee oman toimintonsa myös aluehallintovi- raston sisällä.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

Vankiterveydenhuollon ja puolustusvoimien terveydenhuollon ohjaus ja valvonta

Vankiterveydenhuolto

Koronatilanteen vuoksi aluehallintovirasto ei asettanut tavoitteita vankitervey- denhuollon toimipaikkojen ohjaukseen ja valvontaan vuoden 2021 ajalle.

Vankiterveydenhuollon muistutuksiin vastaamisen toteutuminen asianmukaisesti oli käsittelyssä valvonta-asiana. Aluehallintovirasto tapasi kaksi kertaa vuoden aikana Vankiterveydenhuollon yksikön johtoa yhteistyökokouksissa. Näissä ko- kouksissa käsiteltiin organisaatiovalvontaan ja annettavaan ohjaukseen liittyviä ajankohtaisia asioita. Muilta osin ohjaus- ja valvonta keskittyi kantelujen ja mui- den yhteydenottojen käsittelyyn. Vuonna 2021 aluehallintovirasto sai 37 vanki- terveydenhuollosta tullutta kantelua.

Loppuvuodesta 2021 aluehallintovirasto käynnisti myös Psykiatrisen vankisairaa- lan hoidon toteutumisen valvonnan. Valvonnan kohteena oli hoidon toteutuminen ADHD-, opioidikorvaushoito- ja psykoottisten potilaiden osalta, lääkitilanne,

eristystoimet sekä muut psykiatrisen vankisairaalan asiat. Valvontatarkastuskokous toteutettiin etäyhteydellä.

Puolustusvoimien terveydenhuolto

Koronatilanne vaikutti vuonna 2021 myös puolustusvoimien terveydenhuollon ohjaukseen ja valvontaan. Tilanteen vuoksi aluehallintovirasto ei asettanut vuodelle 2021 tavoitteita puolustusvoimien terveydenhuollon toimipaikkojen ohjaus- ja arviointikäyntien toteuttamiseksi.

Vuonna 2021 aluehallintovirasto ohjasi puolustusvoimien terveydenhuollon järjestämisestä vastaavaa Sotilaslääketieteen keskusta terveydenhuollon järjestämisen vastuuasioissa. Annettu ohjaus liittyi vastuukysymyksiin muistutusvastauksen laatimisessa. Aluehallintovirasto tapasi kaksi kertaa vuoden aikana Sotilaslääketieteen keskuksen vastuuhenkilöitä yhteistyökokouksissa, joissa käsiteltiin organisaatiovalvontaan ja annettavaan ohjaukseen liittyviä ajankohtaisia asioita. Muilta osin ohjaus- ja valvontatoiminta oli kantelujen sekä muiden yhteydenottojen käsittelyä. Aluehallintovirasto sai vuonna 2021 yhteensä 4 puolustusvoimien terveydenhuollon kantelua.

Yhteistyön kautta onnistumisiin

Aluehallintoviraston virkamiehet tapasivat vuoden 2021 aikana kaksi kertaa myös Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian henkilöt, jotka vastaavat vankien ja puolustusvoimien terveydenhuollosta. Aluehallintovirasto teki jatkuvaa yhteistyötä näiden henkilöiden kanssa, jotta valvonnassa ilmi tulleita asioita voitiin jakaa valvontatyötä hyödyttävällä tavalla.

Vankiterveydenhuollon ja puolustusvoimien terveydenhuollon laillisuusvalvonassa painotettiin erityisesti valvontakohteiden kanssa tehtävää yhteistyötä ja rakentavaa vuorovaikutusta.

Vuonna 2021 aluehallintovirasto pyrki toimintaa arvioivassa ohjaus- ja valvontatyössään siihen, että toiminnasta saatiin näkyville sekä jo toimivat asiat että ne asiat, joiden oli kehityttävä, jotta toiminta oli lainmukaista. Tällä tavoin valvontakohteet saatiin arvioimaan omaa toimintansa kokonaisvaltaisemmin ja kehittämään omavalvontaa yhä potilasturvallisempaan ja hoidon laatua lisäävään suuntaan. Toimintatavalla oli myönteistä vaikutusta myös käsityksiin valvontaviranomaisesta laillisuusvalvojana.

Vuodelta 2021 positiivisena havaintona voidaan todeta, että erityisesti Vankiterveydenhuollon yksikkö kehitti palvelujensa laadukkuutta sekä omavalvontatoimintaansa. Puolustusvoimien terveydenhuollon osalta toimintaprosessit olivat olleet jo lähtökohtaisesti selkeät ja yhtenäiset. Yhä useammin kanteluasia voitiin siirtää toimintayksikköön muistutuksena käsiteltäväksi ja saadun vastauksen perusteella oli mahdollista arvioida, toteutuivatko terveydenhuollon palvelut lainmukaisesti.

Metsäpalojen tähystyslentoihin liittyvät tehtävät

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto järjesti metsäpalojen lentotähystystoiminnan koko Suomen alueella. Lentoja suoritettiin kauden aikana yhteensä 997 kertaa. Lennoilla havaittiin maasto- ja muita paloja 234 kertaa.

Lentotähystystoiminnalla pyritään havaitsemaan alkavat metsäpalot jo varhaisessa vaiheessa. Vuonna 2021 ensihavaintoja paloista oli 91 kappaletta. Pelastustoimen yksiköitä opastettiin kohteeseen 53 kertaa. Toiminnalla pienennettiin merkittävästi ilmastonmuutoksen myötä lisääntyvien suurien metsäpalojen riskiä ja niistä aiheutuvaa hiilijalanjäljen kasvua.

Peruspalvelujen alueellisen saatavuuden arviointi

Peruspalvelujen alueellisen saatavuuden arviointi on aluehallintovirastojen tehtävä aluehallintovirastoista annetun lain (896/2009) 4 §:n 2 momentin nojalla. Asianomaiset ministeriöt ja keskushallinnon virastot ohjaavat arviointia omalla toimialallaan.

Aluehallintovirastojen vuotta 2021 koskevan arvioinnin kohteet ryhmiteltiin aluehallintovirastojen ydinprosessien mukaisesti. Arvioinnille ei vuodelle 2021 asetettu yhteistä valtakunnallista teemaa. Arvioinnin kohteet hyväksyttiin aluehallintovirastojen tulosohtausryhmän kokouksessa 6.9.2021, ja aluehallintovirastojen ylijohtajat käsittelevät kohteet kokouksessaan 4.9.2021.

Vuotta 2021 koskevan arviointiprosessin suunnittelussa kiinnitettiin lähtökohtaisesti erityistä huomiota saavutettavuusvaatimusten täyttämiseen sekä aineistojen käytettävyyden lisäämiseen vuorovaikutusta kasvattamalla. Aluehallintovirastot edistävät näitä kahta tavoitetta erillisen pilottihankkeen avulla.

Vuotta 2021 koskevan arvioinnin kohteet ovat:

- Esiopetus- ja täydentävän varhaiskasvatuksen saaminen
- Esi- ja perusopetuksen perusopetuslain pykälän 32 mukaiset kuljetusjärjestelyt
- Erityisopetuksen tila
- Yleisten kirjastojen henkilöstön riittävyys ja osaaminen sekä kirjastojen johtaminen
- Kulttuuripalvelut
- Käyttömaksu- ja käyttövuoropoliitiikan vaikutukset liikuntapaikkojen tasa-arvoiseen ja yhdenvertaiseen saavutettavuuteen
- Kunnallisen nuorisotyön saatavuus
- Pelastustoimen nopean avun saanti.

Aluehallintovirastot toteuttavat vuotta 2021 koskeva arvioinnin siten, että valtakunnallinen raportti ja alueelliset analyysit valmistellaan samanaikaisesti sähköisenä dokumenttina.

Arvioinnin ohjeellinen valmistumisaika on 31.5.2022.

Lapin aluehallintovirasto

Poronhoitolain mukaiset tehtävät, poronlihatarkastus ja siihen liittyvä valvonta

Erikoistumistehtävä poronhoidossa ja poronlihan tarkastuksessa toteutui suunnitellusti muutamien laitosten vuosittaisia Oiva-tarkastuksia lukuun ottamatta.

1.2.7 Aluehallintovirastojen hallinto- ja kehittämispalvelut

Läpimurtoja asiakaspalvelun kehittämisen kokonaisuudessa

Aluehallintovirastojen asiakaspalvelun kehittämishanke eteni vuoden aikana vauhdikkaasti ja syksyllä päästiin pilotoimaan virastojen yhteistä asiakaspalvelua. Yhteinen asiakaspalvelu neuvoo asiakkaita yleisellä tasolla, monikanavaisesti. Hanke tuotti alustan asiakasyhteydenottojen hallintaan ja loi kanavat asiakaspalvelulle. Lisäksi hanke rakensi yhteensä viisi sähköistä asiointia opetus- ja kulttuuritoimen sekä työsuojelun vastuualueille ja täysin sähköisen eläinkoelupaprosessin. Hanke kehitti asiakaskokemuksen lisäksi myös vastuualueiden asiantuntijatyön tuloksellisuutta.

Asiakaspalvelun kehittämishanke kytkettiin osaksi valtiokonsernin palvelu- ja toimitilaverkoston kehittämistä. Aluehallintovirastot osallistuivat keskeisessä roolissa valtiokonsernin hankkeen valmisteluryhmään ja sen alatyöryhmiin sekä alueellisiin ryhmiin. Käyntiasioinnin keskittäminen valtionhallinnossa hyödyttää myös aluehallintovirastoja ja voi tulevaisuudessa mahdollistaa virastojen omien asiakas- ja virastopalvelujen voimavarojen suuntaamisen uudella tavalla.

Asiakaspalvelun kehittämistä tuetaan myös automatisoimalla asianhallintaa. Automatisoinnilla vastataan kasvaneisiin kirjattaviin asiamääriin. Hake toteutti vuoden aikana esiselvityksen ja sprintin, jonka perusteella tekoälyn hyödyntäminen automaattisessa kirjaamisprosessissa on tarkoitus ottaa suurivolyymisten tehtävien osalta tuotantokäyttöön vuonna 2022. Kehittämistyön tuloksena kirjaamisprosessit yhtenäistyvät entisestään, mikä vahvistaa myös asianhallinnan tuottaman tiedon eheyttä ja laatua sekä nopeuttaa asioiden saapumista käsiteltäviksi.

Tulostavoitehankkeet edistyivät hyvin

Hankesalkussa oli mukana kuusi tulossopimushanketta ja 13 muun toiminnan kehittämisen projektia.

Asiakaslähtöisen toiminnan ja digitalisaation edistäminen olivat edelleen ohjaavina teemoina kehittämisessä. Hankkeille ja projekteille vuodelle 2021 asetetut tavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti suunnitellusti.

Johtamisosaaminen ja monipaikkainen työ kehittyivät työympäristö- ja henkilöstöjohtamisen keinoin

Aluehallintovirastot alkoivat noudattaa yhteisiä monipaikkaisen työn käytäntöjä vuoden aikana. Yhteiset käytännöt tukevat uusia työn tekemisen tapoja, monipaikkaista rekrytointia sekä valtiokonsernin monipaikkaisen työn tavoitteiden toteutumista.

Valtion toimitilastrategian uudistumiseen ja yhteiskäyttöisten työtilojen lisääntymiseen hake vastasi ennakoivasti yhdessä virastojen kanssa valmistelemalla aluehallintovirastojen toimitilajohtamisen mallin. Toteutuneissa toimitilahankkeissa Turussa, Mikkelissä ja Hämeenlinnassa tilatehokkuus oli lähtötilanteeseen verrattuna puolet parempi. Asetettu tilatehokkuusluku alittui kaikissa hankkeissa selvästi. Lisäksi vuokramenoissa säästettiin 450 000 euroa eli noin 6 % toimitilojen kokonaismenoista.

Vuoden aikana panostettiin erityisesti aluehallintovirastojen johtamisen kehittämiseen. Kehittämisen tuloksena vuonna 2022 otetaan käyttöön eOppivaan laadittu digitaalinen johtamiskoulutus, joka tukee virastojen johtamisaamisen kehittämistä valtion yhteisen mahdollistajakoulutuksen rinnalla. Hake toteutti myös 360-arvioinnit virastojen johtamis- ja esihenkilötyön edistämiseksi.

Hake laati suunnitelman työnantajamielikuvan edistämiseksi ja käynnisti aluehallintovirastojen yhteisen työnantajamielikuvaan keskittyvän verkoston toiminnan.

Konkreettisia askelia koko vastualueen toiminnan kehittämiseksi

Haken toiminnan kehittäminen edistyi konkreettisesti vuoden aikana. Kumppanuuteen perustuva toimintamalli valmisteltiin työpajoissa keväällä ja syksyllä rakennettiin vuoden 2022 alussa käyttöön otettu haken uusi organisaatio. Lisäksi syksyllä pilotoitiin palvelupolkujen kuvaamista ja toteutettiin viestinnän kehittämisen prosessi.

Hake tuki aluehallintovirastoja koronaan liittyvissä viranomaistehtävissä viestintäpalveluilla ja koronainfon toiminnalla. Perustoiminnan henkilötyövuositoteuma 106 pysyi asetetussa kehyksessä, joka oli 109 henkilötyövuotta. Kehittämistoiminnan toteutuneet 12 henkilötyövuotta vastasivat asetettua kehystä.

Koronatehtäviin käytettiin hakessa yhteensä 12,6 henkilötyövuotta.

Haken toteutunut määrärahan käyttö pysyi tulossopimuksen raameissa ja asettui 26 244 486 euroon. Haken menot kasvoivat erityisesti aluehallintovirastojen yhteisten menojen osalta. Tämä johtui muun muassa asiakaspalvelun teknisen ratkaisun ja valtion yhteisten ICT-palvelujen käyttöönotosta. Vuonna 2022 hake käynnistää muiden menojen tarkastelun ja säästöpotentiaaliselvityksen.

Korona toi asiakkaat verkkosivuillemme

Aluehallintoviraston verkkosivujen kävijämäärä nousi koronan myötä merkittävästi: siinä, missä aiempina vuosina se oli noin kaksi miljoonaa, vuonna 2020 se nousi lähes neljään miljoonaan ja vuonna 2021 yli 5,6 miljoonaan yksilöityyn kävijään. Tässä lukumäärässä eivät ole mukana aluehallintovirastolaiset. Lisäksi on huomioitava, että kesäkuussa otimme käyttöön evästehyväksynnän. Se laskee kävijämäärää, sillä kävijät, jotka eivät hyväksy evästeitä, eivät ole lukumäärässä mukana.

Verkkosivujemme kautta tulleen palautteen perusteella voi päätellä, että tyypillinen kävijä oli henkilöasiakas, joka etsi tietoa koronasta. Näyttää siltä, että aluehallintovirasto tuli pandemian myötä niin tunnetuksi, että kansalaiset suuntasivat tiedonhakutarpeessa verkkosivuillemme. Näihin tarpeisiin pyrimme aktiivisella verkkosivujen kehittämistyöllä vastaamaan.

Toimitilahankkeet

Tavoite kaikissa hankkeissa alle 15–18 neliometriä/henkilö. Saavutettu tilatehokkuus on arvioitu tilanteessa 12/2021.

Taulukko 1.2.5 Aluehallintovirastojen toimitilahankkeiden toteuma vuonna 2021

Aluehallintovirasto	Paikkakunta	Työympäristöhanke, alku ja valmistuminen	Toimistotilatehokkuus lähtökohta 8/2019	Toteuma 2021	Saavutettu toimistotilatehokkuus
Etelä-Suomi	Helsinki	Väistömuutto 2/2019 Ratapihankatu 9 valmistuu 5/2020	20 m ² /henkilö	Valmis	14,8 m ² /hlö
Etelä-Suomi	Hämeenlinna	Rakennuslupahakemus 8/2019 – luvasta valmistumiseen 15 kk	32 m ² /henkilö	Valmis	9,1 m ² /hlö
Etelä-Suomi	Lappeenranta	Hanke käynnistyy 2019 syksyllä	49 m ² /henkilö	Keskeneräinen	
Lounais-Suomi	Turku	Hanke käynnistynyt, muuttovalmius alkuvuodesta 2021	21 m ² /henkilö	Valmis	12,2 m ² /hlö
Lounais-Suomi	Pori	Esiselvitysvaihe käynnissä	29 m ² /henkilö	Keskeneräinen	
Itä-Suomi	Mikkeli	Suunnittelu käynnissä syksy 2019, muutto valmiina 9/2020	36 m ² /henkilö	Valmis	15,8 m ² /hlö
Itä-Suomi	Kuopio	Väistömuutto syyskuussa 2019 ja Hallituskadun vuokrasopimus alkaa 1.8.2022	54 m ² /henkilö	Keskeneräinen	
Itä-Suomi	Joensuu	Remontin suunnittelu käynnistyy tammi-kuussa 2020 ja arvioitu valmistumisaika on kevät 2022	37 m ² /henkilö	Keskeneräinen	
Länsi- ja Sisä-Suomi	Vaasa	Esiselvitysvaihe käynnissä	19 m ² /henkilö	Keskeneräinen	
Länsi- ja Sisä-Suomi	Jyväskylä	Rakennustyö alkaa syksy 2019, tilat valmistuvat 5/2020	25 m ² /henkilö	Valmis	10,8 m ² /hlö

Tulosopimushankkeet

Taulukossa 1.2.6 määritellyt hankkeet ovat tulosopimustasolla seurattavia ja arvioitavia hankkeita. Niiden toteutumisesta raportoidaan aluehallintovirastojen toimintakertomuksessa ja onnistumista arvioidaan ministeriön tilinpäätöskannanotossa.

Hankkeille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta niille asetetun aikataulun ja budjetin rajoissa vastaavat hankkeiden omistajat. Kaikki virastot tukevat yhteisten tulosopimushankkeiden onnistumista.

Aluehallintovirastojen hallinto- ja kehittämisspalvelut tarjoavat hankkeiden omistajien käyttöön tarvittavat työvälineet ja muun teknisen tuen. Seurantatietoa hankkeista pidetään yllä keskitetysti ja koordinoitusti hallinto- ja kehittämisspalveluiden ylläpitämässä aluehallintovirastojen hankesalkussa. Seurantatiedon tuottamisesta vastaavat hankkeiden omistajat.

HAKE-kehittämisen yhteenveto

Vuoden 2021 Hankesalkussa oli mukana 6 tulosopimushanketta ja 13 muun toiminnan kehittämisen projektia.

Asiakaslähtöisen toiminnan kehittäminen oli edelleen ohjaavana teemana kehittämisessä. Hankkeille ja projekteille 2021 asetetut tavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti suunnitellusti.

Kantelujen käsittelyn kehittäminen ja digitalisointi

Kanteluhankkeessa julkaistu sähköinen käsikirja yhdenmukaistaa aluehallintovirastojen kantelujen käsittelyä ja palvelee uusien virkamiesten perehdyttämistä. Käsikirjan sähköinen muoto tekee siitä käytettävämmän, kun tarvittava asia löytyy helpommin, ja lisäksi käsikirjaa on mahdollista pitää ajan tasalla ja päivittää aina tarvittaessa. Sähköiseen käsikirjaan on liitetty hankkeessa laadittuja välineitä (esim. fraasipankki, Uspa-asiakirjapohjat, päätöslyhennelmät) Kantelujen käsittelyn vireilletulon digitalisointia varten KEHA-keskus on valmistellut sähköistä kantelulomaketta asiakkaille. Sähköisen lomakkeen kehittäminen on viivästynyt alkuperäisestä aikataulusta. Lomakkeen kehittämistä jatketaan hankkeessa vuonna 2022.

Asiakaspalvelutoiminnon kehittäminen

Asiakaspalvelutoiminnon pilotointi käynnistettiin 28.10.2021. Samassa yhteydessä otettiin käyttöön tekninen ratkaisu asiakasyhteydenottojen hallintaan sekä liitettiin alustaan asiakaspalvelun kanavat (puhelin ja sähköposti), integraatiot taustajärjestelmiin sekä tunnistautuminen ja valtuutus (suomi.fi). Tietämyksen tuottamiseen ja automatisointiin hyödynnetään robotiikkaa.

Toteutettiin seuraavat vuorovaikutteiset asiointiportaalit:

- asiakaspalveluun sähköinen yhteydenottolomake
- sähköinen eläinlupaprosessi (käyttöönotto 2/2022)
- 3 sähköistä asiointia työsuojeluun (työnantajille: Halmeri itsearviointi ja velvoitteista ilmoittaminen, työntekijälle: valvontapyyntö työsuhteasioissa)
- 2 sähköistä asiointia varhaiskasvatukseen (epäkohtailmoitus ja yleinen yhteydenotto).

Lisäksi julkaistiin aluehallintovirastojen yhteinen asiakkuusstrategia ja saatiin valmiiksi asiakaspalvelukonseptin 1. versio.

Asiakaskokemustiedon, asiakaspalautekanavien ja -palautejärjestelmän kehittämistä ja hankintaa jatketaan pilotoinnin pohjalta, koronatilanteen rauhoituttua.

USPA-jatkokehitys

USPA-jatkokehitysprojektissa aloitettiin Suomi.fi-viestien ja Tulostus-, kuoritus-, ja jakelupalvelujen käyttöönotto pilotissa syyskuussa 2021 kolmessa aluehallintovirastossa, sote-kantelujen ja tietopalvelun tehtävissä. Asiakasrekisterin integraatio Väestötietojärjestelmään otettiin käyttöön syyskuussa 2021, integraatio Asiakastietovarantoon on toteutettu, se otetaan käyttöön vuoden 2022 tammi/helmikuussa. Keväällä 2021 käytiin läpi ja priorisoitiin kehitysehdotuskyselyn tuomat ideat (noin 120 kpl), joista osan toteutus on jo tuotannossa.

Tiedonohjaussuunnitelma (TOS) -projektissa 3.5.2021–31.12.2021 päivitettiin ympäristöterveydenhuollon ja ympäristölupien tiedonohjaussuunnitelmat kokonaisuudessaan, sekä laadittiin suunnitelma alkoholihallinnon tiedonohjaussuunnitelman päivittämiseksi Allu 2.0 -järjestelmän käyttöönoton myötä. Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristölupien USPA:n tehtäväluokitusmuutokset tulivat tuotanto-USPAssa käyttöön 1.1.2022.

Skannausselvitys-projektissa postinkäsittely ja skannaustoiminto keskitettiin yhdelle paikkakunnalle ja toimintaa kehitettiin sekä aluehallintovirastojen ja työsuojelun vastuualueiden PL-osoitteet uudistettiin. Pilotointi 1.3.2021 kolmen aluehallintoviraston osalta ja käyttöönotto toteutettiin kolmen muun aluehallintoviraston osalta 1.5.2021. Projektin aikana nähtiin tärkeänä selvittää tekoälyn hyödyntämistä kirjaamotoiminnossa ja Sprinteillä selvitettiin tekoälyohjelman toiminnallisuutta, tuotantotapoja ja ratkaisusuunnitelma POCia varten.

eLUPA-jatkokehitys

Syyskuussa 2021 eLUPA-jatkokehityshankkeessa siirryttiin päätösasiakirjasovelluksen pilotointiin sovelluksen MVP-täydennysten jälkeen ja lisäksi samaan aikaan mahdollistui kaikkien vireille tulevien lupa-asioiden käsittely eLUPA-käsittelyjärjestelmän puolella. Vesi- ja ympäristölupien tietopalveluun ja aluehallinnon asiointipalvelussa olevaan hakemukseen tehtiin saavutettavuusparannuksia saavutettavuusauditoinneissa tehtyjen havaintojen perusteella. Myös e-LUPA-palvelukokonaisuudesta muodostuvien PDF-asiakirjojen saavutettavuutta parannettiin ottamalla käyttöön saavutettavat asiakirjapohjat ja päivittämällä PDF-asiakirjojen muodostamiseen käytettävä työkalu. Automaattiset järjestelmätestit käynnistettiin keväällä 2021 hakemusprofiloinnin testaamiseen. YLVA-integraation ensimmäiset askeleet toteutettiin syksyllä 2021 mahdollistamalla asiointipalvelussa YLVA-kohteen valinta. Integraatio KTJ- ja SYKE-paikkatietojärjestelmiin jäivät odottamaan Spatiaalinen ympäristötietojenhaku-projektin lopputulosta. Vanhojen lupapäätöksiä tekninen siirto vesi- ja ympäristölupien tietopalveluun ei toteutunut, koska niiden sisällöt vaativat läpikäymistä tietosuojan näkökulmasta.

VADI-jatkokehitys

Kilpailutusta seuranneen toimittajavaihdon yhteydessä dokumentoitiin sähköisen asioinnin ja käsittelyjärjestelmän ominaisuudet. VADI-käsittelyjärjestelmän parannukset saatiin toteutettua suunnitellusti vuoden 2021 aikana. Käsittelyjärjestelmään luotiin palautustoiminnallisuus, jonka avulla aveihin palkatut taloustarkastajat pystyivät pyytämään hankkeilta palautukset käyttämättä jääneisiin valtionavustuksiin. Vuoden aikana pystyttiin ketterästi reagoimaan ohjaavan ministeriön määrittelemiін uusiin hakuihin.

Tiedolla johtamisen jatkokehitys

Vuonna 2021 TietoJ-projektissa kehitystyö keskittyi alkuvuodesta valmistuneiden tietopalvelusovelluksen ja tietoaalustan MVP-versioiden jatkokehitykseen. Kehitystyö keskeytyi useaksi kuukaudeksi Kehan kilpailutusta seuranneen toimittajavaihdon myötä, mutta syksystä alkaen projektissa päästiin pitkälle tietopalvelusovelluksen kehityksessä sekä useampien rajapintayhteyksien rakentamisessa.

Rahanpesun valvonnan pilotin valmistelussa päädyttiin havaintoon, että pilotin vaatimat tietointegraatiot tuovat valvontatyön koko prosessiin vain hyvin pieni-muotoisen tehostamisen. Todelliset hyödyt ovat saavutettavissa vain kattavalla USPAn ja tietolähteiden integraatiolla. Projektissa päädyttiinkin kohdistamaan selvitystyö koko Avin valvontatyötä palvelevan "Sähköisen työpöydän" -sovelluksen kehittämiseen.

Loppuvuodesta käynnistettiin tietotarpeiden selvittäminen vastuualueilta -prosessi sekä ensimmäisten uusia integraatioita hyödyntävien raportointinäköymien kehitys.

Taulukko 1.2.6 Tulossopimushankkeet vuonna 2021

Hanke / omistaja	Vuoden 2021 keskeiset tavoitteet ja tuotokset	Toteuma 2021	Tavoitetila 2023
KANTELUIDEN KÄSITTELY-PROSESSIN KEHITTÄMINEN JA DIGITALISOINTI / Etelä-Suomen aluehallintovirasto / Peruspalvelut, oikeus- ja luvat, vastuuhenkilö Jarkko Yliruka	<ul style="list-style-type: none"> Kantelujen sähköisen käsittelyn jatkokehittäminen Opas kantelujen sähköiseen käsittelyyn Asiakaspalvelun kehittämisen kanteluasioissa Kantelujen käsittelyn yhdenmukaistaminen aluehallintovirastoissa ja viranomaisyhteistyön edistäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Kanteluhankkeessa on tuettu KEHA-keskusta kantelujen sähköisen lomakkeen valmistelussa, jota jatketaan vuonna 2022. Sähköinen kantelukäsikirja on julkaistu AVIen käyttöön hankkeen tiimeri-työtilassa AVI:n nettisivujen kanteluohjeiden päivittäminen. Suomi.fi sivujen kanteluohjeiden julkaiseminen. Avin nettisivuilla on julkaistu n. 70 lyhennelmää kantelupäätöksistä. Vastuualueiden kantelujen käsittelijöille on laadittu esitetyt asiakirja- ja päätöspohjat Uspa-asianhallintaan. Fraasipankkiin on laadittu n. 60 fraasia kantelujen käsittelijöille 	<p>Kaikilla toimialoilla yhteinen toimintatapa kantelujen käsittelyssä.</p> <p>Sähköiset työvälineet kantelujen käsittelyssä.</p> <p>Kokonaisvaltainen sähköinen ratkaisu kantelujen käsittelyssä käytössä ja mahdolliset jatkokehitystoimet.</p>
ASIAKASPALVELUTOIMINNAN KEHITTÄMINEN / Aluehallintovirastojen hallinto- ja kehittämispalvelut, vastuuhenkilö Virva Hakamäki	<ul style="list-style-type: none"> Yhteinen asiointialusta Asiakaspalvelukonseptin pilotointi <ul style="list-style-type: none"> varhaiskasvatus 1H/2021 sosiaalipalvelut 2H/2021 Palvelukonseptin rakentaminen <ul style="list-style-type: none"> yleistason neuvonta ja palvelun eri tasot Asiointiportaali, vuorovaihteellinen asiointi <ul style="list-style-type: none"> työsuojelupilotteina: "Työturvallisuuskartalla" ja "Älykäs asiointi" sekä mahdollisesti "Työpäikän omakanta" peruspalvelut, oikeus- ja luvat (POL): Koe-eläinlupaprosessi Yleistason neuvonta, asiointi ohjaus ja asiointi (mm. kantelut) Asiakaspalautejärjestelmän hankinta päätetään pilotoinnin jälkeen (siirto 2020 tavoitteesta) Asiakaspalvelujärjestelmän pilotointi ja hankintapäätökset Asiakaspalvelutoiminnon organisointi 	<ul style="list-style-type: none"> Valmiina yhteinen alusta asiakasyhteydenottojen hallintaan ja asiointiin. Asiakaspalvelutoiminnon pilotointi käynnistettiin 28.10.2021. Mukana aspa ja varhaiskasvatus Palvelukonseptin 1. versio valmis. Valmiina vuorovaikutteiset asiointiportaalit: <ul style="list-style-type: none"> asiakaspalvelu eläinlupaprosessi (käyttöönotto 2/2022) 3 sähköistä asiointia työsuojeluun 2 sähköistä asiointia varhaiskasvatukseen Asiakaskokemustiedon, asiakaspalautekanavien ja -palautejärjestelmän kehittämistä ja hankintaa jatketaan pilotoinnin pohjalta (siirretään 2022 tavoitteisiin) Pilotointi aloitettiin vasta lokakuussa, joten tavoite siirtyy vuodelle 2022. Asiakaspalvelutoiminto on organisoitu, seuraavana toiminnon arviointi ja vakiointi. 	<p>Aluehallintovirastoilla on yhteinen asiakaspalvelutoiminto ja sitä tukevat järjestelmät (asiakaspalvelun ja asiakastiedon hallinnan tekniset ratkaisut).</p>

Hanke / omistaja	Vuoden 2021 keskeiset tavoitteet ja tuotokset	Toteuma 2021	Tavoitetila 2023
USPA-JATKOKEHITYS / Aluehallinto- virastojen hallinto- ja kehittämisspalvelut yleishallintoyksikkö, vastuhenkilö Eija Kariluoma	<ul style="list-style-type: none"> Suomi.fi Viestit laajempi käyttöönnotto aluehallintovirastoissa Asiakasrekisterin jatkokehittäminen Kehitysehdotuskyselyn tuomat ideat Skannausselvitys -projektin toteutus Tekoälyn hyödyntäminen kirjaamotoiminnossa, Sprint0 Tiedonohjausjärjestelmän ja -suunnitelman kehittäminen Y-vastuualueen TOS:n päivitys 	<ul style="list-style-type: none"> Suomi.fi Viestit otettu käyttöön pilotissa (tuotannossa) Asiakasrekisterin jatkokehittäminen: VTJ integraatio tuotannossa, ATV-integraatio valmis, tuotantoon 2/2022 Kehitysehdotuskyselyn tuomat ideat priorisoitu, osa jo tuotannossa (työ jatkuu). Skannaustoiminto keskitettiin yhdelle paikkakunnalle ja toimintaa kehitettiin sekä aluehallintovirastojen ja työsuojelun vastuualueiden PL-osoitteet uudistettiin Sprinteillä selvitettiin tekoälyohjelman toiminnallisuutta, tuotantotapoja ja ratkaisusuunnitelma POCia varten 	<p>Asianhallintajärjestelmän ja asiakasrekisterin rajapintaa, tietoturvaa ja suorituskykyä sekä käytettävyyttä on parannettu vastaamaan avien vaatimuksia ja tarpeita.</p> <p>Järjestelmään on rakennettu tarvittavat rajapinnat kansallisiin ja avien palveluihin ja järjestelmä tukee tiedolla johtamista.</p>
ELUPA-JATKOKEHITYS / Itä-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristöluvut, vastuhenkilö Elina Lavikainen	<ul style="list-style-type: none"> Käsittelyjärjestelmän käyttöönnotto ja MVP:n täydentäminen Kaikkien vireille tulevien asioiden ratkaisun mahdollistaminen käsittelyjärjestelmässä Palvelun saavutettavuuden parantaminen PDF-tulosteiden saavutettavuuden parannukset Automaattisten järjestelmätien kehittäminen ja käyttöönnotto Integraatiot YLVAan, kiinteistötietojärjestelmään ja SYKE paikkatietojärjestelmiin sisältäen tietojen yhteensovittamisen YLVAan Vanhojen lupapäätösten siirtäminen lupatietopalveluun 	<ul style="list-style-type: none"> Päätösasiakirjasovelluksen MVP:tä on täydennetty, jonka jälkeen on siirrytty pilotointivaiheeseen eLUPA-käsittelyjärjestelmässä voidaan käsitellä kaikkia vireille tulevia lupa-asioita Lupatietopalveluun ja aluehallinnon asiointipalveluun on tehty saavutettavuusauditoinnin mukaisia korjauksia PDF-tulosteiden saavutettavuutta on parannettu ottamalla käyttöön saavutettavat asiakirjapohjat ja päivittämällä PDF:n luontiohjelmalla Asiointipalvelun puolelle on tehty automaattinen järjestelmätesti hakemusprofiloinnin tarkastamiseen YLVA-integraation ensimmäiset vaiheet on toteutettu asiointipalvelussa 	<p>Vesi- ja ympäristölupien hakemiseen ja käsittelyyn liittyvä prosessi on kokonaan sähköistetty.</p> <p>Järjestelmään on rakennettu tarvittavat integraatiot muihin järjestelmiin ja sekä asiointissa että käsittelyssä hyödynnetään viranomaisilla olemassa olevaa tietoa "yksi tieto yhden kerran" -periaatteen mukaisesti.</p> <p>Julkinen osa vastaa saavutettavuusdirektiivin vaatimuksiin.</p>
VADI-JATKOKEHITYS / Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto / Opetus- ja kulttuuritoimi, vastuhenkilö Simo Luukkainen	<ul style="list-style-type: none"> Maksatusjärjestelmän kehittäminen (OKM:n tarpeet TAKP-tilien osalta) Tarvittavat muutokset hakemus-, päätös- ja selviytyslomakkeisiin Valmistaudutaan koronan tuomiin uusiin hakuihin Parannetaan käsittelyjärjestelmän toiminnallisuuksia: raportointimahdollisuuksien kehittäminen, taloustarkastustoiminnon luominen, käsittelijöiden lisääminen esim. 4000 	<ul style="list-style-type: none"> Käsittelyjärjestelmän parannukset (valmis) Käsittelyjärjestelmän dokumentaatio (valmis) Palautusten mahdollistaminen (asiointi) (valmis) 	<p>Valtionavustusprosessi on sähköistetty kokonaan hakemisesta päätökseen, maksatukseen ja arkistointiin.</p>

Hanke / omistaja	Vuoden 2021 keskeiset tavoitteet ja tuotokset	Toteuma 2021	Tavoitetila 2023
	<p>asialle ilman yksittäisli-säystä USPA:n kautta, parannetaan loppuselvitysten käsittelyä jne.</p> <ul style="list-style-type: none"> Vähennetään ylläpidon tarvetta useilla toimenpiteillä, jotta voidaan itse ratkoa tilanteita ja jotta ostopalvelulla tehtävä ylläpito on jatkossa halvempaa 		
<p>TIEDOLLA JOHTAMISEN JATKOKEHITYS / Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto / Opetus- ja kulttuuritoimi, vastuhenkilö Roope Tahvanainen</p>	<ul style="list-style-type: none"> MVP-version jatkokehittämisen pohjalta Tietopalvelusivuston julkaiseminen ja käyttöönotto Tietopalvelusivuston jatkokehitys Tietoalustan ja tietopalvelusivuston käyttöönotto aluehallintovirastoissa (koulutus, tietolähteiden lisääminen) Rahanpesun valvonta pilotina (aviensuhteiden yhteisen valvontaratkaisun pilotti) Johdon tietopalveluiden kehittäminen Saavutettavuusvalvonnan tietopalvelut PePa 2.0 	<ul style="list-style-type: none"> Tiedolla johtamisen sivuston konsepti ja visualisointityökalun alfa-versio valmiina – julkaisu kesäkuussa 2022 Vadi, Lyyti, Tilda, Formulomakkeet, Sotkanet ja Tilastokeskus rajapinnat tietotalustalle toteutettu Rahanpesun valvonnasta pilotista täyteen laajennettu Valvonnan sähköisen työpöydän kehittämiseen - määrittely- ja selvitystyö käynnistetty TEM hyväksyntä MYLLY-yhteistyölle - jatkoneuvottelut käynnissä Tietotarpeiden tunnistamisen prosessi käynnistetty Tietoalustan ja tiedolla johtamisen hallintamallin laadinta käynnistetty 	<p>Tieto on integroitu tiedolla johtamiseen ja johdon raportointiin.</p> <p>Tietopalvelusivusto on keskeinen työkalu ja se hyödyntää avien yhteistä tietovarantoa. Eri tahot hyödyntävät sivustoa laajasti omassa tietojohdamsessaan.</p> <p>Koulutuksen osallistujatiedot saadaan helposti raportointiin.</p> <p>Perusopetuksen ja toisen asteen saavutettavuuslaskennassa tarvittavat toimipistetiedot ovat helposti saatavilla.</p>

Muut toiminnan kehittämisen hankkeet

Taulukossa 1.2.7 määritellyt hankkeet ovat aluehallintovirastojen hallinto- ja kehittämispalvelujen (hake) ylläpitämisen hankesalkun mukaisia aluehallintovirastojen muita kuin tulossopimushankkeita. Kyseisiä hankkeita ei seurata tai arvioida tulossopimustasolla. Niiden toteutus tapahtuu aluehallintovirastojen yhdessä sopimalla tavalla ja aikataulussa sekä aluehallintovirastoille ja hakelle budjetoitujen määrärahojen puitteissa. Seurantatietoa hankkeista ylläpidetään keskitetysti ja koordinoitusti haken ylläpitämässä aluehallintovirastojen hankesalkussa. Hankesalkku voi täydentyä tulossopimuskauden aikana myös uusilla hankkeilla ilman erillistä asiasta tulossopimustasolla tapahtuvaa sopimista.

Taulukko 1.2.7 Muut toiminnan kehittämisen hankkeet vuonna 2021

Toteuman arviointi: Toteutunut (vihreä), toteutunut osittain (keltainen), ei toteutunut (punainen)

Hanke	Toteuma 2021
1. Rahanpesun ja perintätoimen valvontarekisterit (jatkuva)	Toteutunut
2. Luvat- ja valvonta kärkihanke – alkoholihallinnon luvat ja ilmoitukset (jatkuva)	Ei toteutunut
3. Wirta SOTE mobiilitarkastus -MVP täydentäminen (jatkuva)	Toteutunut
4. Chatbot-kokeilu asiakaspalvelussa (jatkuva)	Ei toteutunut
5. Wirta alkoholihallinnan päivitys Allu 2.0 ja uudet lomakkeet (jatkuva)	Ei toteutunut
6. Pankki- ja maksutilien valvonta (uusi)	Ei toteutunut
7. Robottiikan edistäminen AVI-toiminnassa vuonna 2020 tehtävän potentiaallikartoituksen pohjalta (uusi)	Toteutunut osittain
8. Valtori O365 (UVP, Office 365, Teams) (Valtorin tuotteistetun pilvipohjaisen työryhmäratkaisun käyttöönotto)	Toteutunut (Teams)
9. Saavutettavuusprojekti (lomakkeiden ja asiointin uudistaminen) (uusi, avin eri palvelukanavien/lomakkeiden saavutettavuuden varmistaminen)	Toteutunut
10. Alueellisten valmiusharjoitusten kehittämishanke	Toteutunut osittain
<i>Seuraavat hankkeet jäävät tässä vaiheessa kehittämissalkkuun ja niitä ryhdytään toteuttamaan, mikäli vuoden aikana vapautuu resursseja käyttöön muista edellä määritellyistä hankkeista suunniteltua nopeammin:</i>	
<i>Dokumenttienhallinnan kokeilu</i>	Ei toteutunut
<i>Taloussuunnittelujärjestelmä</i>	Toteutunut osittain
<i>Tiedonhallintalain vaatimat kehittämis- ja muutostarpeet</i>	Toteutunut
<i>Saavutettavuusrekisteri (esitys projektiksi 10/2020)</i>	Toteutunut

1.3 Vaikuttavuus

1.3.1 Toiminnan vaikuttavuus

Aluehallintovirastoja ohjaavat ministeriöt ovat asettaneet aluehallintovirastoille seuraavat aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten yhteistä strategia-asiakirjaa noudattavat vaikuttavuustavoitteet strategiakaudelle 2020–2023:

- peruspalvelut ovat turvalliset ja alueellisesti yhdenvertaisesti saatavilla
- riskienhallinta ja varautuminen paranevat
- yhteiskunnan kokonaisturvallisuus on hyvällä tasolla
- osallisuus lisääntyy ja syrjäytyminen vähenee
- koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus parane
- toimintaympäristö kehittyy yhteistyöllä suotuisasti ja yritysten kilpailuolosuhteet ovat entistä tasapuolisemmat
- ruuantuotannon kilpailukyky, terveellisyys ja turvallisuus paranevat.

Aluehallintovirastojen toiminnan vaikuttavuus esitetään seuraavissa kappaleissa ja jokainen otsikko on yksi yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite. Tiedot on raportoitu vastuualuekohtaisesti kaikkien aluehallintovirastojen osalta yhteisesti. Aluehallintovirastot omalta osaltaan vaikuttavat ministeriöiden hallinnonalakohdaisiin yhteiskunnallisiin vaikuttavuustavoitteisiin. Tulossopimuksessa määritellyt vaikuttavuustavoitteiden mittarit ja niiden toteumat aluehallintovirastoittain vuosilta 2020–2021 esitetään 5.2 Muut liitteet -luvussa (Liite 2).

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat

Peruspalvelut ovat turvalliset ja alueellisesti yhdenvertaisesti saatavilla

Valtakunnallisesti perusterveydenhuollon avosairaanhoidon asiakkaista noin 43 prosenttia odotti lääkäriin pääsyä yli seitsemän vuorokautta. Arvioitaessa numeerisella asteikolla 1–5 (arvio on 2 välttävä), asetetusta tavoitteesta jäätiin selvästi. Kiireettömän käynnin yli seitsemän vuorokautta odottaneiden osuudet ovat pienentyneet verrattuna kahteen edelliseen vuoteen (2020 47,5 prosenttia ja 2019 62 prosenttia). Aluehallintovirastoista paras tilanne oli Itä-Suomen aluehallintoviraston alueella, jossa 37 prosenttia asiakkaista odotti lääkäriin pääsyä yli seitsemän vuorokautta. Huonoin tilanne oli Lapin aluehallintoviraston alueella, jossa määrä oli 49 prosenttia.

Valtakunnallisesti perusterveydenhuollon lääkärinpalveluita riittämättömästi saaneiden osuus oli 19 prosenttia. Arvioitaessa numeerisella asteikolla 1–5 (arvio on 3 kohtalainen), asetetusta tavoitteesta jäätiin. Riittämättömästi lääkärinpalveluita saaneiden osuus on kasvanut verrattuna vuoteen 2020 (16,4 prosenttia). Aluehallintovirastojen välillä erot eivät olleet merkittäviä. Osuudet vaihtelivat Itä-Suomen aluehallintoviraston 18,2 prosentin ja Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 21 prosentin välillä.

Riskienhallinta ja varautuminen paranevat

Koronapandemian myötä riskienhallinta ja varautuminen kohentuivat edelleen. Eri toimijoiden roolit selkeytyivät ja yhteistyö parani. Peruspalvelut, oikeusturva

ja luvat -vastuualueella oli edellisen vuoden tapaan keskeinen rooli pandemian leviämisen rajoittamisessa. Yhteistä ymmärrystä riskienhallinnasta vaikeutti pitkittynyt pandemiatilanne, joka toi mukanaan uusia ilmiöitä, ja esimerkiksi kriittikki viranomaistoimintaa kohtaan lisääntyi samoin kuin edunvalvontajärjestöjen ja tahojen vaikuttamispyrkimykset päätöksiin ja linjauksiin.

Yhteiskunnan kokonaisturvallisuus on hyvällä tasolla

Yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden merkittävänä osana on yksilön hyvinvointi, joka nojaa pitkälti tarkoituksenmukaisesti resursoituihin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin. Alueellisten valmiustoimikuntien toiminta on ollut tärkeää erityisesti koronapandemian aikana ja yhteistyö on ollut tiivistä.

Osallisuus lisääntyy ja syrjäytyminen vähenee

Aluehallintoviraston sidosryhmäyhteistyö esimerkiksi alueellisten romaniasioiden osalta vähentää syrjäytymistä ja osallistaa sidosryhmän edustajia koulutukseen ja vaikuttamiseen.

Toimintaympäristö kehittyy yhteistyöllä suotuisasti ja yritysten kilpailuolosuhteet ovat entistä tasapuolisemmat

Alkoholihallinnossa sidosryhmäyhteistyö ja vuorovaikutus lisääntyivät. Viranomaisyhteistyö muodostui pandemian aikana systemaattiseksi ja oli vaikuttavaa ja merkityksellistä. Koronatilanne vaikutti lupahakemusten määriin erityisesti alkoholihallinnossa. Resursseja suunnattiin myös työn kehittämiseen, kuten etätarkastuksiin ja Wirta-ohjelman kehittämiseen.

Välityslieikevalvonta ja -rekisteriasioissa tehtiin aluehallintovirastojen välillä yhteisiä linjauksia säännöllisissä yhteistyökokouksissa, ja edistettiin siten yritysten tasapuolisia kilpailuolosuhteita.

Vastuualueen arvion mukaan tavoiteltu kehitys toteutui vuonna 2021 hyvin. Vastuualueen eri toimialat tekivät tiivistä yhteistyötä niin keskushallinnon, muiden valtion viranomaisten kuin kuntatoimijoidenkin kanssa. Erityisesti koronapandemiaan liittyen yhteistyön merkitys korostui ja tiivistyi ja mukaan tuli myös uusia toimijoita. Samalla havaittiin myös tarpeita selkeyttää yhteisiä prosesseja ja toimijoiden rooleja muun muassa tiedonkulun osalta.

Laajamittaisia, valtakunnallisia asiakaspalautekyselyjä ei tehty vuonna 2021.

Ruuantuotannon kilpailukyky, terveellisyys ja turvallisuus paranevat

Edellisessä tilinpäätöksessä ilmeni, että Oiva-tarkastuksia kuvaavan mittarin käytössä oli rajoitteita ja sen tulkinta osoittautui haasteelliseksi. Myös tietojen laskennassa oli luotettavuusongelmia. Nyt mittaria "Toimintansa parantaneiden elintarvikealan toimijoiden osuus kasvaa (Oivassa arvosanat C, D => A, B)" saatiin muutettua luotettavammaksi. Itä-Suomen aluehallintoviraston alueella tavoite saavutettiin erinomaisesti, eli toimintansa parantaneiden elintarvikealan toimijoiden osuus oli yli 86 prosenttia. Tavoite toteutui hyvin Länsi- ja Sisä-Suomen (77,6 prosenttia), Pohjois-Suomen (76,7 prosenttia), Etelä-Suomen (76,0 prosenttia) ja Lounais-Suomen (75,2 prosenttia) aluehallintovirastojen alueella. Lapin aluehallintoviraston alueella tavoite toteutui kohtalaisesti (66,7 prosenttia).

Toisena mittarina oli "Todetut vastustettavat eläntautitapaukset eivät jää pysyviksi. A-, B- ja C-luokkien sekä muiden torjuttavien eläntautien saneeraus tartuntapitopaikoissa saadaan päätökseen ja päätökset määräyksistä taudin leviämisen estämiseksi kumottua 12 kuukaudessa, eivätkä vastustettavat eläntaudit leviä päätöksen tekemisen jälkeen tartuntapitopaikasta uusiin pitopaikkoihin". Tämän tavoitteen kaikki aluehallintovirastot saavuttivat erinomaisesti. Tartuntapitopaikoille annetut päätökset määräyksistä taudin leviämisen estämiseksi saatiin siis kumottua vuoden kuluessa, eikä vastustettavien eläntautien tapauksia levinnyt tartuntapitopaikoista sen jälkeen, kun päätös oli tehty.

Kolmantena mittarina oli "Vakavien eläinsuojelutapauksien (EsL 44 §) osuus vähenee eli epäilyn perusteella tehtyjen eläinsuojelutarkastusten, joihin liittyy kiireellisiä toimenpiteitä (EsL 44§), osuus kaikista epäilyn perusteella tehdyistä eläinsuojelutarkastuksista vähenee". Kaikissa kuudessa aluehallintovirastossa arvioitiin vakavien eläinsuojelutapausten osuuden kaikista tarkastuksista pysyneen suurin piirtein ennallaan (vaihteluväli ± 3 prosenttia), mikä tarkoittaa, että tavoite onnistui kohtuullisesti.

Ympäristöluvut

Toimintaympäristö kehittyy yhteistyöllä suotuisasti ja yritysten kilpailuolosuhteet ovat entistä tasapuolisemmat

Valtakunnallisesti yhtenäisten toimintatapojen kehittäminen ja käyttöönotto -hankkeissa (OHKE) kehitetyillä menettelyillä, joilla lisätään aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten välistä yhteistyötä, on edelleen parannettu viranomaisien välistä yhteistyötä ja tehty se järjestelmällisemmäksi.

Aloitteita yhdenmetyt lupamenettelyyn käyttämiseksi ei tullut vuonna 2021. Asiakkaat ovat kokeneet, että yhdenmetyllä lupamenettelyllä ei saada vielä sillä tavoiteltuja hyötyjä.

Opetus- ja kulttuuritoimi

Peruspalvelut ovat turvalliset ja alueellisesti yhdenvertaisesti saatavilla

Tavoitellun kehityksen eli varhaiskasvatuksen saatavuuden ja laadun sekä oppilaan oikeusturvan paranemisen toteutumisen arviointiin ei ole olemassa faktapohjaisia mittareita. Kehitystä arvioitiin lähinnä aluehallintovirastoille tulleiden asiakasyhteydenottojen sekä käsiteltävänä olleiden kantelu- ja valvonta-asioiden valossa.

Vastuualue arvioi, että tavoiteltu kehitys toteutui vuonna 2021 hyvin. Vireille tulleiden kantelujen määrä opetustoimessa ja varhaiskasvatuksessa kasvoi hieman edellisvuodesta. Aluehallintovirastoihin tuli edelleen runsaasti yhteydenottoja koronatilanteen aiheuttamista opetustoimen ja varhaiskasvatuksen poikkeusjärjestelyistä. Yhteydenottoja tuli erityisesti loppuvuodesta 2021, kun tartuntojen määrä alkoi kasvaa voimakkaasti. Muihin teemoihin, kuten varhaiskasvatuksen järjestämiseen tai oppilaan oikeuksiin, liittyvien asiakasyhteydenottojen määrä pysyi edellisvuoden tasolla.

Vastuualueen asiantuntijat antoivat vuoden aikana aktiivisesti informaatio-ohjausta varhaiskasvatukseen ja opetuksen järjestäjille myös koronapandemiaan liittyvän lainsäädännön ja ohjeistusten noudattamisessa. Tällä pyrittiin varmistamaan, että niin varhaiskasvatuksessa olevien lasten kuin oppilaiden oikeudet toteutuvat poikkeustilanteesta huolimatta.

Riskienhallinta ja varautuminen paranevat

Tavoiteltu alueellinen kehitys toteutui vastuualueen näkökulmasta hyvin. Vastuualueen eri toimialojen asiantuntijat tekivät yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa. Yhteistä ymmärrystä alueen riskeistä ja jaettua käsitystä eri toimijoiden rooleista ja tehtävistä sekä kyvystä toimia häiriötilanteissa edistettiin muun muassa osallistamalla alueelliseen turvallisuussuunnitelmatyöhön, jota koordinoi aluehallintovirastojen pelastustoimi ja varautuminen -vastuualue.

Opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualueen johdolla jatkettiin lisäksi alueellisten oppimisyhteisöjen turvallisuusverkostojen aktiivista toimintaa. Verkostojen valtakunnallisena tavoitteena oli edistää opetustoimen ja varhaiskasvatuksen valmiussuunnittelua. Vastuualue järjesti aiheesta koulutusta, muun muassa valtakunnallisen varautumiswebinaarin marraskuussa 2021. Eri tilaisuuksissa esiteltiin opetustoimen ja varhaiskasvatuksen valmiussuunnitelman mallipohjaa kuntien käyttöön.

Vuonna 2020 perustetun valtakunnallisen oppimisyhteisöjen turvallisuutta edistävän toimintamalliryhmän toiminta jatkui aktiivisesti. Ryhmä laati prosessikuvaukset OKT:n hallinnonalan normaali- ja häiriötilanteisiin sekä teki aloitteen informaatio-ohjauksen back-office -ryhmästä, joka koostuu juridiikan asiantuntijoista (OKM, OPH, OKT) ja jonka tehtävänä on hakea yhteisiä linjoja tulkintakysymyksissä. Normaaliolojen tiedonvaihtoon liittyen sovittiin säännöllisestä tilannekuvauksesta opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Vastuualue osallistui myös alueellisiin valmiusharjoituksiin ja muihin vastaaviin harjoituksiin.

Osallisuus lisääntyy ja syrjäytyminen vähenee

Vastuualueen mahdollisuudet vaikuttaa tavoiteltuun kehitykseen ovat varsin rajalliset. Osallisuuteen ja syrjäytymiseen liittyviä tavoitteita ovat muun muassa:

- syrjäytymisriskissä olevien 18–24-vuotiaiden osuuden väheneminen
- valtionavustusten alueellisen kattavuuden ja kohdentumisen paraneminen
- useamman nuoren ohjautuminen koulutukseen tai työhön suoraan palvelusta.

Myös kehityksen toteutumisen arviointi on haastavaa, sillä selkeää pohjatietoa ei ole kaikilta osin saatavilla.

Ensisijainen vaikutuskanava nuorten osallisuuden lisääntymiseen ja syrjäytymisen vähenemiseen on valtionavustustoiminta, kuten etsivälle nuorisotyölle ja työpajatoiminnalle sekä erilaisille kehittämishankkeille myönnettävät avustukset. Vastuualueen asiantuntijat toimivat myös kuntatoimijoiden keskustelukumppaneina ja antavat tarvittaessa informaatio-ohjausta ja neuvontaa, mutta suoraa vaikutusmahdollisuutta kehityskulkuun aluehallintovirastoilla ei näiltä osin ole.

Vastuualue pyrkii siihen, että kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimen valtionavustukset kohdentuvat alueellisesti kattavasti ja että avustuksilla tuettavalla toiminnalla

on yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Tilanteen kehittymiseen vaikuttavat kuitenkin viime kädessä kuntien tekemät päätökset ja toimenpiteet, kuten se, kuinka moni kunta hakee valtionavustusta toimintoihinsa. Lisäksi vastuualueelta myönnetään hakijoille avustuksia opetus- ja kulttuuriministeriön aluehallintovirastoille osoittamien määrärahojen puitteissa. Tällä voi olla vaikutusta alueellisen kattavuuden näkökulmasta.

Vuonna 2021 toteutuneen kehityksen arviointi perustui vastuualueen asiantuntijoiden kuntatoimijoiden kanssa käymiin keskusteluihin, yhteiskunnalliseen tilanteeseen liittyviin havaintoihin ja tietoihin vuonna 2021 myönnettyistä valtionavustuksista. Arvion mukaan vuonna 2021 tavoiteltu kehitys toteutui hyvin.

Vastuualueen vuonna 2021 myöntämät valtionavustukset kattoivat edellisvuosien tapaan lähes kaikki Manner-Suomen kunnat. Vastuualueen asiantuntijat käsitelivät valtionavustusasiat sovitussa aikataulussa. Erytis- ja lisäävustuksilla tuettiin muun muassa kuntien nuorisotyötä. Huolena kuitenkin on, että koronatilanteella on ollut negatiivisia vaikutuksia nuorten osallisuuteen ja syrjäytymiskehitykseen.

Vuonna 2021 vastuualueen toteuttama väestökysely toi arvokasta ymmärrystä väestön käsityksistä kirjastojen demokratiaa edistävästä palveluista. Tämä data tukee kirjastojen mutta myös demokratiahankkeiden toimintaa arvokkaalla tavalla. Avustustarinat-sivustolle on koottu valtakunnallisesti vaikuttavia avustettuja kirjastohankkeita.

Svenska enheten har via LIV-sektionerna vidareutvecklade koordineringen av vägledningen i regionerna bl.a genom att inleda implementeringen av den nationella LIV-strategin, vägledningstjänster under pandemin och digitala koncept för vägledning. Enheten har ordnat webinarier kring ungdomstjänster på svenska, gemensam ansökan och den utvidgade läroplikten.

Enheten har en central roll i samordningen av kontinuerligt lärande och skapandet av nätverk kring det. Ett viktigt mål är att få en kontinuerlig svenskspråkig studiehandledarutbildning.

[Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee](#)

Opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualueen järjestämän täydennyskoulutuksen saatavuus, monimuotoisuus ja vaikuttavuus vuonna 2021 olivat erittäin hyviä. Koulutustilaisuudet vastuualue toteutti pääosin webinaareina ja verkkokursseina. Lisäksi hyödynnettiin videotuotantoja, podcasteja ja sosiaalista mediaa. Monimuotoisuutta vastuualue lisäsi järjestämällä pedagogisesti ja sisällöllisesti vaihtelevia tilaisuuksia ja nostamalla esille poikkiallisia, toimialoja yhdistäviä aiheita. Tilaisuuksia oli suomen, ruotsin ja saamen kielillä. Viittomakielistä tulkkausta järjestettiin, jos aihepiiri edellytti sitä. Julkaistu materiaali oli saavutettavaa.

Koulutusten järjestäminen verkkovälitteisesti lisäsi koulutusten saatavuutta ja vaikuttavuutta sekä valtakunnallista yhdenvertaisuutta. Verkkovälitteisyys mahdollisti toimijoiden osallistumisen myös muiden kuin oman alueen opetus- ja kulttuuritoimen järjestämiin täydennyskoulutuksiin. Tilaisuuksien osallistujamäärät kasvoivat.

Koulutustilaisuuksista saatu palaute oli pääosin positiivista, ja osallistujat kokivat koulutusaiheet tärkeiksi ja ajankohtaisiksi. Kehittämistarpeita nähtiin kuitenkin

edelleen erityisesti koulutusten järjestämisessä käytettävän tekniikan toimivuudessa.

Maailman parasta täydennyskoulutusta -hankkeessa kehitettiin täydennyskoulutuksen toteuttamiseen liittyviä valtakunnallisia toimintatapoja erityisesti toimialarajat ylittäen. Täydennyskoulutustoimintamme on näkyvää, ajankohtaista ja käyttäjälähtöistä. Koulutustarjontamme on valtava ja se saavuttaa suuren määrän osallistujia. Hankkeen myötä asiakkaan tarpeiden ja toiveiden huomioiminen ja henkilöstön osaamisen kehittäminen on korostunut entistä enemmän. Hankkeen aikana saatiin työstettyä suuri määrä erilaista materiaalia jatkotyöstämistä varten. OKT-johto päätti jatkaa täydennyskoulutuksen kehittämistä projektina vielä seuraavan kahden vuoden ajan.

Toimintaympäristö kehittyy yhteistyöllä suotuisasti ja yritysten kilpailuolosuhteet ovat entistä tasapuolisemmat

Vastuualueen arvion mukaan tavoiteltu kehitys toteutui vuonna 2021 hyvin. Vastuualueen eri toimialat tekivät tiivistä yhteistyötä niin keskushallinnon, muiden valtion viranomaisien kuin kuntatoimijoidenkin kanssa. Erityisesti koronapandemiaan liittyen yhteistyön merkitys korostui. Samalla havaittiin myös tarpeita selkeyttää yhteisiä prosesseja ja toimijoiden rooleja muun muassa tiedonkulun osalta.

Pelastustoimi ja varautuminen

Peruspalvelut ovat turvalliset ja alueellisesti yhdenvertaisesti saatavilla

Aluehallintovirastot varmistivat pelastustoimen palvelutasoa koskevalla valvonnalla pelastustoimen palveluiden saatavuutta. Saatavuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä pelastustoimen kiireellistä apua pelastustoimen toimialueelle kuuluvissa onnettomuustilanteissa. Kiireellisen avun saatavuuteen liittyvät ongelmat koskettavat edelleen suurten kaupunkien I-riskiluokkaan kuuluvia alueita. Lisäksi pelastustoimen valvontatehtävissä on valvottu pelastustoimen muodostelmien täyttymistä, eli henkilöstön riittävyyttä. Kiireellisten tehtävien keskiarvoon pohjautuva ajallinen tavoitettavuus jää joillakin alueilla alle 50 prosentin. II-IV-riskiluokkiin kuuluvilla alueilla pelastustoimen kiireellisen avun saatavuudessa havaittiin vain joitakin yksittäisiä puutteita pelastustoimen toimintavalmiusaikojen toteutumisessa.

Aluehallintovirastojen pelastustoimea koskevaa valvontaa yhteensovitettiin pelastustoimen valvonnan yhteistyöryhmässä. Tällä pyrittiin turvaamaan valvonnan yhdenmukaisuus. Valvonta on pitkäjänteistä - palvelujen tason ja niiden kehittämisen seuranta sekä valvovan viranomaisen ja pelastuslaitoksen toimet puutteiden korjaamiseksi tapahtuvat usean vuoden kuluessa. Valvontatyön avulla on saatu esille puutteita ja käynnistetty korjaavia toimenpiteitä, minkä seurauksena palvelut kehittyvät yhdenvertaiseen suuntaan.

Pelastustoimelle kuuluvan ympäristövahinkojen torjunnan valvontaprojekti toteutui suunnitellusti.

Riskienhallinta ja varautuminen paranevat

Alueelliset valmiustoimikunnat ovat kokoontuneet edelleen Covid19-pandemiatilanteesta johtuen tiiviisti vuoden aikana. Aluehallintovirastot keräsivät tietoa pandemian vaikutuksista ja raportoivat ohjaavien ministeriöiden lisäksi myös valtioneuvoston tilannekeskukselle. Osa valmiusharjoituksista ja alueellisista maanpuolustuskursseista siirrettiin myöhempiin ajankohtiin tai toteutettiin etäyhteyksin.

Aluehallintovirastoissa varautumiseen ja valmiussuunnitteluun kohdennetut resurssit eivät nykyisellään riitä varmistamaan eri toimijoiden välisen yhteistyön toimivuutta häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Yhteiskunnan kokonaisturvallisuus on hyvällä tasolla

Aluehallintoviraston järjestämien valmiusharjoitusten yhteydessä valmiussuunnittelu on laajasti esillä, jolloin suunnitelmien ajantasaisuuden ja toimivuuden tarkastelu sekä toiminnan yhteensovittaminen on mahdollista. Tätä tavoitteellisemmat valmiussuunnittelua ja varautumista edistävät toimenpiteet edellyttäisivät nykyistä enemmän henkilövoimavaroja.

Aluehallintovirastoilla ei pääsääntöisesti ole tietoa toimialueensa kuntien turvallisuussuunnittelun tilanteesta, eikä suunnittelun tukemiseen ole ollut kohdistettavissa resursseja.

Aluehallintovirastot valvoivat pelastuslaitosten vastuulla olevien erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisten pelastussuunnitelmien laadintaa sekä näissä kohteissa järjestettävien harjoitusten toteutumista. Ulkoinen pelastussuunnitelma laaditaan kohteeseen sellaisten onnettomuuksien varalta, joista voi aiheutua suuronnettomuusvaara kohteessa ja sen ympäristössä.

Aluehallintovirastot jatkoivat yhteistyötä Huoltovarmuuskeskuksen kanssa alueiden huoltovarmuuden kehittämiseksi ja parantamiseksi.

1.3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionavustukset ovat harkinnanvaraisia ja ne kohdentuvat investointeihin, toimintaan ja kehittämiseen. Valtionavustuksilla tuetaan kuntien peruspalveluja, edistetään erityisesti hyvinvointipalvelujen tasaverstaista saatavuutta ja laatua sekä ehkäistään lasten ja nuorten syrjäytymistä.

Vastuualueen vuonna 2021 myöntämät valtionavustukset kattoivat edellisvuosien tapaan lähes kaikki Manner-Suomen kunnat. Vastuualueen asiantuntijat käsitelivät valtionavustusasiat sovitussa aikataulussa. Erityis- ja lisäavustuksilla tuettiin muun muassa kuntien nuorisotyötä. Huolena kuitenkin on, että koronatilanteella on ollut negatiivisia vaikutuksia nuorten osallisuuteen ja syrjäytymiskehitykseen.

Investointiavustukset

Oppilaitosten ja yleisten kirjastojen perustamishankkeet

Aluehallintovirastot maksoivat jälkirahoitteisia valtionosuuksia ja -avustuksia ennen vuotta 2016 myönnettyihin oppilaitosten perustamishankkeisiin ja jälkirahoitteisia valtionavustuksia ennen vuotta 2016 myönnettyihin yleisten kirjastojen perustamishankkeisiin. Valtionavustuksia oppilaitosten perustamishankkeisiin maksetaan vuoteen 2024 saakka ja yleisten kirjastojen perustamishankkeisiin vuoteen 2027 saakka. Maksatusaikatauluissa on aluehallintovirastokohtaisia eroja.

Liikuntatoimi

Liikuntapaikkojen rakentamisavustusten myöntämisessä painotettiin laadukkaiden ja laajoille käyttäjäryhmille tarkoitettujen liikuntapaikkojen kuten koulujen pihojen sekä uima- ja liikuntahallien rakentamista ja peruskorjaamista. Rakentamisavustusten painopisteenä oli kaikille avoimet, asuinympäristöihin ja koulujen yhteyteen sijoitetut lähiliikuntapaikat.

Kehittämisyavustukset

Kirjastotoimen kehittäminen

Kirjastotoimen valtionavustuksilla edistettiin lukuharrastusta, lukutaitoja ja elinikäistä oppimista sekä kehitettiin kirjastoja aktiivisen kansalaisuuden, demokratian ja sananvapauden toimijoina. Avustuksilla luotiin kirjastoille uusia toimintamalleja palvelujen vaikuttavuuteen ja saatavuuteen

Aluehallintovirastot rahoittivat ainutkertaisena erityisavustuksena niin sanotulla demokratiamiljoonalla valtakunnallisesti 38 hanketta. Kyseessä oli erityisavustus yleisten kirjastojen toiminnan kehittämiseen kansalaisten ja päättäjien vuoropuhelun foorumeina. Avustusta saaneissa hankkeissa järjestetään kirjastolain mukaista demokratiaa edistävää toimintaa. Tällä rahoituksella vastuualue järjesti myös demokratia-aiheisen koulutussarjan, jonka aineistoista OKT laatii Moodle-pohjainen verkkokurssi kansalliseen Liboppi-palveluun.

Vuonna 2021 vastuualueen toteuttama väestökysely toi arvokasta ymmärrystä väestön käsityksistä kirjastojen demokratiaa edistävästä palveluista. Tämä data tukee kirjastojen mutta myös demokratiahankkeiden toimintaa arvokkaalla tavalla. Avustustarinat-sivustolle on koottu valtakunnallisesti vaikuttavia avustettuja kirjastohankkeita.

Liikuntatoimen kehittäminen

Liikunnallisen elämäntavan kehittämisyavustuksilla tuettiin eri ikä- ja väestöryhmiin kohdentuvia terveyttä ja hyvinvointia edistäviä toimenpiteitä. Nuorten päivittäisen fyysisen aktiivisuuden lisäämistä ja koulujen toimintakulttuurin liikunnallistamista tuettiin Liikkuva opiskelu -kehittämisyavustuksilla. Paikallisille liikunta- ja urheiluseuroille myönnettiin valtionavustusta toiminnan ja palvelujen järjestämiseen tai toteuttamiseen etä- tai digivalmennuksen keinoin koronapandemiasta aiheutuneiden toimintarajoitusten aikana.

Nuoristotoimen kehittäminen

Nuorisotoimen valtionavustuksilla tuettiin nuorten osallisuutta. Etsivän nuorisotyön avustus auttoi kuntia palkkaamaan etsivän nuorisotyön ammattilaisia, jotka tavoittivat tuen tarpeessa olevia nuoria ja auttoivat nuoria saavuttamaan tarvitsemansa palvelut. Valtionavustusta myönnettiin myös nuorten työpajoille, joissa autettiin nuoria parantamaan arjenhallintataitojaan sekä pääsemään koulutukseen tai työhön. Harrastustoiminnan avustuksilla edistettiin lasten ja nuorten tasapuolisia mahdollisuuksia osallistua pitkäjänteiseen harrastustoimintaan sekä loma-aikaiseen päiväleiritoimintaan. Tukemalla paikallisia ja alueellisia kehittämishankkeita edistettiin kuntien nuorisotoimien sekä muiden toimijoiden nuorisotoimialan kehittämistyötä.

Toimialojen yhteinen kehittäminen

Aluehallintovirastot tukivat valtionavustuksilla Harrastamisen Suomen mallin mukaista toimintaa koulupäivän yhteydessä. Avustuksen tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Kohderyhmänä ovat perusopetuksen vuosiluokkien 1–9 sekä lisäopetuksen oppilaat. Kehittämishankkeet käynnistyivät pilottivaiheen jälkeen vuonna 2021.

Saamen kielen ja saamenkielisen opetuksen sekä saamenkielisen varhaiskasvatuksen valtionavustukset

Lapin aluehallintovirasto myönsi saamen kielen ja saamenkielisen opetuksen kustannuksiin valtionavustusta neljälle saamelaisten kotiseutualueen kunnalle (Inari, Enontekiö, Sodankylä ja Utsjoki). Saamenkielisen varhaiskasvatuksen turvaamiseksi Lapin aluehallintovirastosta maksettiin saamelaiskäräjille valtionavustusta jaettavaksi edelleen edellä mainituille saamelaisalueen kunnille. Kummankin valtionavustuksen tarkoituksena oli turvata saamelaislasten kielellisten ja kulttuuristen oikeuksien toteutuminen peruspalveluissa.

Hautaustoimen valtionavustukset ja hoitokorvaukset

Itä-Suomen aluehallintovirasto hoitaa valtakunnallisena erikoistumistehtävänä hautaustoimen valtionavustukset ja hoitokorvaukset. Valtionavustuksia myönnettiin siirtoväen sankarihautojen hoitoon sekä luovutetun alueen suomalaisten sankari- ja siviilihautausmaiden hoitoon. Avustusten saajia olivat seurakunnat ja pitäjäseurat. Lisäksi aluehallintovirasto maksoi yhteisöille ja yksityisille henkilöille hoitokorvauksia venäläisten sotilaiden Suomessa olevien hautapaikkojen hoidosta. Toiminta perustuu Suomen ja Venäjän väliseen valtiosopimukseen.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Valtionavustus sosiaali- ja terveysministeriön rahoittamiin sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeisiin

Valtioneuvoston asetuksien 7/2020 ja 13/2020 perusteella toteutettiin hallitusohjelman mukaisia sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeita, tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaa ja sote-rakenneuudistuksen valmistelua tukevia hankkeita, joita rahoitettiin valtionavustuksin. Kehittämisohjelmat ja -hankkeet jatkavat aikaisempina hallituskausina pohjustettua työtä.

Sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämiseen tarvitaan vahvemmat toimijat, joiden palvelujen tuottaminen siirretään vuoden 2023 alusta 21 hyvinvointialueelle ja Helsingin kaupungille. Asetuksen 820/2021 perusteella ministeriö valmisti avustuksen myöntämistä hyvinvointialueiden perustamisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistuksen yhteydessä toteutettavan tiedonhallinnan, tietohallinnon ja tietojärjestelmien muutoksen valmisteluun, suunnitteluun ja toteutukseen. Ensisijaisena tavoitteena rahoituksella on varmistaa alueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän häiriötön toiminta järjestämistä vastuun siirron yhteydessä.

Näiden lisäksi valtionavustuksilla tuettiin kansallista mielenterveysstrategiaa, työkykyohjelmaa, asunnottomuutta vähentävien sosiaali- ja terveystalvelujen kehittämistä sekä lastensuojelun kehittämistä. Avustuksilla tuettiin myös vuonna 2021 aloittaneita hankkeita, jotka keskittyvät kehittämään ikäihmisten kotona asumisen palveluita ja teknologioita sekä joustavan palvelun asumismalleja. Sosiaali- ja terveystalvelun kehittämisen tavoitteena on parantaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta, oikea-aikaisuutta ja jatkuvuutta.

[Valtion rahoitus terveydenhuollon yksiköille yliopistotasoiseseen tutkimukseen](#)

Rahoituksella mahdollistettiin yliopistotasoinen terveyden tutkimus ja hankkeiden rahoitus. Erityisvastuualueelle nimetty tutkimustoimikunta vastaa hankkeiden hyväksymisestä rahoituksen piiriin. Näin rahoitettu lääketieteellinen tutkimus ylittää monesti kansainvälisessä tiedeyhteisössä korkealle tasolle ja sillä on merkittävää vaikutusta alan kehittymiseen sekä elinkeinoelämän intensiivisyyteen ja innovaatioihin terveydenhuollon alalla.

[Valtion rahoitus yliopistotasoiseseen sosiaalityön tutkimukseen](#)

Rahoituksella mahdollistettiin yliopistotasoinen sosiaalityön tutkimus ja hankkeiden rahoitus. Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa hankkeiden hyväksymisestä rahoituksen piiriin. Sosiaalihuoltolain mukaan rahoitettavan yliopistotasoisesta sosiaalityön tutkimuksen tavoitteena on vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän kehittämiseen suuntaavaa sosiaalityön tutkimusta ja tukea siten sosiaalityön tutkimusperusteisuutta. Näin rahoitettu sosiaalityön tutkimus ylittää monesti kansainvälisessä tiedeyhteisössä korkealle tasolle ja sillä on merkittävää vaikutusta alan kehittymiseen ja innovaatioihin sosiaalityön alalla. Lisäksi se avaa uusia näkökulmia alan keskusteluun.

Vuonna 2021 sosiaali- ja terveysministeriö myönsi avustusta yhteensä 4 miljoonaa euroa. Avustusta myönnettiin kahdeksalle (8) yliopistotasoiselle tutkimushankkeelle.

[Valtionkorvaus lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin terveydenhuollon yksiköille, yliopistosairaaloille ja yliopistoille](#)

Koulutustoiminnasta aiheutuvien kustannusten korvaaminen edesauttaa yliopistoja korkeatasoisesta lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksen toteuttamisesta eri alueiden yliopistoissa. EU:n ammattipätevyysdirektiivin mukaisesti yleislääketieteen erityiskoulutus vaaditaan, jotta laillistettu lääkäri voi toimia sosiaalivakuutusjärjestelmän piirissä. Valtionkorvaukset lääkärikoulutukseen mahdollistavat terveystalvelujen organisoimisen ja siten turvaavat kuntalaisten palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden. Korvaukset mahdollistavat lääkärien ja

hammaslääkärien erikoistumisopintoihin liittyvän käytännön harjoittelun, toimipaikassa tapahtuvan erikoistumisalan ohjauksen ja osaltaan helpottavat terveydenhuollon yksiköiden resurssitilannetta. Erikoistumisopintoihin myönnetyt korvaukset kohdistuvat niin sairaaloihin, terveyskeskuksiin kuin muihinkin terveydenhuollon yksiköihin.

Rahoituksen tuella ja hajautetulla koulutuspaikkaverkostolla nopeutetaan lääkäreiden EU-pätevyyden saamista, erikoislääkäreiksi ja hammaslääkäreiksi valmistumista sekä työllistymistä. Samalla koulutuspaikkakunnilla terveyspalvelujen saatavuus ja laatu paranee, erikoisosaaminen vahvistuu, vuorovaikutus tutkimuksen, opetuksen ja käytännön välillä kasvaa sekä lääketieteellinen verkostoituminen lisääntyy.

[Valtionkorvaus sosiaalihuollon ammattihenkilöiden yliopistollisen erikoistumiskoulutuksen kustannuksiin](#)

Aluehallintovirasto maksoi korvausta sosiaalihuollon ammattihenkilöiden yliopistollisesta erikoistumiskoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin koulutusta järjestävälle yliopistolle. Korvaus edistää yhdenvertaisuutta alueellisesti ja mahdollistaa laajemman osallistumisen erikoistumiskoulutukseen, kun kustannukset eivät jää työntäjän tai sosiaalihuollon ammattihenkilön resursseista riippuvaiseksi. Erikoistumiskoulutuksella edistetään sosiaalipalvelujen ja sosiaalityön laatua, kehittämistä ja asiakasturvallisuutta. Erikoistumiskoulutuksen korvaaminen tukee sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisuutta.

[Valtionkorvaus sairaanhoitajan rajatun lääkkeenmääräämisen edellyttämään koulutukseen](#)

Aluehallintovirasto maksoi korvauksia sairaanhoitajien rajatun lääkkeenmääräämisen edellyttämästä koulutuksesta. Koulutuskustannusten korvaamisella tavoitellaan terveydenhuoltoyksiköiden laajempaa rajatun lääkkeenmääräämisen koulutuksen hyödyntämistä, sillä koulutuksen korkeat kustannukset ovat jossakin määrin rajoittaneet mahdollisuuksia osallistua koulutukseen. Valtionkorvauksella edesautetaan rajatun lääkkeenmääräämisoikeuden käyttöönottoa ja tavoitellaan hoidon saatavuuden paranemista ja lääkäreiden ja sairaanhoitajien työpanoksen tehokkaampaa hyödyntämistä.

[Lasten ja nuorten oikeuspsykiatrisista tutkimuksista maksettavat korvaukset](#)

Aluehallintovirasto maksoi erityisvastuualueiden sairaanhoitopiireille korvauksia lapseen kohdistuneen seksuaali- ja pahoinpitelyrikosten selvittämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Kyse on sekä yksilöiden oikeusturvan että yhteiskunnan sisäisen turvallisuuden kannalta merkittävästä selvitystyöstä. Selvitystyö on vaativaa moniviranomaistoimintaa. Vuosittain selvitettäväksi tulevien tapausten määrä on lisääntynyt ja selvitettäväksi tullut yhä pidempikestoisia, monimutkaisempia ja vaativampia tapauksia. Rahoituksen avulla tuetaan korkeaa ammatillista osaamista epäilyjen selvittämisessä, varmistetaan tutkimusmenetelmien laadun kehittyminen sekä turvataan yhdenvertaisuutta.

[Saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaaminen](#)

Saamelaiskäräjille maksettiin valtionavustusta saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseen saamelaisalueella. Saamelaiskäräjät jakoivat

avustuksen saamelaisalueen kunnille. Avustuksella palkattiin saamenkielistä sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökuntaa.

Kunnille maksettavat eläinlääkintähuollon korvaukset

Näistä varoista korvataan kuntien kaikki eläinsuojelutyö ja lakisääteisesti vastustettavien eläintautien sekä muiden valtion tehtävien työn tekeminen kunnissa. Aluehallintovirastoissa lisäksi välirahoitetaan eläinsuojelun kiiretoimenpiteitä ja varustetaan eläintautien valmiusvarastot.

Taulukko 1.3.1 Hallinnonaloittain jaetut valtionosuudet ja -avustukset kirjanpitoyksikkötasolla vuosina 2019–2021

Hallinnonala milj. €	2021	2020	2019
Opetus- ja kulttuuriministeriö	72	73	55
Sosiaali- ja terveysministeriö	156	202	158
Valtiovarainministeriö	4	126	11
Yhteensä	232	401	224

Valtiovarainministeriön hallinnonala sisältää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettujen lakien mukaisten ennen vuotta 2016 oppilaitosten sekä yleisten kirjastojen perustamishankkeiden maksetut valtionosuudet ja -avustukset sekä vuonna 2020 sosiaali- ja terveysministeriön myöntämän rahoituksen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeisiin.

Hallinnonalakohtaiset siirtomenot aluehallintovirastoittain vuosina 2019–2021 on esitetty tämän asiakirjan kohdassa 5.2 Muut liitteet (Liite 3).

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

Aluehallintovirastojen toiminnallisen tehokkuuden tunnuslukujen tavoitteet esitettiin aluehallintovirastojen ja ohjaavien ministeriöiden välisessä tulossopimuksessa. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuustavoite oli 60 prosenttia. Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisille luvuille erikseen asetettu kustannusvastaavuustavoite oli 50 prosenttia.

Tuottavuus- ja taloudellisuustavoitteet asetettiin ympäristöluville, alkoholiluvuille ja sosiaali- ja terveydenhuollon luvuille. Tuottavuuden tavoitetta mitattiin tuotettujen suoritteiden määrällä per henkilötyövuosi. Tuottavuuden tavoitteen mukaan kolmen vuoden toteuman liukuvan keskiarvon muutoksen tuli olla positiivinen.

Taloudellisuuden tavoitetta mitattiin kustannuksilla per tuotettu suorite. Tavoitteen mukaan kolmen vuoden toteuman liukuvan keskiarvon muutoksen tuli olla negatiivinen.

Toiminnallisen tehokkuuden seurattavat suoritteet kattoivat 21,2 prosenttia aluehallintoviraston substanssitoimintaan käytetystä työajasta.

1.4.1 Toiminnan tuottavuus

Tuottavuudelle asetetut tavoitteet saavutettiin ja sosiaali- ja terveydenhuollon luvissa. Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisissa asioissa jäätin hieman tavoitteesta. Alkoholilupien käsittelyn tuottavuustavoitetta ei saavutettu. Tavoitteen mukaan kolmen vuoden toteuman liukuvan keskiarvon muutoksen tuli olla positiivinen.

Kanteluiden käsittelyn tuottavuus laski edellisvuosien tasosta. Ratkaistujen kanteluiden kappalemäärät laskivat edellisen vuoden tasosta. Kanteluiden käsitte-lyyn kohdistunut työaika on kasvanut tarkasteluvuosina. Vuonna 2021 yhden henkilötyövuoden panoksella ratkaistiin keskimäärin 58 kantelua. Kanteluiden käsittelyn tuottavuudelle ei asetettu tavoitetta.

Kanteluiden käsittelyn resursseista valtaosa kohdistui sosiaali- ja terveydenhuollon kanteluihin, jotka selittävät suurelta osin kanteluiden käsittelyn tuottavuuden kehitystä. Vuosina 2020 ja 2021 resursseja on jouduttu priorisoimaan koronaepidemiaan liittyviin tehtäviin, joka osaltaan vaikeutti myös kanteluiden käsittelyä.

Ratkaistujen alkoholilupien kappalemäärätilastoja korjattiin takautuvasti vuosien 2019 ja 2020 osalta. Alkoholielinkeinorekisteristä raportoidut luvut ovat sisältäneet vertailuvuosien ratkaistuja lupia osin kahteen kertaan. Korjaus laski sekä kappalemääriä, että tuottavuuden tunnusluvun arvoa vertailuvuosina keskimäärin noin 12 prosenttia.

Alkoholilupien tuottavuus pysyi vuoden 2020 tasolla. Toiminnan kappalemääräinen volyyymi vuonna 2021 kasvoi noin viisi prosenttia edellisestä vuodesta. Vuonna 2021 ratkaistiin keskimäärin 272 alkoholilupaa yhden henkilötyövuoden panoksella.

Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten asioiden tuottavuus on ollut vakaata. Vuonna 2021 ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisia lupia ratkaistiin 11 kappaletta yhden henkilötyövuoden panoksella.

Sosiaali- ja terveydenhuollon lupien tuottavuuden kehityksessä on ollut nouseva trendi. Vuoteen 2020 verrattuna ratkaistujen lupien määrä nousi noin 16 prosenttia. Toimintaan kohdistunut työajan käyttö pysyi vuoden 2020 tasolla. Vuonna 2021 sosiaali- ja terveydenhuollon lupia ratkaistiin 135 kappaletta yhden henkilötyövuoden panoksella.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuottavuuden tunnusluku sisältää lupien käsittelyyn käytetyn työajan ja lupien määrän. Tunnuslukuun ei sisälly ilmoituksenvaraisten asioiden käsittely eikä itsenäisten ammatinharjoittajien toiminnan rekisteröiminen.

Taulukko 1.4.1 Toiminnan tuottavuuden tunnusluvut

Tuottavuus, kappaletta per henkilötyövuosi, kolmen vuoden keskiarvon muutos				
Seurantakohde	Tavoite 2021 *	Toteuma 2021	Toteuma 2020	Toteuma 2019
Alkoholiluvat	>0	-22,1	-5,9	-1,8
Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiat	>0	-0,2	-0,3	0,0
Sosiaali- ja terveydenhuollon luvat	>0	11,2	1,7	0,4

* Tulossopimuksessa asetettu tavoite: kolmen vuoden toteuman liukuvan keskiarvon muutos on positiivinen (ympäristöluvut, alkoholiluvat ja sote-luvat yhteensä)

Taulukko 1.4.2 Toiminnan tuottavuuden perustiedot

Tuottavuus, kappaalemäärät ja henkilötyövuodet	Toteuma 2021			Toteuma 2020			Toteuma 2019		
	kpl	htv	kpl/htv	kpl	htv	kpl/htv	kpl	htv	kpl/htv
Kantelut	3 658	63	58	3 817	58	66	3 761	50	75
Alkoholiluvat	7 621	28	272	7 320	27	266	9 062	31	290
Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiat	1 065	98	11	1 060	105	10	1 132	109	10
Sosiaali- ja terveydenhuollon luvat	1 819	14	135	1 573	14	109	1 596	15	105
- Sosiaalihuollon luvat	247	3	72	258	4	61	303	5	60
- Terveydenhuollon luvat	1 572	10	156	1 315	10	129	1 293	10	127

Taulukko 1.4.3 Toiminnan tuottavuuden tunnusluvut aluehallintovirastoittain

Tuottavuus, kappaletta per henkilötyövuosi, kolmen vuoden keskiarvon muutos. Tavoite >0	Etelä-Suomi		Lounais-Suomi		Itä-Suomi		Länsi- ja Sisä-Suomi		Pohjois-Suomi		Lappi	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Alkoholiluvat	-22,1	11,7	-42,8	-15,0	-30,5	-12,3	-2,2	65,3	-87,2	-45,0	-30,7	-22,3
Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiat	-0,7	-0,7	0,0	0,0	0,7	0,0	0,4	0,0	0,5	-0,3	0,0	0,0
Sosiaali- ja terveydenhuollon luvat	11,9	2,0	7,6	12,7	13,9	-18,7	11,2	4,7	3,8	-0,7	6,8	-1,0

Lähde: Kappaalemäärät: USPA ja vastualueiden erillisseuranta, työajan käyttötiedot: Kieku

1.4.2 Toiminnan taloudellisuus

Toiminnan taloudellisuudella tarkoitetaan kustannusten ja tehtyjen ratkaisujen välistä suhdelukua eli sitä minkä verran kustannuksia jonkin suorituksen tuottaminen on keskimäärin aiheuttanut. Tulossopimuksessa määritettiin tavoite ympäristöluville, alkoholiluvuille ja sosiaali- ja terveydenhuollon luville. Tavoitteen mukaan kolmen vuoden liukuvan keskiarvon muutoksen tuli negatiivinen.

Tavoite toteutui ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisissa luville, joissa keskimääräinen kustannus suoritteelle laski 54 euroa, ja sosiaali- ja terveydenhuollon luville, joissa keskimääräinen kustannus laski 166 euroa. Alkoholiluvissa

taloudellisuus heikkeni 9 eurolla. Alkoholilupien toiminnan taloudellisuus vuonna 2021 pysyi edellisen vuoden tasolla.

Kanteluille ei asetettu tavoitetta taloudellisuuden osalta. Keskimääräinen kustannus nousi vuodesta 2020 vuoteen 2021 noin 280 eurolla. Kanteluiden käsittelyn resursseista noin 80 prosenttia kohdistui sosiaali- ja terveydenhuollon kanteluihin. Tehdyt kanteluratkaisut ja niihin käytetyt kustannukset ovat nousseet viime vuosina.

Taulukko 1.4.4 Toiminnan taloudellisuuden tunnusluvut

Taloudellisuus, kustannukset euroa per suorite, kolmen vuoden keskiarvon muutos				
Seurantakohde	Tavoite 2021 *	Toteuma 2021	Toteuma 2020	Toteuma 2019
Alkoholiluvat	<0	8,9	-22,9	1,7
Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiat	<0	-53,6	226,3	230,1
Sosiaali- ja terveydenhuollon luvat	<0	-166,3	-59,2	-186,7

* Tulossopimuksessa asetettu tavoite: kolmen vuoden toteuman liukuvan keskiarvon muutos on negatiivinen (ympäristöluvut, alkoholiluvat ja sote-luvat yhteensä)

Taulukko 1.4.5 Toiminnan taloudellisuuden perustiedot

Taloudellisuus, kokonaiskustannukset ja kappalemäärät	Toteuma 2021			Toteuma 2020			Toteuma 2019		
	euroa	kpl	euroa/kpl	euroa	kpl	euroa/kpl	euroa	kpl	euroa/kpl
Kantelut	7 234 591	3 658	1 978	6 483 574	3 817	1 699	5 884 845	3 761	1 565
Alkoholiluvat	2 878 718	7 621	378	2 802 022	7 320	383	4 075 601	9062	450
Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiat	11 501 391	1 065	10 799	11 602 673	1 060	10 946	12 456 801	1 132	11 004
Sosiaali- ja terveydenhuollon luvat	2 911 624	1 819	1 601	3 411 460	1 573	2 169	3 126 962	1 596	1 959
- Sosiaalihuollon luvat	734 495	247	2 974	1 368 558	258	5 304	958 665	303	3 164
- Terveydenhuollon luvat	2 177 129	1 572	1 385	2 042 903	1 315	1 554	2 168 297	1 293	1 677

Taulukko 1.4.6 Toiminnan taloudellisuuden tunnusluvut aluehallintovirastoittain

Taloudellisuus, kustannukset euroa per suorite, kolmen vuoden keskiarvon muutos. Tavoite <0	Etelä-Suomi		Lounais-Suomi		Itä-Suomi		Länsi- ja Sisä-Suomi		Pohjois-Suomi		Lappi	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Alkoholiluvat	33,2	-22,3	15,9	-9,3	28,6	15,3	11,0	-106,0	13,6	57,7	-22,1	-1,3
Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiat	505,0	517,3	0,0	0,0	-1100,5	-680,3	-638,3	-357,0	50,6	1073,0	0,0	0,0
Sosiaali- ja terveydenhuollon luvat	-205,0	159,7	-146,9	-174,7	-143,2	41,7	-151,0	-356,7	18,6	-331,0	-232,1	-540,7

Lähde: Kappalemäärät USPA ja vastualueiden erillisseuranta, työajan käyttötiedot: Kieku, euromäärät: Kieku/kustannuslaskenta

Työajan jakautuminen ja toiminnan kustannukset

Kuvioissa 1.4.1–1.4.4 esitetään sijaissuureina työajan ja kustannusten jakautumiset toimintoittain ja substanssitehtävittäin. Työaikajakaumat sisältävät aktiivisen työajan osuuden ja toimintojen kustannuksiin on vyörytetty yhteiskustannukset.

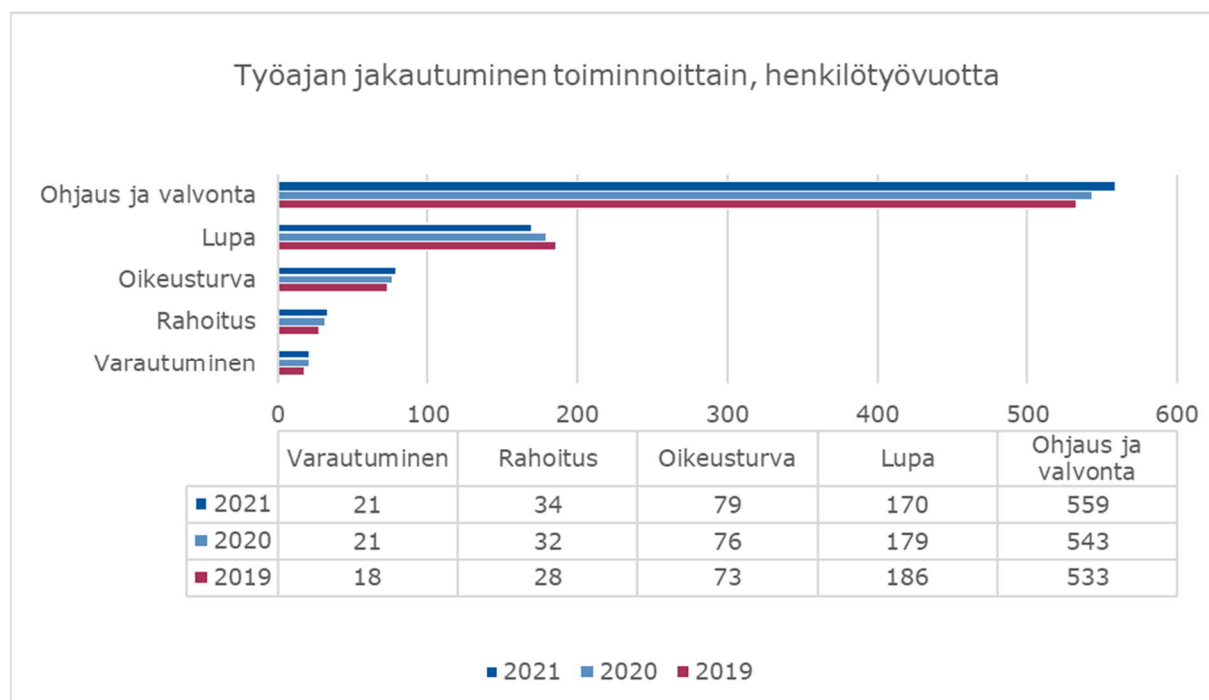
Työajan jakautumiseen vuonna 2021 vaikutti edelleen merkittävästi koronatilanteen hoito, johon käytettyä työaikaa on seurattu siihen tarkoitetulla seurantakoodilla. Kokonaisuudessaan seurantakoodille kohdistettiin työaikaa 38,5 henkilötyövuotta. Koronatilanteen hoitoon käytettiin eniten aikaa Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueella, jossa koronatilanteen hoitoon kohdistui 27 henkilötyövuotta.

Koronatilanteen hoitoon liittyvistä tehtävistä merkittävä osuus kohdistui sosiaali- ja terveydenhuollon substanssitehtäville. Tämä näkyy kyseisen tehtäväryhmän kohonneina työaikaosuuksina sekä kustannuksina vuosina 2020 ja 2021. Ympäristölupiin sekä työsuojeluun käytetyn työajan suhteellinen osuus pieneni edelleen raportointivuonna.

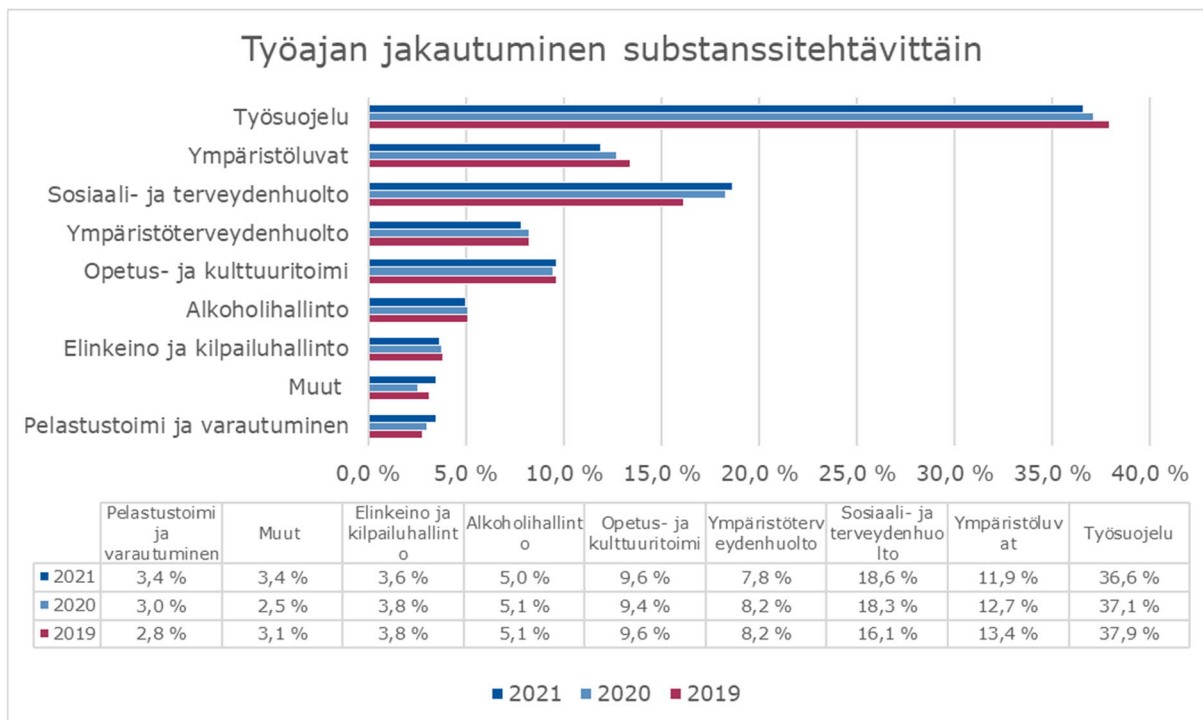
Ohjaukseen ja valvontaa kohdistuvan absoluuttisen työajan kasvava trendi jatkui. Ohjaukseen ja valvontaan kohdistuneiden kustannusten lasku vuonna 2021 johtui kirjanpidollisen käsittelyn muutoksesta. Kunnille maksettavien eläinlääkintähuollon menot ja korvaukset käsiteltiin kirjanpidossa pääosin siirtotalouden kuuluina, kun ne aiemmin käsiteltiin toiminnan kuluina. Ohjauksen ja valvonnan vuoden 2021 vertailukelpoinen kustannus olisi noin 65 miljoonaa euroa.

Lupatoiminnassa jatkui sekä siihen kohdistuvan työajan, että kustannusten tason lasku. Merkittävin yksittäinen selittäjä tekijä tälle oli Pohjois-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupiin kohdistuneen työajan käytön väheneminen.

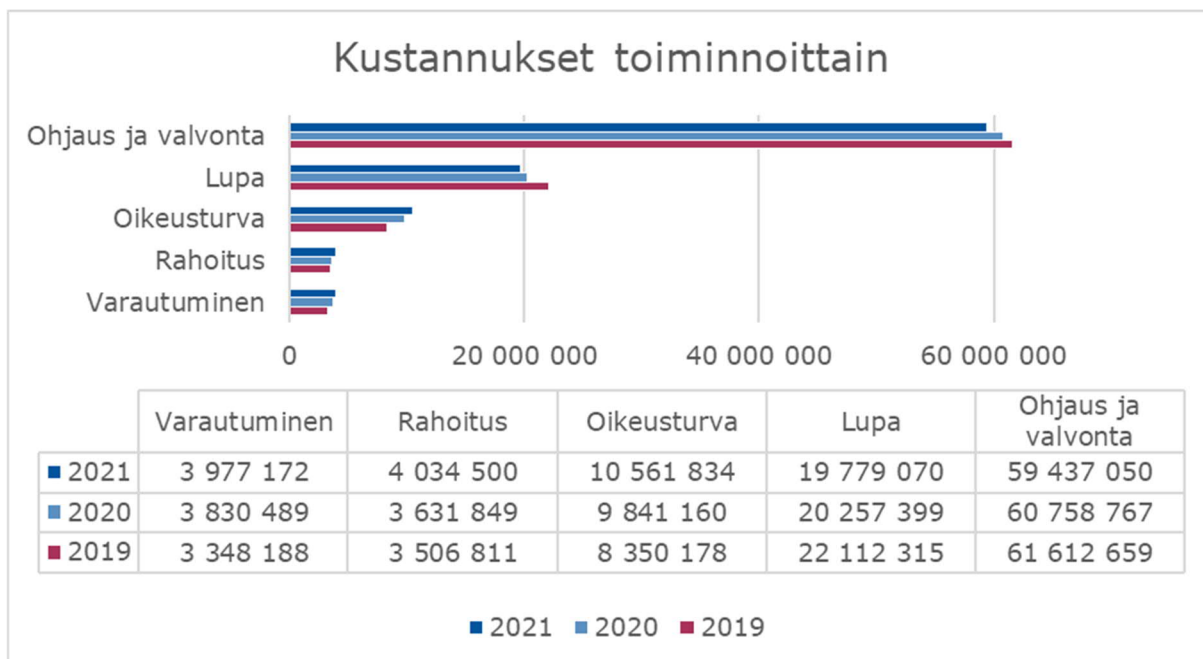
Kuvio 1.4.1 Työajan jakautuminen toimintoittain vuosina 2019–2021

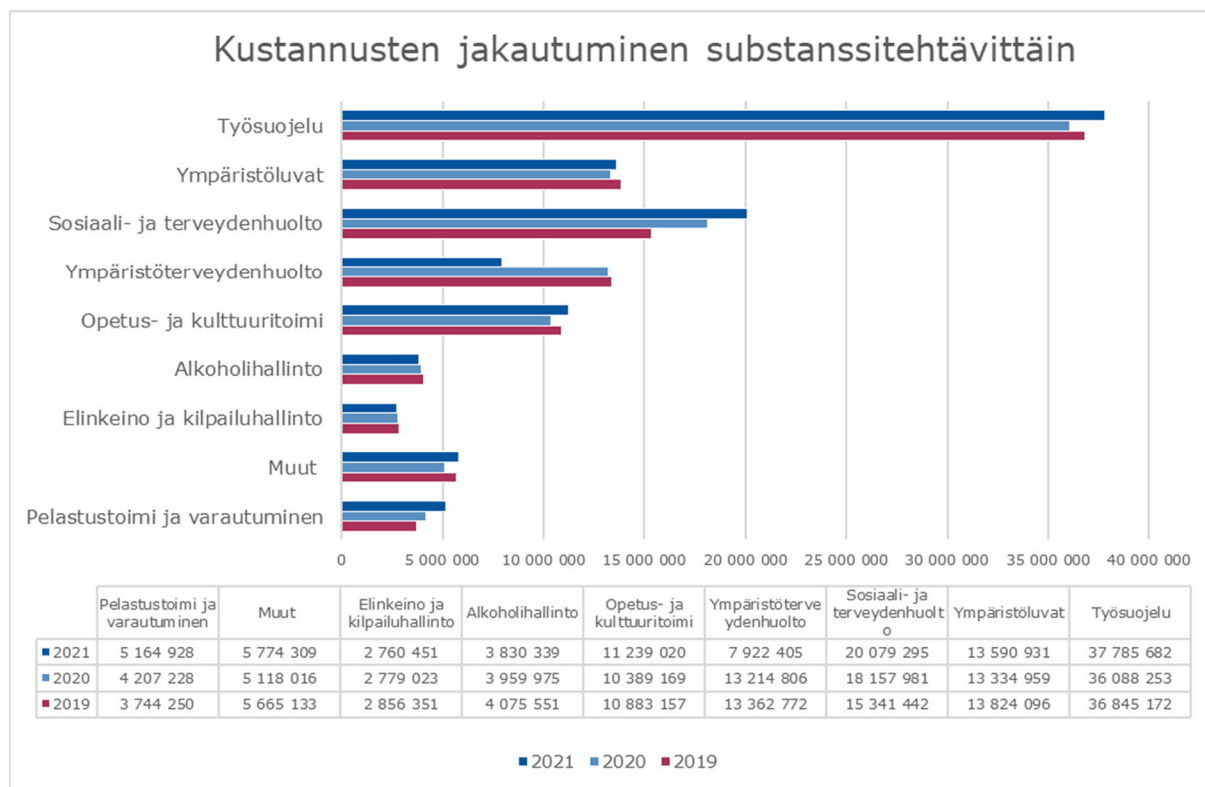
Kuvio 1.4.2 Työajan jakautuminen substanssitehtäville vuosina 2019–2021

Kuvio 1.4.3 Kustannukset toiminnoittain vuosina 2019–2021

Kuvio 1.4.4 Kustannukset substanssitehtävittäin vuosina 2019–2021

1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Vuonna 2021 aluehallintoviraston julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 57,1 prosenttia. Kustannusvastaavuus nousi vuodesta 2020, jolloin kustannusvastaavuus oli 53,2 prosenttia. Yksityisten sosiaalipalveluiden vuosimaksut, yksityisen terveydenhuollon vuosimaksut ja alkoholivalvonnan vuosimaksut muuttuivat vuoden 2020 alussa bruttobudjetoiduiksi tuotoiksi, jolloin ne samassa yhteydessä siirtyivät pois aluehallintoviraston toimintamenomomentilta.

Vuonna 2021 yksityisten sosiaalipalveluiden ja yksityisen terveydenhuollon vuosimaksut palautettiin aluehallintoviraston toimintamenomomentin tuloiksi. Muutos kasvatti julkisoikeudellisten tulojen kertymää noin 800 000 euroa vuoteen 2020 verrattuna. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuustavoite oli 60 prosenttia.

Aluehallintovirastojen julkisoikeudelliset tuotot olivat vuonna 2021 noin 11,3 miljoonaa euroa. Tuotot nousivat vuodesta 2020 noin 500 000 eurolla. Kokonaistuottojen nousua selittää pääosin edellä kuvattu budjetointitavan muutos, sillä ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten lupien tuotot laskivat vuonna 2021 noin 550 000 euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten lupien kustannusvastaavuus laski 41 prosenttiin vuoden takaisesta 45,4 prosentista. Ympäristölupien tuotot alittivat budjetoidun tason noin 500 000 eurolla. Ympäristönsuojelulain ja vesilain

mukaiset luvat kuuluvat alennetun omakustannusarvon piiriin, jolloin niille asetettu kustannusvastaavuuden tavoitetaso on 50 prosenttia.

Kustannuslaskentamallissa tehtiin muutos vuonna 2020. Vuodesta 2019 poiketen substanssivastuualueiden tukitoiminnoille kohdenneet henkilöstökustannukset vyörytettiin suoraan substanssitoiminnoille, kun ne aiemmin vyörytettiin ensiksi tukitoiminnoille ja sieltä substanssitoiminnoille. Muutoksella ei ole vaikutusta kustannusten kokonaismäärään ja sitä kautta kustannusvastaavuuksiin vaan ainoastaan kustannusten jakautumiseen erilliskustannuksiin ja yhteiskustannuksiin.

Taulukko 1.4.7 Maksullisen julkisoikeudellisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma aluehallintovirastot yhteensä

JULKISOIKEUDELLISET SUORITTEET	2021			2020			2019		
	Yhteensä*	Ympäristö-luvat	Muut	Yhteensä*	Ympäristö-luvat	Muut	Yhteensä*	Ympäristö-luvat	Muut
TUOTOT									
Toiminnan tuotot	11 287 782	4 716 497	6 571 286	10 784 555	5 269 268	5 515 287	14 520 013	4 505 830	10 014 183
KUSTANNUKSET									
Erilliskustannukset									
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	24 250	14 732	9 517	29 791	17 647	12 144	35 337	18 195	17 142
Henkilöstökustannukset	14 393 145	8 478 701	5 914 444	14 670 296	8 550 415	6 119 880	14 581 865	8 289 385	6 292 481
Vuokrat	13 560	6 065	7 495	13 565	3 984	9 580	24 755	10 636	14 120
Palvelujen ostot	306 512	170 713	135 799	299 992	166 817	133 174	423 357	248 737	174 621
Muut kulut	62 754	15 323	47 431	101 625	31 784	69 841	267 234	103 568	163 666
Yhteensä	14 800 220	8 685 534	6 114 686	15 115 269	8 770 649	6 344 620	15 332 548	8 670 520	6 662 028
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-3 512 438	-3 969 038	456 600	-3 890 953	-3 501 380	-389 573	-812 535	-4 164 690	3 352 155
Osuus yhteiskustannuksista									
Tukitoiminnot	1 257 947	723 042	534 905	1 286 704	721 098	565 606	2 548 469	1 431 877	1 116 592
Poistot	3 565	1 768	1 797	250	0	250	283	0	283
Korot		0	0	0	0	0	0	0	0
Muut yhteiskustannukset	3 717 338	2 091 047	1 626 291	3 855 176	2 110 927	1 744 249	4 231 014	2 354 405	1 876 610
Yhteensä	4 978 850	2 815 856	2 162 994	5 142 130	2 832 025	2 310 106	6 779 766	3 786 281	2 993 485
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	19 779 070	11 501 391	8 277 680	20 257 399	11 602 673	8 654 726	22 112 315	12 456 801	9 655 513
YLIJÄÄMÄ(+)/ ALIJÄÄMÄ (-)	-8 582 053	-6 784 894	-1 706 394	-9 472 844	-6 333 405	-3 139 439	-7 592 302	-7 950 971	358 670
KUSTANNUSVASTAAVUUS-%	57,1 %	41,0 %	79,4 %	53,2 %	45,4 %	63,7 %	65,7 %	36,2 %	103,7 %

Lisäksi tulossopimuksessa seurataan erikseen kustannusvastaavuuksien kehitystä alkoholilupien, sosiaali- ja terveydenhuollon maksullisten suoritteiden, elinkeinovalvonnan maksullisten suoritteiden ja yksityisen varhaiskasvatustoiminnan rekisteröintien osalta.

Alkoholilupien kustannusvastaavuus säilyi edellisen vuoden tasolla, ollen 45,7 prosenttia. Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteenlaskettu maksullisten suoritteiden kustannusvastaavuus nousi 82,9 prosentista 124,8 prosenttiin.

Elinkeinovalvonnan tulot nousivat noin 150 000 eurolla ja kustannusvastaavuus säilyi edellisvuoden tasolla, ollen 86,6 prosenttia. Yksityisen varhaiskasvatustoiminnan rekisteröintien kustannusvastaavuus säilyi vakaalla tasolla, ollen 101,3 prosenttia.

Ympäristö- ja vesilupien ratkaistuihin hakemusasioihin sitoutui 78,4 henkilötyöpäivää yhtä käytössä olevaa henkilötyövuotta kohti. Tunnusluvun arvo laski noin 12 prosenttia vuoteen 2020 verrattuna. Muutosta selittää ratkaistuihin hakemusasioihin sitoutunut pienempi henkilöresurssien määrä vuonna 2020.

Taulukko 1.4.8 Tulossopimuksessa seurattavat tuottavuuden ja kustannusvastaavuuden osa-alueet

Mittari	Virastojen yhteinen tavoite 2021	Virastojen yhteinen toteuma 2021	Virastojen yhteinen toteuma 2020	Virastojen yhteinen toteuma 2019
Alkoholiluvat, kustannusvastaavuus, % (TAE2021)	Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus paranee	45,7 %	44,7 %	128,3 %
Sosiaali- ja terveydenhuollon maksulliset suoritteet, kustannusvastaavuus, % (TAE2021)	Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus paranee	124,8 %	82,9 %	110,5 %
Elinkeinovalvonnan maksulliset suoritteet, kustannusvastaavuus, %	Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus paranee	86,6 %	85,1 %	81,0 %
Yksityisen varhaiskasvatustoiminnan rekisteröinti, % kustannusvastaavuus	Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus paranee	101,3 %	111,0 %	100,7 %
Ympäristö- ja vesiluvat: vuoden aikana ratkaistuihin hakemusasioihin sitoutunut työmäärä/käytössä oleva henkilömäärä vuodessa (htp/htv)	Toimintamme tuottavuus ja maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus paranevat	78,4	89,4	77,5

1.4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Aluehallintovirastoilla ei ollut yhteisrahoitteista toimintaa vuonna 2021.

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

Aluehallintovirastot kuvaavat palveluidensa laatua asioiden lukumäärällä ja sillä, kuinka hyvin asetetut palvelutavoitteet toteutuvat. Tiedot esitetään vireille tulleistä, käsitellyistä ja ratkaistuista asioista. Samalla tarkastellaan vuoden lopussa vireillä olevia asiamääriä. Palvelukykyä kuvataan käsittelyaikojen keskiarvoina ja mediaaneina. Vertailuvuosina esitetään vastaavia tietoja vuosilta 2019–2020. Työsuojelun suoritteiden määrät esitetään omana kokonaisuutenaan. Toteumatietojen tietolähteinä on käytetty:

- asianhallintajärjestelmää (USPA)
- johdon raportointijärjestelmää (Tableau)
- vastuualueitten erillisseurantoja
- Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) alkoholielinkeinorekisteriä (Allu)
- vuosien 2019–2020 tilinpäätöstietoja.

Aluehallintovirastojen ja ohjaavien ministeriöiden välisessä tulossopimuksessa määritellään tulostavoitteiden toteutumista mittaavat seurantamittarit. Tuotosten ja laadunhallinnan näkökulmista määritellyt mittarit muuttuivat suurelta osin vuoden 2020 tulossopimuksessa. Siten vertailuvuoden 2019 toteumatietoja ei voida esittää kaikille mittareille.

Tavoitteiden toteumia on analysoitu tarkemmin vastuualueittain tämän asiakirjan luvussa 1.2 Tuloksellisuus. Koronatilanteesta mahdollisesti aiheutuneita vaikutuksia toteutuneisiin suoritemääriin ja käsittelyaikoihin on analysoitu vastuualueittain samassa luvussa. Toiminnallisen tuloksellisuuden mittareiden aluehallintovirastokohtaiset toteumatiedot esitetään taulukkoina 5.2 Muut liitteet -luvussa (Liite 1).

Aluehallintovirastot seuraavat myös tulossopimuksen tuotoksien ja laadunhallinnan tavoitteisiin kytkeytyvien seurantakohteiden/indikaattorien kehitystä. Vuosien 2020–2021 tulossopimuksissa määriteltyjen uusien mittareiden osalta toteumatietoja ei voida esittää kaikilta vertailuvuosilta. Seurantamittareiden aluehallintovirastokohtaiset toteumatiedot vuosilta 2019–2021 esitetään taulukkoina 5.2 Muut liitteet -luvussa (Liite 4).

1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Aluehallintovirastoissa **valvonta-asioita** tuli vireille yhteensä 6 246. Tämä oli 12,8 prosenttia ja 708 kappaletta enemmän kuin vuonna 2020. Vireille tulleiden valvonta-asioiden määrät kasvoivat viidessä virastossa. Lounais-Suomen aluehallintovirastossa määrä laski 5,2 prosenttia.

- Valvonta-asioita tuli vireille 5 538 vuonna 2020 ja 6 046 vuonna 2019.

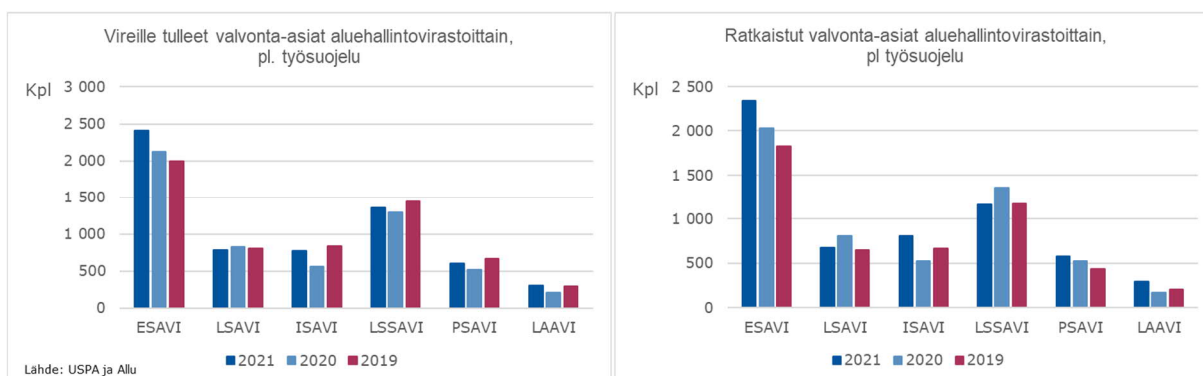
Aluehallintovirastot käsitelivät 5 857 valvonta-asiaa. Tämä oli 8,2 prosenttia ja 446 kappaletta edellisvuotta enemmän. Virastoittain tarkasteluna käsittelymäärät laskivat Lounais-Suomen ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoissa. Käsittelymäärä kasvoi neljässä muussa aluehallintovirastossa.

- Valvonta-asioita käsiteltiin 5 411 vuonna 2020 ja 4 950 vuonna 2019.

Vuoden lopussa valvonta-asioita oli vireillä yhteensä 3 231 kappaletta, kuusi prosenttia ja 183 kappaletta enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kaikkiaan valvonta-asioita tuli vireille 6,6 prosenttia enemmän kuin aluehallintovirastot pystyivät niitä käsittelemään saman vuoden aikana. Suurimmat valvonta-asioiden määrät olivat ympäristöterveydenhuollossa, elinkeinoasioissa sekä sosiaali- ja terveydenhuollossa. Luvut eivät sisällä aluehallintovirastojen työsuojelun valvonta-asioita.

Kuvio 1.5.1 Valvonta-asiat aluehallintovirastoittain, vireille tulleet ja ratkaistut vuosina 2019–2021

Kanteluasioita tuli vireille yhteensä 4 020, mikä on 2,2 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Vireille tulleiden kantelujen määrä kasvoi Länsi- ja Sisä-Suomen, Lounais-Suomen ja Pohjois-Suomen aluehallintovirastoissa. Itä-Suomen, Etelä-Suomen ja Lapin aluehallintovirastoissa määrä laski.

- Kanteluja tuli vireille 3 934 vuonna 2020 ja 4 069 vuonna 2019.

Aluehallintovirastot ratkaisivat 3 724 kanteluasiaa. Ratkaistujen kantelujen kokonaismäärä laski 2,4 prosenttia vuodesta 2020. Virastoittain tarkasteltuna ratkaistujen kantelujen määrä kasvoi Lounais-Suomen, Itä-Suomen ja Pohjois-Suomen aluehallintovirastoissa. Etelä-Suomen, Länsi- ja Sisä-Suomen ja Lapin aluehallintovirastoissa ratkaistujen kanteluasioiden määrä laski.

- Kanteluja ratkaistiin 3 817 vuonna 2020 ja 3 761 vuonna 2019.

Vuoden lopussa vireillä oli 2 868 kantelua, mikä on 11,4 prosenttia edellisvuotta enemmän.

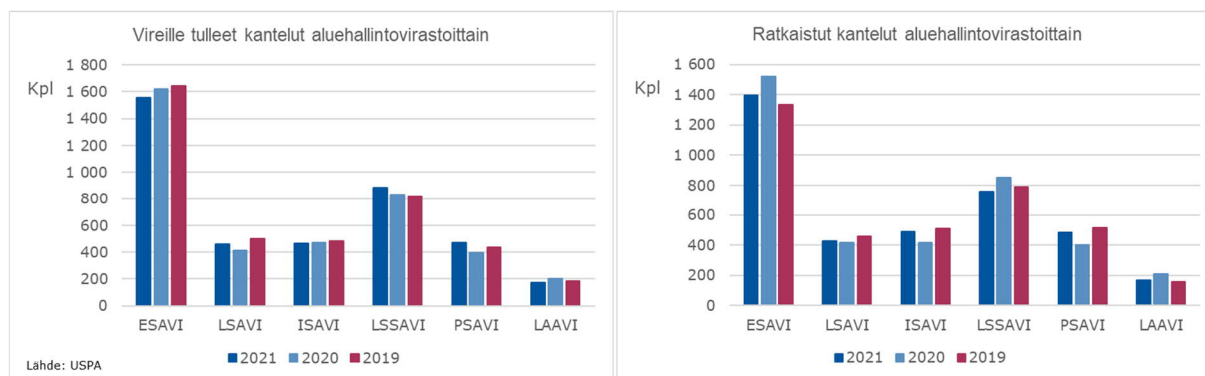
- Kanteluja oli vireillä 2 575 vuoden 2020 lopussa ja 2 450 vuoden 2019 lopussa.

Kaikkiaan kanteluasioita tuli vireille 7,9 prosenttia enemmän kuin niitä vuoden aikana pystyttiin virastoissa ratkaisemaan. Kantelujen määrä kasvoi lähes kaikissa kanteluasioissa. Suurimmat kantelumäärät vuosina 2019–2021 ovat kuitenkin koskeneet terveyden- ja sosiaalihuollon asioita.

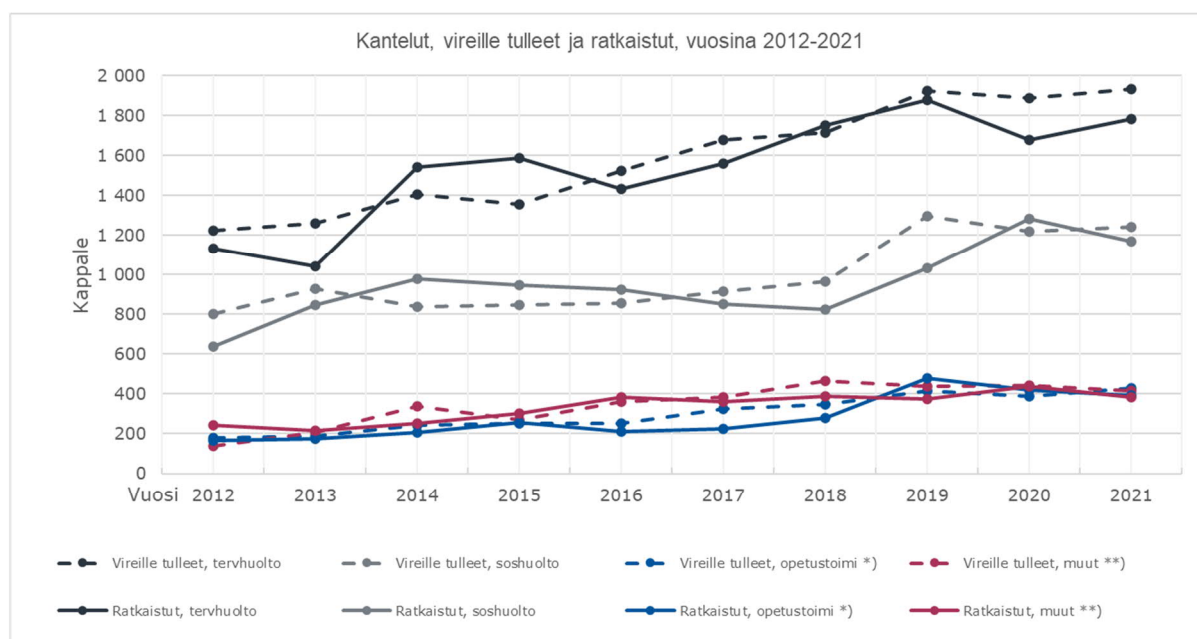
Aluehallintovirastot voivat siirtää saamansa kantelun käsiteltäväksi muistutuksena kantelun kohteena olevassa toimintayksikössä. Tällaiseen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä varhaiskasvatuksen muistutusmenettelyyn siirrettyjen kantelujen hyödyntämisen prosenttiosuus oli 25,5 prosenttia ja 835 kappaletta.

Virastoittain tarkasteltuna eniten siirtoja tehtiin Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa (31,3 prosenttia) ja vähiten Lapin aluehallintovirastoissa (21,5 prosenttia). Siirrettyjen määrä laski hieman edellisestä vuodesta.

Kuvio 1.5.2 Kantelut aluehallintovirastoittain, vireille tulleet ja ratkaistut vuosina 2019–2021

Kuvio 1.5.3 Kantelut, vireille tulleet ja ratkaistut vuosina 2012–2021

Lähde: USPA

*) opetus- ja kulttuuritoimen kantelut (sisältää varhaiskasvatuspalveluja koskevat kantelut vuodesta 2018)

**) hallinto- ja kunnalliskantelut, pelastustoimea, poronhoitoa ja ympäristöterveydenhuoltoa koskevat kantelut, saavutettavuuskantelut (vuodesta 2020)

Oppilas- ja opiskelija-asioita koskevia **oikaisuvaatimuksia** tuli vireille 735, kasvua edellisvuodesta 3,2 prosenttia. Virastoittain tarkasteltuna määrä kasvoi Etelä-Suomen, Länsi- ja Sisä-Suomen ja Lounais-Suomen aluehallintovirastoissa. Pohjois-Suomen, Lapin ja Itä-Suomen aluehallintovirastoissa määrä laski.

- Oikaisuvaatimuksia tuli vireille 712 vuonna 2020 ja 727 vuonna 2019.

Virastot ratkaisivat opetustoimen oikaisuvaatimuksia 735 kappaletta. Määrä kasvoi edellisvuodesta 1,9 prosenttia. Ratkaisujen määrä laski Pohjois-Suomen ja Itä-Suomen aluehallintovirastoissa. Ratkaisujen määrä kasvoi Etelä-Suomen, Lounais-Suomen ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoissa. Lapin aluehallintovirastossa määrä pysyi samana kuin edellisvuonna.

- Oikaisuvaatimuksia ratkaistiin 721 vuonna 2020 ja 713 vuonna 2019.

Vuoden lopussa oikaisuvaatimusasioita oli vireillä 44 eli kuusi prosenttia vireille tulleiden oikaisuvaatimusten kokonaismäärästä. Käsittelytilannetta voidaan pitää hyvänä.

Ympäristösuojelulain (YSL) ja vesilain mukaisia lupa-asioita tuli vireille 837. Määrä pieneni edellisvuoteen verrattuna 22,9 prosenttia ja 248 kappaletta. Lupa-asioista 195 eli 23,3 prosenttia tuli vireille sähköisen asiointin kautta. Sähköisesti vireille tulleiden lupa-asioiden määrä kasvoi hieman edellisvuodesta.

- Lupa-asioita tuli vireille 1 085 vuonna 2020 ja 1 063 vuonna 2019.

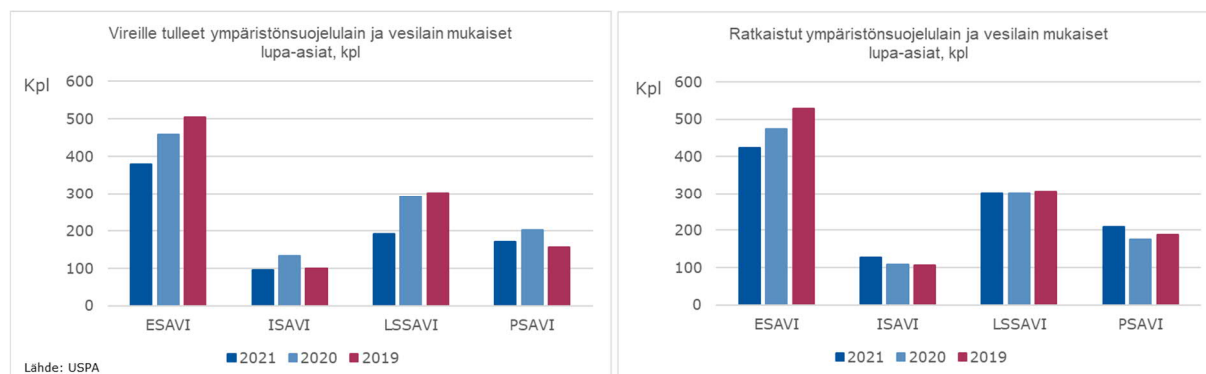
Virastot ratkaisivat ympäristö- ja vesitalouslupa-asioita yhteensä 1 062. Näistä 628 kappaletta oli YSL:n ja 434 kappaletta vesilain mukaisten lupa-asioiden ratkaisuja. Päätösten määrä oli samaa tasoa kuin edellisenä vuotena.

- Ratkaistuja lupa-asioita oli 1 060 vuonna 2020 ja 1 132 vuonna 2019.

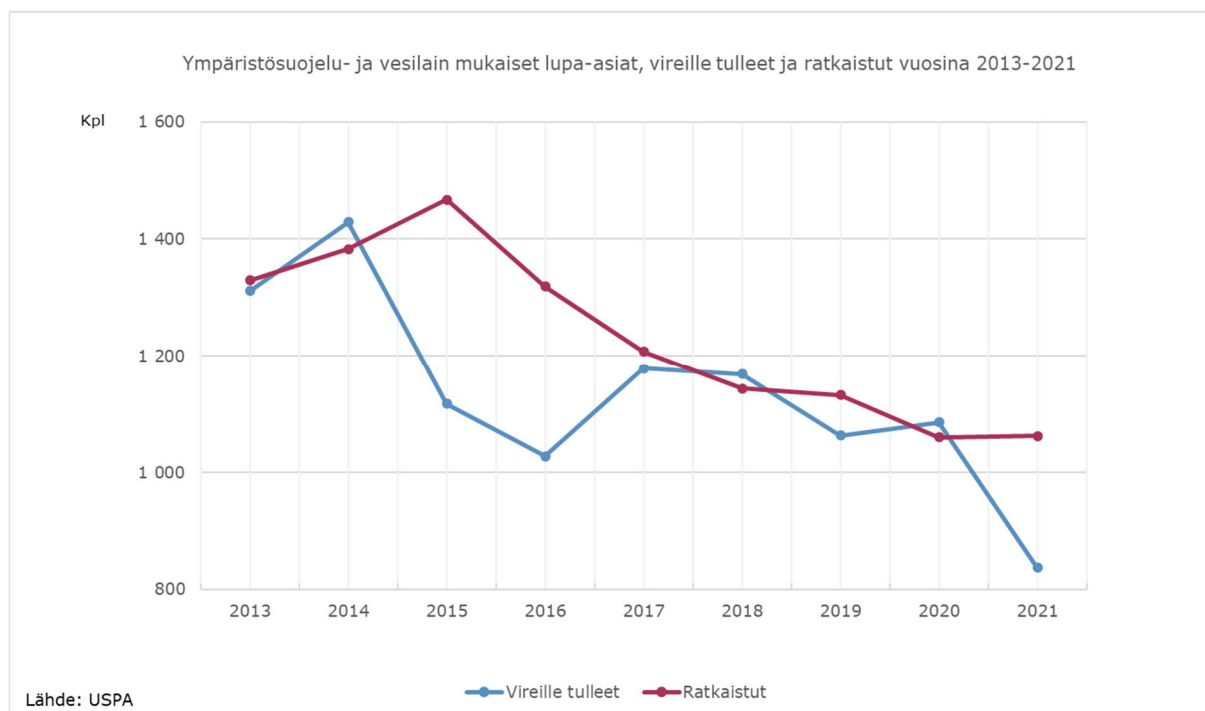
Vuoden lopussa oli vireillä 805 lupa-asiaa. Määrä on 20,9 prosenttia ja 213 kappaletta edellisvuotta pienempi.

Ympäristö- ja vesitalouslupa-asioita käsitellään neljässä aluehallintovirastossa: Etelä-Suomi, Itä-Suomi, Länsi- ja Sisä-Suomi sekä Pohjois-Suomi.

Kuvio 1.5.4 Ympäristönsuojelu- ja vesilain mukaiset lupa-asiat aluehallintovirastoittain, vireille tulleet ja ratkaistut vuosina 2019–2021

Kuvio 1.5.5 Ympäristönsuojelu- ja vesilain mukaiset lupa-asiat, vireille tulleet ja ratkaistut vuosina 2013–2021

Alkoholihallinnon anniskelu- ja vähittäismyynnin lupa-asioita tuli vireille 7 631. Määrä kasvoi 2,9 prosenttia ja 217 kappaletta edellisvuodesta. Vireille tulleiden asioiden määrä laski Länsi- ja Sisä-Suomen ja Lounais-Suomen aluehallintovirastoissa ja kasvoi neljässä muussa aluehallintovirastossa.

- Lupa-asioita tuli vireille 7 414 vuonna 2020 ja 9 182 vuonna 2019.

Virastot ratkaisivat vuoden aikana 7 621 alkoholilupa-asiaa. Lupa-asioiden määrä kasvoi 4,1 prosenttia edellisvuodesta. Määrät kasvoivat muissa, mutta laskivat Lounais-Suomen aluehallintovirastossa.

- Ratkaistuja lupa-asioita oli 7 320 vuonna 2020 ja 9 062 vuonna 2019.

Vuoden lopussa oli vireillä 114 lupahakemusta eli 1,5 prosenttia vuoden aikana vireille tulleiden hakemusten määrästä. Alkoholilupa-asioiden käsittelytilannetta voidaan pitää hyvänä.

Korjasimme tilinpäätöksen alkoholilupa-asioiden suoritemääriä takautuvasti vertailuvuosilta 2019–2020. Alkoholielinkeinorekisteristä raportoidut luvut ovat sisältäneet vertailuvuosien suoritemääriä osin kahteen kertaan. Raportoinnin suoritemäärissä oli virheellisyys niiden anniskelupaikkojen osalta, joilla on myös vähittäismyyntilupa. Näissä suoritteet oli poimittu sekä anniskelun että vähittäismyynnin lukuihin. Näin luvut näkyivät osassa lupasuoritteita kahteen kertaan.

Yksityisten sosiaalipalvelujen ja terveydenhuollon palveluntuottajien lupa-asioita tuli vireille 1 928. Kokonaismäärä kasvoi 18,6 prosenttia ja 302 kappaletta edellisestä vuodesta. Virastoittain asiamäärät vaihtelivat. Vireille tulleiden määrä laski hieman Lapin ja Pohjois-Suomen aluehallintovirastoissa ja kasvoi neljässä muussa virastossa. Suurinta kasvu oli Etelä-Suomen aluehallintovirastossa, 31,3 prosenttia.

- Lupa-asioita tuli vireille 1 626 vuonna 2020 ja 1 535 vuonna 2019.

Virastot ratkaisivat yhteensä 1 819 yksityisten sosiaalipalvelujen ja terveydenhuollon palveluntuottajien lupa-asiaa. Kokonaismäärä kasvoi 15,6 prosenttia edellisestä vuodesta. Virastoittain tarkasteltuna ratkaistujen lupa-asioiden määrä kasvoi kaikissa aluehallintovirastoissa. Suurinta kasvu oli Etelä-Suomen aluehallintovirastossa, 26,7 prosenttia.

- Ratkaistuja lupa-asioita oli 1 573 vuonna 2020 ja 1 596 vuonna 2019.

Vuoden lopussa vireillä olevien yksityisten sosiaalipalvelujen ja terveydenhuollon palveluntuottajien lupa-asioiden yhteismäärä kasvoi 39,6 prosenttia ja 109 kappaletta verrattuna vuoden 2020 lopun tilanteeseen.

Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelunantajien rekisteröintejä tuli vireille 735. Valtakunnallisesti vireille tulleiden rekisteröintien kokonaismäärä kasvoi 12,7 prosenttia edellisestä vuodesta. Viidessä virastossa rekisteröintejä tuli vireille 2,9–58,8 prosenttia enemmän vuoteen 2020 verrattuna. Lounais-Suomen aluehallintovirastossa vireille tulevien rekisteröintien määrä laski 15 prosenttia edellisestä vuodesta.

- Vireille tulleiden rekisteröintien kokonaismäärät olivat 652 kappaletta vuonna 2020 ja 666 kappaletta vuonna 2019.

Aluehallintovirastot ratkaisivat rekisteröintiasioita hieman enemmän kuin niitä tuli vireille. Ratkaistuja asioita oli 749 kappaletta vuonna 2021. Ratkaistujen asioiden kokonaismäärä kasvoi 15,6 prosenttia vuodesta 2020. Virastoittain tarkasteltuna ratkaistujen rekisteröintien määrä laski Lounais-Suomen aluehallintovirastossa 11,3 prosenttia ja Lapin aluehallintovirastossa 33,3 prosenttia. Ratkaisumäärät kasvoivat neljässä muussa virastossa 1,7–62,9 prosenttia. Suurin kasvu oli Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa.

- Ratkaistuja rekisteröintiasioita oli 648 vuonna 2020 ja 948 vuonna 2019.

Vuoden 2021 lopussa oli vireillä 53 rekisteröintiasiaa eli 7,2 prosenttia vuoden aikana vireille tulleista rekisteröinneistä.

Työsuojelu

Vuonna 2021 tehtiin yli 20 000 tarkastusta ja lisäksi muilla vaikuttamisen keinoilla tavoitettiin n. 18 000 työpaikkaa ja yli 650 000 henkilöä. Valvontaa tehtiin koronaepidemian vuoksi joko osittain tai kokonaan etävalvonnan menetelmin. Työpaikoilla tehtyjä havaintoja on vähemmän, joten annettujen velvoitteiden määrä on etävalvonnasta johtuen vähentynyt verrattuna koronapandemiaa edeltävään ajanjaksoon.

Lupa- ja pätevyyshakemusten määrät kasvoivat edellisvuosiin verrattuna. Lupa-hakemusten kasvuun vaikutti mm. panostajalain muutos. Valtakunnalliseen

puhelinpalveluun tuli hieman vähemmän puheluita kuin aiempana vuotena. Verkkosivuston käyttö ja suosio pysyivät korkealla tasolla.

Taulukko 1.5.1 Työsuojelun suoritteet vuosina 2018–2021

Suorite/julkishyödyke	2021	2020	2019	2018	Tietolähde
Työsuojelun kokonaistarkastusmäärä, kpl	20 495	14 590	23 900	26 420	Vera
Työsuojelu – työnantajille annetut toimintaohjeet (vähäinen haitta), kpl	33 943	26 243	51 223	58 766	Vera
Työsuojelu – työnantajalle annetut kehotukset (vähäistä suurempi haitta tai vaara), kpl	4 883	4 108	7 211	7 567	Vera
Työsuojelu – käsitellyt lupa- ja pätevyys-hakemukset, kpl	1 605	1 043	889	858	Vastuualue

Taulukko 1.5.2 Työsuojelun suoritteet vuosina 2018–2021, valtakunnallinen puhelinpalvelu ja verkkosivusto

Suorite/julkishyödyke	2021	2020	2019	2018	Tietolähde
Työsuojelu – valtakunnallisen puhelinpalvelun vastattujen puheluiden määrä, kpl					
Työsuhte, Työympäristö, Työhyvinvointi ja Rakennusala	20 045	21 244	21 288	22 344	Vastuualue
Työsuojelu – verkkosivuston työsuojelu.fi kävijämäärä					
Istunnot	2 216 756	2 269 891	1 953 192	1 730 407	Vastuualue
Käyttäjät	1 414 565	1 430 858	1 269 186	1 142 318	Vastuualue
Avatut sivut	3 704 834	3 791 333	3 363 063	3 051 589	Vastuualue

1.5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Aluehallintovirastot seuraavat palvelukykyä ja laatua yhteisten palvelutavoitteiden toteutumisena. Palvelukyvyn toteutumista ja laatua mitataan suoritteiden keskimääräisinä käsittelyaikoina ja mediaanikäsittelyaikoina sekä toiminnan kattavuus- ja toteutumisasteina.

Valvonta-asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 5,5 kuukautta ja käsittelyajan mediaani 1,9 kuukautta. Käsittelyajat sisältävät sosiaali- ja terveydenhuollon, hautaustoimen, pelastustoimen, elinkeinoasioiden, opetustoimen, ympäristöterveydenhuollon, poronhoidon ja työllisyyden kuntakokeilun valvontoja. Alkoholihallinnon valvonta-asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 1,9 kuukautta ja käsittelyajan mediaani oli 1,6 kuukautta.

Kaikkien **kantelujen mediaanikäsitteilyajan** tavoitteena oli alle kuusi kuukautta. Valtakunnallisesti virastot saavuttivat asetetun tavoitteen ja käsitteilyajan mediaani oli 2,7 kuukautta. Virastoittain tarkasteltuna vain Etelä-Suomen aluehallintovirasto ylitti tavoiteajan kahdella kuukaudella. Mediaani laski noin yhdellä kuukaudella verrattuna kahteen edelliseen vuoteen.

Kaikkien **kantelujen keskimääräinen käsitteilyaika** oli valtakunnallisesti 7,4 kuukautta. Käsitteilyaika oli samaa tasoa kuin kahtena edellisenä vuotena.

Yli vuoden vireillä olleiden kantelujen (sisältää kaikki kanteluryhmät) osuus kaikista vireillä olevista kanteluasioista oli 33,8 prosenttia, kun tavoitteena oli alle 15 prosenttia. Tavoitetaso muutettiin alle 15 prosenttiin vuoden 2021 tulosopimuksessa koronaepidemiatilanteen vaatimien priorisointien vuoksi. Tavoitteen saavutti Lapin aluehallintovirasto, muissa virastoissa tavoite ylittyi. Suurimmat tavoitteen ylitykset olivat Etelä-Suomen ja Lounais-Suomen aluehallintovirastoilla.

- Vuonna 2020 tavoitetaso oli alle viisi prosenttia, jolloin yli vuoden vireillä olleiden kantelujen osuus kaikista vireillä olevista kanteluista oli 27 prosenttia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä varhaiskasvatuksen kantelujen käsitteilyaikojen osalta pitää huomioida muistutusmenettelyyn siirrettyjen kantelujen määrän vaihtelut aluehallintovirastoittain. Valtakunnallisesti siirrettyjen suhteellinen osuus oli 25,5 prosenttia vireille tulleiden kantelujen määrästä. Siirrettyjen määrän osuus laski hieman vuodesta 2020.

Ympäristönsuojelulain mukaisissa lupa-asioissa mediaanikäsitteilyajan tavoite oli 12 kuukautta hakemuksen vireille tulosta päätöksen antoon. Valtakunnallisesti virastot saavuttivat tavoitteen. Käsitteilyajan mediaani oli 10,5 kuukautta. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto ylitti asetetun tavoitteen 0,5 kuukaudella. Käsitteilyajan mediaani oli hieman kasvanut verrattuna kahteen edelliseen vuoteen.

- Vuosina 2019–2020 käsitteilyajan mediaanit olivat 9,2–9,9 kuukautta.

Vesilain mukaisissa lupa-asioissa mediaanikäsitteilyajan tavoite oli 8 kuukautta hakemuksen vireille tulosta päätöksen antoon. Valtakunnallisesti käsitteilyajan mediaani oli 8,4 kuukautta ja tavoite ylitettiin 0,4 kuukaudella. Tavoitteen saavutti Itä-Suomen aluehallintovirasto 7,8 kuukauden käsitteilyajalla. Pisin käsitteilyajan mediaani oli Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa, 10,8 kuukautta.

- Vuosina 2019–2020 käsitteilyajan mediaanit olivat 7,8–8,6 kuukautta.

Uutta toimintaa ja toiminnan muutoksia koskevissa ympäristönsuojelulain mukaisissa lupa-asioissa mediaanikäsitteilyajan tavoite oli 10 kuukautta. Valtakunnallisesti käsitteilyajan mediaani oli 11,3 kuukautta ja tavoite ylitettiin 1,3 kuukaudella. Suurin tavoitteen ylitys oli Itä-Suomen aluehallintovirastossa.

- Vuosina 2019–2020 käsitteilyajan mediaanit olivat 10,5–11,9 kuukautta.

Ympäristö- ja vesilupahakemusten keskimääräinen käsitteilyaika hakemuksen vireille tulosta päätöksen antoon oli 11,9 kuukautta. Pisin käsitteilyaika oli Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa, 14,2 kuukautta. Valtakunnallisesti virastojen käsitteilyaika ei ole juurikaan muuttunut verrattuna kahteen edelliseen vuoteen.

Yli kaksi vuotta käsiteltävänä olleita ympäristönsuojelu- ja vesilain mukaisia asioita oli vuoden lopussa yhteensä 80. Virastoittain kappalemäärissä oli suurta vaihtelua (Itä-Suomi 2, Etelä-Suomi 6, Länsi- ja Sisä-Suomi 25 ja Pohjois-Suomi 47). Valtakunnallisesti määrä laski 17 kappaleella (18 prosenttia) edellisvuoteen verrattuna.

Ympäristönsuojelu- ja vesilain mukaisten lupa-asioiden mediaani- ja keskimääräisen käsittelyaikojen toteumat vaihtelivat aluehallintovirastoittain. Asiakokonaisuudet ovat laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan hyvin vaihtelevia. Myös lainsäädäntömuutoksien vuoksi käsiteltävät asiakokonaisuudet ovat nykyisin aiempaa suurempia ja laajempia.

Alkoholihallinnon anniskelu- ja vähittäismyyntilupien keskimääräinen käsittelyaika oli 0,6 kuukautta. Valtakunnallisesti keskimääräinen käsittelyaika oli samalla tasolla myös kahtena edellisena vuotena. Alkoholilupien käsittelyajan mediaani oli 0,6 kuukautta vuonna 2021 ja 0,5 kuukautta vuonna 2020.

Yksityisten sosiaalipalvelujen ja terveydenhuollon palveluntuottajien lupien keskimääräinen käsittelyaika oli 2,2 kuukautta. Käsittelyaika pidentyi hieman edellisestä vuodesta. Virastoittain käsittelyajat vaihtelivat 1,4–2,7 kuukautta. Pisin käsittelyaika oli Etelä-Suomen aluehallintovirastossa, ja lyhin Lapin aluehallintovirastossa.

- Keskimääräinen käsittelyaika oli 1,8 kuukautta vuonna 2020 ja kaksi kuukautta vuonna 2019.

Yksityisen varhaiskasvatuksen rekisteröintien ja ilmoitusten keskimääräinen käsittelyaika oli 1,2 kuukautta. Virastoittain käsittelyajat vaihtelivat 0,4–3,4 kuukautta. Pisin käsittelyaika oli Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa, ja lyhin Etelä-Suomen aluehallintovirastossa.

- Keskimääräinen käsittelyaika oli 1,3 kuukautta vuonna 2020 ja 4,3 kuukautta vuonna 2019.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Aluehallintovirastojen henkilöstöstrategiassa 2020–2023 on painopisteenä kolme valtion konsernitason yhteisesti hyväksyttyä teemaa:

- osaamisen kehittäminen,
- liikkuvuuden edistäminen ja
- työnantajakuvan uudistaminen.

Aluehallintovirastot sopivat vuosittain, millä toimenpiteillä strategiaa toteutetaan käytännössä.

1.6.1 Osaamisen kehittäminen

Aluehallintovirastot ovat edenneet valmentavan työotteen ja -kulttuurin tukemisessa samoin kuin Osaava-järjestelmän hyödyntämisessä. Henkilöstön osaamiselle, oppimiselle ja uudistumiselle asetettu työtyytyväisyyskyselyn tavoite 3,7 toteutui lähes kaikissa aluehallintovirastoissa. Tulos oli keskimäärin 3,78. Kyseeseen vastanneet kokivat hyviksi oppimisen ja uudistumisen mahdollisuudet työssä sekä osaamisen kehittämisen verkostojen avulla. Arviot kehityskeskustelujen toimivuudesta työn tekemisen ja osaamisen kehittämisen tukemisessa olivat myös parantuneet. Osaava-järjestelmää ja sen eri ominaisuuksia hyödynnettiin nyt toisen kerran tavoite- ja kehityskeskusteluissa.

Hallinto- ja kehittämispalvelut -vastuualueen (hake) järjestämän keskitetyn henkilöstökoulutuksen yhtenä painopisteenä oli henkilöstön digiosaamisen lisääminen. Lisäksi aluehallintovirastot järjestivät koulutuksia valmentavasta työotteesta, Osaava-järjestelmästä, juridiikasta, työhyvinvoinnista ja luottamusmiestoiminnasta.

Henkilöstöstä 78,1 prosenttia suoritti pakollisen Teams-perusteet-kurssin ja 89,9 prosenttia vähintään yhden valinnaisen kurssin eOppivassa. Henkilöstöä kannustettiin käyttämään ja hyödyntämään eOppivan verkko-oppimistarjontaa mahdollisimman laajasti.

Johtamis- ja esihenkilötyön kehittymisen tueksi aluehallintovirastot toteuttivat esihenkilöiden 360-arvioinnit. Esihenkilöt laativat arvioinnin perusteella itselleen henkilökohtaisen kehityssuunnitelman. Tämän lisäksi hakessa valmisteltiin johtamis- ja esihenkilöosaamisen koulutusohjelma. Seitsemän esihenkilöä aloitti HAUSin Mahdollistaja -koulutuksen.

Osaamisen johtamisen ja ennakoinnin tueksi hake valmisteli strategisen henkilöstösuunnittelun prosessin ja mallipohjan. Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueet pilotoivat prosessia ja mallipohjaa syksyn aikana.

1.6.2 Liikkuvuuden edistäminen

Aluehallintovirastot ottivat käyttöön yhteiset monipaikkaisen työn ja etätöiden ohjeet. Monipaikkaisen ja etätöiden ratkaisut helpottavat virastoja osaavan henkilöstön rekrytoinnissa, tukevat liikkuvuuden eri muotoja ja auttavat työnantajakuvarakentamisessa henkilöstöstrategian mukaisesti. Aluehallintovirastot mahdollistivat laajasti työn ja osaamisen liikkuvuuden.

Yhteensä 54 henkilöä oli virkavapaalla omasta tehtävästään ja työskenteli toisessa valtion virastossa. Kolme henkilöä oli henkilöierrossa.

Koronaepidemian hoitaminen lisäsi yhteistyötä sekä osaamisen ja tiedon liikkuvuutta aluehallintovirastojen välillä. Laaja etätöiden tekeminen edisti myös monipaikkaista ja verkostomaista työskentelytapaa.

1.6.3 Valtion työnantajakuvarakentaminen

Työtyytyväisyyskyselyssä henkilöstö koki, että työpaikan työnantajakuvarakentamisen ja yhteisten arvojen tuntemus ja toteutuminen paranivat arjessa. Työnantajakuvarakentamiseksi ja arvoille asetettu tavoite 3,9 toteutui kaikissa virastoissa. Keskimääräinen indeksi oli 3,97.

Aluehallintovirastot uudistivat ulkoista työnantajakuvarakentamista kehittämällä rekrytointiprosessia ja hakijaviestintää muun muassa hakijoilta saadun palautteen pohjalta. Hake julkaisi uusille työntekijöille tarkoitetun intrasivuston ja otti käyttöön perehdytysapplikaation, jonka uusi työntekijä saa käyttöönsä jo ennen palvelussuhteen alkua. Loppuvuodesta perustettiin kaikkien virastojen yhteinen työnantajakuvarakentävää verkostoa, jonka toimintaa viestintä ja henkilöstöhallinto yhteisesti valmistelivat ja jatkossa vetävät.

Henkilöstöstrategian lisäksi aluehallintovirastot ovat laatineet myös asiakkuusstrategian ja viestintästrategian. Strategioilla aluehallintovirastot tavoittelevat entistäkin asiakaslähtoisempää, yhdenmukaisempaa ja saavutettavampaa palvelua. Aluehallintovirastoissa tehtävä laadukas työ edistää myös työnantajakuvarakentamiseen suuntaa.

Taulukko 1.6.1 Konsernitason teemat aluehallintovirastojen tulossopimuksessa vuonna 2021

Teemat 2021	Tavoite	Etelä-Suomi	Lounais-Suomi	Itä-Suomi	Länsi- ja Sisä-Suomi	Pohjois-Suomi	Lappi	Yhteensä
Osaamisen kehittäminen Strateginen henkilöstösuunnittelu, itsearviointi (1-5)	4	3	3	3	3	3	3	3
Osaamisen kehittäminen VMBaro kohta 4: Osaaminen, oppiminen ja uudistuminen	3,7	3,69	3,81	3,80	3,82	3,88	4,18	3,78
Osaamisen kehittäminen Vuositain sovittavien kurssien suorittaminen eOppivassa, prosenttia vuonna 2021:								
Teams-perusteet	100	-	-	-	-	-	-	78,1
Valinnainen kurssi kurssitarjottimelta	100	-	-	-	-	-	-	89,8
Osaamisen kehittäminen Ylijohtajien, vastuualueiden johtajien ja yksiköiden päälliköiden osallistuminen valtion uuteen digitaaliseen esihenkilökoulutukseen (Mahdollistaja -koulutus), henkilöä ja prosenttia (AVIt vaiheistavat osallistumisen 3-5 vuoden aikavälille)	- 20	4 -	- -	3 -	- -	- -	- -	7 kpl 8,8 %
Liikkuvuuden edistäminen Virka/tehtävä muualla valtion virastossa, lukumäärä, seurattava	-	26	9	2	9	8	-	54
Liikkuvuuden edistäminen Henkilökiertoon työaikaa kohdentaneet, lukumäärä, seurattava	-	1	-	1	1	-	-	3
Valtion työnantajakuvan uudistaminen VMBaro, kohta 8: Työnantajakuva ja arvot	3,9	3,90	4,00	4,04	3,97	4,03	4,41	3,97

1.6.4 Muut mittarit ja tunnusluvut

Itä-Suomen aluehallintoviraston vuoden 2019 mittareissa ja tunnuslukutaulukoissa on mukana maistraattien ohjaus- ja kehittämissyksikkö. Organisaatiouudistuksen myötä yksikön toiminta siirtyi 1.1.2020 lukien Digi- ja väestötietovirastoon.

Henkilöstön määrä

Aluehallintovirastoissa työskenteli yhteensä 1 315 henkilöä vuonna 2021. Henkilöstömäärä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 55 henkilöllä eli 4,4 prosenttia. Henkilöstömäärän muutos vaihteli aluehallintovirastoittain.

Aluehallintovirastojen henkilöstöstä miehiä oli 448 eli 34,1 prosenttia ja naisia 867 eli 65,9 prosenttia. Naisten suhteellinen osuus kasvoi 0,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Taulukko 1.6.2 Henkilöstömäärät vuosilta 2019–2021

Aluehallintovirasto	Yhteensä 2021	Yhteensä 2020	Yhteensä 2019	Vuosi- muutos 2021 pro- senttia	Miehet 2021	Prosenttia	Naiset 2021	Prosenttia
Etelä-Suomi	566	536	533	5,6	205	36,2	361	63,8
Lounais-Suomi	141	139	132	1,4	49	34,8	92	65,2
Itä-Suomi	149	137	151	8,8	48	32,2	101	67,8
Länsi- ja Sisä-Suomi	269	258	254	4,3	80	29,7	189	70,3
Pohjois-Suomi	145	147	141	-1,4	55	37,9	90	62,1
Lappi	45	43	39	4,7	11	24,4	34	75,6
Yhteensä	1 315	1 260	1 250	4,4	448	34,1	867	65,9

Lähde: Tahti 1/2022

Henkilötyövuodet

Kaikkien momenttien henkilötyövuositoteuma oli 1 282,6. Edellisen vuoden toteuma oli 1 222,9. Määrä kasvoi 59,7 henkilötyövuodella. Aluehallintovirastojen toimintamenomomentin osuus toteumasta oli 849,9 (edellisenä vuonna 795,8) ja työsuojelun vastuualueiden toimintamenomomentin 414,8 (edellisenä vuonna 404,1) henkilötyövuotta. Muilta momenteilta palkattuja oli 17,8 henkilötyövuotta (edellisenä vuonna 23). Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli aluehallintovirastojen toimintamenomomentilla 54,1 ja työsuojelun toimintamenomomentilla 10,7 henkilötyövuotta. Muilta momenteilta palkattujen osuus väheni 5,2 henkilötyövuotta. Henkilötyövuosien kokonaismäärä kasvoi lähes kaikissa aluehallintovirastoissa edelliseen vuoteen verrattuna.

Haken toteuma aluehallintovirastojen toimintamenomomentilla oli 128, joka sisältää tulossopimushankkeita ja haken omia kehittämissuunnitelmia 12 henkilötyövuotta sekä koronatehtäviä 10 henkilötyövuotta. Vastuualueen perustoiminnan toteuma oli 106 ja kehys oli 109.

Vuoden 2020 toimintakertomukseen vertailukelpoinen projektitehtäviin käytetty henkilötyövuosimäärä oli vuonna 2021 kahdeksan.

Taulukko 1.6.3 Henkilötyövuodet vuosilta 2019–2021

Aluehallintovirasto	Henkilötyö- vuodet 2021	Henkilötyö- vuodet 2020	Henkilötyö- vuodet 2019	Prosentti- osuus 2021
Etelä-Suomi	553,1	527,6	506,9	43,1
Lounais-Suomi	134,2	131,1	124,5	10,5
Itä-Suomi	144,0	130,4	142,7	11,2
Länsi- ja Sisä-Suomi	262,3	249,5	244,5	20,4
Pohjois-Suomi	144,1	144,3	138,1	11,2
Lappi	44,9	40,1	36,4	3,5
Yhteensä	1 282,6	1 222,9	1 192,9	100,0

Lähde: Kieku 1/2022

Taulukko 1.6.4 Henkilötyövuodet momenteittain vuosilta 2019–2021

Aluehallinto- virasto	Avi 2021	Avi 2020	Avi 2019	Työsuojelu 2021	Työsuojelu 2020	Työsuojelu 2019	Muut 2021	Muut 2020	Muut 2019
Etelä-Suomi	247,3	236,1	225,2	171,6	169,8	165,0	3,7	4,0	3,6
HAKE	128,0	115,2	110,9	0,0	0,0	0,0	2,5	2,4	2,2
Lounais-Suomi	70,7	70,3	64,6	58,4	56,9	55,9	5,1	3,9	4,0
Itä-Suomi	96,7	86,4	92,9	45,6	42,9	41,2	1,7	1,2	8,6
Länsi- ja Sisä-Suomi	171,5	156,1	151,0	87,6	85,2	85,4	3,2	8,3	8,1
Pohjois-Suomi	90,7	92,3	89,0	51,7	49,4	46,0	1,7	2,6	3,1
Lappi	44,9	39,4	35,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,8
Yhteensä	849,9	795,8	769,1	414,8	404,1	393,5	17,8	23,0	30,3

Lähde: Kieku 1/2022

Henkilöstörakenne

Henkilöstön keski-ikä

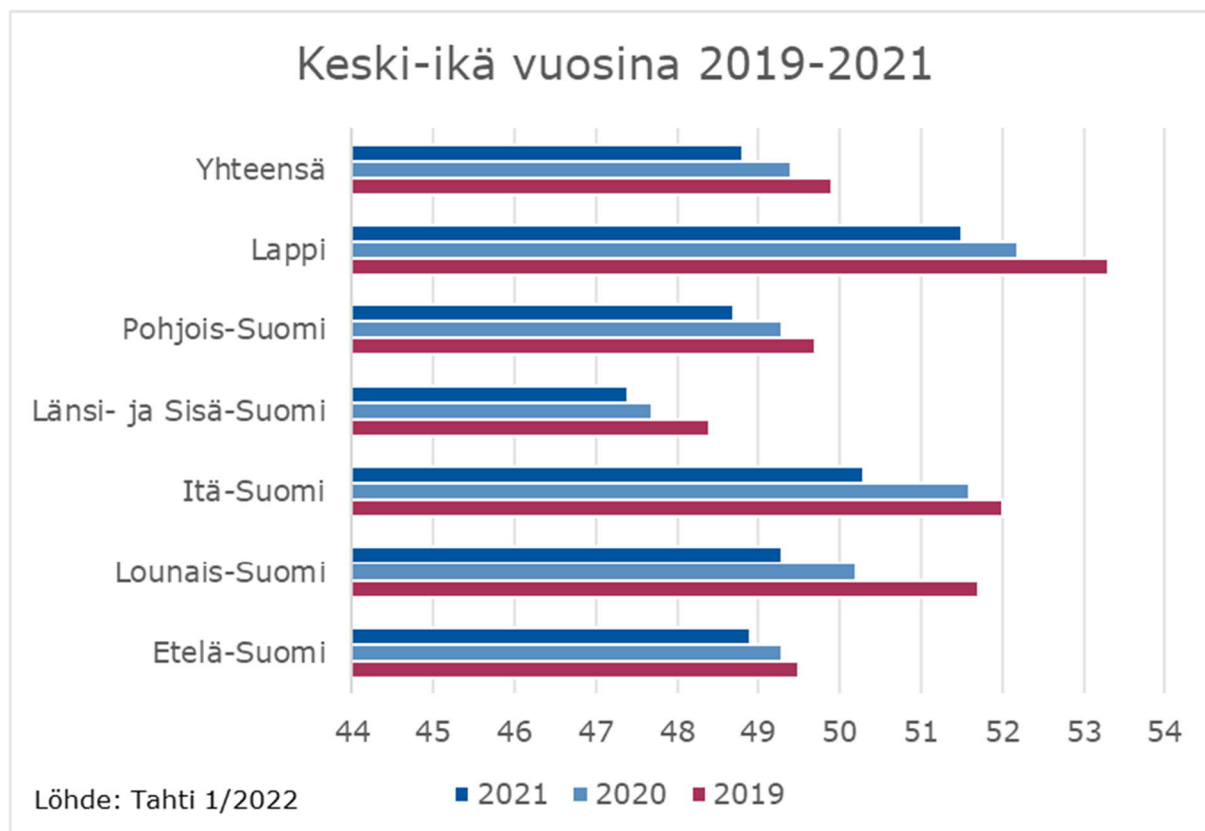
Henkilöstön keski-ikä laski edelleen kaikissa aluehallintovirastoissa. Keski-ikä oli keskimäärin 48,8 vuotta, mutta vaihteli aluehallintovirastoittain 47,4 ja 51,5 ikävuoden välillä. Henkilöstöä siirtyi eläkkeelle ja tilalle palkattiin uutta henkilöstöä, mikä laski keski-ikää.

Taulukko 1.6.5 Henkilöstön keski-ikä vuosilta 2019–2021

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	48,9	49,3	49,5
Lounais-Suomi	49,3	50,2	51,7
Itä-Suomi	50,3	51,6	52,0
Länsi- ja Sisä-Suomi	47,4	47,7	48,4
Pohjois-Suomi	48,7	49,3	49,7
Lappi	51,5	52,2	53,3
Yhteensä	48,8	49,4	49,9

Lähde: Tahti 1/2022

Kuvio 1.6.1 Henkilöstön keski-ikä vuosina 2019–2021

Ikäryhmät

Suurimmat ikäryhmät aluehallintovirastoissa olivat 55–64-vuotiaat ja 45–54-vuotiaat. Suurimmat ikäryhmät kussakin aluehallintovirastossa pysyivät lähes samoina kuin edellisinäkin vuosina.

Taulukko 1.6.6 Henkilöstön ikäjakauma vuodelta 2021

Ikäryhmät	Aluehallintovirastot yhteensä	Etelä-Suomi	Lounais-Suomi	Itä-Suomi	Länsi- ja Sisä-Suomi	Pohjois-Suomi	Lappi
alle 25	4	3	0	0	1	0	0
25–34	164	79	17	16	38	11	3
35–44	320	130	30	29	70	51	10
45–54	342	139	41	38	81	33	10
55–64	458	201	50	63	77	47	20
yli 64	27	14	3	3	2	3	2
Yhteensä	1 315	566	141	149	269	145	45

Lähde: Tahti 1/2022

Virkasuhteiden laatu

Vakinaiset/määräaikaiset

Vakinaisessa virkasuhteessa työskenteli 1 138 henkilöä. Määräaikaisessa virkasuhteessa, harjoittelijat ja työllistetyt mukaanluettuna, työskenteli 177 henkilöä. Määräaikaisten osuus oli 13,5 prosenttia henkilöstöstä. Prosenttiosuus kasvoi edellisestä vuodesta 1,4 prosenttia. Osuus vaihteli virastoittain 11,5 ja 17 prosentin välillä.

Taulukko 1.6.7 Määräaikainen ja vakinainen henkilöstö vuosilta 2019–2021

Aluehallintovirasto	Määräaikaiset 2021	Määräaikaiset 2020	Määräaikaiset 2019	Vakinaiset 2021	Vakinaiset 2020	Vakinaiset 2019	Määräaikaiset prosenttia 2021
Etelä-Suomi	76	50	55	490	486	478	13,4
Lounais-Suomi	24	26	24	117	113	108	17,0
Itä-Suomi	21	19	25	128	118	126	14,1
Länsi- ja Sisä-Suomi	31	29	30	238	229	224	11,5
Pohjois-Suomi	18	19	20	127	128	127	12,4
Lappi	7	10	6	38	33	33	15,6
Yhteensä	177	153	160	1 138	1 107	1 096	13,5

Lähde: Tahti 1/2022

Kokoaikaiset/osa-aikaiset

Kokoaikaisia virkamiehiä oli 1 239 ja osa-aikaisia 76. Osa-aikaisten osuus oli 5,8 prosenttia henkilöstöstä, mikä on hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tuolloin osa-aikaisia oli 6 prosenttia. Osuus vaihteli virastoittain 4,1 ja 7,4 prosentin välillä.

Taulukko 1.6.8 Kokoaikainen ja osa-aikainen henkilöstö vuosilta 2019–2021

Aluehallintovirasto	Kokoaikaiset 2021	Kokoaikaiset 2020	Kokoaikaiset 2019	Osa-aikaiset 2021	Osa-aikaiset 2020	Osa-aikaiset 2019	Osa-aikaiset prosenttia 2021
Etelä-Suomi	537	509	511	29	27	22	5,1
Lounais-Suomi	134	128	121	7	11	11	5,0
Itä-Suomi	138	128	141	11	9	10	7,4
Länsi- ja Sisä-Suomi	249	239	229	20	19	25	7,4
Pohjois-Suomi	139	139	131	6	8	10	4,1
Lappi	42	42	38	3	1	1	6,7
Yhteensä	1 239	1 185	1 171	76	75	79	5,8

Lähde: Tahti 1/2022

Koulutus ja kehittäminen

Henkilöstö osallistui keskimäärin 2,1 koulutuspäivään henkilötyövuotta kohden. Henkilökunnan osallistuminen vaihteli virastoittain 0,9 ja 3,1 koulutuspäivän välillä. Keskimääräinen osallistumisaktiivisuus kasvoi hieman edellisvuodesta. Koulutustasoindeksi oli 6,2, joten koulutustaso kohosi hieman edellisen vuoden 6,1 tasosta.

Aluehallintovirastot käyttivät koulutukseen ja kehittämiseen keskimäärin yhteensä 793 euroa henkilötyövuotta kohden. Summa sisältää henkilöstökoulutuksen ja palkallisen opintovapaan palkkakustannukset sekä muut koulutuksen kustannukset. Aluehallintovirastot käyttivät henkilöstön koulutuksesta aiheutuviin muihin kustannuksiin 378 063 euroa, mikä oli noin 295 euroa henkilötyövuotta kohden. Koulutuksen ja kehittämisen kustannukset kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 140 363 euroa.

Taulukko 1.6.9 Henkilöstön koulutuspäivät henkilötyövuotta kohden vuosilta 2019–2021

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	2,7	1,2	2,0
Lounais-Suomi	1,3	2,0	1,3
Itä-Suomi	1,2	1,9	1,4
Länsi- ja Sisä-Suomi	1,1	1,5	1,2
Pohjois-Suomi	3,1	2,5	2,0
Lappi	0,9	0,7	0,7
Yhteensä	2,1	1,6	1,6

Lähde: Tahti 1/2022

Taulukko 1.6.10 Henkilöstön koulutustasoindeksi vuosilta 2019–2021

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	6,1	6,0	5,9
Lounais-Suomi	6,2	6,0	5,9
Itä-Suomi	6,2	6,1	5,9
Länsi- ja Sisä-Suomi	6,3	6,2	6,0
Pohjois-Suomi	6,3	6,3	6,1
Lappi	6,4	6,5	6,5
Yhteensä	6,2	6,1	6,0

Lähde: Tahti 1/2022

Työterveyden edistäminen ja sairastavuus

Sairauspäivät

Sairauspoissaoloja oli yhteensä 9 357 eli 7,3 työpäivää henkilötyövuotta kohti. Edellisvuonna vastaava luku oli 7,2. Aluehallintovirastoille asetettuna tavoitteena oli, että sairauspoissaolojen määrä ei ylitä yhdeksää työpäivää henkilötyövuotta kohti.

Keskimäärin aluehallintovirastoissa sairauspoissaolojen määrä henkilötyövuotta kohti pysyi lähes ennallaan. Aluehallintovirastoittain tarkasteltuna sairauspoissaolojen määrä henkilötyövuotta kohti vaihteli. Varhainen tuki ja aktiivinen työterveysyhteistyö näyttivät vaikuttavan myönteisesti erityisesti pitkien sairauspoissaolojen hallintaan.

Taulukko 1.6.11 Henkilöstön sairauspoissaolot vuosilta 2019–2021

Aluehallintovirasto	Päiviä 2021	Päivää per henkilötyövuosi 2021	Päivää per henkilötyövuosi 2020	Päivää per henkilötyövuosi 2019
Etelä-Suomi	3 860	7,0	7,2	7,8
Lounais-Suomi	1 133	8,4	10,0	10,8
Itä-Suomi	1 606	11,2	7,3	14,5
Länsi- ja Sisä-Suomi	1 425	5,4	5,0	8,4
Pohjois-Suomi	1 084	7,5	8,7	5,7
Lappi	249	5,6	6,0	13,4
Yhteensä	9 357	7,3	7,2	9,0
Tavoite	-	9	9	9

Lähde: Tahti 1/2022

Työterveyshuollon kustannukset

Vuonna 2021 työterveyshuollon kustannukset olivat yhteensä 749 910 euroa, kun ne edellisvuonna olivat 572 206 euroa. Vuonna 2021 kustannukset henkilötyövuotta kohti olivat 584,7 euroa, kun ne edellisvuonna olivat 467,9 euroa.

Kustannusten nousuun vaikutti se, että vuonna 2021 työterveysyhteistyö lisääntyi ja työterveyspalvelujen käyttö palasi normaalille tasolle. Kustannuksia nostivat myös koronaepidemiaan liittyvät testaukset. Koronaepidemian alkaessa vuonna 2020 työterveyspalvelujen käyttö väheni merkittävästi, kun tutkimuksiin ja hoitoon hakeutumista viivyteltiin. Vuonna 2021 tehtiin myös terveystarkastuksia edellisvuotta enemmän.

Taulukko 1.6.12 Työterveyshuollon kustannukset vuosilta 2019–2021

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	333 573	228 473	302 306
Lounais-Suomi	77 008	74 291	115 405
Itä-Suomi	98 912	72 648	132 669
Länsi- ja Sisä-Suomi	147 766	104 544	218 555
Pohjois-Suomi	67 423	76 313	158 922
Lappi	25 228	15 937	35 327
Yhteensä	749 910	572 206	963 184

Lähde: Kieku, Tahti 1/2022

Taulukko 1.6.13 Työterveyshuollon kustannukset henkilötyövuotta kohden vuosilta 2019–2021

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	603,1	433,1	596,4
Lounais-Suomi	573,7	566,5	927,2
Itä-Suomi	687,0	557,2	930,0
Länsi- ja Sisä-Suomi	563,4	419,0	894,1
Pohjois-Suomi	467,9	529,0	1 150,7
Lappi	561,6	397,6	971,3
Yhteensä	584,7	467,9	807,4

Lähde: Kieku, Tahti 01/2022

Työtyytyväisyys

Työtyytyväisyys parani hieman ja keskimääräinen indeksi oli 3,78. Indeksit vaihtelivat virastojen välillä 3,74 ja 4,16 välillä. Kaikki aluehallintovirastot saavuttivat työtyytyväisyydelle asetetun tavoitteen 3,7.

Johtajuusindeksi oli keskimäärin 3,63 ja se vaihteli 3,57 ja 4,0 välillä. Tavoitteeksi asetettu 3,60 täyttyi keskimäärin. Indeksit parani lähes kaikissa aluehallintovirastoissa.

Kyselyn vastaajat olivat tyytyväisimpiä työn sisältöön ja vaikuttamismahdollisuuksiin (4,10), työyhteisön toimintakulttuuriin (4,03) sekä työ- ja toimintaympäristöön (3,99). Tyytymättömmimpiä vastaajat olivat palkkaukseen (3,11), jonka indeksi kuitenkin nousi edellisiin vuosiin verrattuna.

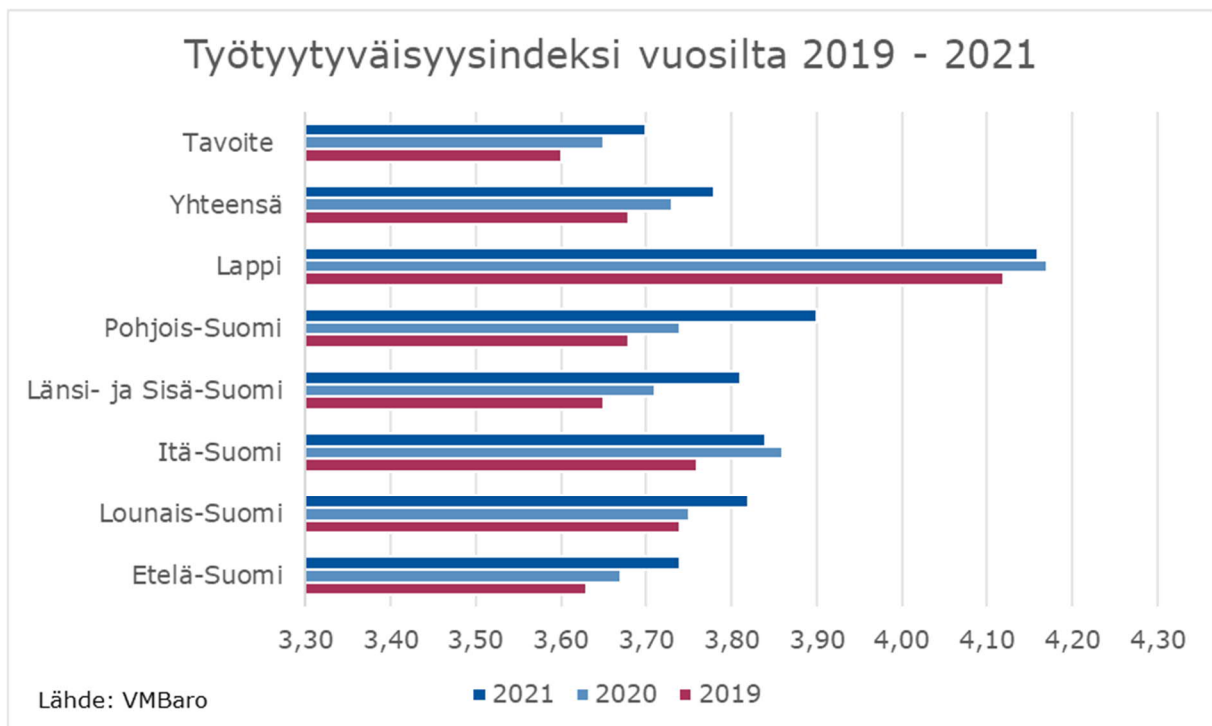
Aluehallintovirastojen työtyytyväisyyskyselyn vastausaktiivisuus nousi. Vastausprosentti oli 72,9, kun edellisenä vuonna se oli 69,9. Vastausaktiivisuus vaihteli virastojen välillä.

Taulukko 1.6.14 Työtyytyväisyysindeksi vuosilta 2019–2021

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	3,74	3,67	3,63
Lounais-Suomi	3,82	3,75	3,74
Itä-Suomi	3,84	3,86	3,76
Länsi- ja Sisä-Suomi	3,81	3,71	3,65
Pohjois-Suomi	3,90	3,74	3,68
Lappi	4,16	4,17	4,12
Yhteensä	3,78	3,73	3,68
Tavoite	3,70	3,65	3,60

Lähde: VMBaro

Kuvio 1.6.2 Työtyytyväisyysindeksi vuosilta 2019–2021

Taulukko 1.6.15 Johtajuusindeksi vuosilta 2019–2021

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	3,57	3,45	3,43
Lounais-Suomi	3,63	3,55	3,57
Itä-Suomi	3,69	3,69	3,59
Länsi- ja Sisä-Suomi	3,59	3,48	3,44
Pohjois-Suomi	3,76	3,48	3,45
Lappi	4,00	3,98	3,98
Yhteensä	3,63	3,52	3,48
Tavoite	3,60	3,60	3,60

Lähde: VMBaro

Työvoimakustannukset

Kokonaistyoimajakustannukset olivat 84 365 469 euroa. Kustannukset nousivat edellisen vuoteen verrattuna noin 7,6 prosenttia. Henkilötyövuoden keskimääräinen hinta oli 65 779 euroa, kun taas edellisenä vuonna hinta oli 64 095 euroa.

Säännöllisenä vuosityöaikana tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta oli keskimäärin 81,4. Tehty kokonaisvuosityöaika oli 82,2 prosenttia. Tehdym työajan palkkojen prosenttiosuus palkkasummasta oli 78,3 prosenttia. Välillisten työvoimakustannusten osuus oli 29 450 913 euroa ja niiden prosenttiosuus tehdym työajan palkoista oli 53,6 prosenttia ja palkkasummasta 42,0 prosenttia.

Taulukko 1.6.16 Kokonaistyoimajakustannukset vuosilta 2019–2021

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	35 774 565	33 095 350	31 317 303
Lounais-Suomi	8 879 175	8 420 974	7 880 222
Itä-Suomi	9 611 857	8 519 804	9 251 888
Länsi- ja Sisä-Suomi	17 068 646	15 874 091	15 240 317
Pohjois-Suomi	9 710 360	9 603 236	9 081 271
Lappi	3 320 866	2 867 608	2 609 038
Yhteensä	84 365 469	78 381 064	75 380 040

Lähde: Tahti 2/2022

Taulukko 1.6.17 Henkilötyövuoden hinta vuosilta 2019–2021

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	64 685	62 734	61 785
Lounais-Suomi	66 145	64 219	63 310
Itä-Suomi	66 756	65 351	64 853
Länsi- ja Sisä-Suomi	65 081	63 629	62 345
Pohjois-Suomi	67 389	66 564	65 754
Lappi	73 928	71 547	71 736
Keskimäärin	65 779	64 095	63 189

Lähde: Tahti 2/2022

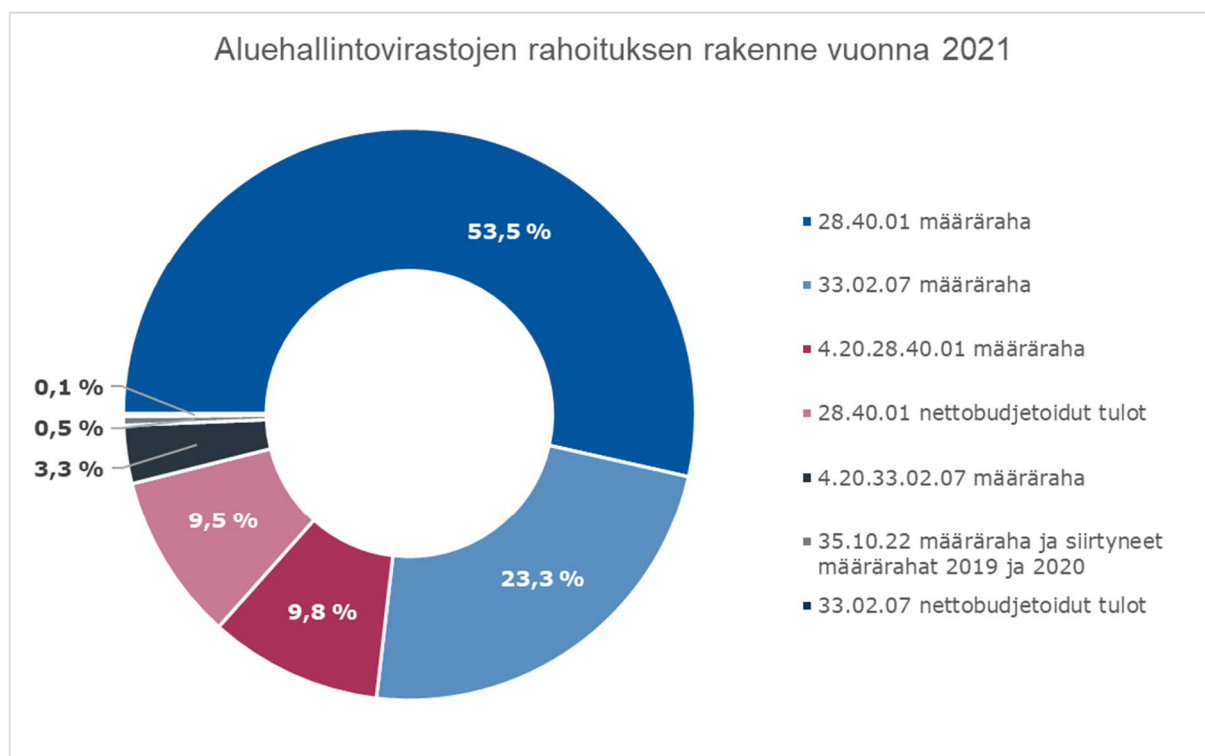
1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1 Rahoituksen rakenne

Etelä-Suomen aluehallintovirasto -kirjanpitoyksikön toiminnan rahoituksesta yli puolet koostui vuonna 2021 valtiovarainministeriön myöntämästä aluehallintoviraston toimintamenomäärärahasta. Aluehallintoviraston toimintamenomääräraha sisälsi määrärahaa koronapandemian lisäkustannuksiin. Lisäksi aluehallinto virasto sai määrärahaa vihreän elpymisen investointihankkeiden käynnistämisen varmistamiseksi.

Toiminnan rahoituksesta lähes neljännes koostui sosiaali- ja terveysministeriön työsuojelun vastuualueille vuonna 2021 myöntämästä toimintamenomäärärahasta. Toiminnan rahoituksesta 13,2 prosenttia koostui edelliseltä vuodelta siirryneistä toimintamenomäärärahoista. Nettobudjetoiduista tuloista eli maksullisesta palvelutoiminnasta kertyi yhteensä 9,6 prosenttia rahoituksesta. Nettobudjetoitujen määrärahojen ja tulojen yhteismäärä oli 119,6 miljoonaa euroa. Aluehallintovirastojen rahoituksen rakenne on kuvattu kuviossa 1.7.1.

Kuvio 1.7.1 Aluehallintovirastojen rahoituksen rakenne vuonna 2021

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Tuloarviotilit

Tuloarviotilien loppusumma oli noin 7 miljoonaa euroa, kun se edellisenä vuonna oli 8,7 miljoonaa euroa. Yksityisten sosiaalipalveluiden ja yksityisen terveydenhuollon vuosimaksut palautuivat vuonna 2021 takaisin bruttobudjetoinnin piiriin kuten ne olivat vuonna 2019.

Nettobudjetoidut tulot

Aluehallintovirastojen toimintamenomomentille 28.40.01. kertyi tuloja yhteensä lähes 11,7 miljoonaa euroa. Vastaava summa vuonna 2020 oli noin 11,4 miljoonaa euroa. Taulukossa 1.7.1. on esitetty kertyneet tulot jaettuina virastoille. Tulot jakautuivat aluehallintovirastojen kesken seuraavasti:

- Etelä-Suomi 5,5 miljoonaa euroa
- Lounais-Suomi 0,8 miljoonaa euroa
- Itä-Suomi 1,0 miljoonaa euroa
- Länsi- ja Sisä-Suomi 2,7 miljoonaa euroa
- Pohjois-Suomi 1,3 miljoonaa euroa
- Lappi 0,4 miljoonaa euroa.

Työsuojelun vastualueen toimintamenomomentille nettobudjetoitujen tulojen määrä oli noin 445 000 euroa. Vastaava summa vuonna 2020 oli 289 443 euroa. Työsuojelun tulot jakautuivat aluehallintovirastojen kesken seuraavasti:

- Etelä-Suomi noin 18 500 euroa
- Lounais-Suomi noin 6 700 euroa
- Itä-Suomi noin 16 900 euroa
- Länsi- ja Sisä-Suomi noin 397 000 euroa.
- Pohjois-Suomi 5 600 euroa.

Työsuojelun vuoden 2021 nettobudjetoidut tulot on esitetty taulukossa 1.7.2.

Taulukko 1.7.1 Vuoden 2021 nettobudjetoidut tulot pois lukien työsuojelu, euroa

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	5 452 350	5 442 423	7 096 050
Lounais-Suomi	814 221	555 711	1 180 032
Itä-Suomi	1 024 415	748 894	1 534 687
Länsi- ja Sisä-Suomi	2 699 973	2 355 770	3 145 595
Pohjois-Suomi	1 348 797	1 886 141	1 934 400
Lappi	357 308	406 538	615 319
Toiminnan tulot yhteensä	11 697 064	11 395 477	15 506 083

Taulukko 1.7.2 Työsuojelun vuoden 2021 nettobudjetoidut tulot, euroa

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	18 514	6 909	32 648
Lounais-Suomi	6 723	789	1 781
Itä-Suomi	16 935	35 117	13 347
Länsi- ja Sisä-Suomi	397 148	246 628	203 618
Pohjois-Suomi	5 640	0	0
Lappi	-	-	-
Toiminnan tulot yhteensä	444 960	289 443	251 394

Vastuualueittain tuloja kertyi eniten ympäristöluvista, yksityisen terveydenhuollon palveluiden valvonnan maksuista ja alkoholilainsäädännön nojalla perittävistä maksuista.

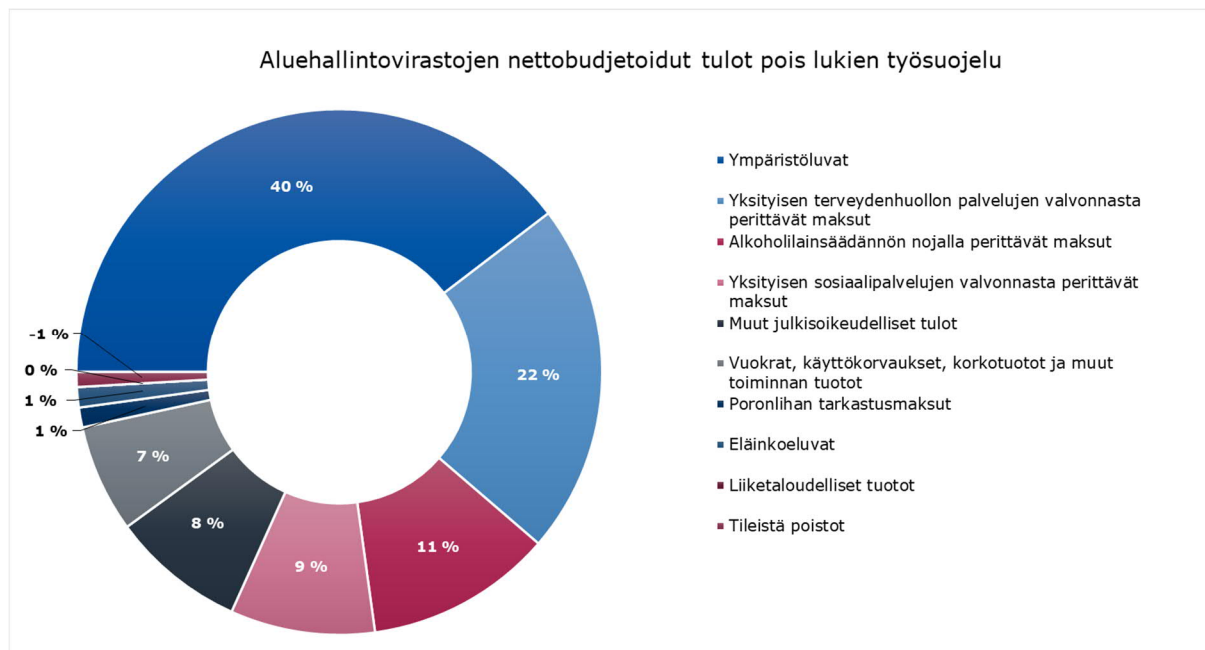
Ympäristölupatulojen kertymä oli noin 4,7 miljoonaa euroa. Tämä oli yli 0,5 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Tulot pienenevät Etelä-Suomen, Länsi- ja Sisä-Suomen sekä Pohjois-Suomen aluehallintovirastoilla. Itä-Suomen aluehallintoviraston lupaluot kasvoivat yli 0,1 miljoonaa euroa.

Yksityisen terveydenhuollon palvelujen valvonnasta perittävien maksujen tulot kasvoivat vuonna 2021 yli 0,8 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Tulot olivat suuruudeltaan noin 2,6 miljoonaa euroa.

Alkoholilainsäädännön nojalla perittävät maksut nousivat edelliseen vuoteen verrattuna yhteensä noin 0,1 miljoonaa euroa. Nousua oli sekä lupaluotissa että valvontamaksuissa.

Kuviossa 1.7.2 on esitetty aluehallintovirastojen nettobudjetoitujen tulojen osuudet vuonna 2021 ilman työsuojelun tuloja.

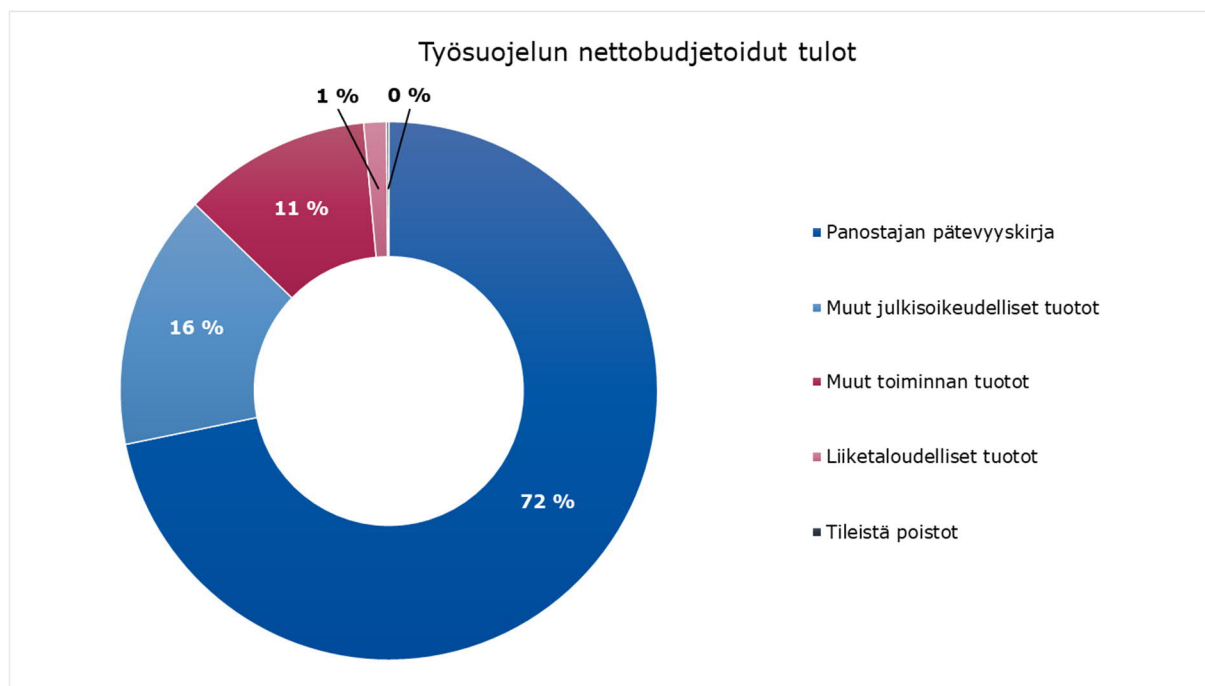
Kuvio 1.7.2 Nettobudjetoitujen tulojen osuudet vuonna 2021 pois lukien työsuojelun tulot

Työsuojeluvastuualueen nettobudjetoitujen tulojen osuudet vuonna 2021 on esitetty kuviossa 1.7.3.

Työsuojelun tulot koostuivat vuonna 2021 pääasiassa panostajan pätevyyskirjan maksuista, jotka olivat noin 320 000 euroa. Tämä oli lähes puolet enemmän kuin edellisenä vuonna. Muut julkisoikeudelliset tulot olivat noin 68 000 euroa, mikä on hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Kuvio 1.7.3 Työsuojelun nettobudjetoituidut tulot vuonna 2021

Toimintamenot

Etelä-Suomen aluehallintovirasto -kirjanpitoyksikkö sai vuonna 2021 toimintamomentille 28.40.01 nettomäärärahaa aluehallintovirastojen käyttöön 64 018 00 euroa. Tämä oli lähes 5,5 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2020. Edelliseltä vuodelta siirtynyttä määrärahaa oli käytettävissä 11,7 miljoonaa euroa.

Työsuojelun vastuualue sai toimintamomentille 33.02.07 nettomäärärahaa 27 909 000 euroa. Se oli 1,7 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2020. Edelliseltä vuodelta siirtynyttä määrärahaa oli käytettävissä 3,9 miljoonaa euroa.

Aluehallintovirastojen bruttomenot vuonna 2021 on esitetty taulukossa 1.7.3. ja kuviossa 1.7.4. Toimintamomentin 28.40.01 bruttomenot olivat yhteensä 77,9 miljoonaa euroa. Bruttomenot kasvoivat 7,8 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Suurin osa toimintamenoista muodostui henkilöstömenoista, jotka olivat 73,5 prosenttia bruttomenoista. Henkilöstömenot kasvoivat 8,7 prosenttia edellisestä vuodesta. Henkilöstömenojen kasvu johtui muun muassa määräraikaisten lisäresurssien rekrytoinneista.

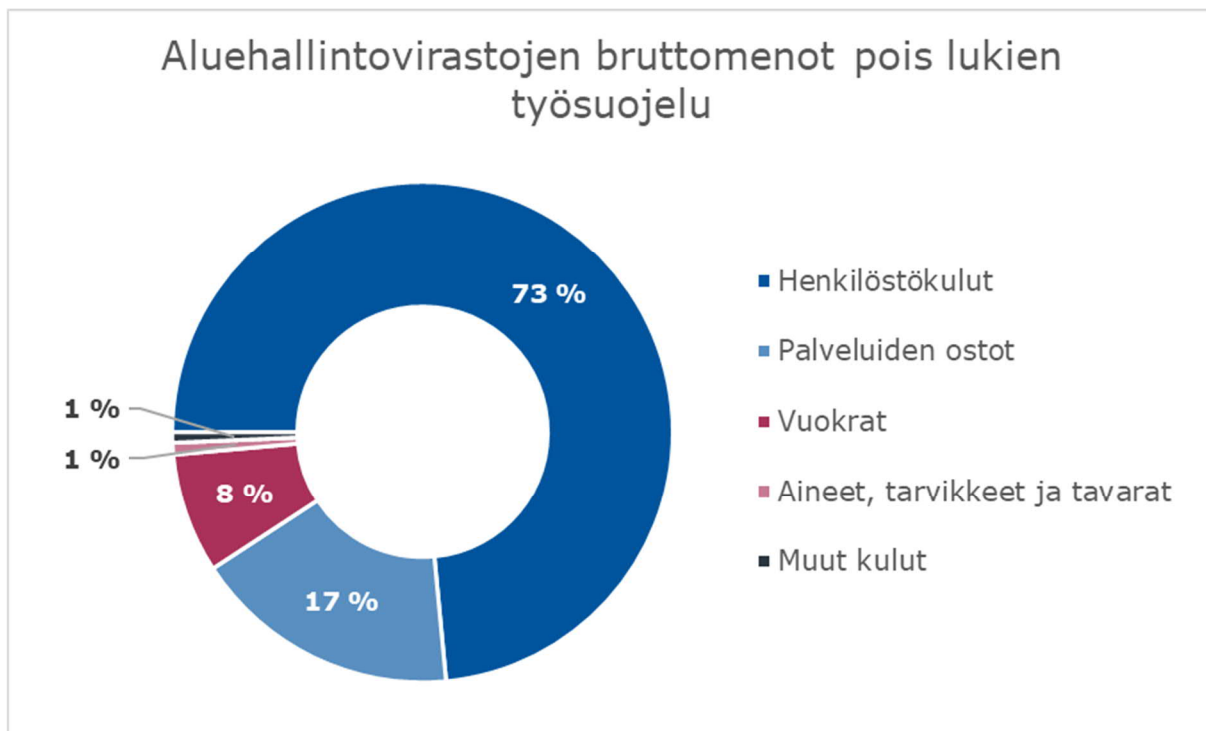
Palvelujen ostojen osuus bruttomenoista jatkoi kasvuaan. Ne olivat 17,3 prosenttia bruttomenosta ja kasvoivat 12,9 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Muut kulut vähenivät 16,9 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Muiden kulujen alenemiseen vaikutti matkustamisen vähäisyys koronapandemian vuoksi.

Työsuojelun bruttomenot vuonna 2021 on esitetty taulukossa 1.7.4. ja kuviossa 1.7.5. Toimintamomentin 33.02.07 bruttomenot olivat yhteensä 27,1 miljoonaa euroa. Bruttomenot kasvoivat 5,3 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstömenot olivat suurin yksittäinen menoerä. Ne olivat 92,4 prosenttia bruttomenoista. Henkilöstömenot kasvoivat 5,9 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Aineet, tarvikkeet ja tavarat kasvoivat 13,4 prosenttia ja muut kulut 4,7 prosenttia. Vuokrat vähenivät 13,9 prosenttia ja palveluiden ostot 2,4 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Taulukko 1.7.3 Aluehallintovirastojen bruttomenot toimintamäärärahalla pois lukien työsuojelun vastuualue, euroa

Bruttomenot	28.40.01 2021	28.40.01 2020	Muutos % ed. vuoteen	% kuluista
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	590 057	754 644	-21,8	0,8
Henkilöstökulut	57 284 594	52 716 667	8,7	73,5
Palveluiden ostot	13 486 449	11 947 554	12,9	17,3
Vuokrat	6 061 335	6 233 683	-2,8	7,8
Muut kulut	516 882	622 204	-16,9	0,7
Yhteensä	77 939 316	72 274 752	7,8	100,0

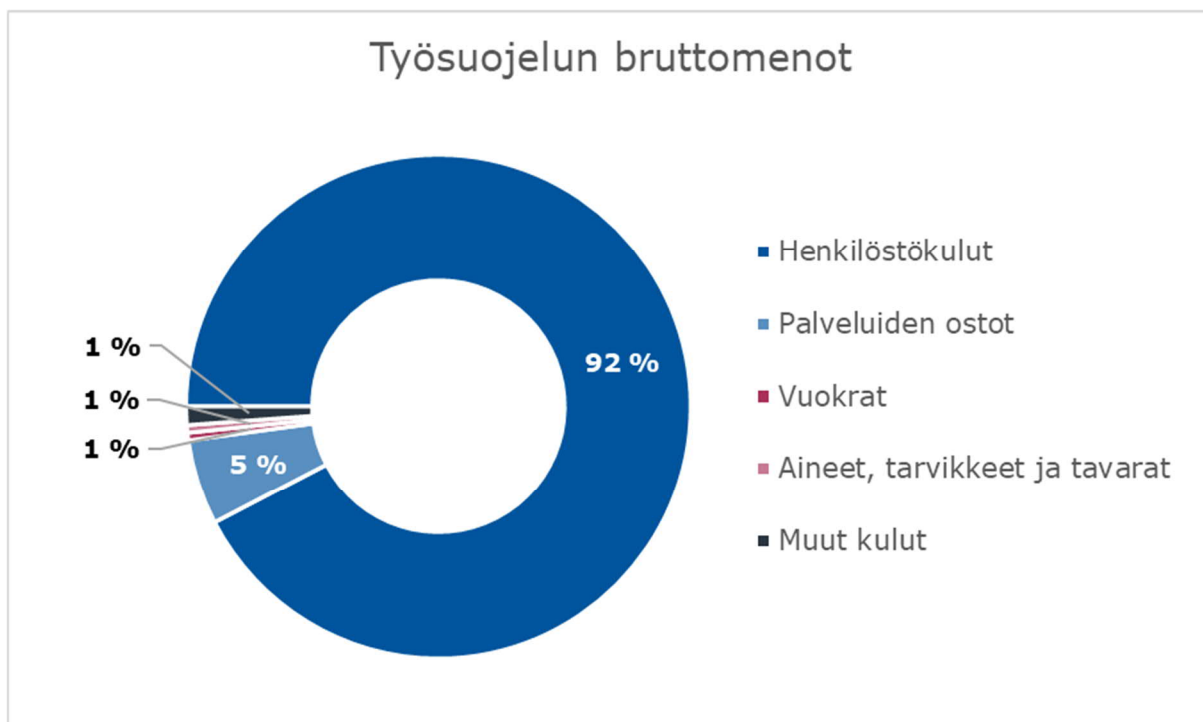
Kuvio 1.7.4 Aluehallintovirastojen bruttomenot 2021 pois lukien työsuojelu

Taulukko 1.7.4 Työsuojelun bruttomenot toimintamäärärahalta 2021, euroa

Bruttomenot	33.02.07 2021	33.02.07 2020	Muutos % ed. vuoteen	% kuluista
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	131 951	116 322	13,4	0,5
Henkilöstökulut	25 036 224	23 645 555	5,9	92,4
Palveluiden ostot	1 486 581	1 522 793	-2,4	5,5
Vuokrat	131 864	153 209	-13,9	0,5
Muut kulut	318 982	304 798	4,7	1,2
Yhteensä	27 105 603	25 742 677	5,3	100,0

Kuvio 1.7.5 Työsuojelun bruttomenot 2021

Aluehallintovirastojen nettomenot on esitetty taulukossa 1.7.5. Toimintavuoden toteutunut nettomääräraha oli 66,2 miljoonaa euroa. Edelliseltä vuodelta siirtynyttä määrärahaa oli käytettävissä 11,7 miljoonaa euroa. Seuraavalle vuodelle siirtyvän erän osuus jatkoivat laskuaan. Vuodelle 2022 siirtyi määrärahaa 9,5 miljoonaa euroa, joka oli 18,8 prosenttia vähemmän, kun edellisenä vuonna.

Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden nettomenot on esitetty taulukossa 1.7.6. Toimintavuoden toteutunut nettomääräraha oli 26,7 miljoonaa euroa. Edelliseltä vuodelta siirtynyttä määrärahaa oli käytettävissä 3,9 miljoonaa euroa ja vuodelle 2022 siirtyi määrärahaa 5,2 miljoonaa euroa, joka oli 33,3 prosenttia enemmän, kun edellisenä vuonna.

Taulukko 1.7.5 Aluehallintovirastojen nettomenot, euroa

Aluehallinto- virasto	Käyttö 28.40.01	Käyttö 4.20.28.40.01	Käyttö yhteensä vuonna 2021	Määrärahat yhteensä 2021	Siirto vuodelle 2022	Käyttö- %
Etelä-Suomi, pl. Hake	12 606 885		12 606 885	13 701 930	1 095 046	92
Hake	14 551 130	11 693 356	26 244 486	28 788 920	2 544 434	91
Etelä-Suomi jakama- ton	0		0	730 000	730 000	0
Lounais-Suomi	4 338 130		4 338 130	5 121 158	783 028	85
Itä-Suomi	5 660 093		5 660 093	6 540 481	880 388	87
Länsi- ja Sisä-Suomi	9 019 228		9 019 228	10 756 494	1 737 266	84
Pohjois-Suomi	5 207 935		5 207 935	6 552 327	1 344 392	79
Lappi	3 166 832		3 166 832	3 520 047	353 215	90
Yhteensä	54 550 231	11 693 356	66 243 588	75 711 357	9 467 769	87

Taulukko 1.7.6 Työsuojelun nettomenot, euroa

Aluehallinto- virasto	Käyttö 33.20.07	Käyttö 4.20.33.02.07	Käyttö yhteensä vuosi 2021	Määrärahat yhteensä vuosi 2021	Siirto vuodelle 2022	Käyttö- %
Etelä-Suomi	9 898 283	1 040 964	10 939 247	11 527 164	587 917	95
Kirjanpitoyksikkö ja- kamaton	0	0	0	2 270 500	2 270 500	0
Lounais-Suomi	3 085 578	488 309	3 573 887	3 882 909	309 022	92
Itä-Suomi	2 199 931	673 330	2 873 261	3 392 130	518 869	85
Länsi- ja Sisä-Suomi	4 911 244	890 937	5 802 181	6 486 437	684 256	89
Pohjois-Suomi	2 647 901	824 166	3 472 067	4 267 566	795 499	81
Lappi	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	22 742 937	3 917 706	26 660 643	31 826 706	5 166 063	84

Muut menoarviotilit

Menoarviotilien loppusumma oli 335,6 miljoonaa euroa. Loppusumma oli 36,6 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2020.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan menoarviotilit olivat suurin menoarviotiliryhmä. Tilien yhteismäärä oli 168,9 miljoonaa euroa. Hallinnonalan menoarviotilien yhteismäärä oli 55,5 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2020. Edellisenä vuonna maksettiin tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman mukaisiin hankkeisiin valtionavustuksia 63 miljoonaa euroa. Vastaavia menoeria ei ollut vuonna 2021. Tämä selittää sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan valtionavustusten määrän vähenemisen edelliseen vuoteen verrattuna.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan menoarviotilit olivat yhteensä 62,5 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 hallinnonalan menoarviotilien yhteismäärä oli 11,8 miljoonaa euroa pienempi, kun vuonna 2020. Edellisvuosien tapaan suurin menoarviotilien ryhmä hallinnonalan sisällä olivat nuorten työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön osoitetut määrärahat yhteensä 29 miljoonaa euroa.

Hallinnonalan menoarviotilien yhteismäärän väheneminen selittyi muun muassa sillä, että vuonna 2020 jaettiin liikunta- ja nuorisotoimen ylimääräisiä korona-avustuksia. Vastaavia avustuksia ei jaettu vuonna 2021.

Rahapelitoiminnan tuotoista nuorisotyön edistämiseen osoitettiin 5,8 miljoonaa euroa ja urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen 7,3 miljoonaa euroa. Tämä ovat 9,9 miljoonaa euroa vähemmän, kun vuonna 2020.

Valtiovarainministeriön hallinnonalan menoarviotilien yhteissumma kasvoi 26,9 miljoonalla eurolla. Tätä selitti suurimmaksi osaksi se, että sosiaali- ja terveysministeriö osoitti 23 miljoonaa euroa määrärahaa kirjanpitoyksikön käyttöön sosiaali- ja terveysministeriössä tehtyjen vuoden 2021 hankepäätösten mukaisten valtionavustusten maksamista varten. Avustuksia käytetään Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksesta vastaavien hyvinvointialueiden tietojenkäsittelyyn, tieto- ja viestintätekniikan muutosten käynnistysvaiheen kustannuksiin.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla 6,5 miljoonan euron menoerä aiheutui eläinlääkintähuollon menoista. Sisäministeriön hallinnonalalla metsäpalojen tähystystoiminnasta ja sen valmiuden ylläpidosta aiheutuvat kustannukset olivat 1,2 miljoonaa euroa. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan menoerä 0,2 miljoonaa euroa aiheutui palkkausmenoista.

Valtuudet

Aluehallintovirastolla oli valtuuksia opetus- ja kulttuuritoimen vastuualueen osalta momentilla 29.10.34 valtionosuus ja -avustus oppilaitosten perustamiskustannuksiin sekä momentilla 29.80.34 valtionosuus ja -avustus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin. Opetus- ja kulttuuriministeriön valtuuksien aikaisempien vuosien käyttö oli yhteensä 13,7 miljoonaa euroa. Valtuuksiin liittyviä talousarviomenoja aiheutui vuonna 2021 3,6 miljoonaa euroa. Myöhempien vuosien määrärahatarve oli 10,1 miljoonaa euroa.

Kirjanpitoyksikön talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella löytyvät luvussa talousarvion toteumalaskelma.

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tuotto- ja kululaskelma käsittää koko kirjanpitoyksikön. Varainhoitovuoden 2021 kulujäämä oli 348,8 miljoonaa euroa, joka oli 139,6 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2020.

Huomattavimmat tuotto- ja kululaskelman muutokset tulivat siirtotalouden kulujen vähenemisestä. Siirtotalouden kulujen väheneminen johtui sosiaali- ja terveysministeriön rahoittamien hallitusohjelman mukaisten hankkeiden rahoituksen euromääräisestä vähenemisestä.

Vuonna 2021 toiminnan tuottojen yhteismäärä oli 14,3 miljoonaa euroa. Maksullisen toiminnan tuottojen osuus oli 84,7 prosenttia ja ne koostuivat pääasiassa julkisoikeudellisista suoritteista. Toiminnan tuotot pysyivät lähes samana vuoteen 2020 verrattuna.

Yksityisten sosiaalipalveluiden ja yksityisen terveydenhuollon vuosimaksut palautettiin nettobudjetoinnin piiriin ja aluehallintovirastojen tuotoiksi vuonna 2021. Anniskeluvalvonnan vuosimaksut pysyivät bruttobudjetoinnin piirissä ja ne kirjattiin liikekirjanpidon tilille 90150000 Muut välillisten verojen luonteiset maksut.

Maksullisen toiminnan saamisten tileistä poistoja tehtiin yhteensä 112 539 euron arvosta.

Vuonna 2021 toiminnan kulujen yhteismäärä oli 109,2 miljoonaa euroa. Suurimmat kuluerät olivat henkilöstökulut 84,3 miljoonaa euroa, palvelujen ostot 17,1 miljoonaa euroa sekä vuokrat 6,2 miljoonaa euroa.

Henkilöstökulut lisääntyivät 7,5 prosenttia vuoteen 2020 verrattuna. Henkilöstömenojen kasvu johtui muun muassa määräaikaisten lisäresurssien rekrytoinneista.

Vuoden 2021 vuokrat koostuivat pääasiassa toimitilojen vuokrista ja ne pysyivät edellisen vuoden tasolla.

Suurimmat palvelujen ostot olivat vuonna 2021 valtion sisäiset ICT-palvelujen ostot 5,6 miljoonaa euroa. Kirjanpitoyksikössä oli käytössä Valtion tieto- ja viestintätekniikka keskus Valtorin ICT-ratkaisut.

Liikekirjanpidon tilin 43920000 Asiantuntija- ja tutkimuspalvelut käyttö vähentyi vuoteen 2020 verrattuna 5,7 miljoonalla eurolla. Muutoksen syynä oli se, että Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastajan kehotuksesta eläinlääkintähuoltolain mukaisista valvontatehtävistä kunnille maksettavien korvausten käsittelyn toimintatavat yhtenäistettiin. Vuonna 2021 korvaukset kirjattiin liikekirjanpidon tilille 83000000 Muut käyttötalouden kulut. Vuonna 2020 ne kirjattiin asiantuntija- ja tutkimuspalveluihin.

Muut kulut olivat vuonna 2021 yhteensä 0,9 miljoonaa euroa ja ne vähenivät edelleen. Matkustamisen oli vähäistä koronapandemian vuoksi.

Kokonaisuudessaan toiminnan kulut kasvoivat vuoteen 2020 noin 2 miljoonaa euroa. Kasvua tapahtui lähinnä henkilöstökulujen osalta, muut kuluerät laskivat.

Siirtotalouden kuluja maksettiin yhteensä 348,8 miljoonaa euroa, mikä oli 141 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2020. Siirtotalouden kulujen väheneminen johtui sosiaali- ja terveysministeriön rahoittamista hallitusohjelman mukaisien hankkeiden rahoituksen euromääräisestä vähenemisestä.

1.7.4 Tase

Etelä-Suomen aluehallintovirasto -kirjanpitoyksikön taseen loppusumma oli 25 485 555 euroa.

VASTAAVAA

Käyttöomaisuutta ja muita pitkäaikaisia sijoituksia oli vuoden 2021 lopussa 39 190. Se oli 19 232 euroa vähemmän kuin vuonna 2020. Vähennys johtui käyttöomaisuuden myynnistä.

Lyhytaikaisia saamisia oli 4 miljoonaa euroa, josta myyntisaamisten osuus oli 94,4 prosenttia.

Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat olivat yhteensä 21,4 miljoonaa euroa. Summa koostui pääasiassa valtion hoitoon jätettyjen vieraiden varojen talletuksista.

VASTATTAVAA

Kirjanpitoyksikön oma pääoma oli 202,3 miljoonaa euroa.

Vierasta pääomaa oli yhteensä 227,8 miljoonaa euroa, joka oli 22,4 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2020. Muut lyhytaikaiset velat olivat 184,1 miljoonaa euroa, joka oli 23,5 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2020. Siirtotulouden vastikkeettomiin velkoihin kirjattiin myöntöpäätösperusteiset valtionavustukset, joilla rahoitettiin hallitusohjelman mukaisia sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeita ja joiden maksatus on tulevina vuosina.

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Aluehallintovirastoissa valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesta viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä vastaa aluehallintoviraston johto. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on antaa kohtuullinen varmuus

- virastojen toiminnan ja talouden lainmukaisuudesta
- talousarvion noudattamisesta ja varojen turvaamisesta
- toiminnan tuloksellisuudesta
- taloutta ja tuloksellisuutta koskevien oikeiden ja riittävien tietojen tuottamisesta.

Aluehallintovirastojen hallinto- ja kehittämispalvelut hoidetaan pääosin keskitetysti Etelä-Suomen aluehallintovirastoon sijoitetulla hallinto- ja kehittämispalvelu -vastuualueella (hake). Hake vastaa omalta osaltaan edellä mainittujen palvelujen sisäisestä valvonnasta.

Aluehallintovirastot arvioivat sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan toimivuutta COSO 2013 -malliin perustuvalla arviointikehikolla. Arviointiin osallistuivat kaikki ylijohdajat ja vastuualueiden johtajat.

Aluehallintovirastoilla ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla on yhteinen strategia vuosille 2020–2023 sekä strategiaan pohjautuva aluehallintovirastojen ja ohjaavien ministeriöiden välinen tulossopimus vuodelle 2021.

Koronavirusepidemia vaikutti virastojen toimintaan merkittävästi vuoden aikana. Henkilöstölle aiheutui runsaasti tartuntatautilain mukaisia lisätehtäviä sekä paljon erilaista neuvontatyötä, mikä ruuhkautti tiettyjen perustehtävien hoitoa. Vuosi oli henkilöstölle ja johdolle vaativa. Pitkittynyt etätyö ja uudet toimintatavat rasittivat henkistä hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Siitä huolimatta työ- ja toimintaympäristö sekä työyhteisön toimintakulttuuri olivat VMBaro-työtyytyväisyyskyselyn mukaan hyvällä tasolla.

Arvioinnin tulokset ja johtopäätökset

Vuoden 2021 arvioinnin mukaan aluehallintovirastojen sisäinen valvonta oli asianmukaisesti järjestetty. Kaikkien osa-alueiden arviointien tulokset lukuun ottamatta seurantatoimenpiteitä laskivat hieman edellisvuodesta.

Taulukko 1.8.1 Arvioinnin tulokset osa-alueittain 2019–2021

Arvioinnin osa-alueet	2021	2020	2019
Ohjausympäristö	3,41	3,54	3,34
Riskienhallinta	3,36	3,43	3,38
Valvontatoimenpiteet	3,56	3,59	3,54
Tieto ja viestintä	3,30	3,45	3,41
Seurantatoimenpiteet	3,59	3,54	3,47
Kaikki aihealueet, keskiarvo	3,45	3,51	3,43

Arviointiasteikko: Ei asianmukainen 1–1,75 / Olennaisia puutteita 1,76–2,5 / Yksittäisiä puutteita 2,51–3,25 / Asianmukainen 3,26–4,0

Ohjausympäristö

Kokonaisarvio ohjausympäristöstä oli arviointiasteikon mukaisesti asianmukainen.

Organisaatorakenne oli toimiva ja tuki perustoimintaa. Parannettavaa on osaamisen kehittämisessä, virkamiesten perehdyttämisessä ja kouluttamisessa aluehallintoviraston virkamiehiksi sekä osaamisen hyödyntämisessä yli vastuualuearvojen. Osaava-järjestelmä oli käytössä vasta toista vuotta ja sen hyödyntämistä vielä opeteltiin. Osaamiskartoitukset eivät olleet vielä käytössä.

Palkkausjärjestelmän jäykkyys ei mahdollistanut nykyaikaista työntekijöiden onnistumisen palkitsemista.

Resurssit eivät olleet riittävät suhteessa viraston lakisääteisiin tehtäviin. Resurssit perustuivat määräraha-kehukseen, johon vaikuttamismahdollisuudet olivat pienet. Suunnitelmallinen rekrytointi oli haasteellista.

Riskienhallinta

Kokonaisarvio riskienhallinnasta laski hieman, mutta oli arviointiasteikon mukaisesti asianmukainen.

Valtakunnallinen riskienhallintaprosessi ei edennyt vuosisuunnitelman mukaisesti. Ylijohtajat linjasivat pääriskialueet keväällä ja niitä käsiteltiin joissakin vastuualuekohtaisissa riskienhallintaryhmissä. Prosessin jalkauttaminen yhtenäisin menettelytavoin virastotasolle osaksi johtamista ja sisäistä valvontaa on kesken ja vaatii edelleen kehittämistä.

Riskienhallinnassa arvioitiin olevan yksittäisiä puutteita tavoitteiden saavuttamiseen liittyvien riskien tunnistamisessa ja analysoimisessa kaikilla organisaatiotasolla. Riskienhallinnassa tulee huomioida toimintaympäristön muutokset ja reagoida aiempaa nopeammin niihin liittyviin uusiin riskeihin sekä suunnitella tarvittavat hallintatoimet.

Valvontatoimenpiteet

Arvioinnin mukaan aluehallintovirastot noudattivat hyvän hallinnon periaatteita ja valvontatoimenpiteet tukivat ja varmistivat hyvän hallinnon toteutumisen. Valvontatoimenpiteiden arvioitiin kehittyneen myönteisesti ja ne järjestettiin asianmukaisesti. Tehtävät oli eriytetty asianmukaisesti.

Aluehallintovirastojen johdolla ei ole riittävästi tietoa valvontatoimenpiteistä, jotka liittyvät virasto- ja organisaatorajat ylittäviin prosesseihin sekä tietojärjestelmiin ja laitteisiin, tietosuojaan, -turvaan ja kyberturvallisuuteen.

Tieto ja viestintä

Kokonaisarvio tieto ja viestintä -osa-alueesta oli arviointiasteikon mukaisesti asianmukainen. Yleisesti virastoilla oli toimivat tiedonkulkua ja vuoropuhelua tukevat menettelyt.

Johdon raportointi vaatii edelleen parantamista. Hake perusti controller-toiminnon, joka jatkossa kehittää talouden ja toiminnan seurantaan sekä analysointia.

Aluehallintovirastojen valmiussuunnitelmissa on kiinnitettävä huomiota alkuvaiheen sisäisen viestinnän viestintäkanaviin ja tiedon kulun varmistamiseen. Virastojen koko henkilöstö tulisi perehdyttää riittävästi osin valmiussuunnitelmiin.

Kehitettävää on myös arjen häiriötilanteiden vaatimien toimien suunnittelussa ja viestinnässä henkilöstölle. Laajentuneen etätyön vuoksi tietoliikenteen toimivuus ja katkoksista viestimisen nopeus korostuivat. Tämä edellyttää sisäisten ja ulkoisten tiedonkulkukanavien varmistamista ja yhteisiä pelisääntöjä virastojen sisällä sekä haken kanssa.

Whistleblower-direktiivin mukainen sisäinen ilmoituskanava korjaa toteutuessaan epäiltyjen virheiden ja väärinkäytösten ilmoittamisen nykytilannetta.

Sidosryhmien ja erityisesti asiakkaiden sekä kansalaisten tarpeiden tunnistaminen ja analysointi edellyttää jatkotyötä. Systemaattinen asiakaspalautteen kerääminen ja asiakastyytyväisyyden mittaaminen vaativat vielä kehittämistä.

Seurantatoimenpiteet

Sisäisen valvonnan tilaa ja toimivuutta arvioidaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Toiminnan jatkuvassa arvioinnissa on kehitettävää, sillä arviointien tulokset eivät välttämättä johda kehittämistoimiin.

Valtiontalouden tarkastusviraston ja sisäisen tarkastuksen toimintayksikön virastoja koskevat tarkastuskertomukset saatettiin johdon tietoon ja niissä esitettyjen suositusten perusteella valittujen, vastuutettujen ja aikataulutettujen toimenpiteiden toteutumista seurattiin.

Vahvistuslausuma

Arvioinnin perusteella aluehallintovirastojen sisäinen valvonta ja siihen kuuluvat riskienhallinnan menettelyt täyttivät hyvin valtion talousarviosta annetun asetuksen 69 §:ssä säädetyt vaatimukset.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyillä kyettiin riittävän hyvin varmistamaan virastojen toiminnan laillisuus, tuloksellisuus ja omaisuuden turvaaminen sekä raportoinnin oikeellisuus ja riittävyys johtamisen ja ulkoisen ohjauksen tarpeet huomioiden.

1.9 Arviointien tulokset

Ruokaviraston sisäinen tarkastus on toteuttanut Lapin aluehallintovirastossa ja Lounais-Suomen aluehallintovirastossa EU:n maataloustuen täydentävien ehtojen hallinto- ja valvontajärjestelmän tarkastukset. Tarkastuksia koskevat havainnot on raportoitu tarkastetuille aluehallintovirastoille ja ne huomioidaan toiminnassa jatkossa.

1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Etelä-Suomen aluehallintovirasto -kirjanpitoyksikössä havaittiin yksi valtion ja sen vastuulla oleviin varoihin kohdistunut väärinkäytös, joka koski aluehallintovirastolta valtionapua saaneen tahon toimintaa ja avustusvarojen väärinkäytösepäilyä.

Tapauksessa on kyse opetus- ja kulttuuriministeriön vuosia 2019–2020 koskevasta 4 000 euron valtionavustuksesta. Vuonna 2021 aluehallintovirasto teki asiassa takaisinperintäpäätöksen. Asia siirrettiin myöhemmin ulosottoon. Valtionavustus korkoineen on maksettu aluehallintovirastolle.

2 Talousarvion toteutumalaskelma

Etelä-Suomen aluehallintoviraston talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaoittelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2021	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	4 831 672,76	3 521 327	3 521 326,85	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	8 312,69	4 830	4 829,91	0,00	100
11.04.03. Apteekkivero	0,00	1 346	1 346,01	0,00	100
11.19.09. Muut verotulot	4 823 360,07	3 515 151	3 515 150,93	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	4 330 214,71	3 986 376	3 986 376,01	0,00	100
12.28.99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot	7 850,32	2 300	2 300,00	0,00	100
12.29.99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot	92 321,54	120 887	120 886,92	0,00	100
12.30.99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muuttulot	272 989,36	409 142	409 141,97	0,00	100
12.33.02. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tulot	439 760,46	462 188	462 187,88	0,00	100
12.33.98. Valtionapujen palautukset	2 173 771,75	2 205 634	2 205 634,37	0,00	100
12.33.98.5. Muut valtionavut ja valtion osuudet	2 173 771,75	2 205 634	2 205 634,37	0,00	100
12.33.99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot	11,21	198	197,87	0,00	100
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	472 022,96	526 158	526 158,21	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	871 487,11	259 869	259 868,79	0,00	100
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset		13	13,41	0,00	100
13.01.05. Korot muista lainoista		13	13,41	0,00	100
15. Lainat	0,00	334	333,76	0,00	100
15.01.04. Muiden lainojen lyhennykset	0,00	334	333,76	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	9 161 887,47	7 508 050	7 508 050,03	0,00	100

Päluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös2020	Talousarvio2021(TA + LTA:t)	Talousarvion 2021 määrärahojen		Tilinpäätös2021	VertailuTalousarvio -Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoministeriön hallinnonala	16 450,00					16 450,00	16 450,00	0,00	16 450,00	
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)	16 450,00					16 450,00	16 450,00	0,00	16 450,00	
26. Sisäministeriön hallinnonala	813 417,65	1 250 489	1 248 000,88	1 248 000,88	2 488,08	0,00	0,00	0,00	0,00	
26.01.29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	57 877,99	88 489	88 488,96	88 488,96	0,00					
26.30.20. Erityismenot (A)	755 539,66	1 162 000	1 159 511,92	1 159 511,92	2 488,08					
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	66 662 788,86	93 686 240	76 777 689,78	16 781 114,81	93 558 804,59	127 435,00	11 693 356,39	98 711 356,39	81 930 241,58	16 781 114,81
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	2 929 897,86	2 878 484	2 878 483,59	2 878 483,59	0,00					
28.40.01. Aluehallintoviraston toimintamenot (S2)	58 556 000,00	64 018 000	54 550 231,19	9 467 768,81	64 018 000,00	0,00	11 693 356,39	75 711 356,39	66 243 587,58	9 467 768,81
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (A)	25 480,00	27 756	27 756,00	27 756,00	0,00					
28.70.05. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus (S3)		23 000 000	15 686 654,00	7 313 346,00	23 000 000,00	0,00		23 000 000,00	15 686 654,00	7 313 346,00
28.70.05.1. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus		23 000 000	15 686 654,00	7 313 346,00	23 000 000,00	0,00		23 000 000,00	15 686 654,00	7 313 346,00
28.90.30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (A)	5 151 411,00	3 762 000	3 634 565,00	3 634 565,00	127 435,00					
28.90.30.3. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten ennen vuotta 2016 oppilaitosten perustamishankkeisiin myönnettyjen valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen (EK) (enintään)	2 751 413,00	1 700 000	1 573 429,00	1 573 429,00	126 571,00					

Päluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös2020	Talousarvio2021(TA + LTA:t)	Talousarvion 2021 määrärahojen		Tilinpäätös2021		VertailuTalousarvio -Tilinpäätös Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot		
			käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle				Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.90.30.4. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten ennen vuotta 2016 yleisten kirjastojen perustamishankkeisiin myönnettyjen valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen (EK) (enintään)	2 399 998,00	2 062 000	2 061 136,00		2 061 136,00	864,00				
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	74 310 282,04	62 864 279	61 951 965,76	561 902,19	62 513 867,95	350 411,02	11 088 060,90	55 672 040,90	54 547 034,92	612 877,40
29.01.02. Opetushallituksen toimintamenot (S2)	1 000 000,00						851 273,15	851 273,15	536 264,83	0,00
29.01.02.2. Kehittämisen-, palvelu- ja hallintotehtävien sekä yhteiskunnan kansainvälistymisen edistäminen	1 000 000,00						851 273,15	851 273,15	536 264,83	0,00
29.01.02.2.4. Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksaminen (EK)	1 000 000,00						851 273,15	851 273,15	536 264,83	0,00
29.01.02.2.4.1. Henkilöstökoulutuksesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksaminen aluehallintovirastoille	1 000 000,00						851 273,15	851 273,15	536 264,83	0,00
29.01.29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonnäisäveromenot (A)	68 085,33	83 299	83 298,97		83 298,97	0,00				
29.01.30. Lasten ja nuorten harrastustoiminta (S2)	6 409 100,00	13 981 600	13 959 050,67	22 549,33	13 981 600,00	0,00	3 061 600,00	17 043 200,00	16 868 114,25	22 549,33
29.01.51. Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan (K)	32 000,00	32 000	25 920,00		25 920,00	6 080,00				
29.01.51.3. Avustukset eräiden siirtoväen sankarihautojen hoitoon ja luovutetun alueen hautausmaiden kunnostamiseen (EK)	32 000,00	32 000	25 920,00		25 920,00	6 080,00				
29.10.30. Valtionosuus ja -avustus esi- ja perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (A)	2 487 285,57	2 552 000	2 551 337,27		2 551 337,27	662,73				
29.10.30.14. Avustukset saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen (KPY)		2 312 000	2 311 337,27		2 311 337,27	662,73				
29.10.30.15. Saamenkielisten lasten varhaiskasvatuspalveluiden turvaaminen saamelaisten kotiseutualueen kunnissa (EK) (enintään)		240 000	240 000,00		240 000,00	0,00				

Päluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös2020	Talousarvio2021(TA + LTA:t)	Talousarvion 2021 määrärahojen		Tilinpäätös2021	VertailuTalousarvio -Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29.10.30.21. Avustukset saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen (KPY)	2 247 285,57									
29.10.30.22. Saamenkielisten lasten varhaiskasvatuspalveluiden turvaaminen saamelaisen kotiseutualueen kunnissa (EK) (enintään)	240 000,00									
29.80.52. Rahapelitoiminnan tuotot taiteen edistämiseen (A)	2 255 686,71	2 200 000	2 188 554,54		2 188 554,54	11 445,46				
29.80.52.06. Kirjastot ja tiedon saatavuus (KPY)	2 255 686,71	2 200 000	2 188 554,54		2 188 554,54	11 445,46				
29.90.30. Avustukset Liikkuva -ohjelmiin sekä eräät avustukset (S3)	5 388 769,00	1 080 380	1 077 480,00	2 900,00	1 080 380,00	0,00	4 664 736,75	5 745 116,75	5 693 241,54	51 875,21
29.90.30.1. Liikkuva aikuinen -ohjelmaan (KPY)	733 000,00						652 520,00	652 520,00	652 520,00	0,00
29.90.30.2. Liikkuva opiskelu -ohjelmaan (KPY)	1 748 000,00	997 700	994 800,00	2 900,00	997 700,00	0,00	1 216,75	998 916,75	947 041,54	51 875,21
29.90.30.3. Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaan (KPY)	691 000,00	82 680	82 680,00		82 680,00	0,00	1 309 000,00	1 391 680,00	1 391 680,00	0,00
29.90.30.5. Avustukset peruuntuneista tapahtumista aiheutuneisiin kuluihin, lajiliittojen ja urheiluseurojen toimintakyvyn turvaamiseen sekä valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten toiminnan turvaamiseen (KPY)	1 653 769,00									
29.90.30.5.3. Liikunnan seuratoiminnan turvaamiseen poikkeustilanteissa (KPY)	1 653 769,00									
29.90.30.6. Avustukset kertaluonteiseen liikuntapaikkarakentamisen tukemiseen (KPY)	563 000,00						2 702 000,00	2 702 000,00	2 702 000,00	0,00
29.90.50. Rahapelitoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (A)	10 134 929,21	7 355 000	7 260 168,14		7 260 168,14	94 831,86				
29.90.50.07. Liikunnan yhdenvertaiseen saavutettavuuteen (KPY)	8 045 000,00	6 650 000	6 586 441,00		6 586 441,00	63 559,00				
29.90.50.07.1. Liikuntapaikkojen perustamishankkeisiin (KPY)	8 045 000,00	6 650 000	6 586 441,00		6 586 441,00	63 559,00				
29.90.50.08. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen (KPY)	1 848 400,00	530 000	530 000,00		530 000,00	0,00				
29.90.50.08.2. Liikkuvat -hanketukiin (KPY)	1 848 400,00	530 000	530 000,00		530 000,00	0,00				
29.90.50.12. Liikunnan aluehallinnon toimintaan (KPY)	241 529,21	175 000	143 727,14		143 727,14	31 272,86				
29.90.56. Liikunnan ja huippu-urheilun edistäminen (S3)							424 320,00	424 320,00	422 320,00	2 000,00
29.90.56.1. Ikäihmisten liikkumishanke pilotointiin (KPY)							424 320,00	424 320,00	422 320,00	2 000,00
29.91.50. Rahapelitoiminnan tuotot nuorisotyön edistämiseen (A)	12 667 088,22	6 058 000	5 820 609,03		5 820 609,03	237 390,97				

Päluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös2020	Talousarvio2021(TA + LTA:t)	Talousarvion 2021 määrärahojen		Tilinpäätös2021	VertailuTalousarvio -Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29.91.50.03. Etsivä nuorisotyö ja muu nuorten sosiaalinen vahvistaminen (KPY)	6 587 000,00	788 000	788 000,00		788 000,00	0,00				
29.91.50.03.1. Etsivä nuorisotyö (KPY)	6 587 000,00	788 000	788 000,00		788 000,00	0,00				
29.91.50.05. Kasvu- ja elinolot paikallisesti ja alueellisesti (KPY)	3 391 988,85	2 970 000	2 767 709,03		2 767 709,03	202 290,97				
29.91.50.05.1. Alueellinen nuorisotoimi (KPY)	377 758,85	470 000	282 513,35		282 513,35	187 486,65				
29.91.50.05.2. Lasten ja nuorten paikallinen harrastustoiminta (KPY)	3 014 230,00	2 500 000	2 485 195,68		2 485 195,68	14 804,32				
29.91.50.07. Kokeilu, kehittäminen, tutkimus ja kansainvälinen yhteistyö (KPY)	2 688 099,37	2 300 000	2 264 900,00		2 264 900,00	35 100,00				
29.91.50.07.2. Nuorisotyön tiedontuotanto (KPY)	248 099,37									
29.91.50.07.4. Alueelliset ja paikalliset kehittämishankkeet (KPY)	2 440 000,00	2 300 000	2 264 900,00		2 264 900,00	35 100,00				
29.91.51. Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö (S2)	33 867 338,00	29 522 000	28 985 547,14	536 452,86	29 522 000,00	0,00	2 086 131,00	31 608 131,00	31 027 094,30	536 452,86
29.91.51.1. Työpajatoiminnan tukeminen (KPY)	17 504 338,00	16 300 000	16 085 157,45	214 842,55	16 300 000,00	0,00	408 211,00	16 708 211,00	16 466 514,10	214 842,55
29.91.51.2. Etsivän nuorisotyön tukeminen (KPY)	5 763 000,00	13 222 000	12 900 389,69	321 610,31	13 222 000,00	0,00	162 920,00	13 384 920,00	13 054 550,98	321 610,31
29.91.51.3. Etsivän nuorisotyön digitaalinen järjestelmä (KPY)							115 000,00	115 000,00	109 719,62	0,00
29.91.51.5. Avustukset nuorisotyöhön ja etsivään nuorisotyöhön (koulut ja oppilaitokset) (KPY)	10 600 000,00						1 400 000,00	1 400 000,00	1 396 309,60	0,00
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	5 657 569,21	6 508 256	6 462 490,58		6 462 490,58	45 765,06	0,00	0,00	0,00	0,00
30.01.29. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	8 419,12	13 256	13 255,64		13 255,64	0,00				
30.20.20. Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhojien torjunta (A)	5 649 150,09	6 495 000	6 449 234,94		6 449 234,94	45 765,06				
30.20.20.1. Kunnille maksettavat korvaukset ja aluehallinnon eräät eläinlääkintähuollon menot	5 649 150,09	6 495 000	6 449 234,94		6 449 234,94	45 765,06				
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	126 322,17	188 631	188 630,93		188 630,93	0,00	0,00	188 630,93	188 630,93	0,00
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S2)	126 322,17	188 631	188 630,93		188 630,93	0,00		188 630,93	188 630,93	0,00
32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	126 322,17	188 631	188 630,93		188 630,93	0,00		188 630,93	188 630,93	0,00
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	224 326 761,54	168 855 044	163 688 981,17	5 166 062,99	168 855 044,16	0,00	21 321 187,60	60 386 693,60	55 220 630,61	5 166 062,99
33.01.29. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	331 589,01	350 024	350 024,21		350 024,21	0,00				
33.02.07. Työsuojelun aluehallintoviranomaisten toimintamenot (S2)	26 167 000,00	27 909 000	22 742 937,01	5 166 062,99	27 909 000,00	0,00	3 917 705,60	31 826 705,60	26 660 642,61	5 166 062,99
33.03.31. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (S3)	7 821 245,00	1 227 308	1 227 308,00		1 227 308,00	0,00	1 300 000,00	2 527 308,00	2 527 308,00	0,00
33.03.31.01. Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman jatko	821 245,00	1 227 308	1 227 308,00		1 227 308,00	0,00	1 300 000,00	2 527 308,00	2 527 308,00	0,00

Päluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös2020	Talousarvio2021(TA + LTA:t)	Talousarvion 2021 määrärahojen		Tilinpäätös2021	VertailuTalousarvio -Tilinpäätös Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot		
			käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle			Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
33.03.31.02. Tulevaisuuden sote-keskus (lape)	7 000 000,00								
33.20.50. Valtionosuus työttömyysetuuskien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (A)	25 745,42	42 137	42 137,14		42 137,14	0,00			
33.20.50.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	25 745,42	42 137	42 137,14		42 137,14	0,00			
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuskien perusturvasta (A)	16 225,96	17 820	17 819,68		17 819,68	0,00			
33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	16 225,96	17 820	17 819,68		17 819,68	0,00			
33.60.32. Valtion rahoitus terveydenhuollon yksiköille yliopistotasoiseen tutkimukseen sekä sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen (K)	25 000 000,00	25 000 000	25 000 000,00		25 000 000,00	0,00			
33.60.33. Valtion korvaus sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköille sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön erikoistumiskoulutukseen (A)	91 270 989,92	94 100 347	94 100 347,10		94 100 347,10	0,00			
33.60.33.01. Koulutuskorvaus yliopistollisille sairaaloille (KPY)	61 402 500,00	63 917 000	63 917 000,02		63 917 000,02	0,00			
33.60.33.02. Lääkärin erikoistumiskoulutuksen korvaus muille terveydenhuollon toimintayksiköille (KPY)	17 457 655,10	16 236 547	16 236 546,97		16 236 546,97	0,00			
33.60.33.03. Hammaslääkärin erikoistumiskoulutuksen korvaus muille terveydenhuollon toimintayksiköille (KPY)	461 113,75	554 028	554 028,17		554 028,17	0,00			
33.60.33.04. Yleislääketieteen erityiskoulutuksen ja siihen rinnastettavan lisäkoulutuksen korvaus (KPY)	7 575 194,34	8 557 731	8 557 731,08		8 557 731,08	0,00			
33.60.33.05. Hammaslääkärin käytännön ja siihen rinnastettavan palvelun korvaus (KPY)	809 624,28	788 429	788 428,94		788 428,94	0,00			
33.60.33.06. Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 14 §:ssä tarkoitettujen koulutuksen korvaus (KPY)	116 680,95	118 432	118 431,92		118 431,92	0,00			
33.60.33.07. Korvaus Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille hammaslääkärinkoulutukseen	100 000,00								
33.60.33.08. Lääkärin erikoistumiskoulutuksen korvaus yliopistoille (KPY)	3 110 060,00	3 319 820	3 319 820,00		3 319 820,00	0,00			
33.60.33.09. Erikoissosiaalityöntekijöiden koulutus	145 061,50	275 160	275 160,00		275 160,00	0,00			
33.60.33.10. Oireenmukaisen hoidon ja rajatun lääkkeenmääräämisen koulutus	93 100,00	333 200	333 200,00		333 200,00	0,00			
33.60.34. Valtion korvaus terveydenhuollon toimintayksiköille oikeuspsykiatrisista tutkimuksista, potilassiirroista ja lääketieteellisistä asiantuntijalausunnoista aiheutuviin kustannuksiin (A)	9 443 183,23	9 717 210	9 717 210,03		9 717 210,03	0,00			
33.60.34.02. Potilassiirrot (KPY)	87 550,79	110 568	110 567,77		110 567,77	0,00			

Päluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös2020	Talousarvio2021(TA + LTA:t)	Talousarvion 2021 määrärahojen		Tilinpäätös2021	VertailuTalousarvio -Tilinpäätös Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle			Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
33.60.34.03. Lasten ja nuorten oikeuspsykiatrisista tutkimuksista maksettavat korvaukset (KPY)	9 326 151,00	9 507 128	9 507 128,49		9 507 128,49	0,00				
33.60.34.04. Lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen ja pitkäaikaisvankien riskiarvioiden antamisen menot (KPY)	29 481,44	99 514	99 513,77		99 513,77	0,00				
33.60.36. Valtionavustus saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi (K)	480 000,00	562 000	562 000,00		562 000,00	0,00				
33.60.36.01. Valtionavut saamelaisten kotiseutualueen kunnille saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi		480 000	480 000,00		480 000,00	0,00				
33.60.36.02. Saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämiseen		82 000	82 000,00		82 000,00	0,00				
33.60.39. Palvelurakenteen kehittäminen (S3)	63 770 783,00	9 929 198	9 929 198,00		9 929 198,00	0,00	16 103 482,00	26 032 680,00	26 032 680,00	0,00
33.60.39.02. Kansallinen mielenterveysstrategia		3 695 357	3 695 357,00		3 695 357,00	0,00	787 262,00	4 482 619,00	4 482 619,00	0,00
33.60.39.03. Kehitysvammaisten henkilökohtaisen budjetin kokeilut	811 914,00	2 128 886	2 128 886,00		2 128 886,00	0,00	4 800,00	2 133 686,00	2 133 686,00	0,00
33.60.39.04. Kotihoidon resurssien riittävyys ja omaishoidon kehittäminen		4 104 955	4 104 955,00		4 104 955,00	0,00		4 104 955,00	4 104 955,00	0,00
33.60.39.05. Osatyökykyisten työkykyohjelma							14 473 260,00	14 473 260,00	14 473 260,00	0,00
33.60.39.07. Ikäohjelma							838 160,00	838 160,00	838 160,00	0,00
33.60.39.12. Tulevaisuuden sote-keskus	62 958 869,00									
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	238 141,57	2 729 158	39 714,73	2 689 442,85	2 729 157,58	0,00	2 726 285,33	5 452 298,33	825 614,25	4 612 654,45
35.01.29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	641,57	3 145	3 144,58		3 144,58	0,00				
35.10.22. Eräät ympäristömenot (S3)	237 500,00	375 000	36 570,15	338 429,85	375 000,00	0,00	279 318,33	654 318,33	251 439,46	388 849,24
35.10.22.1. Eräät ympäristömenot		375 000	36 570,15	338 429,85	375 000,00	0,00		375 000,00	36 570,15	338 429,85
35.20.32. Avustukset asunnottomuuden poistamiseksi ja asunnottomuuden tilastoinnin kehittäminen (S3)		2 351 013		2 351 013,00	2 351 013,00	0,00	2 446 967,00	4 797 980,00	574 174,79	4 223 805,21
Määrärahatilit yhteensä	372 151 733,04	336 082 096	310 357 473,83	25 198 522,84	335 555 996,67	526 099,16	46 845 340,22	220 427 470,15	192 712 152,29	27 189 159,65

Etelä-Suomen aluehallintoviraston talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2021 valtuudet						Talousarvio- menot 2021	Määräraha- tarve 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käy- tetty	Käyttä- mättä	Uusittu v. 2022 TA:ssa						
29.10.34 Valtionosuus- ja avustus oppilaitosten perustamiskustannuksiin	3 504						1 573	920	505	505		1 930	
361 Etelä-Suomen aluehallintovirasto													
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 216						859	357				357	
Vuonna 2021 käytettävissä olleet valtuudet													
364 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto													
Aikaisempien vuosien valtuudet	2 287						714	562	505	505		1 573	
Vuonna 2021 käytettävissä olleet valtuudet													
29.80.34 Valtionosuus- ja avustus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin	10 244						2 061	1 972	1 767	1 441	3 003	8 183	
361 Etelä-Suomen aluehallintovirasto													
Aikaisempien vuosien valtuudet	2 149						383	294	294	294	883	1 766	
Vuonna 2021 käytettävissä olleet valtuudet													
362 Lounais-Suomen aluehallintovirasto													
Aikaisempien vuosien valtuudet	892						213	213	213	213	41	680	
Vuonna 2021 käytettävissä olleet valtuudet													
363 Itä-Suomen aluehallintovirasto													
Aikaisempien vuosien valtuudet	730						288	288	83	35	35	442	
Vuonna 2021 käytettävissä olleet valtuudet													
364 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto													
Aikaisempien vuosien valtuudet	6 473						1 177	1 177	1 177	898	2 043	5 296	
Yhteensä	13 748						3 635	2 892	2 273	1 946	3 003	10 113	

¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

²⁾ Myös pääluokan tai luvun päätösosassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00".

³⁾ Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevina varainhoitovuosina.

⁴⁾ Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltyjä valtuuksia.

3 Tuotto- ja kululaskelma

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2021 - 31.12.2021		1.1.2020 - 31.12.2020	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	12 140 182,21		11 451 897,89	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	117 535,48		113 107,85	
Muut toiminnan tuotot	<u>2 082 797,52</u>	14 340 515,21	<u>2 117 276,58</u>	13 682 282,32
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	744 404,32		889 604,80	
Henkilöstökulut	84 267 348,92		78 403 237,17	
Vuokrat	6 205 407,74		6 406 369,54	
Palvelujen ostot	17 094 508,37		20 526 206,79	
Muut kulut	898 398,59		1 008 878,15	
Poistot	<u>19 232,02</u>	<u>-109 229 299,96</u>	<u>15 113,79</u>	<u>-107 249 410,24</u>
JÄÄMÄ I		-94 888 784,75		-93 567 127,92
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	38 475,86		34 464,56	
Rahoituskulut	<u>-1 035,43</u>	37 440,43	<u>367,32</u>	34 831,88
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	4 382,82		115,02	
Satunnaiset kulut	<u>-300,00</u>	<u>4 082,82</u>	<u>0,00</u>	<u>115,02</u>
JÄÄMÄ II		-94 847 261,50		-93 532 181,02
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle	224 427 247,31		372 342 341,82	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	2 425 775,32		2 409 487,17	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	13 194 158,66		15 430 114,13	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	7 604 980,00		6 079 748,73	
Muut siirtotalouden kulut	<u>6 307 642,26</u>	<u>-253 959 803,55</u>	<u>0,00</u>	<u>-396 261 691,85</u>
JÄÄMÄ III		-348 807 065,05		-489 793 872,87
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	3 516 496,94		4 823 360,07	
Perityt arvonlisäverot	4 829,91		8 312,69	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-3 493 631,05</u>	<u>27 695,80</u>	<u>-3 441 910,63</u>	<u>1 389 762,13</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-348 779 369,25</u>		<u>-488 404 110,74</u>

4 Tase

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tase

	31.12.2021		31.12.2020	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK. SIIJOITUKSET				
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	9 870,56		29 102,58	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>29 319,64</u>	39 190,20	<u>29 319,64</u>	58 422,22
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET YHTEENSÄ		39 190,20		58 422,22
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	<u>0,00</u>	0,00	<u>333,76</u>	333,76
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	3 795 209,59		3 176 002,19	
Siirtosaamiset	190 443,97		73 609,05	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>34 013,75</u>	4 019 667,31	<u>84 453,07</u>	3 334 064,31
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kirjanpitoyksikön tulotilit	2 107,50		650,00	
Kirjanpitoyksikön menotilit	-1 177,88		-615,31	
Muut rahat ja pankkisaamiset	<u>21 425 768,73</u>	<u>21 426 698,35</u>	<u>21 400 661,57</u>	<u>21 400 696,26</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		25 446 365,66		24 735 094,33
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>25 485 555,86</u>		<u>24 793 516,55</u>

	31.12.2021		31.12.2020	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-55 873 690,82		-55 873 690,82	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-169 505 850,86		22 572 152,55	
Pääoman siirrot	371 840 103,95		296 326 107,33	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-348 779 369,25</u>	-202 318 806,98	<u>-488 404 110,74</u>	-225 379 541,68
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	21 684 408,60		21 766 732,53	
Ostovelat	2 172 920,70		2 545 376,70	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	1 793 127,54		1 672 612,16	
Edelleen tilittävät erät	1 892 928,32		1 591 900,45	
Siirtovelat	16 161 907,32		15 007 229,19	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>184 099 070,36</u>	<u>227 804 362,84</u>	<u>207 589 207,20</u>	<u>250 173 058,23</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		227 804 362,84		250 173 058,23
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>25 485 555,86</u>		<u>24 793 516,55</u>

5 Liitetiedot

5.1 Tilinpäätöksen viralliset liitteet

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuu- desta

1) Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen;

Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ei ilmoitettavaa.

2) Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi;

Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ei ilmoitettavaa.

3) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujaamän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen;

Etelä-Suomen aluehallintoviraston kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä käytetyt arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät ovat talousarvioasetuksen 66 a-g §:n mukaisia.

4) Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä;

Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ei ilmoitettavaa.

5) Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa;

Yksityisten sosiaalipalveluiden ja yksityisen terveydenhuollon vuosimaksut palautettiin nettobudjetoinnin piiriin ja aluehallintovirastojen tuotoiksi vuonna 2021. Etelä-Suomen aluehallintovirasto -kirjanpitoyksiköltä vähennettiin vastaava kompen-saatio-osuus vuoden 2021 toimintamäärärahadista lisätalousarviomenettelyssä.

6) Selvitys tilinpäätösvouden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuk-sessa.

Aluehallintoviraston toimintamomentin numerotunnus vaihtuu vuoden 2022 alussa. Muutoksen syynä on aluehallinto-virastojen ympäristölupavastuualueiden saama EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) rahoitus. Saatu rahoitus on pidettävä erillään muusta toimintamäärärahadista. Momentti 28.40.01 alajaotellaan vuoden 2022 tilijaottelussa. 28.40.01.01 Aluehallintoviraston toimintamenot ja 28.40.01.02 Lupaviranomaismenot vähähiillisen vedyn ja hiilidioksidin talteenottoon osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa (RRF Pilari1) (EK) (varattu).

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvion 2021 määrärahojen		Tilinpäätös	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
		2020	2021 (TA + LTA:t)	käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle	2021		Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutuk- set)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.40.01.	Bruttomenot	69 951 476,52		66 247 295,29		75 715 064,10				77 940 651,68	
Aluehallintoviraston toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttotulot	11 395 476,52		11 697 064,10		11 697 064,10				11 697 064,10	
	Nettome- not	58 556 000,00	64 018 000	54 550 231,19	9 467 768,81	64 018 000,00		11 693 356,39	75 711 356,39	66 243 587,58	9 467 768,81
29.01.02.	Bruttomenot	1 000 000,00								536 264,83	
Opetushallituksen toimintamenot (Siir- tomääräraha 2 v)	Bruttotulot	0,00									
	Nettome- not	1 000 000,00						851 273,15	851 273,15	536 264,83	0,00
33.02.07.	Bruttomenot	26 456 442,90	27 089 000	23 187 896,92		28 353 959,91				27 105 602,52	
Työsuojelun aluehallintoviranomaisten toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttotulot	289 442,90	170 000	444 959,91		444 959,91				444 959,91	
	Nettome- not	26 167 000,00	27 909 000	22 742 937,01	5 166 062,99	27 909 000,00		3 917 705,60	31 826 705,60	26 660 642,61	5 166 062,99
33.20.52.	Bruttomenot	16 225,96		17 819,68		17 819,68					
Valtionosuus työttömyysetuuksien pe- rusturvasta (Arviomääräraha)	Bruttotulot	0,00									
	Nettome- not	16 225,96	17 820	17 819,68		17 819,68	0,00				

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 3

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala		512 128,58
Vuosi 2020		512 128,58
4.20.29.01.02.2.4.1. Henkilöstökoulutuksesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksaminen aluehallintovirastoille	315 008,32	
4.20.29.01.30. Koululaisten harrastustoiminnan kehittäminen	152 536,42	
4.20.29.91.51.1. Työpajatoiminnan tukeminen (KPY)	26 854,35	
4.20.29.91.51.2. Etsivän nuorisotyön tukeminen (KPY)	8 758,71	
4.20.29.91.51.3. Etsivän nuorisotyön digitaalinen järjestelmä (KPY)	5 280,38	
4.20.29.91.51.5. Avustukset nuorisotyöhön ja etsivään nuorisotyöhön (koulut ja oppilaitokset) (KPY)	3 690,40	
35. Ympäristöministeriön hallinnonala		14 029,63
Vuosi 2019		14 029,63
4.19.35.10.22. Eräät ympäristömenot	14 029,63	
Pääluokat yhteensä		526 158,21
Vuosi 2019		14 029,63
Vuosi 2020		512 128,58

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2021	2020
Henkilöstökulut	70 486 745,56	65 960 575,59
Palkat ja palkkiot	69 201 881,29	64 887 166,03
Tulosperusteiset erät	456 836,64	436 283,60
Lomapalkkavelan muutos	828 027,63	637 125,96
Henkilösivukulut	13 780 603,36	12 442 661,58
Eläkekulut	12 203 321,84	11 155 521,17
Muut henkilösivukulut	1 577 281,52	1 287 140,41
Yhteensä	84 267 348,92	78 403 237,17
Johdon palkat ja palkkiot, josta	3 318 904,03	3 299 151,12
- tulosperusteiset erät	5 620,47	11 526,21
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	6 698,16	1 440,00
Johto	960,00	1 440,00
Muu henkilöstö	5 738,16	0,00

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 6.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 7.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 8.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Sektori	Lainapääoma 31.12.2021	Lisäys 2021	Vähennys 2021	Lainapääoma 31.12.2020	Pääomamuutos 2021–2020
Kotitaloudet	0,00	0,00	333,76	333,76	-333,76
Palkansaajakotitaloudet	0,00	0,00	333,76	333,76	-333,76
Yhteensä	0,00	0,00	333,76	333,76	-333,76

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 10.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2021	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1-5	Yli	Alle	1-5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Pääkirjatilien saldot							
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	21 426 698,35	0,00	0,00	21 426 698,35
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	21 426 698,35	0,00	0,00	21 426 698,35
31.12.2021	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1-5	Yli	Alle	1-5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	0,00	0,00	0,00	21 684 408,60	0,00	0,00	21 684 408,60
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	21 684 408,60	0,00	0,00	21 684 408,60

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2021	Määräraha- tarve 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	2 662 783,03	3 183 860,36	654 093,70	610 657,79	2 279 955,12	6 728 566,96

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2021	Määräraha- tarve 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
...	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Muut monivuotiset vastuut yhteensä

	2 662 783,03	3 183 860,36	654 093,70	610 657,79	2 279 955,12	6 728 566,96
--	--------------	--------------	------------	------------	--------------	--------------

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 14.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ei ole esitettävää liitteelle 17.

5.2 Muut liitteet

Liite 1. Aluehallintovirastojen toiminnallisen tuloksellisuuden mittarit ja toteumat vuosina 2019–2021

Aluehallintovirastojen tulostavoitteiden toteumat esitetään tuotoksien ja laadunhallinnan näkökulmista määritellyillä mittareilla taulukoissa 5.2.1–5.2.6. Vuosien 2020–2021 tulossopimuksissa määriteltyjen uusien mittareiden osalta toteumatietoja ei voida esittää kaikilta vertailuvuosilta. Toiminnallisen tuloksellisuuden mittareiden osalta sanallisen tavoitteen toteutumista on arvioitu kolmiportaisella asteikolla: 3 = tavoite toteutui, 2 = tavoite toteutui osittain tai 1 = tavoite ei toteutunut. Taulukoissa nämä toteumat esitetään numeerisilla arvoilla. Taulukoissa käytettyjen virastojen lyhenteet ovat:

- Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI)
- Lounais-Suomen aluehallintovirasto (LSAVI)
- Itä-Suomen aluehallintovirasto (ISAVI)
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (LSSAVI)
- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (PSAVI)
- Lapin aluehallintovirasto (LAAVI)
- kaikki aluehallintovirastot (AVIT).

Taulukko 5.2.1 Varmistamme valvontakohteittemme omavalvonnan toteutumista ja ennaltaehkäisevien menetelmien käyttöä -mittarit

Mittari	Tavoite 2021	Toteuma 2021	Toteuma 2020
Potilas- ja asiakasturvallisuusstrategian toimeenpanosuunnitelman aluehallintovirastojen vastuulla olevien toimenpiteiden toteuttaminen	Vuoden 2021 toimenpiteet toteutettu	ESAVI 2 LSAVI 2 ISAVI 3 LSSAVI 2 PSAVI 2 LAAVI 3 AVIT 2,3	ESAVI 2 LSAVI - ISAVI 2 LSSAVI 2 PSAVI 3 LAAVI - AVIT 2,3
Terveyshaittojen kokonaisvaltaisen arvioinnin ohjaus	Arvioinnin ohjausta on jatkettu yhdessä Valviran kanssa	ESAVI 3 LSAVI 3 ISAVI 3 LSSAVI 3 PSAVI 3 LAAVI 3 AVIT 3,0	ESAVI 1 LSAVI 2 ISAVI 2 LSSAVI 2 PSAVI 3 LAAVI 2 AVIT 2,0
Alkoholihallinnon valvontaohjelman aluehallintovirastojen vastuulla olevien toimenpiteiden toteuttaminen	Vuoden 2021 toimenpiteet toteutettu	ESAVI 2 LSAVI 2 ISAVI 2 LSSAVI 2 PSAVI 2 LAAVI 2 AVIT 2,0	ESAVI 2 LSAVI 2 ISAVI 2 LSSAVI 2 PSAVI 2 LAAVI 2 AVIT 2,0
Tupakkalain valvontaohjelman aluehallintovirastojen vastuulla olevien toimenpiteiden toteuttaminen	Vuoden 2021 toimenpiteet toteutettu	ESAVI 3 LSAVI 2 ISAVI 2 LSSAVI 2	ESAVI 3 LSAVI 2 ISAVI 2 LSSAVI 3

Mittari	Tavoite 2021	Toteuma 2021	Toteuma 2020
		PSAVI 3 LAAVI 2 AVIT 2,3	PSAVI 2 LAAVI 2 AVIT 2,3
Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen ennaltaehkäisevien toimenpiteiden suunnittelu ennakkollisen ohjauksen toteuttamiseksi	Vuoden 2021 toimenpiteet toteutettu	ESAVI 3 LSAVI 3 ISAVI 3 LSSAVI 3 PSAVI 3 LAAVI 3 AVIT 3,0	ESAVI 3 LSAVI 3 ISAVI 3 LSSAVI 3 PSAVI 3 LAAVI 3 AVIT 3,0
Eläinten hyvinvoinnin ja lääkitsemisen valvontasuunnitelman toteutumisaste	Vuoden 2021 toimenpiteet toteutettu	ESAVI 2 LSAVI 3 ISAVI 3 LSSAVI 3 PSAVI 3 LAAVI 2 AVIT 2,7	ESAVI 2 LSAVI 2 ISAVI 1 LSSAVI 3 PSAVI 1 LAAVI 2 AVIT 1,8

Taulukko 5.2.2 Valvontamme on suunnattu palveluihin, joiden saatavuudessa, laadussa tai oikea-aikaisuudessa on vakavimpia puutteita -mittarit

Mittari	Tavoite 2021	Toteuma 2021	Toteuma 2020
Aluehallintovirastot ovat yhteistyössä Valviran kanssa analysoineet sosiaali- ja terveydenhuollon valvontatoiminnan nykytilan (1), kartoittaneet tietopohjan tarpeet (2) ja suunnitelleet toimenpiteet kohdentamisen tarkistamiseksi (3)	Määritellyt toimenpiteet 1–3 on toteutettu	ESAVI 2 LSAVI 2 ISAVI 2 LSSAVI 2 PSAVI 2 LAAVI 2 AVIT 2,0	ESAVI 2 LSAVI 2 ISAVI 2 LSSAVI 2 PSAVI 3 LAAVI 1 AVIT 2,0
Hybridistrategian toteutuminen päätöksillä, ohjauksella ja valvonnalla	Epidemiatilanteen edellyttämät päätökset on tehty ja on osallistuttu alueellisten epidemiaryhmien toimintaan	ESAVI 3 LSAVI 3 ISAVI 3 LSSAVI 3 PSAVI 3 LAAVI 3 AVIT 3,0	Ei raportoitu vuoden 2020 tilinpäätöksessä
Sote-valvontaohjelman aluehallintovirastojen vastuulla olevien toimenpiteiden toteuttaminen	Vuoden 2021 toimenpiteet toteutettu	ESAVI 2 LSAVI 2 ISAVI 2 LSSAVI 2 PSAVI 2 LAAVI 3 AVIT 2,2	ESAVI 2 LSAVI 2 ISAVI 2 LSSAVI 2 PSAVI 2 LAAVI 2 AVIT 2,0
Varhaiskasvatuksen valvontaohjelman aluehallintovirastojen vastuulla olevien toimenpiteiden toteuttaminen	Vuoden 2021 toimenpiteet toteutettu	ESAVI 3 LSAVI 3 ISAVI 3 LSSAVI 3 PSAVI 3 LAAVI 3 AVIT 3,0	ESAVI 3 LSAVI 3 ISAVI 3 LSSAVI 3 PSAVI 3 LAAVI 3 AVIT 3,0

Mittari	Tavoite 2021	Toteuma 2021	Toteuma 2020
Valviran antamaa varhaiskasvatuksen omavalvontamääräystä toimeenpannaan yhteistyössä Valviran kanssa	Vuoden 2021 toimenpiteet toteutettu	ESAVI 3 LSAVI 3 ISAVI 3 LSSAVI 3 PSAVI 3 LAAVI 3 AVIT 3,0	Ei raportoitu vuoden 2020 tilinpäätöksessä
Pelastuslaitosten laatimien pelastustoimen suunnitelmien tilanteen valvonta mukaan lukien toimintavalmiuteen liittyvä valvonta	Palvelutason riittävyyttä on valvottu erityisesti toimintavalmiuden ja varallaolon osalta. On selvitetty yhteisellä kyselyllä väestön-suojelusuunnitelmien tilanne.	ESAVI 3 LSAVI 3 ISAVI 3 LSSAVI 2 PSAVI 3 LAAVI 3 AVIT 2,8	ESAVI 3 LSAVI 3 ISAVI 3 LSSAVI 3 PSAVI 3 LAAVI 3 AVIT 3,0
Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen valvojakohtainen riskiarvio päivitetään, kehitetään ja tehostetaan riskiperusteista valvontaa ja lisätään tiedonvaihtoa viranomaisten ja valvottavien kanssa			
Riskiarvion päivittäminen	Riskiarvio on päivitetty	ESAVI Toteutui osittain	Ei raportoitu vuoden 2020 tilinpäätöksessä
Riskiperusteista valvontaa tukevan sanktioprosessin kehittäminen ja käyttöönotto	Käyttöönotto on toteutunut	ESAVI Toteutui päätösin	Ei raportoitu vuoden 2020 tilinpäätöksessä
Valvottavien rekisteröintihakemusten käsittelyaika, viikkoa	< 2 viikkoa	ESAVI 3,2	Ei raportoitu vuoden 2020 tilinpäätöksessä
Ohjeet ja koulutukset valvottaville, kappaletta/vuosi	5 kappaletta/vuosi	ESAVI 8	Ei raportoitu vuoden 2020 tilinpäätöksessä

Taulukko 5.2.3 Oikeusturvaprosessimme vaikuttavuus osana valvontaa lisääntyi -mittarit

Mittari	Tavoite 2021	Toteuma 2021	Toteuma 2020	Toteuma 2019
Kantelujen käsittelyn mediaaniaika, kuukautta	< 6 kk	ESAVI 8,0 LSAVI 3,6 ISAVI 3,6 LSSAVI 0,8 PSAVI 1,5 LAAVI 2,3 AVIT 2,7	ESAVI 9,1 LSAVI 4,8 ISAVI 2,4 LSSAVI 1,0 PSAVI 2,5 LAAVI 3,5 AVIT 3,6	ESAVI 8,0 LSAVI 3,2 ISAVI 3,0 LSSAVI 1,5 PSAVI 5,8 LAAVI 2,4 AVIT 3,7
Yli vuoden vireillä olleiden kantelujen osuus kaikista vireillä olevista kanteluista, prosenttia	< 15 %	ESAVI 40,2 LSAVI 39,6 ISAVI 19,8 LSSAVI 18,7 PSAVI 32,0 LAAVI 13,3 AVIT 33,8	ESAVI 29,3 LSAVI 38,7 ISAVI 20,4 LSSAVI 14,7 PSAVI 29,5 LAAVI 7,4 AVIT 27,3	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä
Todettujen tai epäiltyjen eläintautitaipauksen edellyttämistä	100 %	ESAVI 100 LSAVI 100 ISAVI 100	ESAVI 100 LSAVI 90 ISAVI 100	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä

Mittari	Tavoite 2021	Toteuma 2021	Toteuma 2020	Toteuma 2019
hallintopäätöksistä ja selvityksistä on tehty yhden viikon kuluessa, prosenttia		LSSAVI 100 PSAVI 100 LAAVI 100 AVIT 100	LSSAVI 100 PSAVI 100 LAAVI 100 AVIT 98,3	

Taulukko 5.2.4 Lupakäsittelymme nopeutuu ja säilyy laadukkaana -mittarit

Mittari	Tavoite 2021	Toteuma 2021	Toteuma 2020	Toteuma 2019
Uutta toimintaa ja toiminnan muutoksia koskevat YSL:n mukaiset lupa-asiat, mediaanikäsittelyaika, kuukautta (hakemuksen vireille tulosta päätöksenantoon)	10 kk	ESAVI 10,2 ISAVI 12,9 LSSAVI 12,0 PSAVI 12,3 AVIT 11,3	ESAVI 9,9 ISAVI 10,5 LSSAVI 13,8 PSAVI 19,0 AVIT 11,9	ESAVI 9,1 ISAVI 9,9 LSSAVI 10,0 PSAVI 24,7 AVIT 10,5
YSL:n mukaiset kaikki lupa-asiat, mediaanikäsittelyaika, kuukautta (hakemuksen vireille tulosta päätöksenantoon)	12 kk	ESAVI 9,6 ISAVI 10,9 LSSAVI 12,5 PSAVI 10,5 AVIT 10,5	ESAVI 7,9 ISAVI 8,0 LSSAVI 13,3 PSAVI 16,3 AVIT 9,9	ESAVI 8,3 ISAVI 9,5 LSSAVI 8,9 PSAVI 12,3 AVIT 9,2
Vesilain mukaiset asiat, mediaanikäsittelyaika, kuukautta (hakemuksen vireille tulosta päätöksenantoon)	8 kk	ESAVI 8,3 ISAVI 7,8 LSSAVI 8,6 PSAVI 10,8 AVIT 8,4	ESAVI 8,5 ISAVI 10,2 LSSAVI 8,5 PSAVI 9,9 AVIT 8,6	ESAVI 7,7 ISAVI 9,8 LSSAVI 4,8 PSAVI 10,3 AVIT 7,8
Ympäristölupien BAT-tarkistukset, enintään 10 kuukaudessa käsiteltyjen osuus kaikista käsitellyistä	100 %	ESAVI 81,3 ISAVI 25,0 LSSAVI 33,3 PSAVI 25,0 AVIT 65,0	ESAVI 97,0 ISAVI 50,0 LSSAVI 63,0 PSAVI 14,3 AVIT 73,0	ESAVI 100,0 ISAVI 0,0 LSSAVI 88,0 PSAVI 44,0 AVIT -

Taulukko 5.2.5 Varautumisen, valmiussuunnittelun ja turvallisuussuunnittelun koordinoitointoimintamme tehostui -mittarit

Mittari	Tavoite 2021	Toteuma 2021	Toteuma 2020
Asetetut valmiustoimikunnat ja yhteensovittamisrakenteet / pelastustoiminnan alue	On edistetty ja yhteen sovitettu yhteisellä ohjeistuksella maakuntatasoisten varautumisen yhteensovittamisrakenteiden muodostamista ja toimintaa	ESAVI 2 LSAVI 2 ISAVI 2 LSSAVI 2 PSAVI 2 LAAVI 3 AVIT 2,2	ESAVI 1+4 LSAVI 1 ISAVI 1+3 LSSAVI 1+4 PSAVI 1+2 LAAVI 1 AVIT 6+13
Aluehallintovirastojen johdolla yhteen sovitetaan valmiutta kohottavien harjoitusten yhteisiä tavoitteita ja aikatauluja	Harjoitusten järjestämisen suunnitelmallisuutta on seurattu	ESAVI 3 LSAVI 2 ISAVI 2 LSSAVI 2 PSAVI 2 LAAVI 3 AVIT 2,3	Ei raportoitu vuoden 2020 tilinpäätöksessä

Mittari	Tavoite 2021	Toteuma 2021	Toteuma 2020
Tilannekuva arjen turvallisuuden kehityksestä kuntien ja muiden toimijoiden käyttöön	AVI-kohtainen 1 kpl AVIT yhteensä 6 kpl	ESAVI 1 LSAVI 3 ISAVI - LSSAVI 1 PSAVI 3 LAAVI - AVIT 2,0	Ei raportoitu vuoden 2020 tilinpäätöksessä
Aluehallintovirastojen yhteinen valmiusharjoitusten kehittämishanke	Alueelliset valmiusharjoitukset on toimeenpantu huomioden kansalliset ja alueelliset riskiarviot sekä kansallinen valmiussuunnitelma	ESAVI 1 LSAVI 2 ISAVI 2 LSSAVI 2 PSAVI 2 LAAVI 2 AVIT 1,8	ESAVI 1 LSAVI 1 ISAVI 1 LSSAVI 2 PSAVI 1 LAAVI 1 AVIT 1,2
VALHA 2021 -harjoitukseen osallistuminen	Osallistuttu harjoitukseen	VALHA 2021 -harjoitus peruttu, ei toimenpiteitä	VALHA 2020 -harjoitus peruttu, ei toimenpiteitä
Alueellisista eläintautien valmiussuunnitelmista on ajan tasalla	100 %	ESAVI 3 LSAVI 3 ISAVI 2 LSSAVI 2 PSAVI 2 LAAVI 3 AVIT 2,5	ESAVI 3 LSAVI 2 ISAVI 3 LSSAVI 3 PSAVI 3 LAAVI 3 AVIT 2,8

Taulukko 5.2.6 Kehitämme ja hyödynnämme valtakunnallisia yhteisiä toimintamalleja sekä yhteisiä ja avoimia valvontatietoja -mittarit

Mittari	Tavoite 2021	Toteuma 2021	Toteuma 2020
Uusien valtakunnallisten toimintamallien, työtapojen ja prosessien käyttöönotto osaksi perustoimintaa	Vastuualueittain vähintään yksi aluehallintovirastojen tulosohjausryhmälle raportoitu uusi valtakunnallinen toimintamalli, työtapaa tai prosessi	ESAVI 3,0 LSAVI 3,0 ISAVI 3,0 LSSAVI 3,0 PSAVI 3,0 LAAVI 3,0 AVIT 3,0	ESAVI 2,5 LSAVI 3,0 ISAVI 2,5 LSSAVI 3,0 PSAVI 2,8 LAAVI 2,7 AVIT 2,7
Avoimuuden edistäminen ja valvontatoiminnassa kertyvän tiedon hyödyntäminen	Olemassa olevaa tietoa on jaettu monitoimijaisesti ja monikanavaisesti (itsearviointi) ja on tuotettu AVI.fi -sivuille AVI-kohtaisesti > 5 ja yhteisesti >30 ratkaisulyhennelmää tai vakioraporttia	ESAVI 2,8 LSAVI 2,3 ISAVI 2,5 LSSAVI 2,3 PSAVI 2,3 LAAVI 2,7 AVIT 2,5	ESAVI 2,8 LSAVI 2,3 ISAVI 2,8 LSSAVI 2,8 PSAVI 2,5 LAAVI 2,7 AVIT 2,6
Palveluiden ja prosessien digitalisointi kattavasti ja saavutettavasti	>10 % kasvu sähköisen asiointikanavan kautta vireille tulleiden asioiden määrässä vuoteen 2019 nähden	ESAVI 2,7 LSAVI 1,5 ISAVI 2,0 LSSAVI 2,7 PSAVI 2,0 LAAVI 2,0 AVIT 2,1	ESAVI 2,0 LSAVI 1,5 ISAVI 2,0 LSSAVI 2,0 PSAVI 2,0 LAAVI 1,0 AVIT 1,8

Liite 2. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden mittarit ja toteumat vuosina 2020–2021

Taulukoissa 5.2.7–5.2.13 esitetään aluehallintovirastojen tulossopimuksessa määritellyt yhteiskunnallisen vaikuttavuuden vaikuttavuustavoitteiden mittarit ja toteumat vuosilta 2020–2021. Tavoitellun kehityksen toteutuminen mittareilla tarkastellen on arvioitu viisiportaisella asteikolla:

- 5 = erinomainen (asetettu tavoite ylitettiin selvästi)
- 4 = hyvä (asetettu tavoite saavutettiin)
- 3 = kohtalainen (asetetusta tavoitteesta jäätiin)
- 2 = välttävä (asetetusta tavoitteesta jäätiin selvästi)
- 1 = heikko (asetetusta tavoitteesta jäätiin erittäin paljon)
- 0 = ei voida arvioida (asetetusta tavoitteesta luovuttiin tai tietoa toteumasta ei ole saatavilla).

Taulukoissa mittareiden toteumat esitetään numeerisilla arvoilla. Taulukoissa käytettyjen virastojen lyhenteet ovat:

- Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI)
- Lounais-Suomen aluehallintovirasto (LSAVI)
- Itä-Suomen aluehallintovirasto (ISAVI)
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (LSSAVI)
- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (PSAVI)
- Lapin aluehallintovirasto (LAAVI)
- kaikki aluehallintovirastot (AVIT).

Taulukko 5.2.7 Peruspalvelut ovat turvallisesti ja alueellisesti yhdenvertaisesti saatavilla -mittarit

Mittari ja tavoiteltu kehitys vuosina 2021–2024	Toteuma 2021	Toteuma 2020
Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärin kiireettömän käynnin odotusaika kehittyy valtion talousarviossa sosiaali- ja terveysministeriön (STM) pääluokassa tavoitteeksi asetetun mukaisesti	ESAVI 2 LSAVI 3 ISAVI 2 LSSAVI 2 PSAVI 2 LAAVI 3 AVIT 2,3	Toteumaa ei arvioitu arviointias- teikolla vuoden 2020 tilinpäätök- sessä.
Odotusaika lääkärille yli 7 päivää, prosenttiosuus	ESAVI 39,0 LSAVI 48,0 ISAVI 37,0 LSSAVI 45,0 PSAVI 39,0 LAAVI 49,0 AVIT 42,8	ESAVI 52,5 LSAVI 58,3 ISAVI 36,7 LSSAVI 46,6 PSAVI 47,4 LAAVI 43,7 AVIT 47,5
Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärin vastaanottopalveluita riittävästi saaneiden osuus kehittyy valtion talousarviossa sosiaali- ja terveysministeriön (STM) pääluokassa tavoitteeksi asetetun mukaisesti	ESAVI 3 LSAVI 3 ISAVI 3 LSSAVI 3 PSAVI 3 LAAVI 3 AVIT 3,0	Toteumaa ei arvioitu arviointias- teikolla vuoden 2020 tilinpäätök- sessä.

Mittari ja tavoiteltu kehitys vuosina 2021–2024	Toteuma 2021	Toteuma 2020
Lääkäriin vastaanottopalveluita riittämättömästi saaneiden osuus, prosenttia tarvinneista	ESAVI 20,5 LSAVI 19,9 ISAVI 18,2 LSSAVI 17,2 PSAVI 21,0 LAAVI 18,9 AVIT 19,3	ESAVI 15,8 LSAVI 16,3 ISAVI 17,6 LSSAVI 15,5 PSAVI 17,0 LAAVI 16,3 AVIT 16,4
Varhaiskasvatuksen saatavuus ja laatu paranevat	ESAVI 4 LSAVI 4 ISAVI 4 LSSAVI 4 PSAVI 4 LAAVI 4 AVIT 4,0	ESAVI 4 LSAVI 4 ISAVI 4 LSSAVI 4 PSAVI 4 LAAVI 4 AVIT 4,0
Oppilaan oikeusturva paranee	ESAVI 4 LSAVI 4 ISAVI 4 LSSAVI 4 PSAVI 4 LAAVI 4 AVIT 4,0	ESAVI 4 LSAVI 4 ISAVI 4 LSSAVI 4 PSAVI 4 LAAVI 4 AVIT 4,0

Taulukko 5.2.8 Riskienhallinta ja varautuminen paranevat -mittarit

Mittari ja tavoiteltu kehitys vuosina 2021–2024	Toteuma 2021	Toteuma 2020
Alueilla toimivilla viranomaisilla ja muilla julkishallinnon toimijoilla, järjestöillä ja elinkeinoelämällä on yhteinen ymmärrys alueen riskeistä ja jaettu käsitys eri toimijoiden rooleista ja tehtävistä sekä kyvystä toimia häiriötilanteissa. (Alueellinen riskiarvio on ajantasainen ja sitä hyödynnetään valmiussuunnittelussa ja valmiusharjoituksissa.)	ESAVI 3,8 LSAVI 3,7 ISAVI 3,5 LSSAVI 3,3 PSAVI 3,8 LAAVI 3,7 AVIT 3,6	ESAVI 4,0 LSAVI 3,3 ISAVI 3,0 LSSAVI 3,8 PSAVI 3,5 LAAVI 3,7 AVIT 3,5

Taulukko 5.2.9 Yhteiskunnan kokonaisturvallisuus on hyvällä tasolla -mittarit

Mittari ja tavoiteltu kehitys vuosina 2021–2024	Toteuma 2021	Toteuma 2020
Alueen kunnilla ja viranomaisilla sekä muilla toimijoilla on ajantasaiset ja yhteensovitetut valmiussuunnitelmat. Alueen kunnilla on voimassa olevat, ajantasaiset ja kansallisia linjauksia noudattelevat turvallisuussuunnitelmat, joita toimeenpannaan laajassa yhteistyössä. Kuntia koskevat turvallisuussuunnitelmat voivat olla kuntakohtaisia, seutukunnallisia tai maakunnallisia.	ESAVI - LSAVI 4 ISAVI 3 LSSAVI 3 PSAVI 3 LAAVI 3 AVIT 3,2	ESAVI 3 LSAVI 3 ISAVI 3 LSSAVI 3 PSAVI 3 LAAVI 3 AVIT 3,0

Taulukko 5.2.10 Osallisuus lisääntyy ja syrjäytyminen vähenee -mittarit

Mittari ja tavoiteltu kehitys vuosina 2021–2024	Toteuma 2021	Toteuma 2020
Syrjäytymisriskissä olevien 18–24-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisistä vähenee	ESAVI 1 LSAVI 1 ISAVI 1 LSSAVI 1 PSAVI 1 LAAVI 1 AVIT 1,0	ESAVI 1 LSAVI 1 ISAVI 1 LSSAVI 1 PSAVI 2 LAAVI 1 AVIT 1,2
Kuntien kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoiminnan valtionavustusten alueellinen kattavuus ja kohdentuminen paranevat	ESAVI 4 LSAVI 5 ISAVI 5 LSSAVI 5 PSAVI 4 LAAVI 4 AVIT 4,5	ESAVI 5 LSAVI 5 ISAVI 5 LSSAVI 5 PSAVI 4 LAAVI 4 AVIT 4,7
Yhä useampi nuori ohjautuu koulutukseen tai työhön suoraan palvelusta (mm. työpajat)	ESAVI 4 LSAVI 3 ISAVI 3 LSSAVI 3 PSAVI 3 LAAVI 3 AVIT 3,2	ESAVI 3 LSAVI 3 ISAVI 4 LSSAVI 4 PSAVI 3 LAAVI 4 AVIT 3,5

Taulukko 5.2.11 Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee -mittarit

Mittari ja tavoiteltu kehitys vuosina 2021–2024	Toteuma 2021	Toteuma 2020
Täydennyskoulutuksen saatavuus, monimuotoisuus ja vaikuttavuus lisääntyvät	ESAVI 4 LSAVI 4 ISAVI 4 LSSAVI 5 PSAVI 4 LAAVI 4 AVIT 4,2	ESAVI 4 LSAVI 4 ISAVI 4 LSSAVI 5 PSAVI 4 LAAVI 4 AVIT 4,0

Taulukko 5.2.12 Toimintaympäristö kehittyy yhteistyöllä suotuisasti ja yritysten kilpailuolosuhteet ovat entistä tasapuolisemmat -mittarit

Mittari ja tavoiteltu kehitys vuosina 2021–2024	Toteuma 2021	Toteuma 2020
Monimuotoinen viranomaisyhteistyö on systemaattista ja tuottaa lisäarvoa yhdenmetyissä lupamenettelyissä, ja asiakkaiden ja sidosryhmien palaute yhteistyöstä paranee.	ESAVI 4 LSAVI 4 ISAVI 4 LSSAVI 4 PSAVI 4 LAAVI 4 AVIT 4,0	ESAVI 3,7 LSAVI 3,5 ISAVI 3,7 LSSAVI 3,7 PSAVI 3,7 LAAVI 3,5 AVIT 3,6

Taulukko 5.2.13 Ruuantuotannon kilpailukyky, terveellisyys ja turvallisuus paranevat -mittarit

Mittari ja tavoiteltu kehitys vuosina 2021–2024	Toteuma 2021	Toteuma 2020
Toimintansa parantaneiden elintarvikealan toimijoiden osuus (Oivassa arvosanat C, D => A, B) kasvaa	ESAVI 4 LSAVI 4 ISAVI 5 LSSAVI 4 PSAVI 4 LAAVI 3 AVIT 4,0	ESAVI 2 LSAVI 2 ISAVI 3 LSSAVI 3 PSAVI 4 LAAVI 2 AVIT 2,8
Todetut vastustettavat eläintautitapaukset eivät muutu pysyviksi	ESAVI 5 LSAVI 5 ISAVI 5 LSSAVI 5 PSAVI 5 LAAVI 5 AVIT 5,0	ESAVI 3 LSAVI 1 ISAVI 3 LSSAVI 2 PSAVI 3 LAAVI 3 AVIT 2,5
Vakavien eläinsuojelutapausten (EsL 44§) osuus vähenee	ESAVI 3 LSAVI 3 ISAVI 3 LSSAVI 3 PSAVI 3 LAAVI 3 AVIT 3,0	ESAVI 3 LSAVI 3 ISAVI 3 LSSAVI 3 PSAVI 5 LAAVI 3 AVIT 3,0

Liite 3. Hallinnonalakohtaiset siirtomenot aluehallintovirastoittain

Taulukko 5.2.14 Hallinnonalakohtaiset siirtomenot aluehallintovirastoittain miljoonaa euroa vuosina 2019–2021

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Hallinnonala	milj. €	2021	2020	2019
Opetus- ja kulttuuriministeriö		22	25	17
Sosiaali- ja terveysministeriö		39	41	39
Valtiovarainministeriö		1	2	6
Yhteensä		63	68	62

Lounais-Suomen aluehallintovirasto

Hallinnonala	milj. €	2021	2020	2019
Opetus- ja kulttuuriministeriö		8	8	6
Sosiaali- ja terveysministeriö		55	100	57
Valtiovarainministeriö		0	121	1
Yhteensä		64	229	64

Itä-Suomen aluehallintovirasto

Hallinnonala	milj. €	2021	2020	2019
Opetus- ja kulttuuriministeriö		7	7	6
Sosiaali- ja terveysministeriö		20	19	20
Valtiovarainministeriö		0	1	1
Yhteensä		27	27	27

Länsi - ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Hallinnonala	milj. €	2021	2020	2019
Opetus- ja kulttuuriministeriö		20	19	14
Sosiaali- ja terveysministeriö		23	23	23
Valtiovarainministeriö		2	8	3
Yhteensä		45	44	40

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

Hallinnonala	milj. €	2021	2020	2019
Opetus- ja kulttuuriministeriö		7	7	6
Sosiaali- ja terveysministeriö		18	18	18
Valtiovarainministeriö		0	0	0
Yhteensä		25	25	24

Lapin aluehallintovirasto

Hallinnonala	milj. €	2021	2020	2019
Opetus- ja kulttuuriministeriö		6	7	6
Sosiaali- ja terveysministeriö		1	1	1
Valtiovarainministeriö		0	0	0
Yhteensä		8	8	7

Liite 4. Aluehallintovirastojen seurantamittarit vuosina 2019–2021

Taulukoissa käytetyt lyhenteet ovat:

- Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI)
- Lounais-Suomen aluehallintovirasto (LSAVI)
- Itä-Suomen aluehallintovirasto (ISAVI)
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (LSSAVI)
- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (PSAVI)
- Lapin aluehallintovirasto (LAAVI)
- kaikki aluehallintovirastot (AVIT).

Taulukko 5.2.15 Valvontamme on suunnattu palveluihin, joiden saata- vuudessa, laadussa tai oikea-aikaisuudessa on vakavimpia puutteita -seurantamittarit

Seurantamittari	Toteuma 2021	Toteuma 2020	Toteuma 2019
Lastensuojelun valvonta-, ohjaus- ja arviointikäyntien sekä lupakäyntien lukumäärä	ESAVI 54 LSAVI 18 ISAVI 24 LSSAVI 87 PSAVI 12 LAAVI 8 AVIT 203	ESAVI 52 LSAVI 13 ISAVI 15 LSSAVI 50 PSAVI 3 LAAVI 6 AVIT 139	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä
Lasten määrä, joiden kanssa on keskusteltu lastensuojelun valvonta-, ohjaus- ja arviointikäynneillä	ESAVI 30 LSAVI 4 ISAVI 0 LSSAVI 24 PSAVI 36 LAAVI 3 AVIT 97	ESAVI 50 LSAVI 9 ISAVI 4 LSSAVI 23 PSAVI 20 LAAVI 1 AVIT 107	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä
Yksityisten ja julkisten varhaiskasvatuksen yksiköiden ennakollisen ohjauksen ja neuvontakertojen lukumäärä	ESAVI 318 LSAVI 193 ISAVI 143 LSSAVI 437 PSAVI 177 LAAVI 116 AVIT 1 384	ESAVI 313 LSAVI 212 ISAVI 118 LSSAVI 645 PSAVI 101 LAAVI 96 AVIT 1 485	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä
Sote-valvontaohjelman painopisteiden/kohteiden mukaiset ohjaus- ja arviointikäynnit, käyntien määrä (TAE2021)	ESAVI 10 LSAVI 2 ISAVI 1 LSSAVI 5 PSAVI 1 LAAVI 3 AVIT 22	ESAVI 3 LSAVI 0 ISAVI 0 LSSAVI 6 PSAVI 19 LAAVI 5 AVIT 33	142 (sisältää ohjaus- ja arviointikäynnit, alueelliset tilaisuudet ja muut valvontatoimenpiteet)
Kunnallisen ympäristöterveydenhuollon arviointi- ja ohjauskäyntien käynnistäminen ja vakiinnuttaminen, toteutuneet arviointikäynnit, käyntimäärät/ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueet, prosenttia (TAE2021)	ESAVI 83,0 LSAVI 75,0 ISAVI 100,0 LSSAVI 100,0 PSAVI 100,0 LAAVI 100,0 AVIT 93,0	ESAVI 72,0 LSAVI 75,0 ISAVI 100,0 LSSAVI 70,0 PSAVI 100,0 LAAVI 100,0 AVIT 86,2	ESAVI 62,0 LSAVI 75,0 ISAVI 100,0 LSSAVI 50,0 PSAVI 55,0 LAAVI 55,0 AVIT 66,2

Seurantamittari	Toteuma 2021	Toteuma 2020	Toteuma 2019
Kilpailu- ja kuluttaja- sekä elinkeino-oikeudellisten tehtävien toimintasuunnitelman toteutumisaste, prosenttia (TAE2021)	ESAVI 100,0 LSAVI 100,0 ISAVI 100,0 LSSAVI 100,0 PSAVI 100,0 LAAVI 100,0 AVIT 100,0	ESAVI 58,3 LSAVI 75,0 ISAVI 80,0 LSSAVI 95,0 PSAVI 100,0 LAAVI 100,0 AVIT 84,7	ESAVI 100,0 LSAVI 100,0 ISAVI 90,0 LSSAVI 100,0 PSAVI 100,0 LAAVI 100,0 AVIT 98,3
Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen valvontatoimien lukumäärä: tarkastukset (koko toimintaa koskevat), kappaletta	ESAVI 16	Ei raportoitu vuoden 2020 tilinpäätöksessä	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä
Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen valvontatoimien lukumäärä: muut valvontatoimenpiteet, kappaletta	ESAVI 40	Ei raportoitu vuoden 2020 tilinpäätöksessä	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä
Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen valvonnan hallinnollisten seuraamusten lukumäärä, kappaletta	ESAVI 0	Ei raportoitu vuoden 2020 tilinpäätöksessä	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä

Taulukko 5.2.16 Lupakäsittelymme nopeutuu ja säilyy laadukkaana -seurantamittarit

Seurantamittari	Toteuma 2021	Toteuma 2020	Toteuma 2019
Alkoholiluvat, keskimääräinen käsittelyaika, kuukautta (TAE2021)	ESAVI 0,5 LSAVI 0,6 ISAVI 0,5 LSSAVI 0,7 PSAVI 0,5 LAAVI 0,3 AVIT 0,6	ESAVI 0,5 LSAVI 0,7 ISAVI 0,6 LSSAVI 0,6 PSAVI 0,4 LAAVI 0,3 AVIT 0,6	ESAVI 0,7 LSAVI 0,5 ISAVI 0,8 LSSAVI 0,5 PSAVI 0,5 LAAVI 0,6 AVIT 0,6
Yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien luvat, keskimääräinen käsittelyaika (keskiarvo), kuukautta (TAE2021)	ESAVI 2,7 LSAVI 1,8 ISAVI 2,0 LSSAVI 1,7 PSAVI 1,6 LAAVI 1,4 AVIT 2,2	ESAVI 2,1 LSAVI 1,7 ISAVI 2,2 LSSAVI 1,3 PSAVI 1,2 LAAVI 1,6 AVIT 1,8	ESAVI 2,4 LSAVI 2,0 ISAVI 1,7 LSSAVI 1,6 PSAVI 1,4 LAAVI 1,7 AVIT 2,0
Yksityisen varhaiskasvatuksen rekisteröinnit ja ilmoitukset, keskimääräinen käsittelyaika (keskiarvo), kuukautta	ESAVI 0,4 LSAVI 0,9 ISAVI 1,5 LSSAVI 1,1 PSAVI 3,4 LAAVI 1,2 AVIT 1,2	ESAVI 0,4 LSAVI 0,6 ISAVI 1,0 LSSAVI 1,0 PSAVI 6,5 LAAVI 1,7 AVIT 1,3	ESAVI 5,4 LSAVI 2,8 ISAVI 2,6 LSSAVI 1,1 sv 2,5 PSAVI 5,0 LAAVI 1,0 AVIT 4,3
Alkoholilupien aluehallintovirastoittain yhteenlaskettujen mediaanikäsittelyaikojen keskihajonta	ESAVI 0,4 LSAVI 0,3 ISAVI 0,5 LSSAVI 0,5 PSAVI 0,3 LAAVI 0,3 AVIT 0,1	ESAVI 0,5 LSAVI 0,5 ISAVI 0,4 LSSAVI 0,7 PSAVI 0,3 LAAVI 0,2 AVIT 0,2	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä

Seurantamittari	Toteuma 2021	Toteuma 2020	Toteuma 2019
Sosiaali- ja terveydenhuollon lupien aluehallintovirastoittain yhteenlaskettujen mediaanikäsittelyaikojen keskihajonta	ESAVI 2,4 LSAVI 0,9 ISAVI 1,0 LSSAVI 1,3 PSAVI 1,2 LAAVI 1,2 AVIT 1,7	ESAVI 1,8 LSAVI 1,0 ISAVI 1,0 LSSAVI 1,0 PSAVI 0,9 LAAVI 1,0 AVIT 0,4	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä
Ympäristö- ja vesilupien aluehallintovirastoittain yhteenlaskettujen mediaanikäsittelyaikojen keskihajonta	ESAVI 8,6 ISAVI 8,2 LSSAVI 10,8 PSAVI 9,5 AVIT 9,1	ESAVI 7,6 ISAVI 9,6 LSSAVI 10,3 PSAVI 10,7 AVIT 1,4	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä
Ympäristö- ja vesilupahakemukset, keskimääräinen käsittelyaika (keskiarvo), kuukautta, hakemuksen vireille tulosta päätöksen antoon (TAE2021)	ESAVI 9,9 ISAVI 11,0 LSSAVI 14,2 PSAVI 13,1 AVIT 11,9	ESAVI 9,1 ISAVI 12,6 LSSAVI 14,3 PSAVI 15,5 AVIT 12,0	ESAVI 9,4 ISAVI 15,4 LSSAVI 12,4 PSAVI 18,5 AVIT 12,2
Ympäristönsuojelulain mukaiset kaikki lupa-asiat (mediaanikäsittelyaika, kuukautta, hakemuksen kuuluttamisesta/lausuntopyynnöstä päätöksenantoon)	ESAVI 6,1 ISAVI 6,7 LSSAVI 6,4 PSAVI 4,0 AVIT 5,8	Ei raportoitu vuoden 2020 tilinpäätöksessä	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä
Vesilain mukaiset kaikki lupa-asiat (mediaanikäsittelyaika, kuukautta, hakemuksen kuuluttamisesta/lausuntopyynnöstä päätöksenantoon)	ESAVI 5,3 ISAVI 4,1 LSSAVI 5,1 PSAVI 6,7 AVIT 5,3	Ei raportoitu vuoden 2020 tilinpäätöksessä	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä
YVA-hankkeille tehtyjen lupapäätösten määrä, kappaletta	ESAVI 9 ISAVI 2 LSSAVI 3 PSAVI 4 AVIT 18	ESAVI 10 ISAVI 0 LSSAVI 1 PSAVI 11 AVIT 22	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä
Luvitetut hankkeet, joiden taustalla on YVA-lain (252/2017, 13 §) YVA-päätös siitä, että hankkeeseen ei sovelleta YVA-menettelyä, kappaletta	ESAVI 10 ISAVI 1 LSSAVI 1 PSAVI 0 AVIT 12	ESAVI 6 ISAVI 0 LSSAVI 7 PSAVI 3 AVIT 16	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä
Espoon sopimuksen mukaiset (kansainvälinen kuuleminen) luvitetut hankkeet, kappaletta	ESAVI 0 ISAVI 0 LSSAVI 0 PSAVI 0 AVIT 0	ESAVI 0 ISAVI 0 LSSAVI 0 PSAVI 0 AVIT 0	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä
Ympäristölupien BAT-tarkistukset, 10 kuukauden käsittelyaikatavoitteen ylittäneet, kappaletta	ESAVI 6 ISAVI 3 LSSAVI 4 PSAVI 3 AVIT 16	ESAVI 1 ISAVI 2 LSSAVI 10 PSAVI 6 AVIT 19	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä
eLuvan kautta vireille tulleiden asioiden osuus kaikista vireille tulleista asioista, prosenttia	ESAVI 20,7 ISAVI 38,4 LSSAVI 25,1 PSAVI 18,1 AVIT 25,6	ESAVI 15,5 ISAVI 28,0 LSSAVI 20,0 PSAVI 7,0 AVIT 17,6	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä

Seurantamittari	Toteuma 2021	Toteuma 2020	Toteuma 2019
Yli kaksi vuotta käsiteltävänä olleiden ympäristön-suojelulain ja vesilain mukaisten asioiden kappalemäärä	ESAVI 6 ISAVI 2 LSSAVI 25 PSAVI 47 AVIT 80	ESAVI 14 ISAVI 5 LSSAVI 32 PSAVI 46 AVIT 97	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä
Ympäristölupien yhden luukun periaatteen soveltaminen (1.9.2020 alkaen), kappalemäärä kuinka monen asiaan sovellettu	ESAVI 0 ISAVI 0 LSSAVI 0 PSAVI 0 AVIT 0	ESAVI 0 ISAVI 0 LSSAVI 0 PSAVI 0 AVIT 0	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä

Taulukko 5.2.17 Oikeusturvaprosessimme vaikuttavuus osana valvontaa lisäänty -seurantamittarit

Seurantamittari	Toteuma 2021	Toteuma 2020	Toteuma 2019
Kantelut, keskimääräinen käsittelyaika (keskiarvo), kuukautta (TAE2021)	ESAVI 9,8 LSAVI 9,0 ISAVI 6,3 LSSAVI 4,1 PSAVI 6,1 LAAVI 5,1 AVIT 7,4	ESAVI 9,2 LSAVI 8 ISAVI 6,6 LSSAVI 4,1 PSAVI 6,8 LAAVI 5,2 AVIT 7,2	ESAVI 8,2 LSAVI 8,8 ISAVI 5,7 LSSAVI 4,5 PSAVI 7,5 LAAVI 4,7 AVIT 6,9
Opetustoimen kantelut, keskimääräinen käsittelyaika (keskiarvo), kuukautta	ESAVI 6,4 LSAVI 6,6 ISAVI 8,0 LSSAVI 7,6 PSAVI 9,3 LAAVI 10,0 AVIT 7,4	ESAVI 10,3 LSAVI 11,3 ISAVI 6,5 LSSAVI 5,3 PSAVI 5,6 LAAVI 6,3 AVIT 8,5	ESAVI 8,7 LSAVI 9,0 ISAVI 10,1 LSSAVI 8,4 PSAVI 8,8 LAAVI 5,5 AVIT 8,8
Varhaiskasvatuksen kantelut, keskimääräinen käsittelyaika (keskiarvo), kuukautta	ESAVI 4,5 LSAVI 8,1 ISAVI 2,0 LSSAVI 1,8 PSAVI 5,6 LAAVI 10,5 AVIT 5,1	ESAVI 12,5 LSAVI 10,9 ISAVI 7,0 LSSAVI 3,1 PSAVI 8,8 LAAVI 12,1 AVIT 10,6	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä
Opetustoimen oikaisuvaatimukset, keskimääräinen käsittelyaika (keskiarvo), kuukautta (TAE202)	ESAVI 3,1 LSAVI 1,9 ISAVI 1,6 LSSAVI 2,3 PSAVI 1,3 LAAVI 2,6 AVIT 2,7	ESAVI 2,9 LSAVI 1,6 ISAVI 2,5 LSSAVI 2,5 PSAVI 1,5 LAAVI 2,0 AVIT 2,6	ESAVI 3,0 LSAVI 4,0 ISAVI 2,6 LSSAVI 2,2 PSAVI 1,8 LAAVI 1,4 AVIT 2,9
Vireille tulleiden kantelujen määrä, kolmen vuoden liukuva keskiarvo	ESAVI 1 624,0 LSAVI 458,0 ISAVI 468,0 LSSAVI 852,0 PSAVI 440,0 LAAVI 190,0 AVIT 3 997,0	ESAVI 1 488,7 LSAVI 420,0 ISAVI 458,0 LSSAVI 741,7 PSAVI 429,7 LAAVI 176,3 AVIT 3 714,0	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä

Seurantamittari	Toteuma 2021	Toteuma 2020	Toteuma 2019
Muistutusmenettelyyn siirrettyjen kantelujen osuus kaikista vireille tulleista kanteluista, prosenttia Vuonna 2019 raportoitu sosiaali- ja terveydenhuollon kantelut, vuodesta 2020 alkaen mukana varhaiskasvatuksen kantelut	ESAVI 23,1 LSAVI 23,0 ISAVI 27,2 LSSAVI 27,2 PSAVI 31,3 LAAVI 21,5 AVIT 25,2	ESAVI 20,9 LSAVI 39,0 ISAVI 31,7 LSSAVI 29,9 PSAVI 31,3 LAAVI 20,0 AVIT 26,9	ESAVI 20,2 LSAVI 34,5 ISAVI 35,4 LSSAVI 22,5 PSAVI 29,3 LAAVI 21,7 AVIT 25,0
(Soten suunnitelmallinen valvonta, työaika) / (soten reaktiivinen valvonta + kantelut, työaika), prosenttia	ESAVI 2,6 LSAVI 3,2 ISAVI 6,1 LSSAVI 6,2 PSAVI 5,1 LAAVI 9,8 AVIT 4,4	ESAVI 2,4 LSAVI 2,5 ISAVI 6,7 LSSAVI 4,9 PSAVI 8,3 LAAVI 6,7 AVIT 4,1	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä

Taulukko 5.2.18 Varautumisen, valmiussuunnittelun ja turvallisuus-suunnittelun koordinoitointoimintamme tehostuu -seurantamittari

Seurantamittari	Toteuma 2021	Toteuma 2020	Toteuma 2019
Maanpuolustuskurssien laatu, kurssipalautteen keskiarvo (asteikolla 1–5) (TAE2021)	ESAVI 4,3 LSAVI 4,2 ISAVI 4,5 LSSAVI 4,2 PSAVI 4,8 LAAVI 4,2 AVIT 4,4	ESAVI Ei arvioitu LSAVI 4,2 ISAVI 4,3 LSSAVI 4,6 PSAVI 4,5 LAAVI 4,4 AVIT 4,4	ESAVI 4,3 LSAVI 4,0 ISAVI 4,5 LSSAVI 5,0 PSAVI 4,8 LAAVI 4,3 AVIT 4,5

Taulukko 5.2.19 Kehitämme ja hyödynnämme valtakunnallisia yhteisiä toimintamalleja sekä yhteisiä ja avoimia valvontatietoja -seurantamittari

Seurantamittari	Toteuma 2021	Toteuma 2020	Toteuma 2019
Aluehallintovirastot on ollut mukana valvontatyössä hyödynnettävien Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tiedonkeruiden kehittämisessä ja suunnittelemisessa (itsearviointi: kattavasti, hyvin, kohtalaisesti, heikosti, ei lainkaan)	ESAVI Hyvin LSAVI Hyvin ISAVI Hyvin LSSAVI Hyvin PSAVI Hyvin LAAVI Hyvin AVIT Hyvin	ESAVI Hyvin LSAVI Hyvin ISAVI Hyvin LSSAVI Hyvin PSAVI Hyvin LAAVI Hyvin AVIT Hyvin	Ei raportoitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä

Liite 5. Aluehallintovirastojen henkilötyövuodet 2019–2021

Taulukko 5.2.20 Aluehallintovirastojen henkilötyövuodet vuosina 2019–2021

Aluehallintovirastot	Henkilötyövuodet avi- ja työsuojelumomentit			Henkilötyövuodet muut momentit			Henkilötyövuodet koko henkilöstö		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Vastuualue									
Ylijohtajat ja johdon tuet	27,8	27,4	26,6	0,5	0,0	0,0	28,4	27,4	26,6
Opetus- ja kulttuuritoimi	101,5	91,5	87,2	2,2	9,0	8,4	103,7	100,5	95,6
Pelastustoimi ja varautuminen	37,6	33,1	30,6	2,7	3,0	2,9	40,3	36,1	33,5
Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat	402,2	376,6	352,3	5,3	3,7	5,3	407,5	380,3	357,6
Ympäristöluvat	138,7	138,1	139,8	4,7	4,9	4,9	143,4	143,0	144,7
Erikoistumisyksiköt	14,1	13,9	21,8	0,0	0,0	6,6	14,1	13,9	28,4
Hallinto- ja kehittämispalvelut	128,0	115,2	110,9	2,5	2,4	2,2	130,5	117,7	113,1
avi-momentti yhteensä	849,9	795,8	769,1	-	-	-	849,9	795,8	769,1
Työsuojelu	414,8	404,1	393,5	0,0	0,0	0,0	414,8	404,1	393,5
Yhteensä	1264,7	1199,9	1162,6	17,8	23,0	30,3	1282,6	1222,9	1192,9
Sisältää erikoistumistehtäviä	21,7	21,1	19,1	2,3	1,5	2,8	24,0	22,6	21,9

Taulukko 5.2.21 Etelä-Suomen aluehallintoviraston henkilötyövuodet vuosina 2019–2021

Etelä-Suomi	Henkilötyövuodet avi- ja työsuojelumomentit			Henkilötyövuodet muut momentit			Henkilötyövuodet koko henkilöstö		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Vastuualue									
Ylijohtaja ja johdon tuki	4,1	4,8	4,0	0,5	0,0	0,0	4,6	4,8	4,0
Opetus- ja kulttuuritoimi	24,9	24,5	25,7	0,2	0,9	0,7	25,1	25,3	26,4
Pelastustoimi ja varautuminen	11,5	10,0	9,5	1,0	1,0	1,0	12,4	11,0	10,5
Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat	155,0	145,2	132,9	0,6	0,5	0,9	155,6	145,7	133,8
Ympäristöluvat	51,9	51,7	53,1	1,3	1,7	1,0	53,2	53,4	54,1
Hallinto- ja kehittämispalvelut	128,0	115,2	110,9	2,5	2,4	2,2	130,5	117,7	113,1
avi-momentti yhteensä	375,3	351,3	336,1	-	-	-	375,3	351,3	336,1
Työsuojelu	171,6	169,8	165,0	0,0	0,0	0,0	171,6	169,8	165,0
Yhteensä	546,9	521,1	501,1	6,2	6,5	5,8	553,1	527,6	506,9
Sisältää erikoistumistehtäviä	17,4	16,7	14,5	0,0	0,0	0,8	17,4	16,7	15,3

Taulukko 5.2.22 Lounais-Suomen aluehallintoviraston henkilötyövuodet vuosina 2019–2021

Lounais-Suomi	Henkilötyövuodet avi- ja työsuojelumomentit			Henkilötyövuodet muut momentit			Henkilötyövuodet koko henkilöstö		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Vastuualue									
Ylijohtaja ja johdon tuki	4,0	4,0	4,0	0,0	0,0	0,0	4,0	4,0	4,0
Opetus- ja kulttuuritoimi	12,9	12,6	12,6	1,0	1,2	0,5	13,8	13,8	13,1
Pelastustoimi ja varautuminen	4,9	4,5	4,0	0,0	0,0	0,0	4,9	4,5	4,0
Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat	48,0	48,2	43,0	4,1	2,7	3,5	52,1	51,0	46,5
Sisäinen tarkastus	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0
avi-momentti yhteensä	70,7	70,3	64,6	-	-	-	70,7	70,3	64,6
Työsuojelu	58,4	56,9	55,9	0,0	0,0	0,0	58,4	56,9	55,9
Yhteensä	129,1	127,2	120,5	5,1	3,9	4,0	134,2	131,1	124,5
Sisältää erikoistumistehtäviä	0,0	0,0	0,0	2,3	1,5	2,0	2,3	1,5	2,0

Taulukko 5.2.23 Itä-Suomen aluehallintoviraston henkilötyövuodet vuosina 2019–2021

Itä-Suomi	Henkilötyövuodet avi- ja työsuojelumomentit			Henkilötyövuodet muut momentit			Henkilötyövuodet koko henkilöstö		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Vastuualue									
Ylijohtaja ja johdon tuki	5,0	5,1	5,0	0,0	0,0	0,0	5,0	5,1	5,0
Opetus- ja kulttuuritoimi	17,7	14,3	12,7	0,0	0,8	0,8	17,7	15,2	13,5
Pelastustoimi ja varautuminen	5,3	4,8	4,0	0,0	0,0	0,0	5,3	4,8	4,0
Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat	50,0	45,1	45,4	0,0	0,0	0,0	50,0	45,1	45,4
Ympäristöluvut	18,7	17,1	17,9	1,7	0,3	1,2	20,4	17,4	19,0
Maistraattien ohjaus	-	-	7,9	-	-	6,6	-	-	14,5
avi-momentti yhteensä	96,7	86,4	92,9	-	-	-	96,7	86,4	92,9
Työsuojelu	45,6	42,9	41,2	0,0	0,0	0,0	45,6	42,9	41,2
Yhteensä	142,3	129,2	134,1	1,7	1,2	8,6	144,0	130,4	142,7
Sisältää erikoistumistehtäviä	0,8	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,8	0,3	0,3

Taulukko 5.2.24 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston henkilötyövuodet vuosina 2019–2021

Länsi- ja Sisä-Suomi	Henkilötyövuodet avi- ja työsuojelumomentit			Henkilötyövuodet muut momentit			Henkilötyövuodet koko henkilöstö		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Vastuualue									
Ylijohtaja ja johdon tuki	6,0	4,2	4,2	0,0	0,0	0,0	6,0	4,2	4,2
Opetus- ja kulttuuritoimi	24,2	19,2	17,6	0,0	4,2	4,9	24,2	23,4	22,5
Pelastustoimi ja varautuminen	7,8	6,4	6,8	1,0	1,0	1,0	8,8	7,4	7,7
Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat	81,9	76,3	72,3	0,5	0,4	0,5	82,4	76,7	72,8
Ympäristöluvut	38,6	37,0	37,1	1,6	2,7	1,8	40,2	39,6	38,9
Ruotsinkielinen opetustoimi	13,1	12,9	12,9	0,0	0,0	0,0	13,1	12,9	12,9
avi-momentti yhteensä	171,5	156,1	151,0	-	-	-	171,5	156,1	151,0
Työsuojelu	87,6	85,2	85,4	0,0	0,0	0,0	87,6	85,2	85,4
Yhteensä	259,1	241,2	236,3	3,2	8,3	8,1	262,3	249,5	244,5
Sisältää erikoistumistehtäviä	0,5	0,7	0,8	0,0	0,0	0,0	0,5	0,7	0,8

Taulukko 5.2.25 Pohjois-Suomen aluehallintoviraston henkilötyövuodet vuosina 2019–2021

Pohjois-Suomi	Henkilötyövuodet avi- ja työsuojelumomentit			Henkilötyövuodet muut momentit			Henkilötyövuodet koko henkilöstö		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Vastuualue									
Ylijohtaja ja johdon tuki	5,0	6,0	6,1	0,0	0,0	0,0	5,0	6,0	6,1
Opetus- ja kulttuuritoimi	10,9	11,0	9,5	1,0	1,3	0,8	11,9	12,3	10,3
Pelastustoimi ja varautuminen	4,4	4,6	4,4	0,7	1,0	0,9	5,0	5,6	5,3
Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat	40,8	38,5	37,4	0,0	0,0	0,3	40,8	38,5	37,7
Ympäristöluvut	29,6	32,3	31,7	0,0	0,3	1,0	29,6	32,6	32,7
avi-momentti yhteensä	90,7	92,4	89,0	-	-	-	90,7	92,4	89,0
Työsuojelu	51,7	49,4	46,0	0,0	0,0	0,0	51,7	49,4	46,0
Yhteensä	142,4	141,7	135,0	1,7	2,6	3,1	144,1	144,3	138,1
Sisältää erikoistumistehtäviä	2,1	2,3	2,7	0,0	0,0	0,0	2,1	2,3	2,7

Taulukko 5.2.26 Lapin-Suomen aluehallintoviraston henkilötyövuodet vuosina 2019–2021

Lappi	Henkilötyövuodet avi- ja työsuojelumomentit			Henkilötyövuodet muut momentit			Henkilötyövuodet koko henkilöstö		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Vastuualue									
Ylijohtaja ja johdon tuki	3,7	3,4	3,3	0,0	0,0	0,0	3,7	3,4	3,3
Opetus- ja kulttuuritoimi	10,9	9,8	9,0	0,0	0,7	0,8	10,9	10,5	9,8
Pelastustoimi ja varautuminen	3,8	2,8	2,0	0,0	0,0	0,0	3,8	2,8	2,0
Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat	26,5	23,4	21,3	0,0	0,0	0,0	26,5	23,4	21,3
avi-momentti yhteensä	44,9	39,4	35,6	-	-	-	44,9	39,4	35,6
Yhteensä	44,9	39,4	35,6	0,0	0,7	0,8	44,9	40,1	36,4
Sisältää erikoistumistehtäviä	0,9	1,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,9	1,0	0,8

Liite 6. Aluehallintovirastojen nettobudjetoidut tulot euroa (pl. työsuojelu) vuosina 2019–2021

Alkoholilainsäädännön nojalla perittävät maksut, euroa

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	648 131	631 184	2 308 872
Lounais-Suomi	179 091	183 371	683 360
Itä-Suomi	131 485	96 376	533 967
Länsi- ja Sisä-Suomi	256 160	234 506	1 023 460
Pohjois-Suomi	104 401	82 369	410 722
Lappi	51 836	48 984	270 247
Yhteensä	1 371 104	1 276 790	5 230 628

Yksityisen sosiaalipalvelujen valvonnasta perittävät maksut, euroa

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	399 430	349 732	401 120
Lounais-Suomi	152 115	125 550	121 645
Itä-Suomi	143 065	115 490	184 125
Länsi- ja Sisä-Suomi	232 220	194 915	319 200
Pohjois-Suomi	93 540	78 950	108 550
Lappi	40 045	52 410	37 330
Yhteensä	1 060 415	917 047	1 171 970

Yksityisen terveydenhuollon palvelujen valvonnasta perittävät maksut, euroa

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	1 177 522	865 770	1 012 380
Lounais-Suomi	346 266	194 780	267 910
Itä-Suomi	234 684	155 235	242 060
Länsi- ja Sisä-Suomi	553 430	337 990	501 670
Pohjois-Suomi	189 806	129 480	192 840
Lappi	81 070	56 240	65 665
Yhteensä	2 582 778	1 739 495	2 282 525

Ympäristöluvat, euroa

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	2 211 946	2 283 026	2 015 147
Lounais-Suomi	0	0	-
Itä-Suomi	452 755	328 202	452 741
Länsi- ja Sisä-Suomi	1 278 254	1 279 103	993 310
Pohjois-Suomi	779 949	1 379 807	1 044 632
Lappi	0	0	-
Yhteensä	4 722 904	5 270 138	4 505 830

Eläinluvat, euroa

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	149 025	159 085	162 535
Lounais-Suomi	0	0	0
Itä-Suomi	0	0	0
Länsi- ja Sisä-Suomi	0	0	0
Pohjois-Suomi	0	0	0
Lappi	0	0	0
Yhteensä	149 025	159 085	162 535

Poronlihatarkastusmaksut, euroa

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	0	0	0
Lounais-Suomi	0	0	0
Itä-Suomi	0	0	0
Länsi- ja Sisä-Suomi	0	0	0
Pohjois-Suomi	0	0	0
Lappi	145 512	209 622	176 363
Yhteensä	145 512	209 622	176 363

Muut julkisoikeudelliset tuotot, euroa

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	567 814	586 947	471 837
Lounais-Suomi	72 534	66 930	117 619
Itä-Suomi	52 858	49 622	103 462
Länsi- ja Sisä-Suomi	177 765	188 589	186 140
Pohjois-Suomi	73 822	72 636	70 607
Lappi	37 236	35 933	44 752
Yhteensä	982 029	1 000 657	994 417

Vuokrat, käyttökorvaukset, korkotuotot ja muut toiminnan tuotot, euroa

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	380 477	583 660	779 574
Lounais-Suomi	67 636	3 323	404
Itä-Suomi	14 459	7 200	26 430
Länsi- ja Sisä-Suomi	212 947	143 589	136 309
Pohjois-Suomi	111 507	139 513	116 950
Lappi	4 886	3 970	23 155
Yhteensä	791 912	881 255	1 082 822

Tileistä poistot, euroa

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	-81 995	-16 983	-55 415
Lounais-Suomi	-3 420	-21 943	-10 906
Itä-Suomi	-4 891	-3 281	-8 098
Länsi- ja Sisä-Suomi	-10 803	-22 922	-15 190
Pohjois-Suomi	-4 294	-8 957	-9 924
Lappi	-3 277	-695	-2 193
Yhteensä	-108 680	-74 780	-101 726

Liiketaloudelliset tuotot, euroa

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	0	0	0
Lounais-Suomi	0	3 700	0
Itä-Suomi	0	50	0
Länsi- ja Sisä-Suomi	0	0	696
Pohjois-Suomi	66	12 344	23
Lappi	0	73	0
Yhteensä	66	16 167	719

Liite 7. Aluehallintovirastojen työsuojelun nettobudjetoidut tulot euroa vuosina 2019–2021

Panostajan pätevyyskirja, euroa

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	-	-	-
Lounais-Suomi	-	-	-
Itä-Suomi	-	-	-
Länsi- ja Sisä-Suomi	320 355	162 950	125 685
Pohjois-Suomi	0	-	-
Lappi	0	-	-
Yhteensä	320 355	162 950	125 685

Muut julkisoikeudelliset tuotot, euroa

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	18 100	5 200	6 750
Lounais-Suomi	0	0	0
Itä-Suomi	0	0	0
Länsi- ja Sisä-Suomi	50 640	68 740	68 350
Pohjois-Suomi	0	0	0
Lappi	-	-	-
Yhteensä	68 740	73 940	75 100

Liiketaloudelliset tuotot, euroa

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	0	0	0
Lounais-Suomi	0	0	0
Itä-Suomi	0	0	0
Länsi- ja Sisä-Suomi	6 068	17 353	5 180
Pohjois-Suomi	0	0	0
Lappi	-	0	0
Yhteensä	6 068	17 353	5 180

Muut toiminnan tuotot, euroa

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	414	1 709	25 897
Lounais-Suomi	6 723	789	1 781
Itä-Suomi	16 935	35 117	13 347
Länsi- ja Sisä-Suomi	20 700	0	5 923
Pohjois-Suomi	5 640	0	0
Lappi	-	0	0
Yhteensä	50 412	37 615	46 948

Tileistä poistot, euroa

Aluehallintovirasto	2021	2020	2019
Etelä-Suomi	0	0	0
Lounais-Suomi	0	0	0
Itä-Suomi	0	0	0
Länsi- ja Sisä-Suomi	-615	-2 415	-1 519
Pohjois-Suomi	0	0	0
Lappi	-	0	0
Yhteensä	-615	-2 415	-1 519

Liite 8. Aluehallintovirastojen ympäristötilinpäätös

Kestävä kehitys kirjanpitoyksikön toiminnassa

Vuoden 2021 aikana koronapandemia vaikutti aluehallintovirastojen toimintaan edelleen monin tavoin etätyösuositusten jatkuessa. Edellisvuoden 2020 tapaan työhön liittyvää matkustamista rajoitettiin. Aluehallintovirastojen toimitiloissa oli tilankäyttäjiä vuoden aikana vain pieni osa normaalivuosien määrästä ts. toimitoissa ei myöskään käytetty sähkölaitteita tai kulutettu toimistotarvikkeita aiempien vuosien tapaan. Postinkulku ja asioiden käsittely kuitenkin jatkui, ehkä jopa koronapandemiaan liittyvän toiminnan vuoksi vilkastuen, ja samalla sähköinen asian- käsittely ja sen myötä myös paperittomuus etenivät edelleen.

Toimitilojen kehittäminen

Valtion toimitilastrategian mukaisesti yhteiskuntavastuullisuuteen kuuluu huomioida kestävä kehitys ja laadukas rakennettu ympäristö. Toimitilojen käyttöön liittyy kiinteistöjen merkittävä osuus yhteiskunnan energian kulutuksesta ja ympäristön kuormituksesta. Aluehallintovirastojen hankinnat valtion toimitilapalveluiden tuottaja Senaatti-kiinteistöiltä muodostivat 41,8 prosenttia kirjanpitoyksikön hankintojen hiilijalanjäljestä (Hansel Hankintapulssin tiedot vuodelta 2021), kun aluehallintovirastot toimivat lähes täysin Senaatti-kiinteistöiltä vuokratuissa toimitiloissa.

Vuokranantajana Senaatti-kiinteistöt toimii ISO14001-ympäristöjärjestelmän mukaan ja se on organisaationa sitoutunut jatkuvaan toiminnan parantamiseen, kestävä kehityksen linjauksiin ja vastuullisuuteen. Samalla myös asiakasvirastot voivat edetä kestävä kehityksen mukaisiin ratkaisuihin esim. jätehuollon kehittämisessä tai ympäristöystävällisempiin tekniikoihin kuten aurinkovoima, ajoneuvojen sähkölataus, led-valaistukset tai kehittynyt rakennusautomaatio.

Koronapandemiasta huolimatta aluehallintovirastot jatkoivat ja käynnistivät vuoden 2021 aikana työympäristöhankkeita, joissa tavoitteina ovat uusien tulostavoitteita tukevat tilat tilankäytön tehostamisen ohella. Uudet monitilatoimistot valmistuivat vuoden 2021 aikana Hämeenlinnan, Mikkelin ja Turun toimipaikoissa. Uusien tilojen valmistelu jatkui Kuopiossa ja Joensuussa sekä työskentelypaikkakunnilla Porissa, Lahdessa ja Lappeenrannassa. Aluehallintovirastot edistivät myös tilojen yhteiskäyttöisyyttä ja tekivät toimitilahallinnollista resursseja säästävää yhteistyötä useiden valtiotoimijoiden kanssa.

Koronaepidemia lykkäsi osaltaan valtion toimitilastrategian valmistumista loppuvuoteen 2021, vaikkakin aluehallintovirastot ovat noudattaneet uuden strategian odotettuja linjauksia yhteiskäyttöisyydestä, turvallisuudesta, palveluratkaisuista ja monipaikkaisuuden ekosysteemistä jo vuodesta 2020. Uudistetussa valtion toimitilastrategiassa toimistotilojen keskimääräinen tilatehokkuustavoite on 10 htm²/henkilötyövuosi, kun syksyllä 2021 valtionhallinnossa oli saavutettu taso 17,8 htm²/htv ja aluehallintovirastojen kirjanpitoyksikössä oltiin samaan aikaan tasolla 19,7 htm²/htv. Valtionhallinnon tilahallintajärjestelmän (HTH) avulla voi seurata tilankäytön ja taloudenlukujen lisäksi myös toimitilankäytön ympäristövaikutuksia. Aluehallintovirastojen käytössä oli joulukuussa 2021 kokonaispinta-alaa 30 715 neliötä (12/2020 oli 38 952 neliötä) ja toimistokäyttöisiä neliöitä 23 285 (12/2020 vastaavasti 29 231 neliötä). Kirjanpitoyksikön vuokraamat

neliöt ovat tavoitteellisesti vähentyneet jo vuosia ja vastaavasti myös toimitilojen aiheuttamat energiankulutuksen päästöt ovat pienentyneet. Jotkin aluehallintovirastojen käyttämistä tiloista sijaitsevat kuitenkin edelleen kulttuurihistoriallisissa kohteissa, joissa edes laajalla peruskorjauksella ei voida saavuttaa uusimpien rakennusten energiatehokkuutta.

Kirjanpitoyksikön hankintatoimi

Valtion yhteishankintayksikön sopimusten puitteissa tehdyistä aluehallintovirastojen hankinnoista oli vuonna 2021 runsas kolmannes Hanselin ympäristötunnusmerkittyjä (Hansel hankintapulssin tiedot). Hansel yhteishankintayksikkönä huomioi puitesopimuksissaan useita vastuullisuuskysymyksiä virastojen puolesta. Jopa kaksi kolmannesta aluehallintovirastojen hankintojen hiilijalanjäljestä, vuonna 2021 yhteensä 4,78 miljoonaa CO₂-ekv.kg, muodostui valtion konserni-toimittajien palveluista, ja loput noin 35 prosenttia aluehallintovirastojen hankintojen hiilijalanjäljestä jakautuu yli 900 muun toimittajan kesken.

Hankintatarpeiden muutoksia aluehallintoviraston virkatyössä kuvastanee parhaiten vähenevä paperinkäyttö: Vuonna 2021 aluehallintovirastot ostivat noin 2 800 riisiä hiilineutraalia kopiopaperia, kun neljä vuotta aiemmin ostettiin vielä yli 10 000 riisiä tavanomaista bulkkituotetta, paperinkäyttö on siis pienentynyt lähes neljännekseen suhteellisen lyhyellä ajalla. Edelleen valtion yhteishankintayksikön puitesopimustoimittajalta tilatuista toimistotarvikkeista n. 28 prosenttia oli nyt ympäristömerkittyjä. Samaan aikaan myös paperisten sanomalehtien ja julkaisujen hankinta on entisestään vähentynyt ja aluehallintovirastot ovat edelläkävijöitä digitaalisten kausijulkaisujen lukijoina.

Matkustus

Matkustamisen määrä koronapandemian aikana vaihteli vastuualueesta riippuen vain viidenneksestä kolmasosaan, kun verrataan toimintaa vuoteen 2019. Valtion rautateiden sopimusasiakkaiden raportointi kertomaa oli, että junamatkoja ei juuri ostettu tammi-elokuu 2021 aikana, vasta loppuvuodesta tapahtui hienoista junamatkustamisen elpymistä. Koko vuonna tehtiin vain 915 junamatkaa, joista valtaosa kuljettiin Tampere määränpäänä tai kauttakulkuasemana. Aluehallintovirastojen lentomatkustus oli vuonna 2021 vain kolmannes edellisen vuoden jo selvästi vähentyneestä lentomatkojen määrästä. Virastojen kuljetusvälineiden vuokrat vähenivät myös, mikä johtui paitsi virka-ajoneuvojen leasingvuokrien päätymisestä niin myös virka-ajojen entistä tarkemmasta harkinnasta.

Virastotyön monipaikkaisuus ja paikkariippumattomuus kuitenkin lisääntyivät, paitsi koronaepidemian aiheuttamien pakottavien etätyövaikutusten vuoksi, myös lähinnä valtionhallinnossa ohjattuna tavoitteena. Aluehallintovirastojenkin tarkastustoimintaa siirtyi sähköisiin kanaviin ja virkamiehet tekivät kenttätöitä uusin tavoin matkustamisen sijaan. Samoin voitiin todeta, että kokoukset, seminaarit, koulutukset, työpajat ynnä muut tilaisuudet sujuivat tyydyttävästi tai jopa hyvin myös etänä. Aluehallintovirastot odottavat, että muuttuneet osallistumistavat aiheuttavat merkittäviä muutoksia työelämässä myös koronatilanteen jälkeen. Monipaikkaisen työn ekosysteemi, joustavampi virka- ja työskentelypaikan valinta mahdollistavat kenties uusia henkilöstö- ja ympäristöpoliittisia ulottuvuuksia.

6 Allekirjoitus

Tilinpäätösasiakirjan hyväksyminen

Olemme tänään hyväksyneet Etelä-Suomen aluehallintovirasto -kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen vuodelta 2021.

28.2.2022

Merja Ekqvist
Ylijohtaja
Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Leena Räsänen
Ylijohtaja
Lounais-Suomen aluehallintovirasto

Soile Lahti
Ylijohtaja
Itä-Suomen aluehallintovirasto

Marko Pukkinen
Ylijohtaja
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Terttu Savolainen
Ylijohtaja
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

Kaisa Ainasoja
Ylijohtaja
Lapin aluehallintovirasto

Tilintarkastajan merkintä

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen tilintarkastuksesta vastaa Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV), joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.

Tämä asiakirja ESAVI/39273/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/39273/2021 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Ekqvist Merja 28.02.2022 09:25

Hyväksyjä Räsänen Leena 25.02.2022 07:44

Hyväksyjä Lahti Soile 25.02.2022 08:20

Hyväksyjä Pukkinen Marko 25.02.2022 08:26

Hyväksyjä Savolainen Terttu 28.02.2022 10:15

Hyväksyjä Ainasoja Kaisa 25.02.2022 09:15

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Hämeenlinna

2022